

PS II
40.

CALENDARUL

ROMÂNULUI

PE
ANUL COMUN DELA
CHRISTOS

1929

ANUL AL XLI

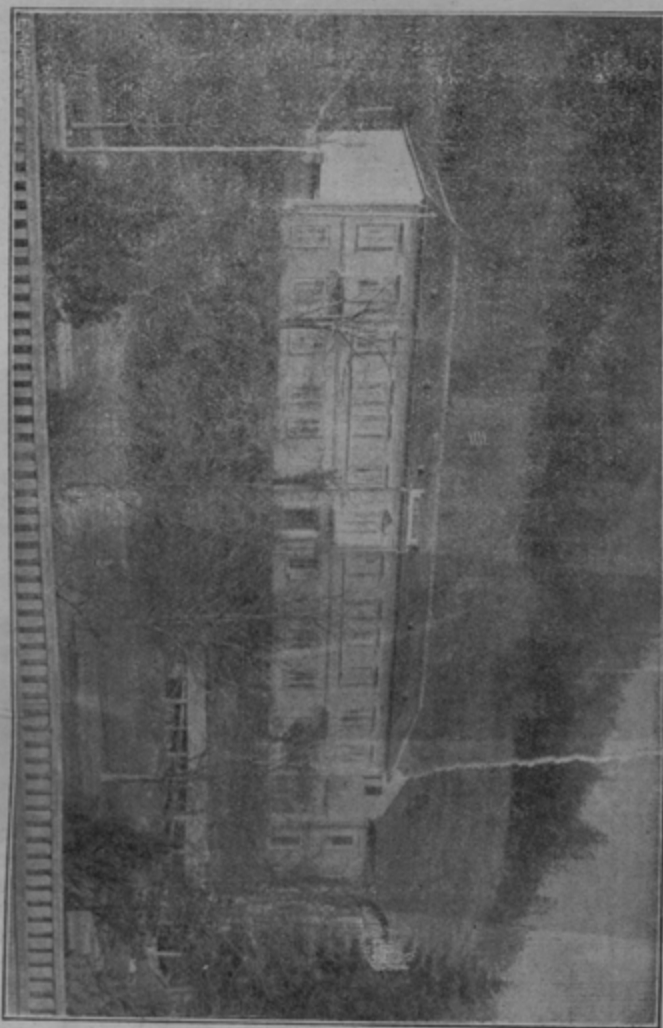

♦ EDITURA ȘI TIPARUL TIPOGRAFIEI ȘI
LIBRĂRIEI DIECEZANE CARANSEBEȘ 1928

PREȚUL : LEI 32

Vila Doboșan din Băile-Erculane,
proprietatea eparhiei ort. române a Caransebeșului

Otel cu bun renume aproape de centru. Apaduct,
lumină electrică, serviciu prompt, prețuri moderate.
Regiunea romantică de o frumusețe rară.

Ps 1140

CALENDARUL

ROMÂNULUI

PE
ANUL COMUN DELA
CHRISTOS

1929

ANUL AL XLI

• EDITURA ȘI TIPARUL TIPOGRAFIEI ȘI
LIBRĂRIEI DIECEZANE CARANSEBES 1928

CRONOLOGIE

PE ANUL 1929

	Anii
Dela facerea lumii după socoteala bisericei noastre	7437
Dela facerea lumii după socoteala bisericei apusene (romano-catolice)	6642
După c. v. al evreilor (4005 înainte de Christos)	5933
După calculul comun	5912
După calculul nou al evreilor	5689
Dela fondarea Romei (după Varro 24 Aprilie 753 înainte de Christos)	2682
Dela moartea lui Alecsandru cel Mare	2260
Dela îndreptarea calendariului iulian prin Sosigene (1 Ianuarie 45 înainte de Christos)	1974
Dela nașterea Domnului nostru Iisus Christos	1929
Dela risipirea Ierusalimului prin Romani (1 Sept. 69 d. Chr.)	1860
Dela descălecarea Romanilor în Dacia sub împ. Traian . . .	1824
Dela cel dintâiu sinod a toată lumea din Nicea	1604
Dela căderea imperiului roman de apus (după ce a stat 1231 de ani, întâmplată în 476 după Christos)	1452
Dela desbinarea bisericei apusene de cea resăriteană	876
Dela reîntemeierea statului țării românești prin Radu-Negru-Basarab, Domnul Făgărașului	639
Dela reîntemeierea statului Moldovei prin Bogdan Dragoș . .	584
Dela înființarea metropoliei Moldovei de Iuga Vodă	528
Dela moartea lui Ștefan cel mare	525
Dela aflarea artei tipografice	487
Dela luarea Constantinopolului de Turci	475
Dela descoperirea Americii (11 Octombrie 1492)	437
Dela reformațiunea lui Luther	412
Dela căderea Ungariei la Mohaciu	403
Dela desrobirea limbei române de cea slavonă prin întâia carte română	358
Dela moartea lui Mihai Viteazul	329

Dela aflarea mașinelor cu abure	230
Dela venirea Transilvaniei sub casa austriacă	229
Dela răpirea Bucovinei	154
Dela prima răpire a Basarabiei	116
Dela revoluția lui Tudor Vladimirescu	108
Dela ștergerea iobăgiei în Ardeal, Dumineca tuturor sântilor 6/18 Iunie 1848	81
Dela unirea principatelor române	70
Dela împrăștierea țărănilor	65
Dela reînființarea metropoliei noastre gr. or. române (12/24 Decembre 1864)	65
Dela reînființarea episcopiei noastre din Caransebeș (12/24 De- cembre 1864)	65
Dela abdicarea principelui Alexandru Ioan Cuza	63
Dela întemeierea dinastiei de Hohenzollern în România prin suirea pe tron a principelui, mai târziu regelui, <i>Carol I.</i>	63
Dela sancționarea Statutului organic 16/28 Maiu 1869) . .	60
Dela moartea arhiepiscopului și metropolitului Andreiu Baron de Șaguna (16 Iunie 1873)	56
Dela proclamarea independenței României	52
Dela răpirea din nou a Basarabiei	51
Dela realipirea Dobrogei	51
Dela recunoașterea independenței României de către puteri.	50
Dela proclamarea regatului român sub primul rege Carol I la 14 Martie 1881	49
Dela încoronarea regelui României Carol I (10 Mai 1881) .	49
Dela proclamarea unirei Basarabiei cu România (27 Martie 1918)	11
Dela proclamarea Unirii Bucovinei cu România (15 Novem- bre 1918)	11
Dela adunarea din Alba Iulia a poporului român, când s'a ho- tărit alipirea românilor din Ungaria și Transilvania la România (18 Novembre, 1 Decembre 1918)	11
Dela împreunarea tuturor teritoriilor române într'un stat (Ro- mânia mare)	11
Dela încoronarea Majestăților Lor, Regelui Ferdinand I și Reginei Maria, în Alba Iulia, ca Rege și Regină a României întregite (2/15 Octombrie 1922)	7
Dela introducerea calendarului Iulian îndreptat (1/14 Octombrie 1924)	4
Dela înființarea Patriarhatului român (investit 1/IX 1924) .	3

DATE CRONOLOGICE PE ANUL 1929*).

Indictul	12
Litera pascăliei	B
Ciclul lunei	8
Temelia lunei	1
Ciclul soarelui	17
Măna anului	7
Epacta mare a anului	28

REGENTUL ANULUI 1929.

LUNA.

Regentul anului 1929 este *Luna*. În mitologia greco-romană se numește *Phoebe*, în cea egipteană *Isis* și e considerată în general de toate popoarele vechi ca zeița nopții și a cerului instelat. Cultul Lunei era răspândit peste tot. În multe părți i-se ridicaseră temple, dară nici unul nu întrecea pe cel din Efes, care era considerat ca cel mai mare templu din lumea întreagă¹⁾. Luna e planeta cea mai apropiată de noi, fiind satelitul Pământului; ea se învârteste în jurul lui în 29 zile 12 ore 44 min. 2 sec. Ea este mai mică de cât Pământul de 49 ori. Depărtarea ei cea mai mică dela pământ e de 356.650 km., iară cea mai mare de 407.110 km. În învârtirea ei în jurul Pământului ea ne arată numai fața întoarsă spre noi întotdeauna, cealaltă față sau emisferă n'o putem vedea niciodată. Tot din cauza învârtirii în jurul Pământului după pozițiile ce ocupă față de Soare, ne arată faze, adică Lună plină, când o vedem întreagă, Pătrarele I și II când o vedem numai pe jumătate luminată și Lună nouă, când nu o vedem deloc fiind în dreptul Soarelui, când, dacă se întâmplă să treacă drept între Soare și noi, avem întunecimea sau eclipsa Soarelui. Când e Lună plină însă, se întâmplă ca ea să treacă chiar prin umbra Pământului și atunci avem întunecime sau eclipsă de Lună. Dacă observăm Luna cu ochii liberi ni se pare că are un chip omenesc, cu ochi, nas și gură; această vedere însă dispăre când o observăm cu luneta. Atunci ne apar înaintea ochilor pete întunecate și luminoase, cele dintâi numite de astronomi *mări*, iar celelalte *câmpii*, toate presărate de lanțuri de munți, cratere vulcanice ș. a. Totul însă e pustiu pe Lună, nu are apă, nu are atmosferă (aer), deci nu poate fi locuită de ființe viețuitoare.

*) Aceste date sunt după cronologia usitată până la îndreptarea calendariului. Acuma ele nu se pot aplica după îndreptarea calendariului, ci se comunică ca reminiscență istorică.

¹⁾ Acest templu fu ars de Erostrat.

Influența Lunei asupra Pământului este constatată prin fluxul și refluxul mărilor, adică umflarea și scăderea zilnică a apelor, mărilor și oceanelor. Dintre toate planetele și stelele de pe ceriu Luna singură are o putere magică și misterioasă asupra oamenilor și animalelor, mai ales *somnambuli*²⁾, își fac plimbările lor nocturne când Luna este mai frumoasă și luminoasă. Dar cui nu-i place să se plimbe noaptea la razele Lunei pline? Poetii mai ales au cântat-o în toate timpurile în versurile lor!

Luna, Isis a poezilor Egipteni, zeița Nilului și a Templelor din Memphis și Theba, sora și soția lui Osiris, mamă a lui Horus, era considerată ca zeiță a Medicinii, protectoarea căsnicilor și a cultului grâului și personifică cea mai veche civilizație egipteană. Cultul Lunei trecu dela Egipteni la Greci și Romani. Mai sunt și astăzi popoare cari se închină la Lună. Turcii au deasemenea mare venerație pentru Lună.

Anul când stăpânește Luna este roditor, însă cu multe ploii, grindine și revărsări de ape. Iarna nu tocmai geroasă, mai multă ploaie de cât zăpadă. Primăvara asemenea ploioasă; vara mai mult uscată și caldă, dar roditoare. Toamna frumoasă și bogată în produse. Pacea între popoare nu va fi turburată, însă între conducătorii statelor vor fi neînțelegeri.

Copiii ce se vor naște sub stăpânirea Lunei vor fi frumoși, sănătoși și buni la suflet, veseli și voioși, ascultători și supuși.

CELE PATRU ANOTIMPURI.

Primăvara începe în 21 Martie la 4 oare 35 min. dimineța.

Vara începe în 22 Iunie la 0 oare 1 min. dimineța.

Toamna începe în 23 Septembrie la 14 oare 52 min. seara.

Iarna începe în 22 Decembre la 9 oare 53 min. dimineța.

INTUNECIMI (ECLIPSE)

IN 1929.

În anul 1929 vor fi numai două eclipse de Soare, nici una de Lună.

În România se va observa la limita de contact cea de-a doua eclipsă.

Prima întunecime totală de Soare va fi în 9 Maiu. Mărimea eclipsei în faza maximă va fi de 1,028, socotind diametrul Soarelui drept unitate. Zona de centralitate, depe care se va observa faza eclipsei totale, începe la răsăritul Soarelui la Sud-Westul Oceanului

²⁾ Cei cari la lumina Lunei umblă dormind, se suie și umblă dormind pe case, acoperișurile caselor.

Indian, pe 35° Est de Greenwich și 43° Sud de Equator, trece Oceanul Indian dela Sud-West la Nord-Est până la Insula Sumatra, pe care o străbate pela Nord-West, taie pela jumătate peninsula Malacca, trece Marea Chinei și Filipinele între Insulele Luçon și Mindanao, trece peste Insulele Mariane și Caroline și se sfârșește la apusul Soarelui pe Archipelagul Maschall, în Oceanul Pacific, la 5° Nord de Equator.

Ca eclipsă parțială se va putea vedea din jumătatea orientală a Africei de Sud și Madagascar, depe Oceanul Indian, din India, Indo-China și China, Coreea și Japonia, Insulele Malaesiei, Westul Oceanului Pacific și jumătatea de Nord a Australiei.

A doua întunecime inelară de Soare va fi în 1 Noembre. Mărimea eclipsei, în faza maximă va fi de 0,982, socotind diametrul Soarelui drept unitate. Zona de centralitate, depe care se va observa faza inelară, începe la răsăritul Soarelui pe Oceanul Atlantic la 50° West de Greenwich și 28° Nord la Equator, traversând Oceanul dela Nord-West la Sud-Est, taie coasta de West a Africei, la 16° West de Greenwich și 25° Nord de Equator, la Rio de Oro (Posesiunile Spaniole între Insulele Canara și Capul Alb), trece prin Africa Occidentală Franceză, pela Sud de Tombuctu, prin Coasta de Azur și Togo, ese prin Golful Guineei (printre Insulele Fernando Po și Sf. Toma), intră iarăși pe continent, la Equator, în Guineea Spaniolă, trece prin Africa Equatorială Franceză, prin Congo Belgian la Nord de Cascadele lui Stanley, prin partea de Sud a lacului Tanganica și prin colonia engleză cu acelaș nume, părăsind coasta Africei la Dar-es-Salam (la Sud de Zanzibar) urmându-și cursul pe Oceanul Indian până la 53° Est de Greenwich și 4° Sud de Equator, unde se sfârșește la apusul Soarelui.

Ca eclipsă parțială se vede din Sud-Westul Peninsulei Scandinave, Westul, Sudul și centrul Europei, Asia-Mică, Siria și Arabia, din întreagă Africa, din Estul Oceanului Atlantic și Westul Oceanului Indian.

În România se va vedea foarte puțin $\frac{3}{100}$ în partea de Sud-West (Banat) și aproape ca simplu contact în restul Țării.

Această eclipsă face parte din Ciclul VI de eclipse inelare din Saros*). Dăm mai jos eclipsele acestui ciclu din secolii XIX și XX și localitățile de unde au fost observate:

1803 August 17, Sahara, Sudan, Arabia, Oceanul Indian.

1821 August 27, California, Texas, Oceanul Atlantic (spre Africa).

1839 Septembre 7, Japonia, Oceanul Pacific.

1857 Septembre 18, Asia-Mică, Persia, Afganistan, India, Indo-China, Borneo, Celebes, Noua Guinee, Oceanul Pacific.

*) Saros sau *Perioada Chaldeciană* cuprinde 38 cicluri de eclipse de Soare și de Lună, fiecare eclipsă dintr'un ciclu revine regulat după 18 ani și 11 zile. Într'un secol Saros cuprinde 215—225 eclipse.

1875 Septembrie 29, Estul Statelor Unite, Oceanul Atlantic, Senegal, Africa-Centrală, Mozembic.
 1893 Octombrie 9, Oceanul Pacific (dela Nord la Sud-Est), Peru.
 1911 Octombrie 22, Asia (dela marea Aral la Tokio), Oceania.
 1929 Noembrie 1, Africa de West și Centrală.
 1947 Noembrie 11, Oceanul Pacific (dela Nord la Sud-Est), Equator, Brazilia.
 1965 Noembrie 22, China, Polinezia (Oceanul Pacific).
 1983 Decembrie 2, Maroc, Sahara, Țara Somalilor, Oceanul Indian.
 2001 Decembrie 13, California, Mexic, America Centrală, Columbia, Venezuela, Brazilia (Pernambuco).

▲. Zamfiropol-Crețali

SEMNELE CERESTI ȘI CARACTERUL LOR:

Soarele și celelalte planete	Douăsprezece zodii ale ceriului
Soarele ☉	Berbecel ♈
Mercurie ☿	Taurul ♉
Vinerea ♀	Gemenii ♊
Pământul ♁	Racul ♋
Marte ♀	Leul ♌
Vesta ♀	Fecioara ♍
Junone ♀	Cumpena ♎
Palade ♀	Scorpia ♏
Cerere ♀	Săgetătorul ♐
Joie ♀	Căpriorul ♑
Saturn ♄	Udătorul ♒
Urania ♀	Peștii ♓

SĂRBĂTORILE ȘI ALTE ZILE SCHIMBĂTOARE DE PESTE AN.

Nașterea Domnului nostru Iisus Christos, Mercuri.
 Mâncare de carne 41 zile.
 Triodul se începe în 20 Ianuarie.
 Lăsatul de carne în 3 Februarie.
 „ „ brânză în 10 Februarie.
 Bunavestire, Luni a șaptea săptămână din Post, în săptămâna Patimilor.
 Sfintele Paști, în 31 Martie.
 Înălțarea Domnului, în 9 Maiu.
 Dumineca Rusaliilor, în 19 Maiu.
 Postul SS. Apostoli 33 zile (lăsatul de carne în 26 Maiu) ziua lor Sâmbătă.

SĂRBĂTORI NAȚIONALE

24*) Ianuarie, aniversarea Unirii Principatelor române (1859).

9 Maiu, Înălțarea Domnului, Ziua Eroilor.

10**) Maiu, Proclamarea independenței României (1877).

22 Iulie, ziua numelui Majestății Sale Reginei Maria.

25 Octombrie 1921, ziua nașterii Majestății Sale Regelui Mihai I.

29 Octombrie, ziua nașterii Majestății Sale Reginei Maria.

8 Noembrie, ziua numelui Majestății Sale Regelui Mihai I.

18)*, Novembre (1 Decembre) Unirea Transilvaniei, Banatului și părților ungurene (Maramurăș, Crișana).

POSTURILE IN BISERICA RĂSĂRITEANĂ DREPTMĂRITOARE.

1. Zilele de Mercuri și Vineri de peste an. — 2. Ajunul Botezului 5 Ianuarie. — 3. Postul Paștilor din 11 Februarie până în 30 Martie — 4. Postul SS. Apostoli Petru și Pavel 27 Maiu—28 Iunie. — 5. Postul Sântă-Măriei 1—14 August. — 6. Taierea capului S. Ioan 29 August. — 7. Ziua Crucii 14 Septembrie. — 8. Postul Crăciunului din 15 Novembre până 24 Decembre.

ZILE MARI ALE NEAMULUI ROMÂNESC**).

11/24 Iulie, Bătălia dela Mărăști (1917).

6/19 August, Bătălia dela Mărășești (1917).

14/27 August, Întrarea României în Războiul pentru întregirea Neamului (1916).

12/25 Octombrie, Marea Bătălie dela Oituz (1916).

18 Novembre (1 Decembre) Proclamarea Unirii Transilvaniei, Banatului și părților ungurene (Maramurăș, Crișana) cu România (vechiul Regat), săvârșită în marea Adunare din Alba Iulia.

*) Datele sunt cele ale c. Iulian vechiu din considerare la datul calendaristic din trecut.

**) Se folosesc și datele calendaristice vechi din punct de vedere istoric al trecutului.

SĂRBĂTORILE

prevăzute în Legea Repausului Duminical.

1. Toate Duminecile de peste an.
2. Anul nou, 1 Ianuarie.
3. Botezul Domnului, 6 Ianuarie.
4. Unirea Țărilor Române, 24 Ianuarie.
5. Paștile 2 zile, 31 Martie și 1 Aprilie.
6. Sf. M. M. George, 23 Aprilie.
7. Serbătorea Muncii, 1 Maiu.
8. Independența României, 10 Maiu.
9. Înălțarea Domnului, Ziua Eroilor Neamului Românesc, 9 Maiu.
10. Nașterea Domnului (Crăciunul) 2 zile, 25 și 26 Decembre.

DESLEGAREA POSTULUI.

Mercuri 2 Ianuarie
Vineri 4 Ianuarie
Mercuri 30 Ianuarie
Vineri 1 Februarie
Mercuri 3 Aprilie

Vineri 5 Aprilie
Mercuri 22 Maiu
Vineri 24 Maiu
Vineri 27 Decembre

Săptămâna brânzei: 4—10 Februarie deci deslegare la ouă,
lapte, unt, brânză: Mercuri în 6 și Vineri în 8 Februarie.

Insemnare. S. însemnează Sfânt; SS. Sfinții; P. sau Păr. Părinte; PP. Părinți; C. Cuvios; Ca Cuvioasa; CC. PP. Cuvioșii Părinți; Ca. m. Cuvioasa maică; M. Martir (Mucenic); Ma Martira (Mucenița); Ap. Apostol; SS. Ap. Sântii Apostoli; Arhep. Aep. Arhiepiscop; Ep. Episcop; Arhid. Arhidiacon; Pat. Patriarh; MM. Marele Martir (Mucenic); MMă. Marea Martiră (Muceniță); Mii Martirii (Mucenicii); Mle Martirele (Mucenițele); Pr. Profet (Proroc); Ev. Evangelist; Mat. Mateiu; c. M. cel Mare; f. d. m. făcătoriu de minuni; Ad. m. Aducerea moaștelor; G. d. a. Gură de aur; inv. învierii; gl. glas; c. cap. v. vers.

Lună nouă ☾
Pătrariul întâiu ☾

Lună plină ☀
Pătrariul din urmă ☀

Zilele Săpt. Zilele Săptămânii.

Vezi: Sărbătorile cele însemnate cu roșie sunt sărbători împărătești, iară cele cu (+) neagră sunt sărbători bisericești.

Ianuarie,

are 31 zile

Ziua are 10 și noaptea 14^{ore}

Gerariu.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Datul	Numele sfinților Cal. Grigorian	Zodia	Soarele resare apune
Evangelia Duminicii înainte de Botez cu a Tăierei împrejur și a s. Vasile; tot așa și apostolul Marcu c. 1, v. 1-8: „Începerea evangheliei lui Iisus Christos...”; Luca, c. 2, v. 20-21, 40-52: „În vremea aceea s'au întors păstorii mărind și laudând pe Dumnezeu...”						
Mărți	1	(+) Tăer. impr. Vas. c. M.	1	Anul nou		7.42 4.24
Merc.	2	C. P. Silvestru (harti) ☿	2	Macarie		7.42 4.25
Joi	3	Pr. Malachia; M. Gordie	3	Genoveva		7.42 4.26
Vin.	4	Sob. celor 70 Ap.; C. Teotist (harti)	4	Titu		7.42 4.28
Sâm.	5	M. Teopemt Teona; Ca Sinclitica	5	Telesfor		7.42 4.29
Botezul Domnului. Mateiu c. 3, v. 13-17: „În vremea aceea venit-a Iisus din Galileia la Iordan cătră Ioan...”						
Dum.	6	(+) Botezul Domn. n. I. Ch.	6	(+) Cei trei Regi		7.42 4.30
Luni	7	(+) Sob. S. Ioan Botez.	7	Valentin		7.42 4.31
Mărți	8	C. m. Dominica; C. George	8	Severin		7.41 4.33
Merc.	9	M. Polieuct	9	Iulian		7.41 4.34
Joi	10	P. Grig. Ep. Nisiei; C. Dometie	10	Pavel Pustn.		7.41 4.35
Vin.	11	C. P. Teodosie ☿	11	Higin		7.40 4.36
Sâm.	12	Ma Tațiana	12	Ernest		7.40 4.37
Duminecă după Botezul Domnului, Mateiu c. 4, v. 12-17: „În vremea aceea auzind Iisus, că Ioan s'a prins...”; ev. inv. 10; gl. 7.						
Dum.	13	Mii Ernil și Stratonic	13	Ilarie		7.40 4.38
Luni	14	CC.PP. uciși în Sinai și Rait	14	Felix		7.40 4.38
Mărți	15	CC. PP. Pavel Tebeul, Ioan Colibașul	15	Maurus		7.40 4.39
Merc.	16	Închinarea cinst. lanț al Ap. Petru	16	Marcel		7.39 4.40
Joi	17	C. P. Antonie cel Mare	17	Antonie pustn.		7.38 4.41
Vin.	18	PP. Atanasie și Chiril Aep. Alexand. ☾	18	Prisca		7.37 4.42
Sâm.	19	CC. PP. Macarie și Arsenie	19	Canut		7.36 4.44
Triodul. Dumineca Vameșului și a Fariseului, Luca a 16-a (cea din Dumineca a 33-a d. Evang.) c. 18, v. 10-14: „Zis-a Domnul pilda aceasta. Doi oameni s'au suit în biserică...”; ev. inv. 11; gl. 8.						
Dum.	20	C. P. Eutimie cel mare	20	Fab. și Seb.		7.36 4.46
Luni	21	C. P. Macsim; M. Neofit	21	Agnes		7.35 4.47
Mărți	22	S. Ap. Timot.; M. Anastasie	22	Vincentiu		7.35 4.48
Merc.	23	Mii Climent și Agatangel	23	Logod. Mariei		7.34 4.49
Joi	24	Ca maică Xenia	24	Timoteiu		7.33 4.50
Vin.	25	(+) Grig. Teol. Aep. Const. ●	25	Întorcerea lui Pavel		7.32 4.52
Sâm.	26	C. P. Xenofont	26	Policarp		7.31 4.53
Dumineca Fiului răătăcit, Luca c. 15, v. 11-32: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Un om avea doi feciori...”; ev. inv. 1; gl. 1.						
Dum.	27	(+) Ad. m. S. Ioan Ch. (G. d. a.)	27	Ioan Chrisost.		7.30 4.55
Luni	28	C. P. Efrem Sirul	28	Carol cel Mare		7.29 4.57
Mărți	29	Aduc. moașt. S. Ignatie	29	Francisc Sal.		7.28 4.58
Mer.	30	(+) SS. Traian Ier. Vasilie Grigorie Ioan	30	Martina		7.27 5.00
Joi	31	SS. fără de arg. Chir și Ioan	31	Petru N.		7.26 5.02

uncitel
facă u
bine.
mușch
ameste
cu lop
să înt
putred

14—1
senin

Ianuarie.

Poveste economice.

Cară gunoiu, că locurile altcum sărăcesc și nu-ți resplătesc munca. Drege uneltele de economie, căci acum având timp, poți să stai lângă măestru, ca să-ți facă un lucru de treabă. Vitelor dă nutreț învrăstat, că-l mănâncă și mistue mai bine. Numără săptămânile până la Sân-George și vezi cum stai. Curățește pomii de mușchiu, coajă bătrână, crengi uscate și pe timp umed de iască. Unge ranțele cu o amestecătură de balegă, pământ cleios și păr de bou tăiat mărunț. Adună neaua cu lopata grămezi în jurul pomilor. Astfel umpli pământul de umezală și faci pomii să întârzie cu înflorirea, prin ce-i scapi de brumă. Din pivniță depărtează legumile putrede.

Prevestirea timpului.

Din 1 până în 9 frig, vifor și ger; 10 nouros; 11—13 moină și vânt; 14—15 vifor cu zăpadă; 16—17 ger; 18—23 moină și vânt; 24—26 vânt, timp senin; 27—31 zăpadă.

Notițe:

Februarie,

are 28 zile

Ziua are 11 și noaptea 13 oare

Faur

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian indreptat	Datul	Numele sfinților Cal. Grigorian	Zodia	Soarele resare apun
Vin.	1	S. M. Trifon	1	Ignat		7.24 5.00
Sâm.	2	(+) Întâmpinarea Domnului	2	(+) Int. Domnului		7.23 5.00

Duminea lăsatului de carne, Mateiu c. 25, v. 31—46: „Zis-a Domnul: Când va veni Fiul omului într'u mărirea sa...”; ev. inv. 2; gl. 2.

Dum.	3	Sf. și dreptul Simeon Pr. Ana	3	Blasius		7.22 5.00
Luni	4	C. P. Isidor	4	Veronica		7.21 5.00
Mărți	5	Ma Agata	5	Agata		7.20 5.00
Merc.	6	C. P. Vucol Ep. Smirnei, desl. oasă și brânză	6	Dorotea		7.19 5.10
Joi	7	C. P. Partenie Ep. Lampsac.	7	Romuald		7.17 5.11
Vin.	8	M. M. Teodor Strat., desl. oasă și brânza	8	Ioan		7.16 5.13
Sâm.	9	M. Nichifor	9	Apolonia		7.15 5.15

Duminea lăsatului de brânză, Mateiu c. 6, v. 14—21: „Zis-a Domnul: De veți ierta oamenilor greșele lor...”; ev. inv. 3; gl. 3.

Dum.	10	S. M. M. Haralampie	10	Scholastica		7.13 5.17
Luni	11	M. Vlasie	11	Desideriu		7.12 5.18
Mărți	12	C. Păr. Meletie Aep. Ant. M. Crăstea	12	Eulalia		7.11 5.19
Merc.	13	C. P. Martinian	13	Ecaterina		7.09 5.21
Joi	14	C. P. Auxentie	14	Valentin		7.07 5.22
Vin.	15	Apost. Onisim	15	Faustin		7.06 5.24
Sâm.	16	M. M. Pamfilie; Mil. Ier. Sam. și Isata	16	Iuliana		7.04 5.26

Duminea 1-a din Post, Ioan c. 1, v. 44—52: „În vremea aceea voia Iisus să meargă în Galilea...”; ev. inv. 4; gl. 4.

Dum.	17	M. M. Teodor Tiron	17	Constanția		7.01 5.28
Luni	18	P. Leon	18	Flavian		7.00 5.29
Mărți	19	Apostolul Archip	19	Conrad		6.58 5.31
Merc.	20	C. Păr. Leon Ep. Cataniei; C. P. Visarion	20	Eleuteriu		6.57 5.33
Joi	21	C. P. Timoteiu și Eustatie	21	Eleonora		6.55 5.34
Vin.	22	Afl. moașt. SS. Ml. din Eugenia	22	Petru C.		6.53 5.36
Sâm.	23	S. M. Policarp Ep. Smirnei	23	Romana		6.50 5.38

Duminea a 2-a din Post, Marcu c. 2, v. 1—12: „În vremea aceea intrat-a Iisus în Capernaum...”; ev. inv. 5; gl. 5.

Dum.	24	(+) Afl. cap. S. Ioan Bot.	24	Matia ap.		6.48 5.39
Luni	25	C. P. Tarasie Aep. Const.	25	Valburga		6.46 5.41
Mărți	26	P. Porfirie Ep. Gaziei	26	Alexandru		6.44 5.42
Merc.	27	C. P. Procopie märt.	27	Leandru		6.43 5.44
Joi	28	C. P. Casian Romanul	28	Romanus		6.42 5.44

Februarie.

Povețe economice.

Cerne bucatele de sămânță. Cară încă și împrăstie gunoiu, ca pe când se desgheață, zama lui să intre în pământ. Când timpul e frumos, poți începe aratul. De n'ai făcut în Ianuarie, adună acum neaua împrejurul pomilor. Curățește livezile de mușinoaie, petri și mărăcini, și pe unde locul e pleș sămănă iarbă. Lasă berbecii la oile ce vrei să fete în Iulie și le păzește să nu bea apă de pe neaună, căci cele de a fâta pierd mielul, — iar celor fătate li-să strică laptele. Taie mlădișă de altoit din partea despre mează-zi a pomilor, le implântă în năsip ori pământ umed, până la folosință. Sfârșește curățirea pomilor de omide, și când timpul e frumos poți sădi pomi. Curățește altoii mai tineri de crengile netrebnice, ca să crească frumoși. Fă resadniță și sămănă țeler, ceapă, sălătă, călărare, crastaveți și altele, pe cari le vei apăra prin un acoperemânt în contra gerului.

Prevestirea timpului.

1—10 senin, frig; 11—14 nouros, moină; 15—19 ger; 20—28 timp moale.

Notițe:

Martie,

are 31 zile

Ziua are 12 și noaptea 12 ore

Germenar

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Datul	Numele sfinților Cal. Grigorian	Zodia	Soarele resare	apus
Vin.	1	Ca Mă Eudochia	1	Albin		6.38	5.4
Sâm.	2	M. Teodot Ep. Chirinei	2	Simpliciu		6.37	5.4
Dumineca a 3-a din Post, Marcu c. 8, v. 34-38: „Zis-a Domnul: Celace voește să vină după mine...”; ev. inv. 6; gl. 6.							
Dum.	3	Mii Entropie. Cleonic, Vasilisc	3	Cunigunda		6.35	5.4
Luni	4	C. P. Gherasim	4	Casimir		6.33	5.5
Mărți	5	M. Conon	5	Eusebiu		6.31	5.5
Merc.	6	SS. 42 M. din Amorea	6	Frideric		6.29	5.5
Joi	7	Mii Vasil., Efrem, Capiton, Eugenie, Eterie	7	Toma Acuin.		6.27	5.5
Vin.	8	C. P. Teofilact mărturis.	8	Ioan		6.25	5.5
Sâm.	9	(†) SS. 40 M. din Sebast	9	Francisca		6.24	5.5
Dumineca a 4-a din Post, Marcu c. 9, v. 17-31: „În vremea aceea, a venit un om la Iisus...”; ev. inv. 7; gl. 7.							
Dum.	10	M. Codrat	10	Cei 40 mart.		6.22	5.5
Luni	11	P. Sofronie Patr. Ierusal.	11	Eracliu		6.21	5.5
Mărți	12	C. P. Teofan mărturisit.	12	Grigorie		6.19	6.0
Merc.	13	Ad. m. s. Nichif. Pat. Cons. (Denie)	13	Rosina		6.18	6.0
Joi	14	C. P. Benedict, M. Alexandru	14	Matilda		6.16	6.0
Vin.	15	M. Agapie (Denie)	15	Longin		6.14	6.0
Sâm.	16	M. Sabin și Papie	16	Heribert		6.12	6.0
Dumineca a 5-a din Post, Marcu c. 10, v. 33-45: „În vremea aceea, luând Iisus pe ce doisprezece...”; ev. inv. 8; gl. 8.							
Dum.	17	C. Alexie omul lui D-zeu	17	Gertruda		6.10	6.0
Luni	18	P. Ciril Aep. Ierusal.	18	Eduard		6.09	6.0
Mărți	19	Mii Chrisant și Daria	19	Iosif		6.07	6.10
Merc.	20	CC. PP. ucisi în mân. s. Sava	20	Nichita		6.05	6.11
Joi	21	C. P. Iacob Ep. și m.	21	Benedict		6.02	6.13
Vin.	22	M. Vasilie preotul	22	Paulina		6.00	6.14
Sâm.	23	C. M. Nicon și învățăcelii lui	23	Victorin		5.58	6.15
Dumineca a 6-a din Post, a Floriilor, Ioan c. 12 v. 1-18: „Mai înainte de Paști cu 6 zile...”							
Dum.	24	(†) Floriile, C. P. Zacharia	24	(†) Flor., † Gavril ark.		5.57	6.16
Luni	25	(†) Bunavestire	25	(†) Bunavestire		5.55	6.18
Mărți	26	Sob. mai mar. voev. Gavriil	26	Emanuil		5.53	6.19
Merc.	27	S. mă Matrona din Tesalia	27	Rupert		5.51	6.21
Joi	28	C. Ștefan f. de minuni (Denie)	28	Guntram		5.49	6.22
Vin.	29	(†) Vin. Pat. C. P. Marcu Ep., Ciril diac.	29	Eustasiu Vin. Pat.		5.47	6.24
Sâm.	30	C. Ioan Scărariul	30	Cuirin		5.45	6.26
Dumineca Sfințelor Paști, Ioan c. 1, v. 1-17: „Întru început era cuvântul...”							
Dum.	31	(†) Sfințele Paști, C. P. și f. d. m. Ipatie Ep.	31	(†) Sf. Paști Amos pr.		5.44	6.26

Martie.

Povețe economice.

Samănă grâu de primăvară, apoi orz, ovės, mazere, mazărică și lucernă. Grăpează locurile de lucernă și trifoiu sămănat din alți ani, ca să crească mai bine. Printre sămănăturile tomatice, ce au eșit rari, aruncă sămânță de trifoiu. Sădesce legumile menite pentru a-ți face sămânță. Ca să le aperi în contra omidelor, pune în apropiere câteva sămânțe de cânepă. Mirosul acesteia alungă fluturii. Cartofi înghețați ferbe-i și scurge apa de pe ei, apoi îi dă la vite, altcum se vor bolnăvi, că-s otrăvicioși. Macină bucate pe timp mai îndelungat. Fă altoirea pomilor, gătește straturi pentru legumi și le samănă.

Prevestirea timpului.

1—6 timp moale; 7—11 nouros și ploaie; 12—14 vânt; 15—17 frig și zăpadă; 18—25 zăpadă, vânt; 26—28 bine; 29—31 timp ploios, vânt.

Notițe:

Aprilie,

are 30 zile

Ziua are 13 și noaptea 11 ore

Prier.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Datul	Numele sfinților Cal. Grigorian	Zodia	Soarele resare apune
Luni	1	(+) L. Paștilor C. Mă Maria Egipteanca	1	Luni Paști.		5.42 6.27
Marti	2	(+) Martia Paștilor C. P. Tit. f. d. m. ☾	2	Francisc		5.40 6.28
Merc.	3	C. P. Nichita mărturisit. (harți)	3	Cristian		5.38 6.30
Joi	4	C. P. Iosif scriit. de cânt.	4	Isidor		5.36 6.31
Vin.	5	Mii Teodul și Agatop (harți)	5	Vincentiu		5.34 6.32
Sâm.	6	C. P. Eutichie	6	Sixtus		5.32 6.33

Duminea a 2-a după Paști, a Tomei, Ioan c. 21, v. 19—31: „Fiind seara în ziua aceea...”; ev. inv. 1; gl. 1.

Dum.	7	C. P. George Ep. Militinei	7	Herman		5.31 6.34
Luni	8	SS. Ap. Irodion Agav, Ruf.	8	Dionisie		5.29 6.36
Marti	9	M. Eupsichie din Cesarea ☾	9	Ezechiel		5.27 6.37
Merc.	10	Mii Terentie și Pompie	10	Maria		5.25 6.39
Joi	11	M. Antipa Ep. Pergamului	11	Leon		5.23 6.40
Vin.	12	C. P. Vasile mărturisit.	12	Iuliu		5.21 6.41
Sâm.	13	M. Artemon	13	Hermenegild		5.18 6.43

Duminea a 3-a după Paști, a Mironosișelor, Marcu c. 15, v. 43—47: „În vremea aceea venit-a Iosif din Arimatea...”; ev. inv. 3; gl. 2.

Dum.	14	C. P. Martin mărturisit.	14	Tiburt		5.19 6.42
Luni	15	SS. Apli. Aristarh, Pud, și Trofim.	15	Anastasia		5.16 6.45
Marti	16	MM. Agapia, Irina și Chionie ☾	16	Turibius		5.14 6.46
Merc.	17	C. P. Simeon și Achachie	17	Rudolf		5.12 6.48
Joi	18	C. P. Ioan Invăț. s. Grigorie	18	Apolon		5.10 6.49
Vin.	19	C. P. Ioan din Peștera veche	19	Crescentia		5.08 6.50
Sâm.	20	C. P. Teodor Trihina	20	Sulpiciu		5.07 6.52

Duminea a 4-a după Paști, a Slăbănogului, Ioan c. 5, v. 1—15: „În vremea aceea s'a suit Iisus în Ierusalim...”; ev. inv. 4; gl. 3.

Dum.	21	Mii Ianuarie și Teodor	21	Anselm		5.06 6.53
Luni	22	C. P. Teodor Sichiutul	22	Soter și Caiet		5.04 6.54
Marti	23	(+) S. M. M. George ●	23	Adalbert		5.02 6.55
Merc.	24	S. M. Sava Strat, Ca Elisaveta	24	George		5.00 6.57
Joi	25	Ap. și Ev. Marcu	25	Marcu ev.		4.58 6.58
Vin.	26	M. Vasile Ep. Amasiei	26	Cletus		4.56 6.59
Sâm.	27	M. Simeon fratele Domnului	27	Peregrin		4.55 6.01

Duminea a 5-a d. Paști, a Samarinenței, Ioan c. 4, v. 5—42: „În vremea aceea, venit-a Iisus în cetatea Samariei...”; ev. inv. 7; gl. 4.

Dum.	28	Aplii Iason și Sosipatru	28	Vitalis		4.54 7.02
Luni	29	Mii din Chizic; C. Memnon	29	Petru M.		4.52 7.03
Marti	30	Ap. Jacob al lui Zevedei	30	Ecaterina		4.50 7.04

Aprilie.

Povețe economice.

Plivește sămănăturile de buruene înainte de a fi cu paiu. Samănă cucuruz (păpușoiu) și pune cartofi. Udă bine pomii sădiți de curând. Plivește și sapă școala de pomi. Grăbește cu altoirea pădureților, ca să nu întârziezi. Grijește, ca să nu se umfle vitele de nutrețul cel verde; dă-le fân înainte de a le scoate la pășune. Resadnițele cu acoperemânt se descoper toată ziua, ba și peste noapte, dacă nu e temere de înghețat. Se începe lucru de viie. În lipsă de ploaie udă grădina de legumi, mai bine dimineața. După Sân-George vitele se scot la pășune. Întoarce grânele și ca să le mântui de gărgărițe, pune lână nespălată în apropierea coșurilor de grâu, căci mirosul ei le alungă. Grăul întins amestecă-l cu pulbere de cărbuni și după 14 zile cerne-l, că-și perde mirosul.

Prevestirea timpului.

1—3 timp bun; 4—7 timp ploios, vânt; 8—20 timp bun; 21—24 vânt cu ploaie; 25—30 timp bun.

Notițe:

Maiu.

are 31 zile

Ziua are 14 și noaptea 10 ore

Florariu.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Datul	Numele sfinților Cal. Grigorian	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Merc.	1	Pr. Ieremia	1	Filip		4.49	7.06
Joi	2	Aduc. m. s. At. c. m. P. Al. ☾	2	Atanasie		4.47	7.07
Vin.	3	Mii Timoteiu și Maura	3	Afl. s. cruci		4.47	7.08
Sâm.	4	Ca Mă Pelaghia	4	Florian		4.44	7.10

Duminea a 6-a d. Paști, a Orbului, Ioan c. 9, v. 1—38: „În vremea aceea trecând Iisus . . .”; ev. inv. 8; gl. 5.

Dum.	5	M. Mă Irina	5	Piu V.		4.43	7.11
Luni	6	Dreptul Iov	6	Ioan		4.42	7.12
Mărti	7	Pomen. s. †; Mii Acachie și Codrat	7	Stanislau		4.40	7.13
Merc.	8	(†) Ap. și ev. Ioan; P. Arsenie c. m.	8	Mihail		4.39	7.15
Joi	9	(†) Înălț. Domn., Pr. Isaia, M. Christof. ☾	9	† Înălț. D., Grig. M.		4.37	7.16
Vin.	10	Ap. Simeon Zilotul	10	Izidor		4.35	7.17
Sâm.	11	M. Mochie	11	Gangolf		4.34	7.18

Duminea a 7-a după Paști, a SS. Părinți, Ioan c. 17, v. 1—13: „În vremea aceea, ridicând Iisus ochii săi la ceriu . . .”; ev. inv. 10; gl. 6.

Dum.	12	Gherman p. Const. Epifanie ep. Cip.	12	Pancrațiu		4.33	7.19
Luni	13	M. Glicheria	13	Servațiu		4.32	7.20
Mărti	14	M. Isidor	14	Bonifaciu		4.31	7.21
Merc.	15	C. P. Pachomie ☾	15	Sofia		4.30	7.23
Joi	16	C. P. Theodor Sfințitul	16	Ioan N.		4.29	7.24
Vin.	17	A. Andronic	17	Paschal		4.28	7.25
Sâm.	18	M. Teodot, Mle Crist., Alex., Eufrosina	18	Venant		4.27	7.26

Duminea Rusaliilor, Ioan c. 7, v. 37—53: „Iar în ziua cea de pe urmă, cea mare a praznicului . . .”

Dum.	19	(†) Pog. Dub. Sf., M. Patric. Ep. Prusiei	19	† Rusaliile, Celestin		4.26	7.27
Luni	20	(†) Luniă Rusaliilor † M. Talașu	20	† L. Rus., Bernhard		4.25	7.28
Mărti	21	(†) Constantin și Elena	21	Felix		4.24	7.29
Merc.	22	M. Vasilie (hărti)	22	Iulia		4.23	7.30
Joi	23	C. P. Mihail mărt.	23	Desideriu		4.22	7.32
Vin.	24	C. P. Simion (hărti)	24	Ioana		4.21	7.33
Sâm.	25	a 3-a afl. a cap. s. Ioan Botez	25	Urban		4.20	7.34

Duminea 1-a după Rusaliile, a Tuturor Sfinților, Mateiu c. 10, v. 32—33, 37—38: „Zis-a Domnul învățăceilor săi: Tot ceea ce va mărturisi pentru mine . . .”; ev. inv. 1; gl. 8.

Dum.	26	Ap. Carp	26	Filip		4.19	7.35
Luni	27	M. Terapont	27	Ioan		4.18	7.36
Mărti	28	P. Nichita Ep. Calcedon	28	Wilhelm		4.17	7.37
Merc.	29	C. Mă Teodosia	29	Maximilian		4.16	7.38
Joi	30	C. P. Isachie	30	(†) Jola verde, Ferd		4.15	7.39
Vin.	31	S. Ap. Ermia; S. M. Ermei ☾	31	Angela		4.15	7.40

Maiu.

Povește economice.

Udă altoii cât mai des, și la cei prinși le slăbește nițel legătura. Samănă cânepă și in. Pe timp liniștit afumă pomii bântuiți de omide cu pucioasă presărată pe jeratic, că vor peri toate. Cucuruzul se sapă, când e în patru frunze. Cosește luteră înainte de înflorire, dar grijește, să n'o tai prea pe jos, că pierde multă din ea. De o dai verde la vite, svântează-o mai întâiu și o amestecă cu paie mănunțelate. Pe la mijlocul lunei se resădește tutunul (tăbacul) înmuindu-i-se mai nainte rădăcina în zamă de gunoiu și năsip. Ogoritul trebuie sfârșit. Gândacii de Maiu se scutură dimineața, se adună și omor cu piciorul, ori se dau la galițe. De pe cartofii ce-i dăm la animale, colțul trebuie depărtat, că acela e veninos.

Prevestirea timpului.

1—5 plăcut; 6—9 ploios; 10—15 timp bun; 16—19 nouros; 20—24 ploaie și vânt; 25—31 timp bun.

Notițe:

are 30 zile

Iunie, Ziua are 15 și noaptea 9 oare Cireșeriu.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Datul	Numele sfinților Cal. Grigorian	Zodia	Soarele resare apune
Sâm.	1	M. Iustin	1	Grațiana		4.15 7.41

Dumineca a 2-a după Rusalii, Mateiu c. 4, v. 18—23: „În vremea aceea umblând Iisus pe lângă marea Galileei...”; ev. inv. 2; gl. 1.

Dum.	2	P. Nichifor mîrt. Patr. Const. M. Ioan cel nou din Suceava.	2	Erasm		4.14 7.42
Luni	3	M. Lucian, Ma Paula	3	Clotild		4.14 7.42
Marți	4	M. Mitrofan, SS. Maria și Marta	4	Florian		4.13 7.43
Merc.	5	M. Doroteiu Ep. Tirului	5	Bonifaciu		4.12 7.44
Joi	6	CC. PP. Visarion și Ilarion	6	Norbert		4.12 7.45
Vin.	7	M. Theodot Ep. Anchirei	7	Inima Dnui Lucreția		4.11 7.45
Sâm.	8	M. Teodor Stratilat	8	Medard		4.11 7.46

Dumineca a 3-a după Rusalii, Mateiu c. 6, v. 22—33: „Zis-a Domnul: Luminătorul trupului este ochiul...”; ev. inv. 3; gl. 2.

Dum.	9	P. Chiril Arhep. Alexand.	9	Primus		4.11 7.47
Luni	10	Mii Timotei Alex., Antonia	10	Margareta		4.11 7.48
Marți	11	Ap. Bartolomeu, Varnava	11	Varnavas		4.11 7.48
Merc.	12	S. P. Onofrie	12	Ioan Fac.		4.11 7.49
Joi	13	Ma Achilina, S. Trifile, Ep. Leucusiei	13	Antonie Pad.		4.10 7.51
Vin.	14	Pr. Elis. și Metodie Patr. Const.	14	Ioan Novi		4.10 7.50
Sâm.	15	Pr. Amos	15	Vitus		4.10 7.50

Dumineca a 4-a d. Rusalii, Mateiu c. 8, v. 5—13: „În vremea aceea, intrînd Iisus în Capernaum...”; ev. inv. 4; gl. 3.

Dum.	16	Tihon f. d. m. Ep. Amatundeii	16	Beno		4.10 7.51
Luni	17	Mii Manoil, Savel și Ismail	17	Adolf		4.10 7.51
Marți	18	M. Leontie	18	Gervasie		4.10 7.51
Merc.	19	Ap. Iuda frat. Domnului	19	Iuliana		4.10 7.51
Joi	20	M. Metodie Ep. Patarilor	20	Silverius		4.10 7.51
Vin.	21	M. Iulian din Tarsis	21	Alois		4.10 7.51
Sâm.	22	M. Euseb. Ep. Samosat.; Ioana Mironos	22	Paulin		4.11 7.51

Dumineca a 5-a d. Rusalii, Mateiu c. 8, v. 28—34: „În vremea aceea, trecînd Iisus de cea parte în pămîntul Gherghesenilor...”; ev. inv. 5; gl. 4.

Dum.	23	M. Agripina	23	Edeltrud		4.11 7.51
Luni	24	(+) Nașterea S. Ioan Botezătorul	24	Ioan Botez.		4.11 7.51
Marți	25	Ca Mă Fevronia	25	Prosper		4.11 7.51
Merc.	26	C. P. David din Tesalonic	26	Vigilius		4.12 7.51
Joi	27	C. P. Samson prim. de străini	27	Ladislau		4.12 7.52
Vin.	28	Ad. moașt. SS. Chir și Ioan	28	Leo II.		4.12 7.52
Sâm.	29	(+) SS. Ap. Petru și Pavel	29	(+) Petru și Pavel		4.12 7.52

Dumineca a 6-a după Rusalii, Mateiu c. 6, v. 1—8: „În vremea aceea intrînd Iisus în corăbie...”; ev. inv. 6; gl. 5.

Dum.	30	(+) Adun. (Sob.) SS. Ap.	30	Pavel		4.14 7.52
------	----	--------------------------	----	-------	---	-------------

Iunie.

Povețe economice.

Când e ferbințeală scutește vitele, adăpostindu-le la umbră. Oculează pădureți mai bine după ploie, și cu deosebire sara și dimineața. Samănă ridichi de toamnă. Când iarba e mai în floare, cosește-o. De pățimesc porcii la grumaz din cauza căldurei, dă-le leacuri pentru stomac. Astfel este în apotecă pulberea de *Heleborus albus*. La cei mari le dai cât ține vârful cuțitului, la cei mici pe jumătate. Sapă viile a 2-a oară înainte ori după înflorire. De umblă furnici la coșnițe, închide calea, ungând cu petrolu scândura pe unde se urcă. Uscă cireșe, vișine și strugurei pentru iarnă. Samănă rapița.

Prevestirea timpului.

1—3 ploaie; 4—10 timp cald; 11—24 timp ploios, vânt; 25—30 timp bun.

Notițe:

Iulie.

Povețe economice.

Curățește șura și podurile, că e aci secerișul, pecând poartă grijă, să ai bani, ca să poți aduna grânele când sunt bune, însă nu rescoapte, că să scutură o mulțime de grăunțe și nici făina din ele nu e cu sporiu la aluat. Pe când te apuci de secerat, cucuruzul să fie săpat de a 2-a oară. Plivește viile, dar nu pe timp prea cald, ca să nu se împedece strugurii în creștere. Dinaintea coșnițelor pune un vas cu apă, ca albinele să aibă la îndemână. Aruncă de-asupra ei pae, ca să nu se îneco. La cărat pune rogojini în car, ca grăunțele scuturate să nu se prăpădească. Acestea țin-le de sămânță, că-s cele mai frumoase. Udă curechiul băntuit de omide cu apă de săpun.

Prevestirea timpului.

1—6 timp ploios; 7—11 căldură; 12—20 timp ploios; 21—31 timp bun, căldură.

Roțițe:

August,

are 31 zile

Ziua are 13 și noaptea 11 oare

Măsălariu.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Datul	Numele sfinților Cal. Grigorian	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Joi	1	Scoaterea c. † și Mii Macavei	1	L. s. Petru	♊	4.43	7.28
Vin.	2	Aduc. moaștelor s. Ștefan	2	Porțiuncula	♋	4.44	7.26
Sâm.	3	CC. PP. Isachie, Dalmat, Faust	3	Ștefan	♋	4.46	7.25

Duminea a 11-a d. Rusalii, Mateiu c. 18, v. 23—35: „Zis-a Domnului pilda aceasta: Asemănatu-s'a împărăția cerului omului împărat...”; ev. inv. 11; gl. 2.

Dum.	4	SS. 7 Tineri din Efes	4	Dominicus	♋	4.47	7.24
Luni	5	M. Eusignie	5	Maria Schnee	♋	4.48	7.22
Mărti	6	(†) Schimbarea la față	6	Schimb. la față	♋	4.49	7.20
Merc.	7	C. M. Dometie	7	Caietan	♋	4.50	7.19
Joi	8	Emilian mărt. Ep. Chizicului	8	Chiriac	♋	4.51	7.18
Vin.	9	Ap. Matia	9	Roman	♋	4.52	7.17
Sâm.	10	M. și Arhid. Laurentie	10	Laurențiu	♋	4.54	7.16

Duminea a 12-a d. Rusalii, Mateiu c. 19, v. 16—26: „În vremea aceea s'a apropiat către Iisus un tânăr...”; ev. inv. 1; gl. 3.

Dum.	11	M. și Arhid. Euplu	11	Susana	♋	4.55	7.14
Luni	12	Mii Fotie și Anichit	12	Clara	♋	4.57	7.12
Mărti	13	C. P. Macsim mărturisit.	13	Casian	♋	4.58	7.10
Merc.	14	Pr. Michea	14	Eusebie	♋	4.59	7.09
Joi	15	(†) Adorm. Născătoarei de Dumnezeu	15	(†) Înălțarea Mariei	♋	5.00	7.08
Vin.	16	Ad. icoanei Dlui; M. Diomid	16	Rochus	♋	5.01	7.06
Sâm.	17	M. Miron	17	Bertram	♋	5.03	7.05

Duminica a 13-a după Rusalii, Mateiu c. 21, v. 33—42: „Zis-a Domnului pilda acesta: „un om era stăpân al casei...”; ev. inv. 2; gl. 4.

Dum.	18	Mii Flor și Lavru	18	Elena	♋	5.04	7.03
Luni	19	M. Andreiu Stratilat	19	Ludovic	♋	5.05	7.01
Mărti	20	Pr. Samuil	20	Bernhard	♋	5.06	6.59
Merc.	21	Ap. Tadeu și Ma Vassa	21	Anastasia	♋	5.07	6.57
Joi	22	M. Agatonic și Severian	22	Timoteiu	♋	5.08	6.56
Vin.	23	M. Lup și Irineu	23	Filip	♋	5.10	6.54
Sâm.	24	M. Eutihie	24	Bartolomeiu	♋	5.11	6.52

Duminea a 14-a după Rusalii, Mateiu c. 22, v. 1—14: „Zis-a Domnului pilda aceasta: Asemănatu-s'a împărăția cerului omului împărat...”; ev. inv. 3; gl. 5.

Dum.	25	Înt. m. ap. Vartol.; Ap. Tit	25	Ludovic	♋	5.12	6.50
Luni	26	Mii Adrian și Natalia	26	Zefirin	♋	5.14	6.48
Mărti	27	C. P. Pimen	27	Iosif Calas	♋	5.15	6.46
Merc.	28	C. P. Moisi Arapul	28	Augustin	♋	5.17	6.44
Joi	29	(†) Taierea cap. Sf. Ioan Bot. (Post)	29	Tăer. c. s. Ioan	♋	5.18	6.42
Vin.	30	Alexandru, Ioan, Pavel Patr. Const.	30	Rosa	♋	5.19	6.40
Sâm.	31	Brăul Preacuratei Mariei	31	Raimund	♋	5.20	6.39

August.

Povețe economice.

Urmează cu oculatul. Sapă în jurul pomilor mai tineri. Samănă salată iernatică. Adună sămânțele de legumi coapte acuma, le curățește și acată în cuiu, punându-le în săculețe. Seceră ovăsul, ce-l mai ai. Samănă rapița. De vezi albinele că prea mult șed pe afară, e semn, că n'au ce să lucre. Ridică coșnițele punând sub ele niște bucăți de scânduri potrivite. Stupii fără matcă să împreună cu alții mai slabi. Urmează cu plivitul viei. Uscă poame și fasole pentru iarnă. Altoi oculați, văzând că nu s'au prins, trebuesc din nou oculați. Proptește pomii prea încărcăți și rărește poamele prea dese, ca să se poată coace. Ară pentru toamnă și pe la capătul lunei poți si sămăna. Adună simburi de toate poamele.

Prevestirea timpului.

1—13 vânt; 14—18 timp ploios, vânt; 19—23 timp bun; 24—31 ploaie cu timp plăcut.

Notițe:

Septembre,

are 30 zile

Ziua are 12 și noaptea 12 oare

Răpciune.

Zilele săpt.	Data	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Data	Numele sfinților Cal. Grigorian	Zodia	Soarele resare apune
Duminica a 15-a după Rusalii, Mateiu c. 22 v. 35-46: „In vremea aceea un legiutor oarecare s'a apropiat către Iisus ispitându-l...”; ev. inv. 4, gl. 6.						
Dum.	1	(†) C. P. Simeon stâlpnicul	1	Egidiu		5.21 6.37
Luni	2	M. Mamant și Ioan Pustn.	2	Stefan		5.23 6.35
Mărti	3	M. Antim Ep. Nicomidiei	3	Serafina		5.24 6.33
Merc.	4	M. Vavila și Moisi Pr.	4	Rosalia		5.25 6.31
Joi	5	Pr. Zacharia	5	Laurent		5.26 6.30
Vin.	6	Minunea Archang. Mihail	6	Magnus		5.27 6.28
Sâm.	7	M. Sozont	7	Regina		5.29 6.26
Duminica a 16-a după Rusalii, înaintea Înălțării sfintei Cruci, Ioan c. 3, v. 13-17: „Zis-a Domnul: Nimenea nu s'a suit la ceriuri...”; Luca c. 10, v. 38-42, c. 11, v. 27-28: „In vremea aceea intrat-a Iisus într'un sat...”; ev. inv. 5, gl. 7.						
Dum.	8	(†) Nașt. Născ. de D-zeu	8	(†) Nașt. Mariei		5.30 6.24
Luni	9	(†) SS. PP. Ioachim și Ana	9	Gorgonie		5.31 6.22
Mărti	10	Mle Minodora, Mitr., Nimf.	10	Nicolae Tol.		5.33 6.20
Merc.	11	Ca Teodora; M. Diodor	11	Protus		5.34 6.18
Joi	12	M. Antonom	12	Macedoniu		5.35 6.16
Vin.	13	M. Corneliu Sutașul	13	Matern		5.36 6.14
Sâm.	14	(†) Înălțarea cinstitei Cruci (Post)	14	Înălț. Crucii		5.37 6.13
Duminica a 17-a după Rusalii, după Înălțarea sfintei Cruci, Marcu c. 8; v. 34-c. 9, v. 1: „Zis-a Domnul: Celace voește să vină după mine, să se lăpede de sine...”; ev. inv. 6; gl. 8.						
Dum.	15	M. M. Nichita; Cuv. Visarion	15	Nicodem		5.38 6.11
Luni	16	M. Mă Eufemia	16	Ludmila		5.40 6.09
Mărti	17	M. Mă Sofia și ficele ei	17	Hildegard		5.41 6.07
Merc.	18	C. P. Eumenie făc. de minuni	18	Toma Ap.		5.43 6.05
Joi	19	Mii Trofim, Savatie, Dorimedont	19	Ianuarie		5.44 6.03
Vin.	20	M. Eustatie și fiii sei	20	Eustachie		5.45 6.02
Sâm.	21	Ap. Codrat din Magnesia	21	Mateiu ev.		5.46 6.05
Duminica a 18-a d. Rusalii, Luca 1-a (cea din Duminica a 18-a după Ev.) c. 5, v. 1-11: „In vremea aceea sta Iisus lângă mare...”; ev. inv. 7; gl. 1.						
Dum.	22	M. Foca făcăt. de minuni	22	Maurițiu		5.47 5.07
Luni	23	(†) Zăm. S. Ioan Botezăt.	23	Tecla		5.49 5.55
Mărti	24	M. Tecla	24	Rupert		5.50 5.53
Merc.	25	C. mă Eufrosina d. Alex.	25	Cleofa		5.52 5.51
Joi	26	(†) Adormirea S. Ioan Ev.	26	Ciprian		5.53 5.49
Vin.	27	M. Calistrat	27	Cosma și Dam.		5.54 5.47
Sâm.	28	C. P. Chariton Mărturisit.	28	Vencisl. reg.		5.55 5.46
Duminica a 19-a după Rusalii, Luca a 2-a (cea din Duminica a 19-a d. Ev.) c. 6, v. 31-36: „Zis-a Domnul: Precum vojiți să vă faceți vouă oamenii...”; ev. inv. 8; gl. 2.						
Dum.	29	C. P. Chiriac Sihastrul	29	Mihail Arhan.		5.56 5.41
Luni	30	M. Grigorie Aep. Armeniei	30	Ieronim		5.58 5.44

Septembre.

Povește economice.

În luna aceasta se începe culesul poamelor. Soiurile iernatice se culeg cu mâna și se împartesc în clase după mărime și frumsețe, să aibă un preț mai bun. Înainte de a le așeza în pivniță se întind la soare, ca să esc umezala din ele. — Fă gropile pentru altoii, ce voiești a-i sădi mai târziu în toamnă. Rărește frunza de pe pomii pitici și cei puși în șir des, ca razele soarelui să-i poată străbate. Samănă bucate tomatice. Nu fi sgârcit la sămănat, că te vei căi la secerat. Pe la capătul lunei să-ja miera dela stupi. De sunt încă flori, nu te grăbi, ca albinele să poată încă aduna. Livezile prăjite de arșița soarelui, pe unde vezi c'a secat colțul erbii, le samănă cu sămânță de iarbă și flori de fân.

Prevestirea timpului.

1—12 bine; 13—18 timp vânturos cu ploaie; 19—23 bine; 24—27 brumă; 28—31 bine.

Notițe:

Octobre,

are 31 zile

Ziua are 11 și noaptea 13 ore

Brumărel.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Datul	Numele sfinților Cal. Grigorian	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Marti	1	Ap. Anania C.P. Roman cânt.	1	Remigiu		5.59	5.39
Merc.	2	M. Ciprian; Ma Iustina fecioara	2	Leodegar		6.01	5.37
Joi	3	M. Dionisie Areopagitul	3	Candid		6.02	5.35
Vin.	4	P. Ieroteiu Ep. Atenei	4	Francisc Ser.		6.03	5.34
Sâm.	5	M. Charitina	5	Placid		6.04	5.32

Duminica a 20-a după Rusalii, Luca a 3-a (cea din Duminica a 20-a după Ev.) c. 7, v. 1-16: „În vremea aceea mergând Iisus într-o cetate...”; ev. inv. 9; gl. 3.

Dum.	6	(†) Ap. Toma	6	Bruno		6.05	5.30
Luni	7	Mii Serghie și Vach	7	Iustina		6.07	5.28
Marti	8	Ca maică Pelaghia	8	Brigita		6.08	5.26
Merc.	9	(†) An. Iacob și C. P. Andronic	9	Dionisie		6.10	5.24
Joi	10	Mii Eulampie și Eulampia	10	Francisc Bor.		6.11	5.22
Vin.	11	(†) Ap. Filip; C. Teofan märt.	11	Nicasiu		6.12	5.20
Sâm.	12	Mii Prov, Tarah, Andronic	12	Maximilian		6.13	5.19

Duminica a 21-a după Rusalii, a S. S. Părinți, Luca a 4-a (cea din Duminica a 21-a d. Ev.) c. 8, v. 5-15: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Eșit-a sămănătorului...”; Ioan c. 17, v. 1-18: „În vremea aceea ridicând Iisus ochii săi la ceriuri...”; ev. inv. 10; gl. 4.

Dum.	13	Mii Carp și Papil	13	Coloman		6.15	5.17
Luni	14	(†) Cuv. Paraschiva	14	Calistus		6.16	5.15
Marti	15	C. M. Lucian	15	Teresia		6.18	5.13
Merc.	16	M. Loghin Sutașul	16	Gallus		6.19	5.11
Joi	17	Pr. Osie; C. M. Andrei din Crit.	17	Hedvig		6.20	5.09
Vin.	18	Ap. și Ev. Luca	18	Luca ev.		6.21	5.08
Sâm.	19	Pr. Ioil și M. Var	19	Petru d. Alc.		6.22	5.07

Duminica a 22-a d. Rusalii, Luca a 6-a, (cea din Duminica a 23-a d. Ev.) c. 8, v. 26-39: „În vremea aceea venit-a Iisus cu corabia în lătura Gadarenilor...”; ev. inv. 11; gl. 5.

Dum.	20	M. M. Artemie	20	Felician		6.24	5.05
Luni	21	C. P. Ilarion cel mare	21	Ursula		6.25	5.03
Marti	22	P. Averchie Ep. Ieropolei	22	Cordula		6.26	5.01
Merc.	23	Ap. Iacob frat. Domnului	23	Ioan Cap.		6.28	4.59
Joi	24	M. Mă. Areta	24	Rafail Archan.		6.29	4.58
Vin.	25	Mii Notarie, Marcian, Martirie	25	Chrisant		6.30	4.57
Sâm.	26	(†) S. M. M. Dimitrie	26	Amand		6.32	4.56

Duminica a 23-a d. Rusalii, Luca a 7-a (cea din Duminica a 24-a d. Ev.) c. 8, v. 41-56: „În vremea aceea venit-a un om către Iisus...”; ev. inv. 1; gl. 6.

Dum.	27	M. Nestor	27	Frument		6.34	4.54
Luni	28	Mii Terentie și Neonila	28	Sim. și Iuda		6.35	4.52
Marti	29	Ma Anastasia; C. P. Avramie	29	Narcis		6.37	4.51
Merc.	30	Mii Zinovie și Zinovia sora sa	30	Claudie		6.38	4.49
Joi	31	Ap. Stachie, Amplie, Narcis	31	Wolfgang		6.39	4.48

Octobre.

Povețe economice.

Culesul poamelor ține încă. Grijește, nu cumva să le aduni pe timp ploios și nici dimineața înainte de a se fi luat apa de pe ele, că putrezesc. Straturile, din cari s'au scos legumile, trebuiesc săpate din nou, ca peste iarnă să degere. Resădește în straturi bine lucrate salată iernatică. Culege cucuruzul. Cartofii și napii de nutreț se sapă pe timp uscat, — se curățesc de rădăcinile mai subțiri și se pun să se sbicească înainte de a se așeza în pivniță ori groapă. Îndată ce am gătat cu săpatul se ară numai decât pământul menit a se sămăna de cu primăvară, gerul și frigul de peste iarnă îl îmbunătățește. Când e la culesul viilor, strugurii trebuiesc clasificați după cum sunt, unii putrezi, alții copti. Numai așa putem face bani cum se cuvine, dacă producem mai multe feliuri de vin.

Prevestirea timpului.

1—15 nouros și vânt; 16—23 bine; 24—26 timp ploios cu ceață; 27—31 vânt și ploaie.

Notițe:

Novembre,

are 30 zile

Ziua are 10 și noaptea 14 oare

Brumariu.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Datul	Numele sfinților Cal. Grigorian	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Vin.	1	SS. I. de arg. Cosma și Damian 	1	Toți Sfinții		6.41	4.47
Sâm.	2	Mii Achindin, Pigasie	2	Pomen. răpos.		6.42	4.45

Dumineca a 24-a d. Rusali, Luca a 5-a (cea din Dumineca a 22-a d. Ev.) c. 16, v. 19-31: „Zis-a Domnul pilda aceasta: „Era un om oarecare bogat...”; ev. inv. 2; gl. 7.

Dum.	3	Mii Acheptima, Aitala, Iosif	3	Hubert		6.44	4.43
Luni	4	C. Ioan, Mii Nicandro, Ermen	4	Carol Bor.		6.45	4.41
Marti	5	Mii Galacteon și Epistimia soția sa	5	Emeric		6.46	4.40
Merc.	6	P. Pavel märt. Patr. Const.	6	Leonard		6.47	4.38
Joi	7	SS. 33 Martiri și C. Lazar	7	Engelbert		6.49	4.37
Vin.	8	(+) Arh. Mihail și Gavril	8	Gottfried		6.51	4.36
Sâm.	9	Mii Onisifor, Porfirie, Că Matrona 	9	Teodor		6.52	4.35

Dumineca a 25-a d. Rusali, Luca a 8-a (cea din Dumineca a 25-a d. Ev.) c. 10, v. 25-37: „În vremea aceea venit-a un legiutor la Iisus...”; ev. inv. 3; gl. 8.

Dum.	10	Ap. Erast și Olimp; M. Orest	10	Andrei		6.54	4.34
Luni	11	Mii Mina, Victor și Vichentie	11	Martin		6.55	4.33
Marti	12	P. Ioan milos.; C. P. Nil	12	Cunibert		6.57	4.32
Merc.	13	(+) P. Ioan gură de aur	13	Stanislau		6.58	4.31
Joi	14	(+) Ap. Filip	14	Venerand		7 00	4.30
Vin.	15	Mii Gurie, Salmona și Aviv	15	Leopold		7.01	4.29
Sâm.	16	(+) Ap. și Ev. Mateiu	16	Otmar		7.02	4.28

Dumineca a 26-a după Rusali, Luca a 9-a (cea din Dumineca a 26-a după Ev.) c. 12, v. 16-21: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Unul om bogat i-a rodit țarina...”; ev. inv. 4; gl. 1.

Dum.	17	P. Grigorie Ep. Neocesareei 	17	Grigorie Teol.		7.03	4.27
Luni	18	Mii Platon și Roman	18	Odo		7.05	4.26
Marti	19	Pr. Avdie și M. Varlaam	19	Elisabeta		7.06	4.25
Mer.	20	C. Proclu Aep. Cons.; Grigorie Decap	20	Felix		7.08	4.24
Joi	21	(+) Intrarea în Biserică	21	(+) Într. în biser.		7.09	4.23
Vin.	22	Ap. Filimon	22	Cecilia		7.10	4.23
Sâm.	23	P. Amfilochie Ep. Iconiei 	23	Clement		7.11	4.22

Dumineca a 27-a după Rusali, Luca a 13-a (cea din Dumineca a 30-a după Ev.) c. 18, v. 18-27: „În vremea aceea un om oarecare s'a apropiat către Iisus ispitindu-l...”; ev. inv. 5; gl. 2.

Dum.	24	M. Mă Ecaterina; M. M. Mercurie	24	Ioan		7.12	4.21
Luni	25	Mii Clement și Petru	25	Ecaterina		7.14	4.20
Marti	26	CC. PP. Alimpie și Nikon.	26	Conrad		7.15	4.19
Merc.	27	M. M. Iacob Persul	27	Virgil		7.17	4.19
Joi	28	C. P. Stef. c. n. M. Irinarch	28	Sosten		7.18	4.18
Vin.	29	Mii Paramon și Filumen	29	Saturnin		7.19	4.17
Sâm.	30	(+) Ap. Andrei	30	Andrei ap.		7.20	4.17

Novembre.

Povește economice.

Când timpul este frumos, mai poți sădi pomi. Sapă gropi pentru pomișorii, ce voești a-i sădi în primăvară. Curățește ouăle de omidă. Apără altoii mai tineri în contra iepurilor. Spoiește trunchiul pomilor cu următoarea materie: zamă de var, balegă de vită și sânge, amestecă-le toate împreună. În grădina de legumi lucrările trebuiesc terminate. În jurul pomilor se pune gunoiu putred și se întrupează pământului. — La fertul mustului trebuie să fim luători de samă, ca să nu se întâmple nici prea repede, dar nici prea încet. În cazul dintâu acoperim butea cu o haină de lână, în cel din urmă o stropim cu apă rece. Curățenia face foarte mult. Buțile să le ținem tot pline. Poamele ce dau spre putrezire trebuiesc delăturate. — Frunzele picate se adună și se pun grămadă, amestecându-se cu gunoiu or pământ. Din ele se face un gunoiu foarte bun.

Prevestirea timpului.

1—5 bine; 6—11 vânt și zăpadă; 12—15 frig; 16—20 bine; 21—23 ploios și ceață; 24—30 timp bun, ger.

Notițe:

Decembre,

are 31 zile

Ziua are 9 și noaptea 15 oare

Andrea.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Datul	Numele sfinților Cal. Grigorian	Zodia	Soarele resare apune
Dumineca a 28-a după Rusalii, Luca a 14-a (cea din Dumineca a 31-a după Ev.) c. 18, v. 35-43: „In vremea aceea a fost când s'a apropiat Iisus de Ierichon...”; ev. inv. 6; gl. 3.						
Dum.	1	Pr. Naum și Filaret îndur. ☸	1	Natalia	♏	7.21 4.17
Luni	2	Pr. Avacum	2	Bibiana	♏	7.22 4.17
Mărți	3	Pr. Sofronie	3	Francisc Xav.	♏	7.23 4.16
Merc.	4	(†) M. Varvara; C. P. Ioan Dam.	4	(†) Barbara	♏	7.25 4.16
Joi	5	P. Sava cel sfințit	5	Sava	♏	7.26 4.15
Vin.	6	(†) Părintele Nicolae	6	(†) S. Nicolae	♏	7.27 4.15
Sâm.	7	P. Ambrosie Ep. Mediol.	7	Ambrosie	♏	7.28 4.15
Dumineca a 29-a după Rusalii, Luca a 10-a (cea din Dumineca a 27-a după Ev.) c. 13, v. 10-18: „In vremea aceea învăța Iisus într'una din Sinagoge Sămbătă...”; ev. inv. 7; gl. 4.						
Dum.	8	C. P. Patapie	8	(†) Zămisirea Născ.	♏	7.29 4.15
Luni	9	Zămisirea S. Anei ☾	9	Leocadia	♏	7.30 4.15
Mărți	10	Mii Mina, Ermogen, Eugraf	10	Iudita	♏	7.31 4.15
Merc.	11	C. P. Danil Stâlpnicul	11	Damasus	♏	7.32 4.15
Joi	12	(†) P. Spiridon	12	Maxentie	♏	7.33 4.15
Vin.	13	Mii Axentie, Eugenia, Orest, Ma Lucia	13	Lucia	♏	7.34 4.15
Sâm.	14	Mii Tirs, Calinic, Filimon, Apolonia	14	Spiridon	♏	7.35 4.15
Dumineca a 30-a după Rusalii, a Strămoșilor, Luca a 11-a (cea din Dumineca a 28-a după Ev.) c. 14, v. 16-24: „Zis-a Domnul pilda aceasta: „Un om oarecare a făcut cină...”; ev. inv. 8; gl. 5.						
Dum.	15	M. Elefterie; P. Pavel cel din Latro	15	Celian	♏	7.36 4.16
Luni	16	Pr. Agheu	16	Adelaida	♏	7.37 4.16
Mărți	17	Pr. Danil și cei 3 coconi ●	17	Lazar	♏	7.38 4.16
Merc.	18	M. Sebastian; P. Modest Aep.	18	Gratian	♏	7.38 4.17
Joi	19	M. Bonifacie	19	Nemesiu	♏	7.39 4.17
Vin.	20	M. Ignatie	20	Liberat	♏	7.39 4.17
Sâm.	21	Ma Iuliana	21	Toma	♏	7.39 4.18
Dumineca înainte de Nașterea Domnului, Mateiu c. 1, v. 1-25: „Cartea neamului lui Iisus Christos...”; ev. inv. 9; gl. 6.						
Dum.	22	M. Mă Anastasia	22	Dimitrie	♏	7.39 4.18
Luni	23	Sânții 10 Martiri din Crit ☸	23	Victoria	♏	7.39 4.19
Mărți	24	C. Mă Eugenia	24	Adam și Eva	♏	7.40 4.20
Mer.	25	(†) Nașterea Domnului	25	(†) Născ. Dlui	♏	7.40 4.21
Joi	26	(†) Sob. Preacuratei	26	(†) Ștefan	♏	7.41 4.21
Vin.	27	(†) Arhidia. Ștefan (harți)	27	Ioan ev.	♏	7.41 4.21
Sâm.	28	SS. 20 mii Mi arși în Nicomidia	28	Pruncii nevin.	♏	7.42 4.22
Dumineca după Nașterea Domnului, Mateiu c. 2, v. 13-23: „Iară după ce s'au dus magii...”; ev. inv. 10; gl. 7.						
Dum.	29	SS. 14 mii prunci uc. de Irod	29	Toma	♏	7.43 4.22
Luni	30	Ma Anisia; C. Zotie Preot	30	David	♏	7.43 4.23
Mărți	31	C. ma Melania Romana	31	Silvestru	♏	7.43 4.23

TARIFUL POSTAL

1) INTERN

	Lei b.
Scrisoare simplă adresată loco până la 20 gr.	3.—
și timbru de asistență socială	0.25
Scrisoare simplă adresată în orice altă localitate din țară până la 20 gr.	5.—
și timbru de asistență socială	0.25
Pentru fiecare 20 grame sau fracțiune de 20 gr. în plus	2.—
La astfel de scrisori maximul greutatei 2 Kg. și maximul dimensiunilor 45×45 cm; în sut 75×10,5	
Cărți poștale simple	2.—
și timbrul de asistență socială	0.25
Cărți poștale ilustrate	3.—
și timbru de asistență socială	0.25
Cărți poștale cu răspuns plătit	4.—
și timbru de asistență socială	0.50
Maximul dimensiunilor la cărți poștale 15×10,5	
Minimul " " " " 10×7	
Imprimare inclusive cărțile de vizită expediate deschis de fiecare 50 gr. sau fracțiune de 50 gr. câte	1.—
(se admit până la 2 Kg. greutate; dimensiuni ca la scrisori	
Probe de mărfuri până la 100 gr. incl.	3.—
pentru fiecare 50 grame sau fracțiune de 50 gr. în plus câte	1.—
greutatea maximă 500 gr. cu dimensiunile maxime 45×20×10. în sul 45×15	
Taxă de recomandare pentru fiecare obiect	10.—
Taxă de reclamație	10.—

MANDATE POSTALE.

Cartonul	3.—
Până la 5000 Lei de fiecare sută sau fracțiune de sută	1.—
De la 5000—10000 Lei inclusiv, în afară de 50 Lei pentru cele 5000 Lei de fiecare mie sau fracțiune de mie câte	5.—
Mandate telegrafice, pe lângă taxele mai sus indicate, o taxă telegrafică fixă de Pentru plata mandatelor la domiciliu se plătește	40.—
Până la 200 Lei	1.—
" " 1000 Lei	3.—
" " 5000 Lei	5.—
" " 10000 Lei	10.—

COLETE:

Poale de expediție timbru fiscal de 2 Lei și timbru statistic 25 bani	
Pentru fiecare Kg. sau fracțiune de Kg. a unui colet	8.—
" rare și științifice " " " " " cu cărți didactice, lite-	
Pentru valoarea declarată — până la 10.000 — de fiecare mie sau frac-	4.—
țiune de mie	3.—
Pentru trimiterile fragile sau voluminoase taxele de Kg. se sporesc cu 50%	
greutate maximă admisă este de 10 Kg în serv. intern și 20 Kg în cel extern	
Scrisori de valoare ca scrisori recomandate.	

TELEGRAMS.

Taxă de cuvânt	2.—
Pentru telegrame urgente de cuvânt	6.—
Pentru teleg. prezentate între oarele 21—8 afară de taxe de sus, o suprataxă de	5.—

Observare. Pentru obiecte recomandate, mandate și colete, destinate pentru interiorul țării, dacă sunt prezentate în Dumineci sau sărbători legale se mai percepe în afară de taxele normale un drept fix de câte 5.—

2) E X T E R N

	Scrisori simple	Cărți post. simple
America	10.—	6.—
Ungaria	7.50	4.50
Iugoslavia	10.—	6.—
Polonia	7.50	4.50
Italia	7.50	4.50
Bulgaria	10.—	6.—
Grecia	10.—	6.—
Austria	7.50	4.50
Cechoslovacia	7.50	4.50
Francia	10.—	6.—
Anglia	10.—	6.—

Pentru fiecare țară recomandat 10 Lei mai mult.

Imprimare, de fiecare 50 gr.	2.—
Probe de mărfuri până la 100 gr.	4.—
Probe de mărfuri pentru fiecare 50 gr. sau fracțiune mai mult	2.—

Şematismul bisericeii ortodoxe-orientale române din Mitropolie şi special al diecezei Caransebeşului.

METROPOLIE.

(REŞEDINŢA : SIBIIU).

1. Ierarhii Mitropoliei.

Arhiepiscop şi Metropolit :

Înalt Prea Sâţia Sa Domnul **Dr. Nicolae Bălan**, membru al senatului.

Episcopii diecezani :

Prea Sâţia Sa Domnul **Dr. Iosif Traian Badescu**, episcopul Caransebeşului, membru al senatului.

Prea Sâţia Sa Domnul **Roman Ciorogariu**, episcopul Orăzii, membru al senatului.

Prea Sâţia Sa Domnul **Nicolae Ivan**, episcopul Vadului şi Feleacului cu reşedinţa în Cluj, membru al senatului.

Prea Sâţia Sa Domnul **Dr. Grigorie Comşa**, episcopul Aradului, membru al senatului.

Arhieriei :

Prea Sâţia Sa Domnul **Filaret Musta**, arhieru vicariu episcopesc în Caransebeş.
Prea Sâţia Sa Domnul **Dr. Andrei Magler Crişanul**, arhieru vicariu episcopesc în Oradea.

2. Sinodul episcopesc metropolitan.

Preşedintele : Arhiepiscopul şi metropolitul.

Membrii : Episcopii diecezani, Arhierul Filaret Musta, vicariu episcopesc în Caransebeş şi Arhierul Dr. Andrei Magler Crişanul, vicariu episcopesc în Oradea.
Consilieri : Dignitarii metropolitani.

3. Dignitarii metropolitani.

Dr. Eusebiu R. Roşca, arhimandrit, rector al acad. teologice din Sibiu.

Policarp Moruşca, arhimandrit, egumenul Sf. Mănăstiri Hodoş-Bodrog.

Dr. Vasile Stan, arhimandrit, vicar arhiep. în Sibiu.

Dr. Iustin Suciu, arhimandrit, profesor de teologie în Arad.

Ghenadie Bogoeviciu, protosincol, paroch în Budapesta.

Dr. Vasile Lazarescu, protosincol, Oradea mare.

Consiliul metropolitan.

Președinte: *Arhiepiscopul și metropolitul.*

Membrii naturali: Episcopii și Arhierii din Mitropolie.

Consilieri:

a) În secția bisericească.

Referent bis. *Dr. Vasile Bologa*, consilier mitr. în Sibiu.

Dr. Eusebiu R. Roșca, arhimandrit, rector al acad. teologice în Sibiu.
Dr. Ioan Lupaș, protopresbiter, profesor universitar în Cluj, fost ministru.
Procofiu Givulescu, protopresbiter în Radna.
Andrei Ghidiu, protopresbiter Caransebeș.
Dr. Vasile Lazarescu, protosincol Oradea-mare.
 Un loc vacant.

Suplenți:

Andrei Horvath, protopresbiter în Oradea.
Fabriciu Manoilă, protopresbiter în Lipova.
Iovian Mureșan, protopresbiter în Turda.
Traian Oprea, protopresbiter în Vêrșet.
Dr. Vasile Bologa, prot. în Sibiu.

b) În secția culturală.

Referent *Traian Petrișor*, presbiter în Sibiu.

Dr. Iosif Blaga, protopresbiter în Brașov.
Dr. George Ciuhandu, protopresbiter, consilier eparhial în Arad.
Vasile Goldiș, președintele Asociațiunii „Astra”, fost ministru al cultelor.
Dr. Aurel Lazar, fost șef de resort la justiție, avocat în Oradea.
Dr. Silviu Dragomir, profesor universitar în Cluj.
 Un loc vacant.

Suplenți:

Trandafir Scorobet, consilier arhiepiscopesc în Sibiu.
Dr. Petru Barbu, presbiter, directorul inst. de teologie în Caransebeș.
Dr. Nicolae Comșa, medic, fost prefect în Sibiu.
Dr. Ioan Bunea, director liceal în Sibiu.
Nicolae Colan, profesor de teologie în Sibiu.
Petru Drăghici, fost senator, Sibiu.

c) În secția economică

Referent vacant.

Mateiu Voilean, consilier arhiepiscopesc în Sibiu.
Petru Papp, protopresbiter în Beiuș.
Dr. George Dobrin, fost prefect, avocat în Logoj.
Ioan I. Lăpădat, fost ministru de finanțe.
Dr. Iustin Marșeu, avocat, fost prefect în Arad.
Octavian Goga, fost ministru de interne.

Suplenți :

Dr. George Proca, consilier arhiepiscopesc în Sibiiu.
Dr. Vasile Stan, vicar arhiep. în Sibiiu.
Dr. Mihail Gropșian, avocat, fost procuror general în Timișoara.
Dr. Lucian Borgia, avocat în Sibiiu.
Dr. Valeriu Moldovan, avocat în Turda.
Dr. Gheorghe Popa notar public în Oradea-mare.

Cancelaria metropolitană.

Secretariu subst. : *Dr. Lucian Borgia*, avocat în Sibiiu.
 Fiscal : *Dr. Lucian Borgia*, avocat în Sibiiu.
 Cassariu : *Traian Petrișor*, ref. mitropolitan în Sibiiu.
 Controlor : *Dr. Vasile Bologa*, consilier mitrop. în Sibiiu.
 Arhivar prov. : *Ioan Dinu*, diacon ceremonial în Sibiiu.

Delegațiunea congresuală pentru despărțirea ierarhică.

Președinte : arhiepiscopul și metropolitul.
 Vicepreședinte : Prea Sântia Sa Episcopul Caransebeșului *Dr. Iosif Traian Badescu*.

Membrii :

Dr. Grigorie Comșa, episcopul Aradului.
Filaret Musta, arhieru, vicariu episcopesc în Caransebeș.
Traian Oprea, protopresbiter în Vêrșeș.
Dr. Aurel Cosma, fost ministru, avocat în Timișoara.
Dr. George Dobrin, fost prefect, avocat în Logoj.
Dr. Mihail Gropșian avocat, fost procuror general în Timișoara.
Dr. Cornel Iancu avocat în Arad.
Emanuel Ungureanu, avocat în Timișoara.

Reprezentanța fundațiunei Gojdu.

Sub președinția Arhiepiscopului și Metropolitului.
 Episcopii diecezani.
Dr. Silviu Dragomir, profesor universitar în Cluj.
Vasile Goldiș, fost ministru, preș. Asociațiunei în Sibiiu.
Ioan I. Lăpădat, fost ministru de finanțe.
Dr. Antonie de Mocsonyi, proprietăriu mare în Bulci.
Dr. Nicolae Pojnar, avocat în Aleșd.
Dr. Constantin Poșasu, medic în Caransebeș.
Dr. Nicolae Zigre, fost subsecretariu la interne, avocat în Oradea.
 Un loc vacant.

Cancelaria fundațiunei Gojdu.

Notar ref. prov. *Dr. Aurel Crăciunescu*, prof. acad. teol. în Sibiiu.
 Cassariu și Controlor : Cei dela Consiliul metropolitan.
 Administrator al realităților fundațiunei : *Ghenadie Bogoevicu*, protosincol în Budapesta.

că.

SCN.

DIECEZA CARANSEBEȘULUI

în

lo
B
at
D

in

st
S
P

tr
C
ju
re
d
p
u
V
in
te
S
ta
p
m
c

f
s
n
s
s
r

Sematism.

Dieceza Caransebeşului şi Ierarhii ei.

Banatul este locuit de Români din timpurile străvechi, colonizaţi de împăratul Traian. Ei sunt cei mai vechi creştini ai Banatului. Toate popoarele ce au venit asupra Banatului i-au aflat aici pe Români, cari erau avuţi, în stare materială înfloritoare. Deci, Turcii şi Sărbii i-au aflat aici.

Fiind Românii Banatului cei mai vechi creştini, e de sine înţeles, că ei aveau şi organizaţie bisericească.

Episcopia noastră a Caransebeşului s'a înfiinţat în timpuri străvechi. Ea se estindea asupra districtelor vechi: Logoj, Cavaransebeş (Caransebeş), Mehadia, Almăj, Craşova, Iladia, Vârşeţ şi Palanca şi s'a ținut de metropolia veche română de Alba-Iulia.

Episcopii îşi aveau reşedinţa în Caransebeş. Atât după tradiţiuni cât şi după cartea funduară compusă în 1804 Episcopia Caransebeşului a avut în vechime mai multe case şi peste 50 jugere de pământ în Caransebeş, din care avere însă în 1865, la reînfiinţarea, sau mai bine zis la reactivarea Episcopiei, nu s'a aflat decât o casă ruinată, o moară, pentru care a trebuit să se poarte proces cu arendaşul, şi 20 jugere de pământ. Această despoiere e urmarea strămutării reşedinţei episcopieşti dela Caransebeş la Vârşeţ. Strămutarea întâi provizorie, apoi definitivă s'a întâmplat între anii 1760 - 1770, când s'a înfiinţat şi graniţa militară bănăţeană (regimentul romano banatic Nr. 13 s'a înfiinţat în 1767), şi de atunci episcopii nu au mai purtat deosebită grijă de realităţile Episcopiei, şi aşa acelea au fost în mare parte ocupate de privaţi, iară la compunerea cărţilor funduare în 1804, resp. 1808 nereclamând nimenea ocupătorii au fost trecuţi în cărţile funduare ca proprietari*).

Reşedinţa episcopiească se afla şi pe timpul când s'a reînfiinţat episcopia, la venirea episcopului Ioan Popasu, dară era în stare ruinată, nelocuibilă. Aci a fost adăpostit institutul teologic, mai apoi şi cel pedagogic, până ce sub episcopul Nicolae Popea s'a dărâmat şi s'a clădit zidirea nouă, în care e instalată bolta societăţii pe acţii „Severineana“.

*) Acte şi documente din trecutul Episcopiei ortodoxe răsăritene române a Caransebeşului Foaia Diecezană Nr. 13 din 1886.

Episcopia Caransebeşului era independentă şi după ce pe sama sârbilor s'a înfiinţat episcopia Vârşeţului; a ajuns însă, după încetarea metropoliei de Alba-Iulia, cauzată prin apostasia întâmplată în 1698 a metropolitului Atanasie, mai întâiu prin usurpaţiune sub administrarea episcopilor sârbeşti din Vârşeţ, mai apoi s'a contopit cu cea din Vârşeţ, — până ce în urma străduinţelor marelui Andrei baron de Şaguna, s'a înfăptuit despărţirea ierarhică a Românilor de sârbi, şi aşa s'a readus la viaţă independentă şi episcopia Caransebeşului, reînfiinţându-se.

Reînfiinţarea episcopiei Caransebeşului s'a decretat prin rezoluţiunea împărătească din 12/24 Decembre 1864 dându-se ca sufragana împreună cu dieceza Aradului reînfiinţatei noastre metropolii.

Reînfiinţându-se episcopia (dieceza) Caransebeşului, Caransebeşul a devenit, iarăşi sediul episcopilor acestei dieceze.

Pentru fixarea însemnătăţii Episcopiei Caransebeşului este de interes să urmeze numele episcopilor vechi, pe cât ne este astăzi posibil a-i cunoaşte*).

Refugiindu-se în 1690 vr'o 30.000 familii sârbi şi albanezi din Turcia în Ungaria sub metropolitul numit şi patriarh Arsenie III Cernoeviciu, acesta hirotoni în 1690 episcop pe un preot venit din Albania, cu numele Spiridon Stibiţa, care se aşeză cu reşedinţa în Vârşeţ. Acesta a fost confirmat de împăratul-rege Leopold în 4 Martie 1695, şi a ocupat şi eparhia Caransebeşului, fiind aceasta fără îndoială văduvită. Lui Stibiţa după unii răposat pela sfârşitul anului 1695 i-a urmat episcopul Gerasim, carele şi-ar fi strămutat în 1700 reşedinţa la Caransebeş, ajungând Vârşeţul în mâna Turcilor. După Gerasim a urmat în 1722 Moise Stanoevici, confirmat în 8 Aprilie 1722 pentru Vârşeţ. Despre acesta susţine istoricul Tincu Velea că este un document autentic că în 1723 locuia în Caransebeş şi de aci a condus şi dieceza Vârşeţului. Acesta ca şi înaintaşii lui au usurpat dieceza Caransebeşului căci se aminti mai sus, că dânsul a fost confirmat pentru dieceza sârbească a Vârşeţului. Usurparea li-s'a uşurat episcopilor sârbeşti prin încetarea metropoliei române din Alba-Iulia, în urma apostasiei metropolitului Atanasie. În 1726 a urmat Nicolae Dimitrievici, iară acestuia în 1728 Maxim Nestorovici, întărit în 1 Maiu 1728, a fost întărit prin curtea din Viena de Episcop numai al Caransebeşului**.) A reposat în 1738***). Se crede că pe timpul păstoririi lui M. Nestorovici în Caransebeş, în Vârşeţ a fost Episcop Eutimie

*) Se foloseşte chiar şi textual în unele locuri:

a) Studiul „Şirul cronologic al Episcopilor de Caransebeş — Vârşeţ (1690—1865) „Foaia Diecezană” (Nr. 45, 47, 48, 49) din 1887, de secretariul Ioan Bartolomei.

b) Istoria bisericească de Nicolae Tincu Velea.

**) Istoria: Nicolae Tincu Velea pag. 152.

***) După Tincu Velea în 1739.

Damianovici, care după moartea episcopului Nestorovici a administrat și dieceza Caransebeșului, a răposat în 1739****). Răposând Eutimie Damianovici Episcopul diecezei Aradului Isaia Antunovici la cerere proprie a obținut dela curtea împărătească și dieceza Caransebeșului, fiind numit Episcop al Caransebeșului în 1741, introdus fiind în 1742. Deci Dieceza Caransebeșului a fost 7 ani împreună și cu a Aradului. Deoarece prin moartea episcopului Eutimie Damianovici a devenit vacant și scaunul episcopesc din Vârșeț, se pare că Isaia Antunovici a fost episcop și al Vârșețului.

Episcopul Isaia Antunovici fiind ales în 29 Ianuarie 1748 metropolit după Arsenie Ioanovici de Șacabent, călătorind la Viena pentru a se prezenta împărătesei-regine Maria Teresia și a depune jurământul prescris, a reposat în 2 Februarie 1749, deunde a fost adus la Buda și înmormântat aci în cimitériul Taban.

După episcopul Isaia Antunovici a urmat episcopul Timișoarei Ioan Georgevici, carele a strămutat reședința iară la Vârșeț. După istoricul Nicolae Tincu Velea, Ioan Georgevici n'a fost episcopul Timișoarei, căci iată ce zice el: „Ioan Georgevici încă în anul 1744 denumit prin sinod episcop sufragane, dar fără dieceză în anul 1748 a cerut dela împărăteasa Maria Teresia dieceza Caransebeșului și în 14 Iulie 1750, poate la alt rugămînt a căpătat și aceasta, și cea a Vârșețului întărindu-se prin diploma confirmatorială: „pro Episcopatu Versetz et Caransebes cum appertinentibus eo districtibus Lugos et Ujpalanka“.

Ioan Georgevici fiind ales apoi întărit metropolit în 14 Septembrie 1768 a fost ales în 1769 Episcop pentru Vârșeț—Caransebeș Vincențiu Popovici, unii istorici îl numesc cu numele de botez „Ioan“ întărindu-se alegerea abea în 1774; a reposat în 1785. După o sedisvacanță de un an a urmat în 1786 episcopul din Pacraț apoi Neoplanta Iosif Ioanovici de Șacabent, reposat în 1805. După moartea acestuia a administrat dieceza scurt timp archimandritul mănăstirei Ghergheteg Iosif de Putnik, transferat fiind în 1806 la Vârșeț episcopul Carlopoli (Karlstadt) din Croația Petru Ioanovici de Vidak, fiind întronisat în Vârșeț în 23 Novembre 1806. Reposând acesta în 1818 a administrat diecesa din 1819 până la 1829 archimandritul Sinesie Radivoevici, când s'a ales episcop Maxim Manuilovici, carele în 1833 a trecut la Timișoara. Lui i-a urmat Episcopul Iosif Raiacici. Acesta ales fiind după 10 ani metropolit i-a urmat în 1843 Episcopul Pacrațului Stefan Popovici. E interesant că acest Episcop a pus în titulatura sa Caransebeșul înainte de Vârșeț numindu-se Episcop al Caransebeșului și Vârșețului, pe când Iosif Raiacici se numea al Vârșețului și Caransebeșului. Episcopul Stefan Popoviciu a păstorit până în 23 Ianuarie 1849, când a fost trimis cu escortă la mănăstirea Fenek, sub pretext că a simpatizat cu guvernul revolu-

****) După Tincu Velea în 1740.

ționar, unde scârbit a murit după câteva luni. În Maiu 1849 ajungând Vârșețul în mâinile guvernului unguresc acesta a numit administrator al diezei, aflată fără Episcop, pe profesorul de teologie Ignatie Vuia, carele Vârșețul reocupat fiind de trupele împărătești a fugit în Sârbia. Lui i-a urmat ca administrator arhimandritul Samuil Mașirevici din 1849 până în 1853. În acest an alegându-se Episcop arhimandritul Emilian Kengyelacz, acesta a fost întronisat în 10 Iulie 1853. Acesta a păstorit dieceza Caransebeș—Vârșeț, până la despărțirea ierarhică.

* * *

Episcopii dela reînființarea (reactivarea) Eparhiei Caransebeșului :

1. Ioan Popasu a fost primul episcop al reînființatei episcopii. S'a născut în anul 1808 în Brașov. După ce a absolvat studiile gimnaziale, a studiat teologia romano-catolică dela universitatea din Viena. Episcopul Ardealului Vasilie Moga l-a numit secretariu al său, apoi hirotonindu-l ca celib a fost ales paroh la biserica sfântului Nicolae din Brașov și în 1837 a fost denumit de protopresbiter al tractului al doilea, iară în 1838 de protopresbiter al tractului întâilea din Brașov.

În 1863 a intrat în tagma monahală și așa a fost înaintat la demnitatea de arhimandrit.

Reînființându-se episcopia Caransebeșului împăratul Francisc Iosif I la propunerea fericitului metropolit Andreiu Baron de Șaguna și respective a sinodului episcopesc ținut în 6 Martie 1865 l-a denumit cu rezoluțiunea ddto 6 Iuliu 1865 de episcop al acestei eparhii. În 15 August 1865 a fost hirotonit de episcop prin metropolitul Șaguna și episcopul Aradului Procopiu Ivacicoviciu în biserica cea mare din Reșinari. După hirotonire a grăbit la dieceza sa, unde în 23 Septembrie 1865 a ținut ședință conzistorială plenară, organizătoare, după ce mai nainte cu pastorală sa ddto 26 August 1865 Nr. 20 a făcut cunoscut credincioșilor, că a primit conducerea diezei. Întronarea festivă a avut loc abia în 31 Octombrie 1865 st. v. cu întreprinderea mandatarului metropolit Procopiu Ivacicoviciu, Episcopul Aradului, și în prezența comisarului împărătesc pentru actul de instalare, generalmajorul din Biserica-albă Anton baron Benko de Boinic, brigadirul trupelor grănicerești.

Episcopul Ioan Popasu a fost organizatorul diezei. El îndată a pus la cale deschiderea institutului teologic aducând secțiunea românească dela Vârșeț aici; în 1866 a înființat conferințele învățătoarești, iar în 1876 a înființat institutul pedagogic. A pus bază desvoltării culturale, morale și materiale a diezei. Deși însuș lipsit, a jertfit mult din puținul seu numai ca să cruțe mijloacele materiale ale diezei.

În 1874, după trecerea metropolitului Procopiu Ivacicoviciu la sârbi, congresul național bisericesc l-a ales metropolit, dară

această alegere n'a întâmpinat consămțământ la locurile mai înalte și așa a ramas mai departe în fruntea diecezei sale spre binele acesteia.

În 9 Martie 1887 și-a serbat iubileul de 50 ani al preoției sale, iară în 5/17 Februarie 1889 a adormit în Domnul. S'a înmormântat în 7/19 Februarie 1889 în biserica sf. Ioan din cimiteriu.

2. *Nicolae Popea*. S'a născut în 17 Februarie 1826 în Satulung la Săcele lângă Brașov primind în s. botez numele „Neagoe”. După absolvirea studiilor gimnaziale a studiat drepturile în Cluj, apoi teologia la facultatea teologică din Viena, unde l-au aflat tulburările anului 1848.

A intrat în serviciul statului funcționând în 1849 și 1850 ca practicant la guvernul țării din Sibiiu, în 1850—1852 ca concepist la pretura din Deva, iară în anii 1852—1856 ca actuar și adjunct la pretura și judecătoria din Șomcuta-mare.

În 1856 marele Andreiu Șaguna l-a chemat în serviciul bisericeii, cărei chemări dând ascultare a ocupat postul de secretariu; apoi marele Andreiu l-a tuns într-un monah primind numele „Nicolae”. După un an l-a hirotosit protosincol. A funcționat și ca profesor de teologie și ca asesor consistorial; a administrat câțva timp și protopresbiteratul Nocrichiului. În 1870, în sinodul arhidiecezan, când se organizează Consistorul pe bazele Statutului organic, marele metropolit îl numi vicariu arhiepiscopesc, iară în 1871 îl hirotesi într-un arhimandrit. Ca vicariu a condus arhidieceza în două rânduri, adecă după repozarea fericitului metropolit Andreiu și după trecerea metropolitului Ivacicoviciu la sârbi.

După moartea fericitului episcop Ioan Popasu a fost ales de episcop în sinodul eparhial electoral ținut în 27 Martie 1889, Nicolae Popea, care în 20 Maiu în urma intervenției personale, hotărâte și dârze a metropolitului Miron Romanul, care l-a prezentat după alegere în persoană ministrului președinte Coloman Tisza, a obținut întărirea prea înaltă. În 11 Iunie a fost hirotont în Sibiiu de Episcop, iară în 2 Iulie 1889 a avut loc întronizarea.

Fericitul Episcop Nicolae Popea a fost activ și pe terenul literar și așa Academia română l-a ales în 1899 membru ordinar, iară recepțiunea a avut loc cu multă solemnitate în primăvara anului 1900 în prezența și sub presiul regelui Carol I. În 1901 a primit vizita metropolitului primat al României Iosif Georghian.

Fericitul Episcop Nicolae Popea, ca bărbat cruțătoriu a desvoltat starea materială a diecezei, s'au acuirat pământe, bunul dela Visag, Dezești și Marghita-Mare, și sub păstorirea lui blândă s'au făcut multe îmbunătățiri. Însuș cruțătoriu fiind, a cruțat și mijloacele diecezei, așa că aceasta s'a întărit. A jertfit dela sine pentru ținerea în stare bună a edificiului reședinței și

pentru unele îmbunătățiri la aceasta, apoi a devenit un mare binefăcătoriu al diecezei sale, lăsându-i întreaga avere agonisită (la vr'o 250.000 coroane).

A adormit în Domnul în 26 Iuliu 1908, iar în 29 a fost înmormântat în cripta zidită din lăsământul său în cimiterul bisericeii sfântului Ioan.

Pentru alegerea noului episcop sinodul eparhial electoral s'a întrunit în 21 Septembrie (4 Octombrie) 1908 sub presidiul P. S. Sale, a Domnului Episcop Ioan I. Papp al Aradului, ca mandatar metropolitan, și a ales de episcop pe:

Filaret Musta, asesor ordinariu, arhimandrit-vicariu episcopesc, actualul Arhiereu.

Prea Sfinția Sa e născut din familie preotească în 20 Martie 1839. și a primit în sf. botez numele Filip. Tatăl său Adam de origine din Racășdia era atunci capelan în Văliug, mamă sa fiica parohului din Văliug Dimitrie Dobromirescu de origine din Dubova. Clasele gimnaziale le-a terminat în Beiuș, a studiat apoi drepturile la Academia din Debrețin iară teologia în Caransebeș fiind apoi trimis de fericitul episcop Ioan Popasu pentru continuarea studiilor teologice la Lipsca. Ca profesor a fost aplicat cu începutul anului școlar 1870/1 cu salariu de 399 fl., fiind apoi încredințat și cu direcțiunea institutului teologic, în care situație a rămas până în 1 Septembrie 1888.

În 21 Novembre 1871 a fost hirotonit de fericitul episcop Ioan Popasu întru diacon, în 16 Aprilie 1872 sărbătoarea Paștilor, hirotosit protodiacon, în 9 Maiu 1874, Înălțarea Domnului hirotonit presbiter, în 4 Februarie 1875 a fost tuns întru monah, primind numele Filaret, în 13 Aprilie 1875 sărbătoarea Paștilor hirotosit protosincol, în 25 Decembre 1891 hirotosit arhimandrit de fericitul episcop Nicolae Popea. A fost asesor onorar la senatul școlar apoi la cel bisericesc, la acesta și ca ordinar ales în 1886. Asesor la Consistorul metropolitan, deputat sinodal și congresual.

În timpul sedisvacanțelor a condus Consistoriul ca președinde.

Această alegere neobținând aprobarea prea înaltă, sinodul eparhial electoral s'a întrunit de nou în 29 Iunie (12 Iulie) 1909 sub presidiul arhimandritului-vicariu episcopesc Filaret Musta, ca mandatar metropolitan și a ales de episcop pe:

Dr. Iosif Traian Badescu, protosincol, asesor ordinariu al senatului bisericesc.

Neobținând nici această alegere aprobarea prea înaltă, sinodul eparhial electoral s'a întrunit a treia oară în 21 Novembre (4 Decembre) 1909 iară sub presidiul arhimandritului-vicariu episcopesc Filaret Musta, și a ales de episcop pe:

3. *Dr. Miron Elie Cristea*, asesor consistorial, protosincol în Sibiiu, actualul Patriarh, care s'a născut la s. Ilie

1868 în Toplița-română. După absolvirea studiilor gimnaziale a studiat teologia în Sibiu, apoi în 1890—91 a funcționat ca învățătoriu în Orăștie. În toamna anului 1891 a mers la universitatea din Budapesta unde a studiat filozofia, obținând în 1895 titlul de doctor.

După absolvirea studiilor filozofice a funcționat ca secretariu consistorial. În această funcțiune fiind, a fost trimis la Budapesta, unde în ministerul cultelor a lucrat la regularea întregirii dotațiunii preoțești a parohiilor din arhidieceză. A fost redactor al Telegrafului Român dela 1 Ianuarie 1898 până la 31 Decembre 1900. În 30 Ianuarie a fost hirotonit de arhidiacon, iară în 23 Iunie 1902 a fost tuns într-un monah. Tot în 1902 sinodul arhidiecezan l-a ales asesor pe viață și salarizat. Având a conduce întocmirile interne din catedrală, Consistorul arhidiecezan l-a trimis în o călătorie de studii, ca al cărei rezultat a apărut în 1905 opul „Iconografia și întocmirile din interiorul bisericii răsăritene”. I. P. S. Sa este autorul mai multor broșuri de interes. La propunerea sa sinodul arhidiecezan a hotărât înființarea unei bănci culturale și așa s'a înființat banca „Lumina”.

În ziua de Rusalii 1908, a fost hirotonit protosincel, apoi ales fiind Episcop a fost hirotonit în 20 Aprilie 1910, iară în 25 Aprilie, Dumineca Tomei, s'a îndeplinit actul instalării pe lângă bucurie generală.

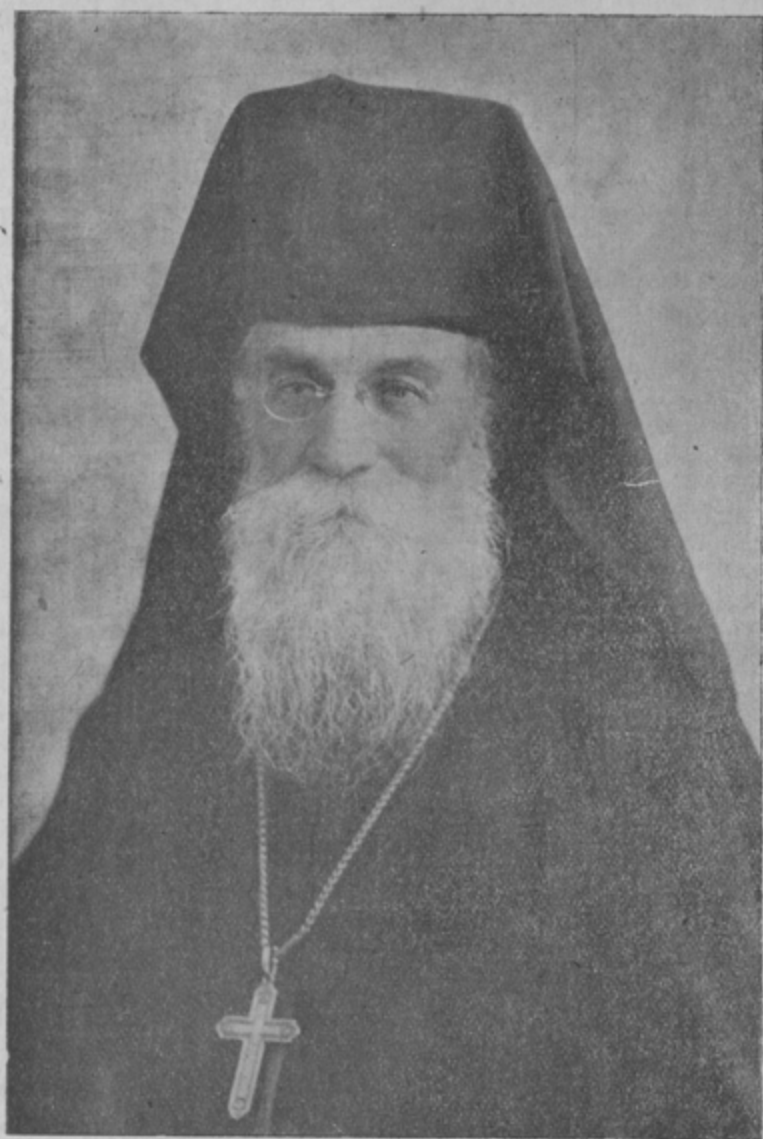
În 20 Novembre (1 Decembre) 1918 marea adunare națională din Alba-Iulia, care a enunțat alipirea la România, l-a ales de vicepreședinte al Consiliului național dirigent și membru în deputațiunea, carea avea să prezenteze Majestății Sale Regelui Ferdinand I hotărârile marei adunări naționale. Cu ocaziunea acestei prezentări a fost decorat cu marele ord „Steaua României”. Atât Academia Română cât și institutul geografic din București au ales pe I. P. S. Sa membru onorar.

În 18/31 Decembre 1919 în marele colegiu electoral a fost ales Metropolit-Primat al României, iară în 19 Decembre (1 Ianuarie 1920) a primit investitura din partea Majestății Sale regelui Ferdinand I, în urma cărui fapt a intrat sedșvacanță în dieceza Caransebeșului.

Pe sărbătorile Nașterii Domnului Î. P. S. Sa a venit la fosta sa reședință, și în ziua a doua a Nașterii Domnului și-a luat remas bun în catedrală.

În anul 1925 rădicându-se biserica noastră ortodoxă a României la rangul de Patriarhat, Înalt Prea Sfinția Sa a devenit primul Patriarh al bisericii noastre autocefale române.

4. *Dr. Iosif Traian Badescu*, asesor ordinariu al senatului bisericesc, a fost ales a doua oară în sinodul eparhial extraordinariu întrunit în 8/21 Martie 1920. Alegerea fiind confirmată de Majestatea Sa regele Ferdinand I, a fost hirotonit și instalat în

Dr. Iosif Tr. Badescu
Episcopul diecezan al Caransebeşului

catedrala din Caransebeș în 27 Septembrie (10 Octombrie) 1920 ; eară în 29 Martie 1921 a avut loc investitura din partea Majestații Sale Regelui Ferdinand I.

S'a născut în 15 Maiu 1858 în Șopotul vechiu primind numele de botez „Traian”. A intrat în serviciul diecezei ca secretariu consistorial în 23 Septembrie 1889. Hirotonit, — ca celibdiacon în 21 Octomvrie 1890, hirotosit protodiacon în 6 Ianuarie 1893, iară presbiter hirotonit în 6 Ianuarie 1899. A servit deci ca diacon peste nouă ani. Terminat actul hirotonirei întru presbiter fericitul episcop adresându-se părintelui archimandrit Filaret Musta îi zice: „acuma nu mai avem diacon”. În 1902 Dumineca Sfinților Părinți, a intrat în tagma monahală, primind numele „Iosif”, iară în 1903, Marția Sfintelor Paști, a fost hirotesit protosincel, tot de fericitul episcop Nicolae Popea, apoi în 25 Decembre, Nașterea Domnului, 1919 a fost hirotosit arhimandrit de I. P. S. Sa metropolit primat actualul Patriarh Dr. Miron E. Cristea, când a venit la Caransebeș spre a-și lua re-mas bun dela Eparhia Caransebeșului.

1. Deputații din dieceza Caransebeșului la congresul metropolitan din Sibiu pe anii 1927—1929.

Deputații preoțești :

1. În cerc. electoral I Caransebeș: Filaret Musta, arhiereu, vicar episcopesc, în Caransebeș;
2. în cerc. electoral II Logoj; vacant.
3. în cerc. electoral III Gătaia: Romul G. Ancușa, consilier-referent eparhial în Caransebeș.
4. în cerc. electoral IV Oravița: Andreiu Ghidiu, protopresbiter în Caransebeș.
5. în cerc. electoral V Vârșeț: Traian Oprea, protopresbiter în Vârșeț.

Deputații mirenești :

1. în cerc. electoral I Caransebeș: Ilie Orzescu președ. Comunității de avere din Caransebeș;
2. în cerc. electoral II Logoj: Dr. George Dobrin, fost prefect, avocat în Logoj;
3. în cerc. electoral III Gătaia: Dr. Vasile Loichiță, profesor universitar în Cernăuți;
4. în cerc. electoral IV Sasca-montană: Dr. Mihail Gropșian, senator, avocat în Timișoara;
5. în cerc. electoral V Oravița: Dr. Ioan Țicu, fost prefect în Oravița;
6. în cerc. electoral VI Bogșa-montană: Dr. Cornel Bojincă, deputat de Caraș;
7. în cerc. electoral VII Bozovici: Romulus Boldea, fost prefect în Logoj, loc.-col. i. r. Borloveni-noi;
8. în cerc. electoral VIII Mehadia: vacant.
9. în cerc. electoral IX Satul-nou: Dr. Ioan Jian, avocat în Timișoara;
10. în cerc. electoral X Vârșeț: Găvrilă Mihailov, colonel în pens. în Vârșeț.

2. Adunarea eparhială.

Membrii aleși pe periodul 1927—1931.

- Valeaboul:** *Nicolae Cornean*, paroh în Apadia.
Dr. Virgil Budințian, prefectul jud. Severin.
Iuliu Vuia, director la școala normală în Caransebeș.
- Logoj:** *Dr. Aurel Mihaescu*, paroh, administrator protopresbiterial în Logoj.
Dr. Gheorghe Dobrin, fost prefect, avocat în Logoj.
Dr. Caius Brediceanu fost min., ministru plenipot. în Rio de Janeiro.
- Zgribești:** Mandatul preotesc vacant.
Dimitrie Sgăvârdea, secretariu (director ep.) în Caransebeș.
Cornel Mircea, revizor școlar cl. II în Logoj.
- Făget:** *Sebastian Olariu*, protopresbiter în Făget.
Dr. Gheorghe Gârda, avocat fost deputat, în Făget.
 Un mandat mirenesc vacant.
- Coșava:** *Eugen Sudreșian*, preot în Coșteiu.
Simeon Ionașiu, învățător Marginea.
 Un mandat mirenesc vacant.
- Buziaș:** *Ioan Gefia*, protopresbiter în Buziaș.
Dr. Victor Mercea, fost suprefect, avocat în Timișoara.
Dr. Valeriu Boleanșu avocat în Deta.
- Jebel:** *Dr. Dimitrie Cioloca*, diacon, profesor de teologie în Caransebeș.
Dr. Vasile Lochița, profesor universitar în Cernăuți.
Petru Savii, subrevizor de control în Timișoara.
- Ciacova:** *Augustin Ghilezan*, protopresbiter în Ciacova.
Dr. Aurel Novac, notar public în Ciacova.
Constantin Diminescu, fost senator, proprietar mare în Ciacova.
- Fizeș:** *George Olde*, preot în Ferendia.
Ioan Penția, directorul liceului „Traian Doda” în Caransebeș.
Patrichie Râmneanșu senator, inv. în penz. Timișoara.
- Vârșeț:** *Traian Oprea*, protopresbiter în Vârșeț.
Gavrilă Mihailov, colonel în penziune în Vârșeț.
Alexandru Butoarcă, candidat de avocat, Vârșeț.
- Răcăjdia:** *Romul G. Ancușă*, protopresbiter, cons. ep. în Caransebeș.
Dr. Nicolae Imbroane, deputat, avocat în Timișoara.
Terentie Buhescu, inginer silvic în Oravița mont.
- Sasca-mont:** *Alexandru Muntean*, protopresbiter în Răcăjdia.
Dr. Octavian Jucu, subprefect jud. Căraș, Oravița mont.
Dr. Mihail Gropșian, fost senator, avocat în Timișoara.
- Oravița-m.:** *Virgil Musta*, protopresbiter în Oravița-montană.
Dr. Petru Cornean, prefectul jud. Căraș, Oravița mont.
Dr. Pavel Liuba, primar comunal în Oravița mont.
- Recița-mont:** *Dr. Iosif Ieremia*, deputat, paroh în Recița mont.
Ioan Marila, revizor școlar al jud. Severin în Logoj.
Danilă Ilifescu, revizor școlar al. jud. Căraș, Oravița montană.
- Bocșa-mont:** *Mihail Gașpar*, protopresbiter în Bocșa-montană.
Dr. Aurel Oprea, cons. de Curte de apel în pens. Bocșa-montană.
Octavian Furlugean, deputat în București.
- Caransebeș:** *P. S. Sa Filaret Musta*, arhieru, vicar episcopesc în Caransebeș.
Ilie Orzescu, fost deputat, președ. Com. de avere, Caransebeș.
Aurel Moaca, consilier eparhial în Caransebeș.
- Teregova:** *Andrei Ghidiu*, fost senator, protopresbiter în Caransebeș.
Petru Fotoc, fost deputat, prim inginer silvic în Caransebeș.
Dimitrie Burai, inspector școlar în Timișoara.

- Mehadia : *Mihail Costescu* protopresbiterul Meladiei.
Stefan Bornuz, prim inginer silvic în Caransebeș.
 Un mandat mirenesc vacant.
- Bozoviciu : *Gheorghe Noaghea*, presbiter, profesor de liceu în Caransebeș.
Romul Boldea, fost prefect, locot. col. în retragere Borlovenii-vechi.
Damaschin Stroca, prim inginer silvic în Bozovici.
- Satul-nou : *Ioan Murgu*, protopresbiter în Satul-nou.
Dr. Ioan Jianu avocat în Timișoara.

3. Delegații Adunării eparhiale la Congresul național bisericesc

ce se întrunește în București.

- Sebastian Olariu*, protopresbiter în Făget.
Sabin Evușian, protodiacon, inspector școlar în Timișoara.
Dr. George Dobrin, fost prefect al Căraș-Severinului, avocat în Logoj.
Dr. Mihail Gropșian, avocat, fost procuror suprem în Timișoara, fost senator,
 acum membru activ în consiliul superior legislativ.
Dr. Vasilie Loichiș, profesor universitar în Cernăuți.
Ilie Orzescu, președintele Comunității de avere, în Caransebeș.

4. Consiliul Eparhial.

Președinte: Episcopul diecezan.

a) Secția administrativă-bisericească.

Consilieri stabili:

- Filaret Musta*, arhieru, vicariu episcopesc.
Romul G. Ancuș, protopresbiter.

Consilieri onorifici:

- Andrei Ghidin*, protopresbiter în Caransebeș.
Ioan Geția, protopresbiter în Buziaș.
Sebastian Olariu, protopresbiter în Făget.
Traian Oprea, protopresbiter în Vêrșet.

Suplenți:

- Filip Pop*, presbiter, profesor la liceul „Traian Doda” în Caransebeș.
Isaia Popoviciu, paroh în Silha.
Aurel Spătan, preot în Sacul.

b) Secția culturală.

Consilier sup. *Nicolae Cornean*.

Consilieri onorifici:

- Sabin Evușian* protodiacon, inspector școlar în Timișoara.
Dr. Aurel Iorga, medic în Caransebeș.
Ioan Marila revizor școlar în Logoj.
Ilie Orzescu, președintele Comunității de avere în Caransebeș.
Ioan Penția, directorul liceului „Traian Doda” în Caransebeș.

Suplenți:

- Sinesie Bistrean*, preot în Var.
Dr. Aurel Oprea, consilier, șef judecător în retragere, avocat în Bocșa-mont.
Dimitrie Popescu, profesor de teologie în Caransebeș..

c) Secția economică.¹

Consilier stabil :

Aurel Moaca.

Consilieri onorifici :

Mihail Gașpar, deputat, protopresbiter în Bocșa-montană.*Dr. Dimitrie Cioloca* diacon, profesor de teologie în Caransebeș.*Romulus Boldea*, locot. colonel i. r., fost prefect al Severinului, în Borloveni-vechi.*Dr. George Dobrin*, fost prefect al fostului județ Căraș-Severin, avocat în Logoj.*Isidor Tătaru*, directorul Băncii Poporale în Caransebeș.

Suplenți :

Liviu Cornean, paroh în Caransebeș.*Constantin Călfun jun.*, director de bancă în Caransebeș.*Dimitrie Sgăvêrdea*, secretariu (director) eparhial.

5. Consistoriul spiritual.

Dr. Aurel Mihăescu, paroh în Logoj.*George Noaghea*, presbiter, profesor la liceul „Traian Doda” în Caransebeș.*Dr. Ștefan Pop*, protopresbiter, profesor de teologie în Caransebeș.

Suplenți :

Iosif Drăgoiu, paroh în Rusca montană.*Romul Novacoviciu*, paroh în Bozovici.

Cancelaria Consiliului Eparhial.

Secretar : (director eparhial) *Dimitrie Sgăvêrdea*.Fiscal : *Dr. Nicolae Ionescu*, fost senator, avocat în Caransebeș.

Defensor matrimonial : neîndeplinit.

Expert tehnic : *Mihail Cloșan* ing. silv. la Com. de avere în Caransebeș.

6. Oficiul de contabilitate și de casă

Controlor : vacant.

Contabil : *Melania Benca*.Contabil ajutor : *Mihail Retezan*.Cassar : *Teodor Roșca*, diacon episc.Esactor : *Tiberiu Buru*, candidat de preot.„ ajutorariu *Nicolae Mief*.

7. Institutul teologic.

Profesori :

Dr. Petru Barbu, presbiter, director interim.*Dr. Dimitrie Cioloca*, diacon.*Ioan David**Dr. Ștefan Pop*, protopresbiter.*Dimitrie D. Popescu*.*Zeno Muntean*.*Dr. Constantin Popasu* profesor de igienă.*Constantin Vladu*, profesor de cântare și tipic.

8. Institutul pedagogic.

(Școala normală)

În urma statificării profesorilor cuieștează până la timp mai oportun.

9. Comisiunea examenului de cvalificațiune preoțască.

Președinte: P. S. Sa Episcopul diecezan.

Membrii esaminători:

Filaret Musta, arhieru, vicariu episcopesc.

Dr. Petru Barbu, director inter. al institutului teologic în Caransebeș.

Andrei Ghidiu, consilieriu eparhial, protopresbiterul Caransebeșului.

10. Reprezentanța fundațiunei Dimitrie Peța.

Episcopul diecezan.

Fiscalul cons.

Ilie Orzesch, președintele Comunității de avere.

Un loc vacant.

Mănăstiri.*

Fiind Românii cei mai vechi locuitori ai Bănătului, și având ei, precum este și lucru firesc, organizație bisericească, este de sine înțeles, că a trebuit să aibă și mănăstiri, precum au și avut. Nu vorbim de cele și astăzi existente, cari sunt în posesiunea Sârbilor, pentru cari s'a fost pus în curgere proces ierarhic, ci atingem pe câteva din cele dispărute, de pe teritoriul diecezei; așa:

Mănăstirea dela Srediștea-mică. După tradițiune aci a fost mănăstire. În urma acestei tradițiuni la cazuri de boale, bolnavi și din depărtări năzuiau la biserica de aci. Nicolae Tincu Velea în istoria sa bisericească face amintire de un document despre această mănăstire, pe care preotul Vichentie Neagoe l-a dat igumenului mănăstirei dela Mesiciu, să-l citească, dela care apoi, — răposând acesta — nu l-a mai reprimat. Acel document ar fi demonstrat, că mănăstirea aceasta ar fi fost mai veche de șease sute de ani.

Această mănăstire să se fi desființat la propunerea sinodului sârbesc din 1774 de împăratul Iosif II.

*

Mănăstirea dela Vărădia era foarte veche după tradițiune. Ea își avea, după tradițiunea comunicată de protopresbiterul Petru Șutu, începutul din timpul dupăce toți colonii aduși de Traian s'au încreștinat. A fost înzestrată cu moșii, apoi a fost devastată de Turci, și așa părăsită a zăcut în ruini 200 de ani, până când a scăpat Bănatul de sub stăpânirea Turcilor. Încă episcopul Spiridon Stibița auzind despre această mănăstire a poruncit, ca mănăstirea să se desgroape din ruini, care desgropare a suferit însă întârziere până în 1754. Protopopul Petru Șutu istorisește că restaurându-se mănăstirea în 1773 el însuși a sfințit-o cu hramul Adormirii Născătoarei de Dumnezeu, fiind asistat de preoții locali Iancu Șutu Gruici, Marcu Iorgovici-Brancovan și Ioan Miucico Constantinovici. La începutul anului 1800 a venit un călugăr trimis de episcopul Iosif Șacabent, care a trăit mai mult din darurile creștinilor. Mănăstirea a recăpătat din moșiile

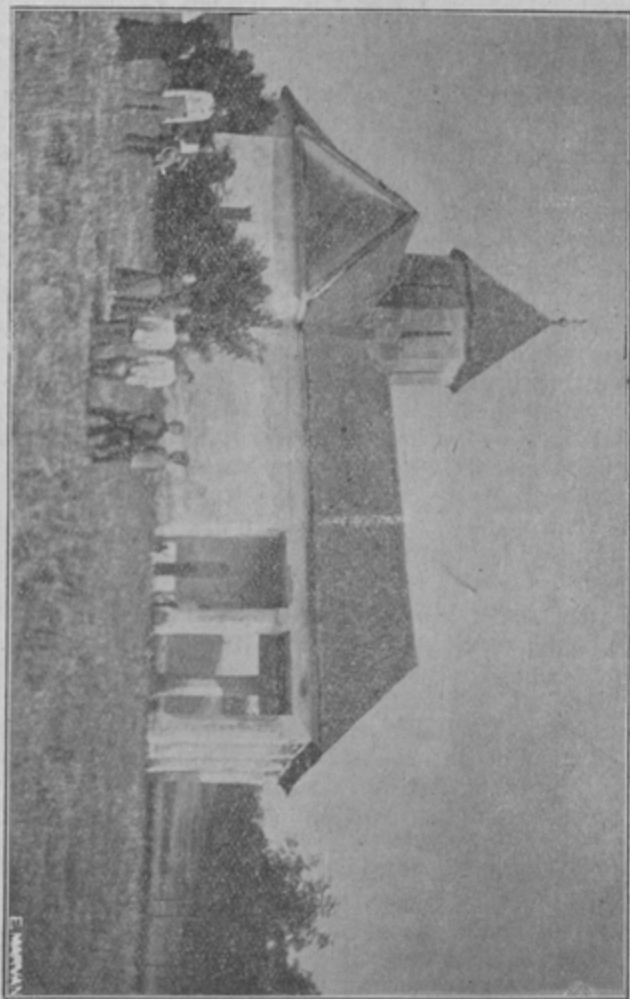
*) Datele despre mănăstiri sunt luate și expuse după inimosul și învățațat Nicolae Tincu Velea.

sale 45 de jugere. După moartea călugărului mănăstirea a rămas părăsită; capela s'a reparat în 1836—1839. Mai târziu proprietarul mare sârb, Baici a luat-o în posesiunea sa. Poporul s'a plâns la episcopie și metropolie, dară fără rezultat.

În Varădia s'a născut învățatul Paul Iorgoviciu Brancovanu (1764—1808) și protopopul Petru Șuțu, devenit protopop al Vărădiei.

*
Mănăstirea dela Șemlac sau Morava, cunoscută sub numirea

"Mănăstirea Seracă" dela Șemlac—Morava

de „mănăstirea săracă”. O biserică singuratică între Butini și Șemlac, numită de popor mănăstire. După tradițiune e de o vechime
din p
Sub

as
ul
la
nu
ei.
ea

cu celelalte din Bănat. Tot după tradițiune, în 1721 fiind aproape de ruinare a restaurat-o un domn român Giuriscu; apoi după 50 de ani s'a desființat și această mănăstire, iară moșiile ei s'au dat mănăstirei S. Giorgiului. Călugării acestei mănăstiri au trăit din cerșit, pânăce împăratul Iosif II li-a interzis petrecerea aci, fiind avizați să meargă în mănăstiri. Poporul cercetează această biserică ca pe un loc sfânt. Mai nou e admirată de pricepători atât

„Mănăstirea Seracă” dela Șemlac—Morava

și
ne

din punct de vedere arhitectonic (de zidire) cât și „al picturei”
Sub ea se află cripta familiei Ostoici.

În această sf. biserică se afla pe vremuri o icoană făcătoare de minuni, carea dispăruse, afirmative transportată la mănăstirea Sf. George, de sub ierarhia sârbească, de unde apoi în chip miraculos s'a înapoiat. Acum în timpul războiului a dispărut iarăși.

*

Biserica vechie din Logoj, încă s'a numit mănăstire. Ea era asemenea celei din Șemlac și Vărădia. Se susține că ar fi fost zidită în veacul al patrusprezecelea. S'a demolat lăsându-se numai frontispiciul. S'a demolat spre ireparabila pagubă a bisericii noastre atât din punct de vedere monumental cât și istoric național. Demolarea vechilor monumente sfinte — fie din orice interes — nu face onoare. Logojul nu trebuia să facă aceasta și autoritatea bisericească nu trebuia să permită.

*

În Caransebeș, biserica sfântului George, acum catedrală, încă se numia mănăstire. Locuința călugărilor se afla pe partea stângă a ierugei, numită mai înainte apa monahilor, aproape în dreptul bisericii, afirmative în casa devenită mai apoi a renumitului protopresbiter Tomiciu, odăile și arătau forma de celule. Astăzi renovată și adaptată, e proprietatea avocatului Dr. Nicolae Ionescu. Faptul, că din sus de biserică se află moara episcopescă, iară din jos lângă biserică, o moară, care pe timpuri era proprietatea unui preot Bona, acum ajunsă în proprietatea privată a actualului Prea Sfințit Episcop Dr. Traian Badescu, încă demostă, că acest teritoriu întreg a fost sau proprietatea episcopiei, sau a mănăstirii.

*

Mănăstirea dela Partoș e încă foarte veche. În vechea capelă a mănăstirii e înmormântat Iosif metropolit al Timișoarei. Acesta trebuie să fie fost român; el nu ocură între arhieriei sârbești. El trebuie să fie avut reședință în Timișoara înainte de venirea Turcilor. Această mănăstire încă a fost desființată cu celelalte, iară moșiile ei au fost luate de erariu, cămară, dela carea primia în schimb mănăstirea Mesiciu 400 meți de grâu.

*

Mănăstirea dela Ciclova. Pe dealul păduros „Călugăra” lângă Ciclova-montană încă a fost o mănăstire de o vechime cu celelalte. Aflând Ciclovenii niște icoane și având cunoștință că acolo a fost mănăstire, au făcut săpături și așa în 1859 au dat de o peșteră, care se cunoștea a fi fost lucrată de mână omenească și că a fost locuința unui pustnic. S'au aflat aci, afară de icoane, și alte obiecte bisericești și așa peștera s'a întocmit în capelă. Popor din toate părțile cercetează acest sfânt locaș, care acum e pe cale a se desvolta. Mănăstirea veche se pare a fi reînviat, căci astăzi funcționează aci ca stareț jeromo-

nahul Vartolomeiu Durăin, preot însuflețit pentru chemarea sfântă. Afară de aceste mănăstiri au fost și altele mai neînsemnate.

*

Mănăstirea dela Ogradena-vechie „Mrăcunea” din care a rămas numai fundamentul bisericii și respective zidul descoperit.

Referitoriu la această mănăstire se află o istorisire din o „cronografie” scrisă de protopresbiterul Mehadii Nicolae Stoica de Hatzeg, „scrise fără ochelari în limba germană în 1829 când era de 79 ani*”).

Se istorisește că: „dupăce în bătălia dela Cossova sârbii sub Cneazul lor Lazar și-au pierdut regatul, iară turcii ca răsbunare pentru omorârea sultanului lor au procedat barbar cu sârbii și bulgarii, cu deosebire însă după bătălia nefericită dela Varna în anul 1444 și după ocuparea Constantinopolului în anul 1453 frica și spaima de turci s'a lătit prin sârbii și bulgarii refugiați; că sârbii afară de cei puțini refugiați prin păduri, mănăstirile devastate și călugării, între alții și călugării dela Covilova (vis-a-vis de Orșova) s'au refugiat dincoacea, apoi cu locuitorii s'au îndreptat spre Ungaria, după aceea și călugării mănăstirii din valea Mrăcunia și-au părăsit mănăstirea împreună cu bunurile ei și s'au refugiat la Oravița, ca să zidească acolo mănăstire și să exploateze mine (ocne), dară alungați de Banul Banatului s'au dus în Ungaria deasupra Budei. Aceasta ne dă dovadă că mănăstirea Mrăcunia exista încă la sfârșitul veacului al 14-lea, deși din timp în timp a fost dărâmată, totuș în anul 1788 era locuită. Dela peștera Veterani în josul Dunărei e comuna Dubova (locul gorunului). În valea pârâului Mrăcunia (întunecat) se află ruinele unei mănăstiri sârbești**) din carea biserica și turnul e bine zidită și boltită cu peatră.

Încă înainte cu 30 de ani 1800 tenciuiala (malterul) înăuntrul era binișor conservată se afla și masa altarului, acuma totul e ruinat și numai zidurile stau, și servesc de grajd pentru capre. Această mănăstire a fost în 1788 la apropierea turcilor părăsită, de inimi dărâmată și nu s'a mai restaurat.

Aceasta e totul ce în este cunoscut***) despre această zidire interesantă. În lucrările de istorie nu obvine numele. Imprimatul de sigil (pecetul) ce mi s'a trimis poartă anul 1735”.

Mai sunt în Bănat mănăstiri în posesiunea sârbilor de origine românească, pentru cari s'a pus în curgere proces ierarhic. Așa Mesici, Sângiorgiu, Bezdin, bine situate, iară mai modeste Zlatița, Baziaș, Voilovița.

*

În timpul mai nou, sub arhipăstoria fericitului episcop Nicolae Popea, s'a zidit din colectele întreprinse de zelosul

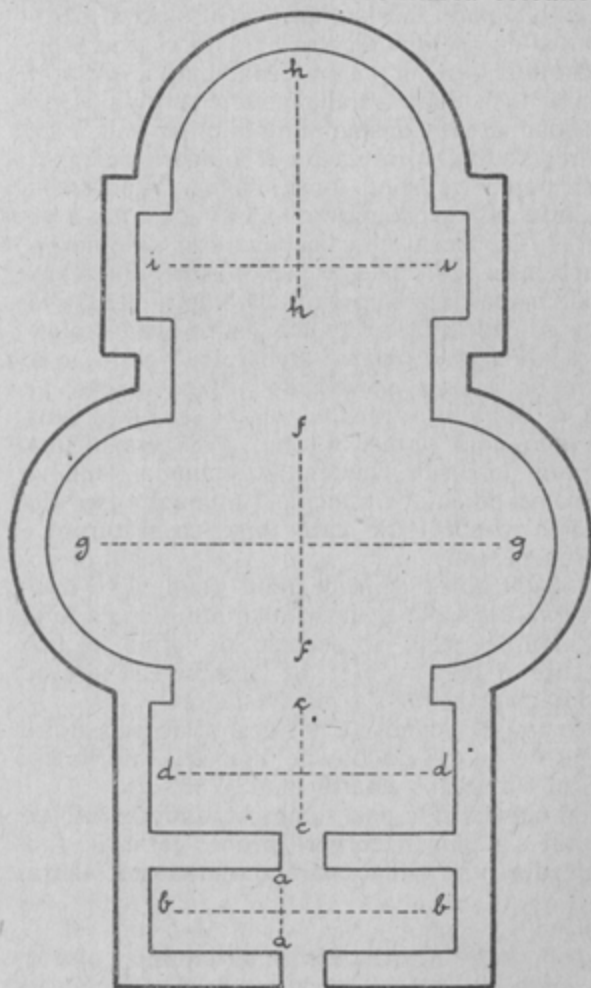
*) Descrierea ce o avem se pare a fi o copie din acea „cronografie”.

**) Se pare că o numește sârbească din împrejurarea că ne aflăm sub ierarhie sârbească.

*) Zice protop. Stoica.

monah Macarie Gușcă, o frumoasă bisericuță / cu două turnuri în Valea Godinova la „Izvor“, lângă Bocșa-montană, cu menirea ca să devină un însemnat loc de închinare. Aci s'a instituit ca ieromonah Macarie Gușcă, zelului căruia poate e a se mulțami rezultatul frumos, zidirea bisericii.

Păcat numai, că înainte cu câțiva ani, așa zicând împrejurul bisericii, pe pământul statului s'au colonizat corturari. Un lucru acesta, care nu poate să ne facă cinste, și e de regretat. Poate s'a avut în vedere nobilitarea colonilor.

Planul fundamental al bisericii:

*
a-a lungimea sub
turn 1°; b-b lăți-
mea sub turn 2°;
c-c lungimea în-
tre turn și bise-
rică 1°; d-d lăți-
mea între bise-
rică și turn 2°;
f-f lungimea scau-
nelor până vis-à-
vis de celelalte
2°; g-g lățimea
scaunelor 4°; h-h
lățimea în altariu
2^{1/2}°; i-i lungimea
în altariu 2°; zi-
dul e gros 2^{1/2}°
de tare; zidul tur-
nului de dinafară
e de 3^{1/2}° tare**).

***) Acestea sunt explicațiile după planul bisericii.

Izvorul Miron. Apă tămăduitoare, în hotarul comunei Margina, în tractul Făget. I-s'a dat numele „Miron“ cu ocaziunea vizitațiunii canonice a actualului Î. P. Sfințitului Patriarh Dr. Miron E. Cristea, în timpul arhipăstoririi sale ca Episcop al Eparhiei noastre a Caransebeșului. Prin colecte s'a pus baza zidirii unei biserici. Lucrările nu sunt încă pe deplin terminate. E de regretat că nu se află personalul monahicesc corespunzătoriu.

*

Peatra scrisă. Loc de peregrinaj, pe teritoriul comunei Armeniș. S'a pus la cale colectă, și e de sperat că în curând se va ridica o capelă corespunzătoare.

PROTOPRESBITERATELE.

Trăctul Bisericei-albe.

Reședința protopresbiterală acum Răcășdia. Numărul sufletelor : 39.586.

Protopresbiter. Alexandru Munteanu

Judecătoria protopresbiterală.

Membri :

Simeon Luca, paroh în Iladia.
Teodor Panciovan, par. în Iertof.
Petru Danescu, paroh în Berliște.

Pavel Brinzei, paroh în Macoviște.
Nicolae Balmez, paroh în Vrani.

Membri suplenți :

George Simu, par. Petrila.
Augustin Gruescu, par. Ciorda
Defensor matrimonial : vacant.
Notariu : vacant.

Ioan Gropșan, par. în Cărbunari.

Comunele cu poșta ultimă și N-rul sufletelor, preoții și învățătorii.

Berliște, 913. Petru Danescu, paroh, George Danescu, capelan, Ioan Gropșian învățător.
Berzasca, 1628. Arsenie Golumba, adm. paroh., N. Tutunariu inv. și Lucr. Marta inv.
Biserica-albă, 766. Iacob Dragulescu paroh., George Licăreț, inv.
Bogodintși, 690. (p. Slatina), Aurel Ciulin adm. par., Traian Secoșan inv.
Cărbunariu. (p. Sasca-montană), 1898. Ioan Gropșan, paroh, Mih. Gropșian, inv. prov.
Carlsdorf, (p. Moldova-nouă), 346. Filie la Moldova-nouă împreună cu Padina-Mateiu.
(p. Moldova-nouă) capelan permanent O. Popescu, inv., Nicolae Bălan.
Ciorda, (p. Iam), 573. Augustin Gruescu paroh. Ioan Ursu inv.
Ciuchici, (p. Răcășdia), 1671. George Lința, adm. par. Traian Simu paroh,
Jivan Belca și Toma Bufan inv.
Coronini, (p. Moldova), 881. Pavel Bufan, adm. par. Volumnia Gava învățătoare.
Gornea Liubcova, (p. Sichevița) 949., parohia vacantă.
Iam, 801. Ștefan Otonoga adm. paroh. Toma Suriaș inv. 1 post vacant.
Iertof, (p. Varadia), 576. Teodor Panciovan, paroh, Corneliu Panciovan capelan,
N. Dărăbanț inv.
Iladia, (p. Răcășdia), 1426. Simeon Luca, paroh, Traian Simu adm. par. George
Verca și Eremia Verca inv.
Langenfeld, filie la Biserica-albă.
Macoviște, (p. Răcășdia). 662. Pavel Brinzeiu, paroh. Emanuil Imbri inv.
Mircovaț, (p. Berliște), 952. Coriolan I. Roșca paroh, Gheorghe Daina, inv. Un
post de inv. vacant.
Moldova-nouă, (Boșneag) 4256. Ioan Orăviceanu, paroh. Romul Bortos, inv. dir.
pens., Alexandru Moisi, inv. dir. Alexandru Vladulescu, Wilhelmma Arcan și
Anastasia Velcelean învățătoare.
Naidăș, (p. Slatina), 2257. Svetoazar Mutașcu, paroh, Petru Muntean administrator
parohial, Nicolae Sucaciu, Romul Pitic, Adrian Pitic și Valeria Sucaciu inv.
Nicolinț, (p. Ciuchici), 1053. George Runcan paroh, Sofronie Puia, preot.
Un post de învăț. vacant, Teodor Murgu inv.
Padina Mateiu, 499. Filie la Moldova-n. împreună cu Carlsdorf., inv. C-tin Popescu,
capelan cel din Carlsdorf.
Petrila, (p. Răcășdia), 830. George Simu, paroh., post. inv. vacant.

Pojejena-rom., 898. Vasile Blăşiu, adm. par. şi învăţător.
 Potoc (p. Slatina) 1190 Nicolae Popovici par. Aurel Popoviciu capelan post. inv. vac.
 Răcăşdia, 2602. Alexandru Munteanu protopresbiter, Gh. Simion paroh, Iancu Berlogia paroh. Silvia Guga învăţătoare, George Guga inv. dir., Nicolae Mircea inv. Emilian Novacovici inv.
 Rusova-nouă, (p. Berlişte), 424. Constantin Dămian paroh, Octavian Morariu, inv.
 Rusova-veche, (p. Berlişte), 402. Pavel Vişan paroh, Simeon Muia învăţ.
 Sasca-montană, 1408. Gheorghe Târba paroh. Constantin Dăneşi inv.
 Sasca-rom., (p. Sasca-montană) 1295. George Mihailoviciu, adm. par.
 Slatina, 1218. Teodor Iorga, paroch, Nistor Trandafir inv. un post vacant.
 Socolari, (p. Răcăşdia), 1393. Valerie Nediciu, paroch, Toma Radulea, inv., Rozalia Creţan, învăţătoare.
 Sicheviţa, 2601. Ilie Jurescu adm. paroch., postul de inv. vacant.
 Şuşca, (p. Baziaş), 668. Alexandru Blăşiu, paroh şi învăţător.
 Vrani, 1544. Nicolae Balmez, paroh, Traian Constantin, paroh. Michail Anca inv., Maria Anca, învăţătoare.
 Vrâniuş, (p. Răcăşdia), 1068. Simeon Bartolomeiu, paroh, Cornel Petroviciu, paroh. Corneliu Lazăr învăţător, 1 post vacant.

Tractul Bocşei-montane.

Reşedinţa protopresbiterală Bocşa-Montană. — Numărul sufletelor 36.899.

Protopresbiter: *Mihail Gaşpar.*

Judecătoria protopresbiterală.

Membrii:

Coriolan Zuiac par. în Vasiova	Petru Ieremia, paroh în Călnic.
Solomon Andreescu, paroh în Biniş.	Ioan Vida par. Reciţa-rom.
Augustin Aldan par. în Vermeş.	Un loc vacant.

Membrii suplenţi:

Petru Vuc, paroh în Bocşa-română. | Lazăr Voin paroh în Ezeriş.

Defensor matrimonial: Dr. Alexandru Popoviciu, avocat în Bocşa-montană

Notariu: Petru Albean par. în Călnic.

Comunele cu poşta ultimă şi N-rul sufletelor, preoţii şi învăţătorii.

Barbosul, (p. Ramna), 800. Pompil Costea par., I. Dragoescu inv. de stat.
 Biniş, (p. Bocşa-română), 1520. Solomon Andreescu, par., Petru Hiriza inv. Elena Fărcăşescu învăţătoare de stat.
 Bocşa-montană, 1645. Mihail Gaşpar protopresb., Lazăr Ciorman, Dimitrie Zgriban inv. şi Elena Loga inv. de stat.
 Bocşa-română, 2581. Petru Vuc par., George Muntean par., Valeriu Ionescu paroh. Miron Popoviciu, Valeriu Micloşi, Viorica Micloşi şi Cornelia Ioanovici inv. de stat.
 Călnic, 1936. Petru Ieremia paroh., Petru Albean paroh, Octavia Gaşpar, Solomon Modor şi Valeria Miculescu inv. de stat.
 Cuptoare, (p. Reciţa), 596. Mihail Belcea, administ. paroh. şi inv.
 Dezeşti, (p. Furliug), 937. Nicolae Ivu adm. par., inv. Toma Stanca.
 Doclin, (p. Tirol), 988. P. Drăgan, adm. par., o parohie vacantă. Laurenţiu Suciu inv. de stat.
 Dognecea, 2219. Patriciu G. Lugojan paroh. Pantelimon Dajdea, Elena Frunzăverde şi Lucreţia Moisiu inv. de stat.

Doman, (p. Recița), 720. Ioan Oprea, adm. par., Ion Franț inv. de stat.
 Duleu, 712. Petru Țamșa, adm. paroh. Dumitru Popescu inv. de stat.
 Ezeriș, (p. Bocșa-montană), 1314. Lazăr Voin și Ioachim Jurca parohi. Margareta Lisi și Ioan Pătrașcu inv. de stat.
 Fizeș, 1174. O parohie vacantă. Victor Sciopoane paroh, Ioan Cotârlă, Sofron Mărșu și Francisc Derzsi învățători de stat.
 Fărlug, 1723. Aureliu Avramescu, adm. par. Post de inv. vacant.
 Iersig, (p. Jidovin) 479. George Nicorescu adm. par., Ilie Goncea inv. de stat.
 Jidovini, 1248. George Ogârlaci paroh. Petru Sfera, inv.
 Moniom, (p. Călnic), 468. Trăilă Bogdan adm. par. G. Stăiculescu inv. de stat.
 Ocna de fer, (p. Bocșa-mont.), 1026. Aurel Simu paroh. Valeria Căpriță și Avram Căpriță inv. de stat.
 Ramna, 1668. Teofil Bucșa paroh, Pavel Sârbu, Ach. Mărgărie și Aurelia Mărgărie inv. de stat.
 Recița-montană, 2991. (pop. fluctuantă) Dr. Iosif Ieremia paroh. Simeon Tomescu, Trifon Lugojan, N. Bălan inv. de stat.
 Recița-română, 1639. Ioan Vida, Trandafir Lugojănel inv. de stat.
 Soceni, (p. Recița-montană), 1005. Antoniu Foiș paroh, Ioan Dorca inv. de stat.
 Surducul-mare, 605. Constantin Bălean paroh, Iosif Popovici, Nic. Șola, inv. de stat.
 Târnova, (p. Recița-mont.), 2421. Ioan Turnea, paroh. O parohie vacantă. Pavel Roșu și Pavel Muntean sen. inv. de stat.
 Țerova, (p. Recița-mont.), 742. Parohia vacantă. Florin Uzun inv. de stat.
 Valeamare-Pogănești, (p. Duleu), 583. Parohia vacantă, Ion Cărmăzan inv. de stat.
 Valea-paii, (p. Ramna), 987. Emil Stoian, par. Cornel Crăinicescu inv. de stat.
 Văliug, (p. Recița) 1273. Sfronie Manescu paroh. Florin Jivoinovici, Ios. Vezoc, Gizela Iung, Ecaterina Tăcan inv. de stat.
 Vasiova, (p. Bocșa-mont.), 827. Coriolan Zuiac, par. Iacob Bosică inv. de stat.
 Vermeș, (p. Berzovia) 565. Augustin Aldan, paroh. N. Neagoe inv.

Tractul Buziașului.

Reședința protopresbiterală Buziaș. — Numărul sufletelor 28.328.

Protopresbiter: *Ioan Geția.*

Judecătoria protopresbiterală.

Membrii:

Ioan Gherga, preot în Icloda.
 Aron Moise, paroh în Silagiu.
 Ioan Ionescu, paroh în Jebel.

Avram Ciocoiu, paroh în Vucova.
 Vichentie Pirtea, preot în Sinersig.
 Moise Alecsiu, paroh în Sacoșul-turcesc.

Membrii suplenți:

Ilie Cicoșiu paroh în Uliuc.

Petru Bohariu paroh în Șoșdea.

Defensor matrimonial: Dr. Victor Mercea, avocat în Timișoara.

Notariu: Petru Bulgă, inv. în Buziaș.

Comunele cu poșta ultimă și N-rul sufletelor, preoții și învățătorii.

Berini, (p. Stamora-română), 975. Emanuil Georgescu, paroh și inv.
 Berecuța, (p. Bîrda) 313. Zaharie George, adm. par.
 Bîrda, (p. Bîrda), 410. Ioan Mărgineanșu, paroh. Ioan Bocșan inv. de stat.
 Blajova, (p. Nichișoara), 420. Aureliu Gherga adm. par. Ilie Gaja inv. de stat.
 Buziaș, 1005. Ioan Geția protopresbiter. Petru Bulgă inv. de stat.
 Cadar, (p. Tormac), 589. Tovie Perian, par. Alesandru Lazar, inv. de stat.

Căpăt, (p. Sinersig), 529. Parochia vacantă, se administrează prin Valeriu Blajovan, capelan în Hodoș.

Cerna, (p. Stamora-română), 744. Alecsandru Ioanovicu par. Ioan Dunea înv. de stat.

Chevereshul-mare, 1352. George Popescu par., Moise Barbulescu paroh, Valeriu Minea înv. și Iuliana Popovicu învățătoare de stat.

Dragșina, (p. Chevereshul-mare), 402. Ioan Buliga, paroh. Cornel Jucu înv. de stat.

Dubos, (p. Tormac), 713. Isaia Suru, paroh. Moise Băcila învățătoriu de stat.

Folia, 593. Liviu Șandru, paroh., Traian Gavrila înv. de stat.

Hitiaș, (p. Băile Buziaș) 1211. Georgiu Ciocoiu, paroh. Dimitrie Moise înv. de stat.

Icloda, (p. Sacoșul turcesc), 492. Ioan Gherga, adm. par., Regina Popovici înv. prov. d. s.

Jebel, 2881. Ioan Ionescu, par., parohie vacantă, Ioan Russu paroh, Adrian Pitic dir. Gregoriu Paliciu înv., Eftimie Crașovan înv., Trăilă Păpaș înv., Ilavița Jivan înv. de stat.

Liebling, filie la Stamora-română. 35.

Mănăstirea, (p. Birda) filie la Birda, 166. Simeon Ghisa înv. de stat.

Opațița, (p. Deta). 818. Tiberiu Margineanu paroh., Ioachim Imbroane înv. prov. d. s.

Racovița, (p. Băile Buziaș), 1135. Remus Cloambeș paroh. Simeon Ildvorean, Maria Crișan înv. de stat.

Sacoșul-turcesc, 933. Moise Alexiu, adm. par., Aureliu Alexiu cap., Simion Paulescu înv. de stat, Sidonia Ardelean înv. de stat

Sacoșul-mare (Sacoșul-unguresc), (p. Băile Buziaș) 3290. Emanuil Pirtea paroh, Zaharia Humița paroh, Romulus Crăinicescu înv. dir., Ioan Roșescu înv., Grigorie Horhoianu înv.,

Sân-George, (p. Birda), filie la Birda, 172. Nicolae Fer înv. de stat.

Sculea, (p. Gataia), 654. Dimitrie Botău, par. Ioan Draghiciu, înv. de stat.

Silagiu, (p. Buziaș), 994. Aron Moise paroh. Ignatie Petroviciu și P. Rămneanu înv. d. s.

Sinersig, 550. Vichentie Pirtea adm. par., Augustin Ruffu înv.

Șipet, 2033. Nicolae Stoia, paroh, Iuliu Popovicu par. Iosif Pataki înv. dir., Mihail Barbu înv., Etelca Pataki înv. de stat.

Sîrbova. (p. Bacova), 856. Emanoil Pirtea, adm. par., George Andraș înv. prov. d. s.

Șoșdia, 1189. Petru Boharia paroh. Valeriu Petanec înv.

Stamora-rom., 882. Valeriu Petroviciu, paroh. George Clecan, capelan. Postul de inv. vacant.

Tormac, filie la Cadar 13.

Uliuc, 876. Ilie Cocos, paroh. Petru Pop înv. de stat.

Unip, (p. Uliuc), 600. Iuliu Crainic paroh, Dimitrie Petcu înv. de stat.

Vucova, (p. Nichișoara), 510. Avram Ciocoiu par. Pavel Drinca înv. de stat.

Tractul Caransebeșului.

Reședința protopresbiterală Caransebeș. — Numărul sufletelor 57.982.

Protopresbiter: *Andrei Ghidiu.*

Judecătoria protopresbiterală.

Membrii:

Ilie Pepa, paroh în Armeniș.
Trei locuri vacante.

Nicolae Cornean. paroh în Apadia.

Membrii suplenți:

Ioan Popovicu, preot în Iaz.

Ioan Jucos, preot în Zervești.

Defensor matrimonial: Dr. Petru Barbu, dir. inst. teol.

Notariu: Vacant.

Comunele cu poșta ultimă și N-rul sufletelor, preoții și învățătorii.

Apadia, (p. Delinești), 1000. Nicolae Cornean, paroh., Ioan Cârdaș, Eugenia Meda înv.

Armeniș, 2963. Ilie Pepa, par. Florea Băcilă, Toma Lințu, Isaia Ștefanigă, Ofelia

Deac învățători și învățătoare.

Bolvașnița, (p. Cârpa), 853. Ioan Muntean par. Postul de inv. vacant.

- Borlova, (p. Caransebeș), 1586. Nicolae Cojocariu paroh, Anton Bocicai învățător, Manusî născ. Vuia învățătoare.
- Brebul, (p. Zorlenjului-mare), 1492. Adrian Cioloca, paroh. Adrian Franț inv. Hortensia Dalea învățătoare.
- Buchin, (p. Cârpa) 673. Nicolae Cojocariu adm. par. Pavel Iacob inv.
- Bucoșnița, (p. Cârpa), 884. Pantelemon Domil, paroh. George Suru și Petru Domil inv.
- Caransebeș, 4229. Andreiu Ghidiu, protopresb., Liviu Cornean paroh, Petru Bancea paroh.
- Cârpa, 1106. Victor Suru par., Zacharie Gabriel și Miron Corici inv.
- Cicleni, (p. Caransebeș), 245., filie la Dalci. Postul de inv. vacant.
- Cireșa, 573. Ioan Turcan, par. Romulus Boc, inv.
- Ciuta, (p. Obreja), 665. Antoniu Novac preot. Stefan Țigriș inv.
- Crăjma, (p. Ferdinand), 720. Iacob Neagoe adm. parohial. G. Francescu, inv.
- Dalci, (p. Caransebeș), 600. Parohia vacantă. Ioan Borlovan, inv.
- Delinești, 1016. Teodor Muntean, adm. par. C. Dalia inv. substitută, la școala comunală. Postul învăț. vacant.
- Feneș, (p. Armeniș), 927. Vasile Paica par., P. Șandru inv., și Maria Șandru inv.
- Ferdinand, 380, filie la Cireșa. Ioan Gander inv.
- Glimboca, (p. Ferdinand), 2191. George Frățilă, paroh. Nicolae Simeria și Petru Crâșnic învățători; Iuliana Simeria născ. Dittert și Victoria Crâșnic învățătoare.
- Goleț, (p. Cârpa), 808. filie la Bucosnița. Zaharia Bedelici învățătoare.
- Iaz, (p. Obreja), 825. Eftimie Jianu administrator parohial, Ioan Popoviciu preot în retragere, Trandafir Buru învățător.
- Ilova, (p. Slatina), 1241. Parohia vscantă. George Tătucu, învățător și Emil Tătucu, învățător.
- Jupa, (p. Caransebeș), 420. Iosif Mircea, paroh. Solomon Bistrean, inv.
- Maciova, (p. Căvâran), 565. Ioan Borlovan, paroh. Cornel Roșca, inv.
- Mal, (p. Ferdinand), 536. filie la Crăjma. Mihail Petroviciu, inv.
- Marga, (p. Rusca-montană), 1823. Nic. Ivanescu, par. I. Olariu, inv. Emilia Olariu, inv.
- Mărul, (p. Ferdinand), 1655. George Popoviciu, paroh, Petru Lugoienel și Teodor Anca, învățători și Vasilica Lungu învățătoare.
- Mutnicul-Mare, (p. Căvâran) 782. George Bria admin. parohial, I. Roșca învățător
- Obreja, 2076. Patriciu Rădoi, paroh. Pavel Cepău, Ioan Șoma și Paraschiva Șoma inv.
- Ohababistra, (p. Ferdinandsberg), 867. Ioan Țerovan paroh. N. Gavrilă inv. și Natalia Drăguți învățătoare.
- Ohabamutnic, (p. Zăgujeni), 701, Ioan Lăpăduș, par. Ilie Cornean inv.
- Ohabața, (p. Delinești), 307. Petru Dalea adm. par. și învățător.
- Peștere, (p. Căvâran), 730. Parohia vacantă. Alexandra Șoșdean învățătoare.
- Petroșnița, (p. Cârpa), 1281. Ilie Popoviciu, adm. par. Ilie Bugariu și Mihai Anderca inv.
- Poiana, (p. Caransebeș), 1367. Parohia vacantă. Filimon Popoviciu și Anica Sirbu învățătoare.
- Prisaca, (p. Zăgujeni), 677. Ioan Daicoviciu, paroh, Pavel Maroievici învățător.
- Prisian, (p. Cârpa), 509. filie la Buchin. Simion Vornic inv.
- Rueni, (p. Caransebeș), 752. Mihuț Seracin, adm. par. Valeriu Tătucu și Maria Tătucu inv.
- Rugi, (p. Caransebeș), 816. Petru Suru, paroh. Petru Bernaț inv. la șc. comunală și Floarea Teculescu învățătoare.

Ruginosu, (p. Zăgujeni), 310. Parohia vacantă. Petru Roșu învățător.
 Ruginos II., colonie, 205. ieromonah Anania Rosocha, adm. par.
 Rusca, (p. Teregova), 1424. Ilie Sârbu capelan; Ioan Humița și P. Humița învă.
 Rusca-montană, 1165. Iosif Dragoi par., Enache Văcărescu învă. și Ana Blaj învățătoare.
 Ruschița, 104. filie la Rusca-montană.
 Sadova-nouă, (p. Slatina), 567. Simion Șandru, adm. par. Dimitrie Ștepanescu învă.
 Slatina-mică, 961 filie la Sadova-nouă. Mihail Spunei, Simeon Șandru și Toma Suru, învă.
 Teregova, 3070. Ioan Bogoeviciu paroh. Dimitrie Stoichescu paroh. Aurora Böhm, Alois Iohannes, Emilia Stoichescu și Ion Cucuruz învă.
 Turnul, (p. Caransebeș), 446. filie la Rueni.
 Valeaboul, (p. Caransebeș), 788. Ilie Mihuța paroh. Aurel Dimcea, învă.
 Valeadeni, (p. Delinești), 1011. Ioan Ivan adm. paroch., Floria Ioan învă.
 Valeamare (p. Ferdinand), 502. filie la Voislova. Nicolae Popoviciu învă.
 Valișoara, (p. Cârpa), 1040. Valeriu Suru adm. par., Traian Damșescu și Ana Damșescu, învă. subst.
 Vamamarga, 105. (p. Rusca-montană filie la Marga.
 Var, (p. Obreja), 1000. Sinesie Bistreanu, paroh. Nic. Sirbu învă.e
 Vêrciorova, (p. Cârpa), 1395. Martin Vernichescu, paroh. Pantili Matei, învățător.
 Voislova, (p. Ferdinand), 695. George Adam, par. Valeria Ștefanigă, învă.
 Zăvoiu, (p. Ferdinand), 541. filie la Cireșa. Olga Muntean învă.
 Zăgujeni, 449. George Sperlea, adm. par. Nicolae Cornean, învă.
 Zervești, (p. Caransebeș), 780. Ioan Jucos, adm. par. Cornel Iancovici învă.
 Zlagna, (p. Caransebeș) 583. Nichifor Lazar adm. par., Constantin Velcu, învă.

Tractul Ciacovei.

Reședința protopresbiterală Ciacova. — Numărul sufletelor 20.557.

Protopresbiter: *Augustin Ghilezan.*

Iudecătoria protopresbiterală.

Membrii:

Nicolae Popa, paroh în Foeni.	Trifon Cocora paroh în Partoș.
Ioan Coșariu, paroh în Tolvadia.	Dimitrie Țieran paroh în Ghilad.
Nicolae Chicomban, paroh în Ghilad.	Un loc vacant.

Membrii suplenți:

Aureliu Maghețiu paroh în Toager	Vasilie Terebenț, paroh în Petroman.
----------------------------------	--------------------------------------

Defensor matrimonial: vacant.

Notariu: Vacant.

Comunele cu poșta ultimă și N-rul sufletelor, preoții și învățătorii.

Banloc, 2151. Constantin Doboșan, Eliseiu Mureșian parohi, Petru Chiu, Alexandru Mihailu, Agata Negru, Minerva Mihailu învă. de stat.
 Cebza, (p. Ciacova), 1483. Parohia I. vacantă. Gheorghe Treța adm. paroch. Simeon Bosica și Ana Micu învă. de stat.
 Ciacova, 826. Augustin Ghilezan, protopresbiter, Ioan Pincu capelan protopresb. Ioan Gruescu, Vasile Rebigea, Ida Velcean și Magdalena Olariu învă. de stat.
 Dolaț 197. Parohie vacantă, filie la Ghilad.
 Denta, 1229. Aurel Bota adm. paroh. Vasile Stoica învă. Spasie Crâsta învă. de stat.
 Detta, 411. Petru Bizerea adm. par. Postul de învă. vacant.
 Foeni, 1372. Nicolae Popa par. Procopiu Șimian învă.
 Gad (Rudna) 334. Dimitrie Petcu adm. par. și învățător.

Gaiul-mic, (p. Stamora), 561. Atanasiu Reja adm. paroch. Postul de inv. vacant.
 Ghilad, 2310. Nicolae Chicomban par., Dimitrie Tieran par., Maria Popoviciu,
 învățătoare. Ștefan Crețu, Const. Ciocărlie inv. de stat.
 Giulvăz, 939. Nicolae Brănuțiu, paroh., Trifon Ardelean inv. de stat.
 Lighed, (p. Jebel), 1152. C. Tismonariu, paroh. Petru Arnăut, inv.
 Macedonia, (p. Ciacova), 895. Nicolae Țuca par., Aurel Miloș și Ersilia Stoica inv. de st.
 Obad, (p. Ciacova), 629. George Lungu paroh, George Teodorescu inv. de stat.
 Omor, (p. Denta), 332. Toma Porumb adm. par., Maria Vuian inv. de stat.
 Partoș, (p. Banloc), 719. Trifon Cocora, paroch. George Crețu inv. de stat.
 Petroman. (p., Ciacova), 1191. Vasile Terebențiu, paroch. George Terebențiu capelan,
 Aurel Bălan inv., Aurora Sorbun, Milan Constantinovici, Iuliana Câmpian inv. de stat.
 Rudna 558. Aurel Popoviciu adm. par.
 Toager, (p. Giera), 941. Aureliu Maghețiu par. Mihai Simu inv. de stat.
 Tolvadia, 979. Ioan Coșariu paroh. Ioan Dehelean, Sabina Cercel inv. de stat.
 Voiteg, 801. Ștefan Tieran, paroh. Alexandru Tieran, inv. Ionel Băcală inv. de stat.

Tractul Făgetului.

Reședința protopresbiterală Făget. — Numărul sufletelor 25.409.

Protopresbiter: *Sebastian Olariu.*

Iudecătoria protopresbiterală.

Membrii:

Dimitrie Iosof, preot în Bujor.
 Serafim Băian, paroh în Margina.
 Alex. Popovici, paroh Bucoveț.

Virgil Lugoșan, preot în Botinești.
 George Gerbacea, preot în Brănești.
 Teodor Băianțu, paroh Românești.

Membrii suplenți:

Eug. Sudreșianu, paroh Coștei.

Ioan Ștefanovici, paroh Cliciova.

Defensor matrimonial: vacant.

Notariu: vacant.

Comunele cu poșta ultimă și N-rul sufletelor, preoții și învățătorii.

Balosești, (p. Tomești), 223. Filie la Jupanesti.
 Băsești, (p. Făget), 534. Victor Iclozan, paroch, Ioan Petrescu învăț.
 Bătești, (p. Făget), 522. Romul Raduloviciu adm. par. Post inv. vacant.
 Bichigi, (p. Făget) 772. Patriciu Miculeș paroh, Trifon Udrescu inv. dir. Elena Banfi inv.
 Birna, (p. Bujor), 410. Parohie vacantă. Post. inv. vacant.
 Botești, (Bujor), 204. Filie la Jurești.
 Botinești, (p. Bujor), 473. Virgil Logojan, adm. par. Post inv. vacant.
 Brănești, (p. Făget) 608. George Gerbacea adm. paroh. Post inv. vacant.
 Breazova, (p. Curtea), 450. Ioan Alesandrescu, adm. par. Postul de inv. vacant.
 Bucovețiu, (p. Bujor), 746. Alex. Popoviciu, paroch., Ioan Șferdeanu inv.
 Bujor, 569. Dimitrie Iosof, adm. par., Dionisie Dragulescu, inv.
 Cliciova, (p. Bethlenháza), 914. Ioan Ștefanovici, paroh. Coriolan Belgia, inv.
 Coșava, 570. Tiberiu Gerga, paroh. Valeria Gerga n. Furdian inv.
 Coșavița, (p. Coșava), 154. Filie la Homojdia.
 Coșteiu, (p. Coșavița), 586. Eugeniu Sudreșan, paroch.
 Crivina, (p. Curtea), 300. Parochia vacantă. Post inv. vacant.
 Curtea, 1205 Filimon Titel, adm. par. Petru Iana capelan. Post inv. vacant.
 Drăgsinești, (p. Făget), 301. filie la Mutnicul-mic.
 Drinova, (p. Bujor), 361. Samson Logojan par. Post inv. vacant.
 Făget, 1130. Sebastian Olariu, protopresb. George Șeracin, Vasile Olariu, Elena
 Vadász și Ana Șeracin inv.

Fărășești, (p. Curtea), 486. Nic. Gherga adm. par. și inv.
 Furdia, (p. Făget) 910. George Garoiu, Emil Damsa, par.
 Gladna-română, (p. Făget), 704. Iosif Unipan adm. par. Postul inv. vacant.
 Gladna-montană, (p. Făget), 286. filie la Gladna-română.
 Goizești, (p. Tomești), 185. filie la Romanesti.
 Hauzești, (p. Făget), 326. filie la Furdia.
 Homojdia, (p. Coșava), 240. Corneliu Fărăș paroh.
 Dumbrava, 18. filie la Băsești.
 Jupanești, (p. Tomești), 308. Parohia vacantă. Post inv. vacant.
 Jupani (p. Bujor), 654. Petru Lascu, par. Aurel Arone inv.
 Jurești, (p. Bujor), 305. Dimitrie Sândor par. Post. inv. vacant.
 Luncani, (p. Tomești) 664. Nicolae Jula, preot și inv.
 Margine, (p. Coșava), 633. Serafin Băian, paroh. Simeon Ionașiu, V. Brașovan inv.
 Mutnicul-mic, (p. Făget), 371. Parohia vacantă.
 Nemeșești, (p. Coșava), 161. filie la Coșava. Post inv. vacant.
 Petroasa, (p. Curtea), 471. Parohia vacantă. Post inv. vacant.
 Poeni, (p. Curtea), 531. Parohia vacantă.
 Pogănești (p. Bujor), 433. Ilie Serafin paroh. Post inv. vacant.
 Povărgina, (p. Făget), 416. Dragutin Blidariu adm. par. Postul de învățător vacant.
 Romanesti, (p. Tomești), 624. Teodor Baianțu, paroh. Ioan Muntean, capelan.
 Post inv. vacant.
 Sarazani, (p. Bujor), 462. Parohia vacantă. Postul inv. vacant.
 Seceni, (p. Bujor), 182. Parohia vacantă.
 Sintești, (p. Făget), 862. Partenie Mateiu par. Coriolan Ionescu cap. Post inv. vacant.
 Sudriaș, (p. Bujor), 568. Parohia vacantă, Ioan Toma inv.
 Surducul-mic, (p. Bujor), 708. Nicolae Brândeu, paroh. Valeriu Chiș inv.
 Susani, (p. Bujor), 640. Samson Petric, administrator parohial. Miron Petric cap.
 Ioan David inv.
 Temerești, (p. Făget), 966. Nicolae Cibian, par., Dimitrie Suciu inv.
 Tomești, 528. Aureliu Barboniu adm. par. și inv.
 Zolt, (p. Făget), 379. Parohia vacantă. Ioan Udrea inv.
 Zorani, (p. Coșava), 256. filie la Margine.

Tractul Logojului.

Reședința protopresbiterală Logoj. — Numărul sufletelor 32.427.

Adm. protopresbiteral: *Dr. Aurel Mihaescu.*

Iudecătoria protopresbiterală.

Membrii:

Isaia Popoviciu, preot în Silha.
 Ioan Enuica, paroh în Oloșag.

Aureliu Spătan, paroh în Sacul.
 Dr. Aurel Mihaescu, paroh în Logoj.
 Corneliu Biro, paroh Herendești.

Membrii suplenți:

Deocamdată lipsesc.

Defensor matrimonial: vacant.

Notariu: vacant.

Comunele cu poșta ultimă și N-rul sufletelor, preoții și învățătorii.

Armadia, (p. Logoj), 415. Ioan Popovici adm. par. Postul inv. vacant.
 Boldur, (p. Logoj), 798. Vasile Vodă, Virgil Vodă parohi.
 Căvăran, 890. Eftimie Lăpăduș, par. Postul inv. vacant.
 Cîreșu, (p. Criciova), 458. Toma Bireescu, par. Dimitrie Secoșan, inv.

Criciova, 880. Silviu Secoșan, paroh. Postul de învățător vacant.
 Criciova II (Colonia ruteană), 687 ieromonahul Ghedeon Pranișchi, adm. paroh.
 Crivina, (p. Criciova), 463. Postul preoțesc vacant.
 Dragomirești, (p. Furlug), 613. Ioan Jurca paroh. Postul inv. vacant.
 Gavojdia, 1187. Samson Petric par. Aurel Marta paroh. Ion Sêrbu, inv.
 Herendești, (p. Logoj), 928. Corneliu Biro, par. Corneliu Suru cap. Post. inv. vacant.
 Hezeriș, (p. Bethausen), 500. Traian Gașpar, adm. par. Postul inv. vacant.
 Hodoș, (p. Logoj), 636. Simeon Blajovan, adm. paroh. Valeriu Blajovan capelan
 Postul inv. vacant.
 Honorici, (p. Logoj), 997. George Biberia par. Gherasim Popoviciu, inv.
 Honorici colonie filie la Oloșag.
 Jdioara, (p. Gavojdia), 1081. George Vior, paroh. Postul învăț. vacant. La școala
 comună postul de inv. vacant.
 Jena, (p. Gavojdia), 520. Dimitrie Lupea, par. Iuliu Ioanoviciu, inv.
 Logoj, 7557. Dr. Aurel Mihaescu, adm. protopresb.-paroh, Mihai Jigorea, par. Un
 post de paroh vacant. Petru Laiet diacon, George Onae, Adrian Ardelean inv.-cantori.
 Logojel, (p. Logoj), 1178. Ioan Alexandrescu par., Nicolae Vânătu par. Ioan
 Popescu, inv.
 Măguri, (p. Logoj), 773. Iulian Balangean, paroh. Postul de învăț. vacant.
 Nădrag, 479. Constantin Popoviciu adm. par.
 Oloșag, (p. Logoj), 674. Ioan Enuica, paroh. Postul inv. vacant.
 Remetea Pogănici, (p. Furlug), 580. Alexandru Voșcinaru, adm. par. Postul
 inv. vacant.
 Sacul, 1042. Aurel Spătan, administ. paroh. Vasile Tărian, inv.
 Satul-mic, (p. Logoj), 660. Ioan Danciu, paroh. Postul inv. vacant.
 Scăiuș, (p. Furlug), 852. Postul preoțesc și cel inv. vacant.
 Selbăgel, (p. Gavojdia), 599. Ion Bucovan adm. par. Aurel Aldan inv.
 Silha, (p. Țipari), 820. Isaia Popoviciu, paroh. Victor Popoviciu, paroh. Postul
 de inv. vacant.
 Tapia, (p. Logoj), 515. Mareș Humița, adm. paroh. Traian Miși, învățător.
 Tincova, (p. Sacul), 783. Petru Adam adm. par. Andrei Rachitovan, inv.
 Visag, (p. Petroasa-mare), 925. Ioan Sfêrcociu, paroh. Postul inv. vacant.
 Zgribești, (p. Sacul), 845. Romul Șandru par. Postul inv. vac.
 Zorlenț-mare, 2503. Antoniu Atnagea par., Iacob Dabiciu par. Postul inv. vacant.
 Zorlenț-mic, (p. Zorlenț-mare), 600. Petru Bêlu, adm. paroh. Postul de învă-
 țator vacant.

Tractul Mehadie.

Reședința protopresbiterală Mehadia. — Numărul sufletelor 64.640.

Protopresbiter: *Mihail Costescu.*

Judecătoria protopresbiterală.

Membrii:

Nicolae Novacoviciu, par. în Gârbovș.	Dionisie Goanță, paroh în Lăpușnic.
George Tatucu, paroh în Iablașița.	3 locuri vacante.

Membrii suplenți:

Vasile Popoviciu, adm. par. în Pătaș.	Ilie Imbrescu, adm. par. în Mehadica.
	Un loc vacant

Defensor matrimonial: vacant.

Notariu: vacant.

Comunele cu poșta ultimă și N-rul sufletelor, preoții și învățătorii.

- Bănia, 1899. Pavel Bogoeviciu, paroh, Silviu Novacovici, par., Nicolae Găvan, inv. Adela Novacovici și Aurora Bogoevici învățătoare.
- Baia nouă, filie la Plavișevița.
- Băile-Erculane, 128. filie la Pecenișca. Dimitrie Martinescu, inv.
- Bârza, (p. Topleț), 449. filie la Topleț. Nicolae Schiopu, învățător.
- Bogoltin, (p. Mehadia), 2145. Grigorie Vasilescu, adm. par. Simion Temeș inv.
- Borlovenii-noui, (p. Prigor), 686. Traian Căltun, par., George Matei inv.
- Borlovenii-vechi, (p. Prigor), 1026. Timoteiu Borchescu, adm. par. George Drăgan învățător. Maria Lazarescu măr. Ciocu inv.
- Bozoviciu, 3255. Nicolae Bihoiu și Romulus Novacoviciu, par., Mihail Șuveți, George Mihailovici, Ioan Ieva și S. Lazar inv. Hermina Teodorovici, Maria Novacovici și Floarea Matei învățătoare.
- Canicea, (p. Domașnia), 472. filie la Domașnia. Nicolae Barbeș inv.
- Coramnic, (p. Orșova), 365. filie la Tufieru.
- Cornea, 1447. Nicolae Vălean, par., Nicolae Aron, inv. Ecaterina Aron, învățătoare.
- Cornereva, 4864. Ioan Grozavescu și George Belcota, par., Rafael Letea, Ion Roescu, Constantin Ciurea, Elena Gherescu inv.
- Crușoveț, (p. Cornea), 832. filie la Cuptoare. Grigorie Cristescu, inv.
- Cuptoare, (p. Cornea) 960. N. Goanță, adm. par., P. Coca și Vichente Ursulescu inv.
- Dalboșet, 2316. Nicolae Badini, par., Petru Budescu, Vasile Grozav, inv. și Eufrosina Dragilă, învățătoare.
- Domașnia, 2033. Simeon Răsvan, paroh. Vasile Usonescu par., Mihail Vladucean, Borchia Horescu învățătoare și Ilie Romănu inv.
- Dubova, (p. Ogradena), 529. filie la Ogradena. Enache Mărșu, inv.
- Eșelnița, (p. Orșova), 1194. Mihail Costescu, adm. par., Constantin Vladu și Iosif Moacă, învățători.
- Gărbovăț, (p. Bozovici) 1912. Nicolae Novacoviciu, par., Valeriu Popescu, capelan Nicolae Bololoi, Ilie Micicoi inv., Livia Popescu, învățătoare.
- Globucraiova, (p. Iablanita), 883. Zacharie Popoviciu, adm. par. Grigorie Popoviciu, capelan. Nicolae Fișteag, Elena Dolomița, Dimitrie Gaita inv.
- Globurău, (p. Mehadia), 597. Parohia vacantă, Simeon Răzvan, inv.
- Iablanita, 1633. George Tătuca, paroh, Ioan Terfaloagă, inv. Viorica Harambașa, învățătoare, Nicolae Domașnean inv.
- Jupălnic, (p. Orșova), 1594. Pavel Magdescu, paroh. Gavril Băiaș și Luca Ghergulescu inv.
- Lăpușnicel, (p. Iablanita), 972. Felician Nemoian, adm. par., Ioan Bașulescu inv.
- Lăpușnic, (p. Dalboșet), 2185. Dionisie Goanță, paroh., Aurelia Saberca inv. Tațiana Goanță, învățătoare.
- Luncavița, (p. Teregoa), 1295. Iosif Nemoian, adm. paroh., Petru Dragulete și Lica Dragulete, învățători.
- Mehadia, 2054. Aurel Colojoară, adm. par. Ioan Têrfăloagă, inv. dir., Iancu Bacila, Ianăș Belciu, inv. și Victoria Belciu, învățătoare.
- Mehadica, 2366. Ilie Imbrescu, administrator par., Mihail Ienea adm. par., Mihail Cristescu și Gheorghe Uzonescu, inv., Maria Imbrescu, învățătoare.
- Mocerîș, (p. Bozovici), 1181. Petru Suciu, paroh., Iosif Bololoi inv.
- Ogradena-veche, 854. Ienache Mărșu adm. par. Emilian Cismaș, inv.
- Ogradena-nouă filie la Ogradena-veche.
- Orșova, 1241. Constantin Dure, paroh., Vasile Balanescu, Iancu Străin, Cornelia Băiaș, Nicolae Foiăș, Iosif Risler, Natalia Lányi și Irma Feneșan, inv.; Danilă Tunea inv. și Maria Vladu învățătoare, la școala C. F. R. Maria Ionescu, Filoteia Florescu inv. la grădina de copii.
- Pătaș, (p. Prilipă), 1174. Vasile Popoviciu, adm. par., Petru Popoviciu capelan, Zacharie Lazarescu inv. Lucreția Lazarescu învățătoare.
- Pecenișca, (p. Băile Erculane), 639. D. Popoviciu, adm. par. Olimpia Miulescu, inv.
- Părvova, 1021. Eugeniu Căltun, adm. par.. Iacob Berzanescu și Ilie Draghiciu, inv.
- Petnic, (p. Iablanita), 1269. Traian Nemoian par., C. Giurginca și G. Jurchescu inv.

Plugova, 1398. Trifon Adamescu, adm. paroh., Nicolae Vladucean inv. Valeria Agoston învățătoare.
 Plavișevița, 470. Parohia vacantă. Nicolae Pitic inv. subst.
 Prigor, 1504. Iosif Câmpian, paroh, Iosif Toader inv., Sofia Zarva, învățătoare.
 Prilipă, 1826. Eremia Borchescu par., Sofronie Sêrbu și Ioan Bojincă inv.
 Putna, (p. Prigor), 468. filie la Prigor. Dimitrie Valușescu, inv.
 Rudăria, (p. Bănia). 2613. Ioan Goanță și Nicolae Careba, par., Vasile Nemeș inv.
 Alimpie Rădulea, inv. și Elena Nemeș învățătoare.
 Șopotul-nou, (p. Bozovici), 1336. Ioan Goanță, adm. par. Costin Bucheriu inv.
 Șopotul-vechiu, (p. Bozovici), 1363. Emil Chimbir, par., Iosif Grozav inv. Viorica Dragilă învățătoare
 Tisovița, (p. Plavișevița) 309. filie la Plavișevița. Melania Dragulescu măr. Ciupagea inv.
 Topleț, 1954. Alecsandru Dărăbanț, paroh., Zaharia Blidariu, Gheorghe Bălțean inv., Savela Bălțean și Ioana Blidariu învățătoare.
 Tufări, (p. Orșova), 683. Toma Nicolici, adm. par., Aurel Moaca învățător.
 Valeabolvășnița (p. Plugova), 1412. Zacharia Grozavescu, adm. par., Nicolae Roșet, Sevastia Vasilescu, învățători.
 Verendin, (p. Mehadica), 2136. Toma Suru, paroh. Martin Velescu, inv., Emilia Ciclovian măr. Velescu, învățătoare.

Tractul Oraviței.

Reședința protopresbiterală Oravița. — Numărul sufletelor 25.521.

Protopresbiter: *Virgil Musta.*

Judecătoria protopresbiterală.

Membrii:

Acscenie Popoviți, paroh în Gêrliște.
 George Neda, par. în Oravița-rom.
 Ilie Ciorei par. în Broșteni.

George Popa, paroh în Greovaț.
 Aurel Iana, paroh în Maidan.
 Petru Bernaz, paroh în Secaș.

Membrii suplenți:

Vasile Murgu par. Ciclova-montană.

Veniamin Bălan paroh în Cacova.

Defensor matrimonial: Postul neîndeplinit.

Notariu: Ilie Ciorei, par. în Broșteni.

Comunele cu poșta ultimă și N-rul sufletelor, preoții și învățătorii.

Agadici, (p. Oravița), 695. Alesandru Dobrescu, paroh adm. Ioan Simu, preot disponibil, Aurelia Dobrescu inv. prov.
 Anina, 540. Se adm. prin preotul Nicolae Câmpianu, Ioan Ștefan dir. inv. Livia Balanescu, Ludovica Balanescu, Elena Antalescu inv.
 Broșteni, (p. Oravița). 1438. Ilie Ciorei, paroh., Șimion Alexiu, paroh, Aureliu Popoviciu, inv., Gheorghe Doga inv.
 Cacova, 1487. Veniamin Bălan, par., Valeriu Dabiciu, paroh, Coriolan Cocora inv. Sidonia Crețan, învățătoare.
 Calina, (p. Cacova), 580. Parohia vacantă. Cornelia Blaj, inv. la școala de stat.
 Cârncea, (p. Forotic), 563. Toma Simu, paroh. Maria Berdac, Silvia Voinescu inv. supl.
 Ciclova-montană, (p. Oravița), 1492 Vasile Murgu, par. Vasile Jian, Ioan Muntean inv., Silvia Șelariu, inv. supl. Mărioara Ochian inv. la grăd. de copii.
 Ciclova-rom., (p. Oravița), 3214. Ioan Stoaia, par., Petru Lungu, par., Ioan Mărgan inv., Nicolae Moșoarcă inv. supl. Cornelia Mircea inv. prov.
 Ciudanovița, (p. Maidan), 446. Ioan Toader, par. Constantin Mircescu inv.
 Comoriște, (p. Forotic), 1035. Petru Șușan, par., Iosif Nicolaeviciu, paroh. Petru Bena Romănu, Eugenia Romănu inv.
 Forotic, 1245. Ioachim Dabiciu, paroh, Mitrofan Ciorei, paroh. Ioan Dabiciu, inv., Pavel Frențiu, inv.
 Gârliște, (p. Crașova), 1499. Acscenie Popoviciu, par. Antonie Gropșian, învățător Un post vacant.

Goruia, (p. Craşova), 674. Lazar Ştefan paroh. Măria Şdic învăţătoare sup.
 Giurgiova, (p. Cacova), 656. Parohie vacantă. Ioan Capriţa, învăţător.
 Greoni, (p. Cacova), 1170. Gheorghe Popa par. Iuliu Lorinţiu, paroh. Ioan Popa-
 capelan, Constantin Rusovan, învăţător.
 Jitini, (p. Oraviţa), 383. Filip Voina, adm. par. Vasile Andriţoi inv. supl.
 Măidan, 1020. Aureliu Iana, paroh., Nicolae Câmpian, par., Pavel Micles, inv.
 Un post de inv. vacant.
 Mărcina, (p. Cacova), 1110. Iosif Caragea paroh, Eugen Popoviciu par. Aurel Farca,
 învăţ., Ersilia Gerga m. Polgâr, învăţătoare.
 Oraviţa-mont., 1098. Virgil Musta, protopresbiter. Ion Cioc, inv. dir.
 Oraviţa-rom., (p. Oraviţa), 862. George Neda, par., Cornel Jurca, paroh. Carol
 Lazăr, inv.
 Rachitova, (p. Oraviţa), 797. Toma Stan, paroh, Titu Ciorei, paroh, Alexie Olariu,
 capelan. Constantin Simu, învăţător.
 Secaş, (p. Cacova), 928. Petru Bernaz, paroh. Nicolae Blaj, Romulus Muntean inv.
 Ticvaniul-mare, (p. Cacova) 641. Se adm. de Petru Bernaz preot în Secaş.
 Ticvaniul-mic, (p. Cacova), 811. Romulus Suci, par., Liviu Cotărlă, învăţător.
 Varadia, 1167. Cuzman Jianu, paroh. Ştefan Dragulescu, inv. dir. Ioan Treicu, inv.
 la şcoala de stat, Paraschiva Donciu şi Elena Farca şi Livia Branca inv. prov.

Tractul Panciovei.

Reşedinţa protopresbiterală Satul-nou. (Banat Novoselo) — Numărul sufletelor 31.334

Scaunul protopresbiteral.

Preşedinte: *Ioan Murgu*, protopresbiter.

Membrii:

Damian Popescu, paroh în Ofcea.	Victor Popovici paroh în Sntul-nou.
Ioanichie Neagoe, par. în Petrovasela.	Marcu Boldovină, par. în Doloave.
Iancu Milu, paroh în Uzdin.	George Şdicu, paroh în Seleuş.

Membrii suplenţi:

Nicolae Popoviciu, par. în Alibunar.	Ştefan Sperchez, par. în Petrovasela.
Valeriu Perin, paroh în Glogoni.	Alexandru Guga par. în Cuvin.

Defensor matrimonial: Constantin Dimian, capelan în Petrovasela.

Notariu: Victor Popovici, paroh în Satul-nou.

Comunele cu poştă ultimă şi N-rul sufletelor, preoţii şi învăţătorii.

Alibunar, (Alibunar) 2383. Nicolae Popoviciu, paroh. Simeon Laţcu, inv. comunal
 Cuvin, (Kovin) 1004. Alexandru Guga paroh, Desideriu Cioc, Petru Bela inv. com
 Deliblata, (Deliblato) 2072. Izidor Saberca, par. Sava Guţu, şi Vir. Mihailoviciu inv. com
 Dobriţa, (Dobrica) 152. George Şdicu adm. paroh. Postul de inv. vacant.
 Doloave, (Dolovo) 1791. Marcu Boldovina, par. Sofia Rusovan, Emilia Vlădăriu,
 şi Lucreţia Boldovina învăţătoare.
 Franzfeld, (Banat Kraljevicevo) 30. filie la Panciova.
 Glogoni, (Glogoni) 747. Valeriu Perin, paroh. Simeon Perin, inv. comunal.
 Iabuca, (Jabuka) 347. Filie la Glogoni. Postul de inv. vacant.
 Mramorac, (Mramorak) 922. Simeon Popoviciu, par., Traian Popoviciu, capelan,
 Savu Nicolaeviciu şi Nicolae Bocşan, inv. comunali.
 Omoljta, (Omoljica) 375. Pavel Topală, preot şi în-ăţtor.
 Ofcea, (Ovca) 1355. Damian Popescu, par. T. Popescu cap. 2 posturi de inv. vac.
 Panciova, (Pancevo) 715. Să adm. de protopr. Ioan Murgu. Postul de inv. vacant.
 Petrovasela, (Vladimirovac) 6520. Ioanichie Neagoe şi Stefan Sperchez, parohi,
 Constantin Dimian, capelan, Ana Velcelean, învăţătoare com. 7 post. de inv. vacante.

Satul-nou, (Banat Novoselo) 5203. Ioan Murgu, protopresbiter, Victor Popoviciu, par. Traian Gugulean, inv. com., Elena Drencea inv. com. 8 posturi de inv. vacante. Seleuş, (Seleus) 2653. George Şdicu şi Coriolan Suciu, parohi, Nicolae Bagiu inv. comunal, 3 posturi de inv. vacante. Uzdin, (Uzdin) 5065. Iancu Milu, Traian Bojin, par. Iulian Onciu capelan, Trifu Şocardă şi Eutimiu Ardelean învăţători comunali.

Tractul Vêrşeşului.

Reşedinţa protopresbiterală Vêrşeş. — Numărul sufletelor 35.247.

Scaunul protopresbiteral.

Preşedinte: *Traian Ofrea*, protopresbiter.

Membrii:

Corneliu Cure, paroh în St. Mihai.	Teodor Petrica par. în Nicolinţul-mare.
Pavel Stoian, paroh în Marcoveş.	George Olde, paroh în Ferendia.
Stefan Perian, paroh Vlaicoveş.	Ioan Mitâr, paroh în Straja.

Membrii suplenţi:

Ştefan Balea, paroh în Grebenaş.	Adam Fiştea adm. par. în Grebenaş.
Victor Trailoviciu, paroh în Coştei.	Cuzman Lăpădat par. în Retişor.

Defensor matrimonial: Ioan Naia, preot în Marghita-mare.

Notariu: Stefan Perian, paroh în Vlaicoveş.

Comunele cu poştă ultimă şi N-rul sufletelor, preoţii şi învăţătorii.

Biserica-albă (Belacrka) 782. Iacob Dragulescu paroh. 2 posturi inv. vacante.
 Butin, 287. Nicolae Călnicean adm. par. şi învăţător.
 Clopodia, 401. Miron Bălean, par. Ioan Albai, inv. Toate şcoalele sunt de stat în România şi Serbia
 Coştei, (Kustij p. Vrsac) 2033. Victor Trailoviciu par. Corneliu Puticiu paroh. Maria Varga n. Lăţcu inv. Două post. inv. vac.
 Dejan, (p. Moraviţa), 245. Filie la Gherman. Traian Edu învăţător.
 Ferendia, 1425. George Olde, paroh. Aurel Crăciun, Trifon Lunca învăţător.
 Gătaia, 1265. Petru Raica, paroh. Dumitru Supercean, director, Nicolae Catina, Ioan Copăcian, Ladislau Fuchs, Isidor Schulz, învăţători, Maria Molnariu, inv. Gherman, (p. Jamul-mare) 599. George Pascu, paroh. Danilă Petrescu, învăţător.
 Gherteniş, 1409. Petru Şandru, paroh. N. Teorean, învăţător.
 Grebenaş, (Grebenac p. Iesenova) 2972. Stefan Balea, par., Adam Fiştea adm. paroh. Nicolae Oltean, inv., 2 posturi inv. vacante.
 Iabuca, (Iablanka) (p. Vrsac), 770. G. Băiaşiu, adm. par.
 Jamul-mic, (Mali Zam) (p. Vrsac), 834. Parohia vacantă. Teodor Cozacu, inv.
 Jamul-mare, 308. Moisi Mregea, adm. paroh şi inv.
 Karlsdorf, 71. Filie la Nicolinţul-mare.
 Lăţunaş, (p. Jamul-mare), 277. Silviu Botoş adm. paroh. Traian Edu, inv.
 Marcoveş, (Markovac) (p. Vrsac), 1150. Pavel Stoian, par. Victor Bojin capelan şi învăţător, 1 post. inv. vacant.
 Marghita-mare, (Velika Margita) 1451. Ion Naia, adm. par. Ioan Naea, George Iorga, inv. Mesici, (Mesic p. Vrsac), 590. Filie la Iabuca. Postul inv. vacant.
 Nicolinţul-mare, (Nikoline) 3688. Teodor Petrică, par. Teodor Cioban paroh. Traian Petcu, inv. 5 posturi inv. vacante.
 Oreşaţ, (Oresac p. Straza), 715. Parohia vacantă. Postul inv. vacant.
 Parta, 45. Filie la Oreşaţ.
 Percosova (p. Butini) 504. Iulian Farcaş par. Nicolae Catina inv. de stat.
 Retişor, (Ritisevo) (p. Vlaikovac), 1329. Cuzman Lăpădat, paroh. Teodor Rabaglia, inv. şi 1 post vacant.
 Sălcia, (Selcica) (p. Vrsac), 981. Ioan Tătucu, paroh. Postul inv. vacant.
 Srediştea-mică, (Mala-Sredişte) (p. Vrsac), 653. Alecsandru Vărădean, adm. par. Postul inv. vacant.

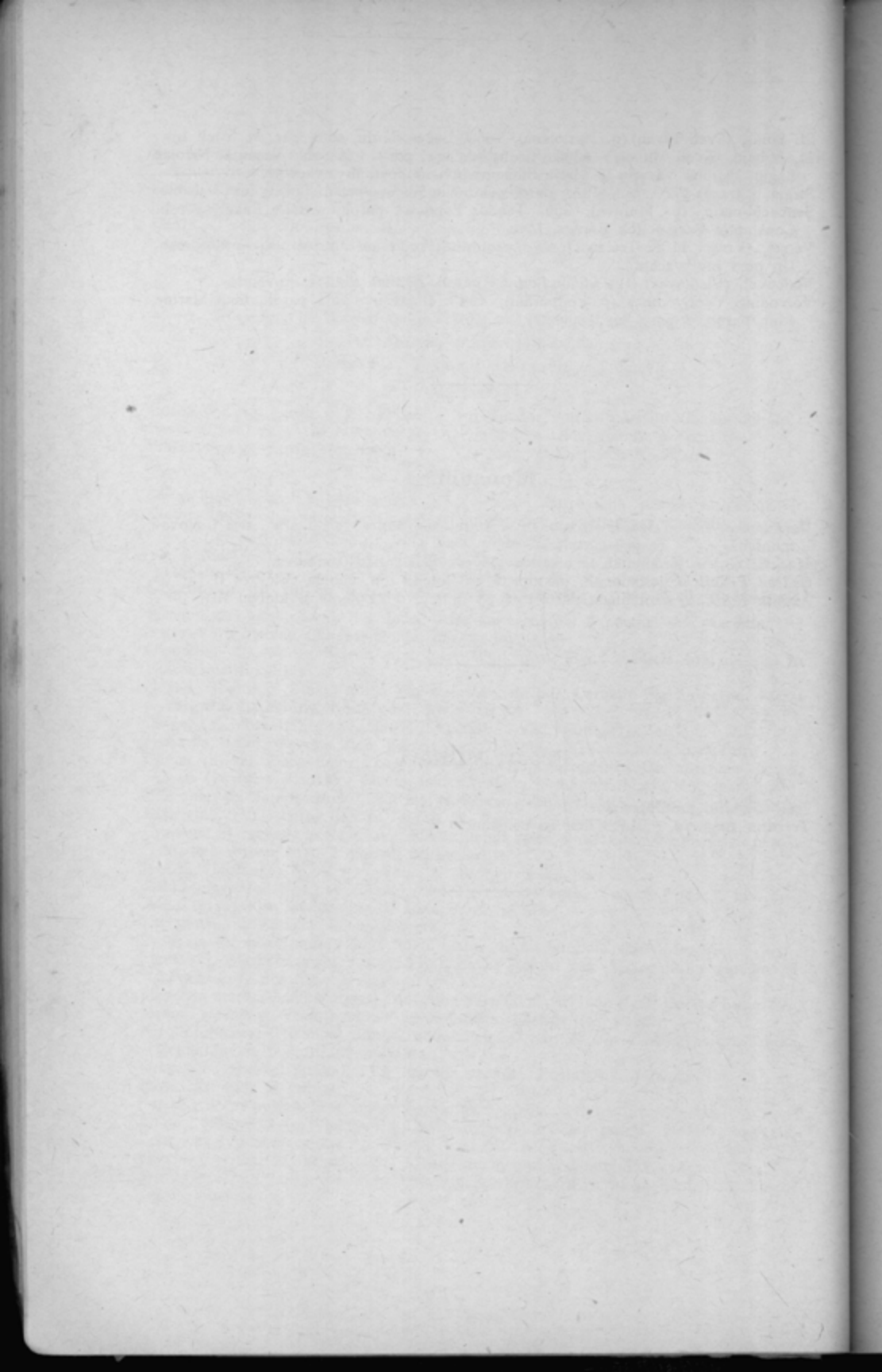
St. Ianăș, (Sveti Iovan) (p. Mariolana), 1658. Lazar Cărdu, adm. par. M. Meli înv.
 St. Mihaiu, (Sveti Mihailo) 4390. Corneliu Cure, par., 1 parohie vacantă, Nicolae
 Bagiu, Paulina Vacariu și Maria Stanciu, înv., 5 post. înv. vacante.
 Straja, (Straza) 1770. Ion Mităr, paroh. Corneliu Șdicu capelan. 3 post. înv. vacante.
 Șemlacul-mare, (p. Murava), 959. Teodor Popovici, paroh, Aureliu Lazăr, paroh.
 Constantin Baia și Ion Brezga, înv.
 Vêrșet, (Vrsac) 1108. Traian Oprea, protopresb., Traian Petrică cap. protopresb.
 Un post înv. vacant.
 Vlaicoveț, (Vlaikovac) 911. Stefan Perian, paroh. Nicolae Boldea, învățător.
 Voivodinți, (Voiyvodinc) (p. Podporani), 1443. Octavian Păuța paroh, Ioan Marina
 adm. paroh. 2 post. înv. vacante.

Monachi.

Vartolomeiu Cor. Durain, ieromonah și stareț la biserica „Călugăra“ dela Ciclovamontană.
Macarie Gușcă, ieromonah la biserica „Izvor“ dela Valea Godinova.
Gedeon Pranișchi, ieromonah, păstorește pe Rutenii din colonia Criciova II.
Anania Rosocha, ieromonah, păstorește pe Rutenii din colonia Ruginosu II.

Preoți Militari.

Iosif Serafin, protopresbiter.
Terențiu Bugariu, preot militar în pensiune.

PARTEA LITERARĂ.

PARTE II. BIBLIOTHECA

Zile amare.

Sbucium sufletesc.

M'am pomenit, că într-o zi, care înclinase spre vara anului 1916, mă cheamă iute și de grabă Prea Sfinția Sa, Episcopul nostru de pe atunci, Miron, actualul Înalt Prea Sfințit Patriarh și membru în Înaltă Regență.

Lăsai tot la o parte, grăbind să mă prezint Prea Sfinției Sale, despre care auzisem, că primise dela Ministeriul Cultelor din Budapesta o adresă strict confidențială.

În urma acestei adrese ministeriale Prea Sfințitul mă pregătește prin vorbe potrivit cumpănite pentru o eventuală transportare în interiorul țării a averii mobile a diecezei noastre, invitându-mă să mă cuget, cum s'ar putea soluționa mai bine chestiunea aceasta atât de gingașă.

Având ocazie zilnic să referez Prea Sfinției Sale, combinam fel și fel de rezoluțiuni, ținând cont de orice s'ar întâmpla. Și ca nu cumva să ne surprindă nepregătiți vre-un eveniment, luai îndată măsuri, ca suprafața unei lăzi voluminoase să se îmbrace în tinichea zincuită, fiind această ladă destinată să ne salveze documentele mai importante ale episcopiei.

Prea Sfințitul adevărat avea teamă de honvezii, cari erau în mod tendențios nefavorabil informați despre cei ce aparțineau Consistoriului și Institutului teologic și pedagogic diecezan.

Honvezii acestia în pornirea lor șovinistă puteau ușor să ne nimicească ce aveam mai prețios ca eparhie, sau puteau să ne distrugă, dându-ne foc, ca să piară tot ce purta vre-o urmă românească.

Drept rezultat imediat al diferitelor consfătuiri cu membrii marcanți ai Consistoriului eparhial plănuirăm, ca lada aceasta îmbrăcată în haină de tinichea și ticsită de documente privitoare la episcopia Caransebeșului să o îngropăm în timp de noapte în grădina reședinței episcopoești la un loc ascuns, care să nu fie cunoscut decât numai câtorva inși, despre cari se putea presupune, că sunt de toată încrederea.

Iar ce privește valorile diecezei Prea Sfinția Sa dispusă, ca îndată să se facă un inventar special, precum și toate pregătirile necesare, ca la un moment dat să avem valorile la îndemână pentru a fi gata de plecare.

În timpul ce se făceau aceste pregătiri, ne ajunsă la cunoștință, că Guvernul maghiar intenționează să ne forțeze, ca să ne mutăm cu întreg Consistoriul la Orosháza, un orașel în comitatul Bichiș, cu populație în mare preponderanță maghiară.

Adevăratul motiv al forțării acestei mutări era, că Guvernul țării n'avea încredere în cei ce stăteau în serviciul central al acestei instituțiuni curat românești, ce era Consistoriul diecezan.

Va fi contribuit și aceea, că pe atunci se ivise în mintea scrintită a unor politicieni pătimiși ideea creerii unei așa numite „zone culturale” de-a lungul graniței locuite de români, ca să ne ridice pe noi românii din așezările noastre strămoșești și să ne colonizeze între maghiari, iar pe ai lor să-i aducă în locul nostru drept sentinelă neadormită a ideii de stat maghiar.

Dar tocmai planul acesta fantastic era dovada cea mai bună, că stăpânii noștri s'au desechilibrat vazând, că începuse să se plăsmuiască o parte însemnată a istoriei mai noi a românilor, care istorie nu se putea opri cu forța în mersul ei.

Prea Sfinția Sa îngrijorat de soarta noastră a tuturor judeca astfel: Maghiarii aceia neaoși din Orosháza vor fi crezând, că noi cine știe ce trădători suntem și nu este eschis, că în ura lor alimentată față de noi, ne vor întâmpina cu dușmănie sau chiar pot să ne și otrăvească, socotind că prin aceasta săvârșesc o faptă patriotică.

Judecând astfel, Prea Sfințitul se opusă cu toată tăria, refuzând a se muta cu Consistoriul la Orosháza.

Ușor de înțeles, că pentru noi românii situația era cât se poate de dificilă, căci eram păziți și șpionați până în măduva oaselor și oriunde ne prezentam, eram întâmpinați cu neîncredere, iar în cazul cel mai bun cu oarecare receală, mai ales decând Vechiul Regat părăsise neutralitatea intrând în focul războiului.

Lista proscrișilor din Caransebeș cari aveau să fie internați în frunte cu asesorul consistorial dela senatul bisericesc, protosincelul Dr. Ioșif Tr. Badescu, actualul Prea Sfințit Episcop sta pregătită pe masa comitelui suprem din Logoj și numai înțelepciunei acestui comite se poate mulțumi, că unii membrii ai Consistoriului eparhial și ai corpului profesoral dela Institutul teologic și pedagogic diecezan n'au fost siliți să ia calea exilului.

Aerul încărcat de vrăjmășie contra românilor apăsa cu greutatea plumbului asupra noastră a tuturor. Atmosfera grea în care ne aflam era aptă să scoată la suprafață planuri dintre cele mai ciudate. Așa se explică, că unii ne îndemnau să ne refugiem în munți cu valorile episcopiei. Dar executarea unui astfel de plan n'ar fi avut nici un înțeles, de vreme ce zilnic

aveau credincioșii trebuință când de o îndrumare, când de o mângăiere, când de o intervenție.

În astfel de împrejurări sosește dela Ministeriu un fel de ordin de evacuare, în urma căruia Consistoriul nostru se întruni sub prezidiul Prea Sfințitului și decidă transportarea valorilor diecezei la Budapesta. Totodată să hotărâse să meargă acolo asesorul protosincol Dr. Iosif Tr. Badescu, fiscul consistorial Dr. Nicolae Ionescu, precum și subscrisul.

Spre capitala țării.

Se apropia ziua plecării și eu aveam sarcina să port grija averii mobile a eparhiei, plasată fiind în hârtii de stat, în acții și în depuneri la diferite bănci.

Dupăce se terminase inventarul special despre această avere, diferitele hârtii și libele fură grupate după felul lor, așteptând să fie luate în primire.

În timpul acesta mă gândeam ce ar fi de făcut, ca acest vraf de hârtii și libele să nu apară bătător la ochi în drumul călătoriei ce ne sta înaintea.

Căutând cum s'ar putea tăinui acest transpost de valori, îmi pică în minte, că un geamantan scos din întrebuințare ar putea să facă bune servicii. Deci dat-am târcoale după un atare geamantan, pe care în sfârșit îl aflai într'un pod de casă, unde ajunsese din cauză, că purta dea binele urmele vechimei.

În acest geamantan împachetai cele câteva milioane avuție mișcătoare a eparhiei, cari milioane nici înainte de marele război nu reprezentau vreo avere mare pentru o eparhie ca cea a Caransebeșului, pentru ceice însă cu muncă asiduă au contribuit la plâsmuirea acestei averi era o avere imensă, dat fiind că era câștigată cu sudoarea feței în o epocă de prigoană.

Pregătit de plecare îmi luai rămas bun și duios dela cei mai de aproape ai mei, căci nu știam ce-mi va aduce ziua de mâine în calea ce aveam să o fac în timpul acela tulbure.

La despărțire mă întări suflotește semnul crucii, pe care îl făcusem cu gândul la Dumnezeu în nădejdea unei revederi cu bine.

Îngrijorat cum eram plecai la drum, alăturându-mă Prea Sfinției sale. Observ că asesorul Dr. Iosif Tr. Badescu în momentul ultim a declarat că rămâne, precum a și rămas, în Caransebeș.

Sosiți în gară se desfășură înaintea ochilor noștri un aspect cum nu l-am mai văzut. Acolo erau îngrămădite sute de colete, lăzi, cufere și câte altele, cari toate așteptau să fie transportate cu iuteală, căci agenți dușmănoși românilor prinseră să lătească vestea, că vin barbarii de români, iar în cei de altă naționalitate întrase frica în oase auzind vorbindu-se de „cinci pe douăzeci“ pe persecuția evreilor și de câte altele ce aparțineau domeniului fantaziei. Explicabil deci, că în această atmosferă căuta care în

cotro, ca în ruptul capului să ducă de cu vreme, ce putea și avea mai prețios.

Episcopul se plimba neliniștit pe peronul gării așteptând cu nerăbdare sosirea trenului, care era ultimul ce fu îngăduit să treacă granița.

Întârzierea era firească între împrejurările de atunci.

După câțva așteptare iată că sosește trenul în gară. Era ticsit de lume, încât cu asalt ocuparăm câte un loc, înghesuindu-ne prin mulțimea de om ce se aglomerase pe tren.

În această îmbulzeală nu mai putea fi vorba să stăm toți la oaltă într'un singur compartiment, ci ne așezarăm care unde află loc, căci altcum eram condamnați se petrecem noaptea pe podelele coridorului, cum au pățit-o unii dintre călători.

Eu mă nimerisem icuit într'un cupeu al trenului, în care ședea o familie germană de pe la Craiova, care cu copii cu tot se refugiase cu acest ultim tren de persoane.

Astfel îngrămădiți și strâmtorați în lipsă de loc suficient ne prinsă noaptea pe drum.

Dam să aș pesc, dar când mă gândeam, că sunt straja unei averi, tresăream, uitându-mă nu cumva a pus vre-unul mâna pe geamantanul, pe care îl păzeam ca ochii din cap.

În gări zăbovea trenul fără nici o socoteală. De odihnit însă nici vorbă. Era o noapte cum puține am petrecut în viață. De abia așteptam să se crăpe de zi.

Călătoria aceasta a durat de după amiază de pe la orele 5 până mâine zi după amiază.

În sfârșit rupți de oboseală sosirăm în gara de vest a capitalei.

Revăzând bagajele ridicate din vagon și depuse la pământ unul peste altul, le aflarăm la număr și neatinse, apoi luarăm drumul de pe peron spre piața gării, unde așteptau birjarii.

În mersul nostru spre eșire se pregătea un individ să insulte pe Episcopul nostru, pe care trebuie că l-a cunoscut pe găitanele de aur dela pălărie.

În clipa aceea un funcționar, luând pe Prea Sfințitul de braț îl condusă repede la o birjă. Acest funcționar pe care nu l-am cunoscut, era un detectiv, care servise la poliția de graniță din Orșova și cunoștea pe Episcopul nostru, după propria-i declarație ce i-o făcu, scăpându-l din o situație ce putea să devină penibilă. Numele nu și l-a descoperit.

Birjarul grăbi să facă loc pe capră geamantanului cu valori și după ce potrivea că totul e în ordine, dete zbici cailor.

Cu toate că geamantanul era bine așezat, tot aveam teamă să nu dispară. De aceea spre liniștirea mea mă ridicam din când în când în birjă, spre a mă convinge, că nu i-a pierit urma.

Parcurgând stradele, care duceau în oraș, ne oprirăm în fața palatului somptuos a unuia dintre marele institute de bani, în care intrarăm urmați de un hamal cu geamantanul în spate.

După câteva vorbe de informație și deslușire, ce le dete un slujbaș de bancă referitor la labirintul, în care intrasem, pornirăm pe trepte la vale coborându-ne cu pași măsurați:

In catacombe.

Zic, că ne-am coborât în catacombe, pentrucă dacă fac o asămănare între catacombele de pe timpul începutului erei creștine și între aceste locuri suterane, unde ne oprirăm, trebuie să le aplic și acestora din urmă numirea de catacombe, se înțelege în înțeles modern al cuvântului.

Creștinii din epoca prigonirilor păstrau în umbra catacombelor, ascunse de văzul lumii din afară tot ce le era mai scump în vremea aceea. Intocmai așa păstrează și generația de astăzi din o lume materialistă în localuri panțerate sub pământ tot ce-i este mai scump. Și lumii de astăzi îi este scump: banul, îi sunt scumpe: valorile.

În locurile acestea suterane erau așezate pe pereți în sus sute de despărțeminte, provăzute cu cassette de fier (Safe Depozits) unele mai mari, altele mai mici. În o cassetă din aceste despărțăminte dispusă Prea Sfințitul să se plaseze avutul mișcător al diecezei, pe care îl adusesem, luând Prea Sfințitul un rând de chei în păstrare, iar pe celalalt mi-l concrezu mie, de vreme ce din când în când trebuiau detașate cupoanele scadente dela diversele hârtii de valoare, având a se ridica contravaloarea lor în numerar.

Mai erau aici sub pământ și o mulțime de cabinete, pentru câte un singur client, unde se putea retrage neconturbat cel ce avea să provadă agende în jurul valorilor, pe cari le depusese spre păstrare.

Primind instrucțiunile necesare privitor la depozitele așezate în aceste locuri panțerate, unde se săvârșeau ceremonii bancare, precum și dovada despre îndreptățirea eparhiei noastre la despărțământul ocupat, părăsirăm aceste locuri respirând mai ușor.

Urmăriți pas de pas.

În cursul zilelor, cât am stat în capitală, locuiam cu Prea Sfinția Sa la început într-o singură cameră modestă a otelului „Regele Ungariei” din Piața Gizela, căci împrejurările erau astfel, încât impuneau restrângere pe toată linia. Nici nu se putea altcum în o eparhie, care primea mai puțină subvenție dela stat decât primabalerină dela Opera reg. din Budapesta, și aceasta din cauză, că Consistoriul din Caransebeș era ortodox și pe lângă aceea și român și înțelepciunea de stat de pe atunci pretindea, ca instituțiune românească să nu ajungă la creangă verde.

Ca să nu ni-se poată rupe simțul național din miezul inimei, ne obicinuiserăm să trăim din sărăcia noastră. Căutam să ne întocmim treburile așa, ca să nu fim avizați la mult ajutor dela stat,

fiindcă statul ni era ostil. S'a întâmplat odată, că Guvernul maghiar din motive politice ne-a suspendat pe câțiva ani lichidarea și a minimalului ajutor de stat, ce-l avea eparhia, crezând că doară ne va înfrânge. Urmarea fu, că în cursul acestui timp trăirăm ca instituțiune ca vai și amar, dar de pierit, ne-a ajutat Dumnezeu, să nu pierim.

În capitală însoțeam la dejun pe Prea Sfințitul nostru la chioșcul din fața ređutei de pe malul Dunării. În apropierea mesei la care ședea de obicei Prea Sfințitul mișuna de detectivi, cari ciuleau ce vorbește, controlau cu ochi de argus ce gazete citește, păzeau cine se așează la masă, urmărind orice gest, orice mișcare. Cu alte cuvinte situația românilor ce veneau în capitală era o situație de prizonieri, de urmăriți.

Masa o lua Prea Sfințitul în restaurantul otelului „Cornul vânătorului“, unde se adunau ai noștri, veniți din provincie. Aici încă își făceau mult de lucru cei ce stăteau în serviciul poliției secrete, încât ca român nu te puteai mișca fără să n'ai pe vreunul în călcăie.

Abia sosit în capitală, Prea Sfințitul fu asaltat din toate părțile să intervină la cei cu cădere, ca să se ușureze strâmtoarea celor internați.

Pentru mutarea în capitala țării din sate îndepărtate a multor internați s'au făcut intervenții peste intervenții, căci fiind unii suferinzi, era teamă că se vor prăpădi, cum s'a prăpădit protopopul nostru din Biserica-albă Dr. George Dragomir, care fiind internat în comuna Veperd s'a îmbolnăvit și neavând de bună seamă îngrijire cuvenită după un an de internare și-a dat sufletul în spitalul din Șopron, departe de cei ce l-au stimat și iubit și cari au fost cu dânsul frați de un sânge și de o lege.

Nu era zi, în care să nu se fie pus ceva la cale în interesul unuia sau a celuilalt dintre cei buni ai noștri, ca să fie scăpat de mizeriile și suferințele internării, care internare se făcea foarte ușor, căci n'avea decât să se afle cineva cine să te denunțe și atâta era suficient, ca să fi ridicat și trimis din cercul familiei și al preocupățiunilor tale ca om periculos pentru ordinea de stat.

Toate legăturile, ce le avusese Prea Sfințitul le pusă în mișcare pentru a aduce alinare acolo, unde oameni nevinovați sufereau pe nedrept.

Cât era ziua alergam împreună cu însoțitorii Prea Sfinției Sale dela un oficiu la altul, dela o persoană la alta, executând ordinele ce le primeam zilnic.

În camera de otel instalase Prea Sfinția Sa un birou, unde intrau și se rezolvau diferitele cereri și acte oficiale, stând Prea Sfințitul în corespondență cu Consistoriul din Caransebeș, rămas sub prezidiul Prea Sfințitului Arhiepiscop-Vicariu episcopesc Filaret Musta.

Așa am mânat-o câțva vreme până se făcu loc în casele lui Gojdu din Strada Corbului, unde era și capela în care Prea Sfințitul nostru dete alesului capelan din Forotic sf. dar al diaconiei și preoției.

Făcându-se loc în aceste case, eu unul mă mutai acolo cu biroul, continuând să expedez regulat actele oficiale și scrisorile particulare în toate părțile.

Din când în când se smulgea Episcopul din vârtejul vieții de oraș și atunci î-l însoțeam în călea sa spre păduricea din marginea capitalei, unde ședea în liniștea naturii pe câte o bancă din apropierea lacului, privind îndelung la lebedele ce înotau pe suprafața apei.

Frunza începuse să îngălbenească și să cadă pe cărări. Invalizi schilози, pedestri răscăiau cu mături lungi în coadă, adunând frunza strivită de vântul tomnatic. Aspectul era duios mai ales în timpul acela, când nici aici nu eram feriți de ochii ageri ai celor ce umblau cu orice preț să afle ceva compromițător pentru români.

Altădată petreceam pe Prea Sfințitul prin orașul vast, pe unde înainte de aceea cu 20 de ani luasem parte ca studenți la întruniri zgomotoase, fiind Episcopul Miron în timpul acela cât a urmat studii superioare la universitatea din Budapesta unul dintre conducătorii tinereții române.

Și ca să mai iese din cercul de observație al detectivilor din capitală întreprinse o călătorie la Viena, unde avea prieteni între românii de acolo, informându-se mai de aproape despre situația politică.

Reîntors din această călătorie Prea Sfințitul reluă firul întrerupt, continuând cu intervențiile și rezolvirea actelor ce soseau zilnic.

În timpul de o lună, cât am stat în capitală, am luat parte la consfătuiri de însemnătate istorică, despre cari o să scriu cu altă ocaziune, lăsând să mai treacă timp.

De rândul acesta mă apropii de încheiere.

După o lună de zile abia apucaî, ca însoțind pe Prea Sfințitul, să mă reîntorc la vatră, unde cu toții așteptam cu ardoare desfășurarea evenimentelor în nădejdea, că o să vină odată și pentru noi românii vremea. când o să auzim sunând :

Clopotele Invierii.

Consistoarele eparhiale au avut din punct de vedere național un rol important, fiind instituțiuni, cari sub scutul legii administrative bisericești ce se cheamă „Statutul organic”, au apărat drepturile limbei noastre și au contribuit, ca la adăpostul bisericilor și a școalelor confessionale să nu se stingă simțul național în ciuda tuturor asupririlor.

Stăpânii noștri de odinioară căutau să bată picul în aceste citadele, cari erau Consistoarele eparhiale, și nu scăpau nici un prilej, încercând să ademenească sau să umilească pe chiriarhii noștri, dar toate au fost înzadar, căci conștiința națională apăruse pe orizont ca un soare strălucitor și nu se putea înnăduși.

Intortochiatul sistem de guvernământ de pe atunci era astfel întocmit, că cine reclama drepturi pe seama românilor celor dincoaci de Carpați, era cvalificat de agitator, de iredentist, bun pentru pușcărie.

Multeale căi libere ale vieții publice, afară de cele ce duceau la cariera de preot, învățător și avocat, erau ca și închise pentru români. Adevărat că ici-colea licurea câte un biet funcționar de origină român, dar acela se comporta sfiicios față de originea sa, ca nu cumva să fie suspectat de simțeminte nepatriotice.

Toate acestea însă n'au izbutit să împiedice, ca din trunchiul rețezat, dar sănătos al poporului nostru să dea o mulțime de vlăstari, prin care se manifesta vigoarea lui. Și de câte ori acești vlăstari erau suprimați prin închisoare și robie, se iveau alții în loc, și mai mulți și mai viguroși.

Caracteristic pentru stările de atunci, că în părțile locuite de români tribunalele și închisorile erau zidirile cele mai impozante, ce le ridica statul din sudoarea poporului pentru a-l ținea încătușat.

Dar oricât de grele au fost timpurile acelea, am trebuit să trecem prin focul lor de curățire și întărire, pentru că baza solidă a oricărui drept câștigat pentru un popor este jertfa.

Jertfa întărește dreptul.

Și dacă ne-a învrednicit bunul Dumnezeu să auzim sunând în anul 1918 glasul „Clopotelor Învierii“, aceasta este a se atribui în parte și voinței noastre celei tari ca fierul, care încă a contribuit la desrobirea noastră sufletească, precum au contribuit și suferințele ce le-a îndurat acest popor, care „a pățimit și s'a îngropat“ și când a sosit împlinirea vremii „a înviat a treia zi după scripturi“.

Cum însă nici o așezare nouă în această lume vremelnică nu poate fi desăvârșită din capul locului, o să mai treacă câțva vreme până când în urma consolidării depline acest popor va ajunge să poată zice, că „șede de a dreapta Tatălui“.

Aurel Moaca.

E mult de atunci

E mult de atunci... e mult, nepoate,
 Și ca prin vis le văd pe toate...
 Hei! să te miri, să te cutremuri
 Și-i mult, e mult de atunci, nepoate!

Intrase sabie în țară...
 Zaveră... ciumă... jaf și pară!
 Sau prăpădit ai mei cu toții
 Și tot ce aveau prădară hoții
 Și turcul stăpâna în țară.

Azi cat nedumerit, nepoate:
 Cum toate se schimbă, toate
 Din cântece azi n'ai ce-alege,
 Nici vinul nu e vin în lege,
 Nici inimi nu mai sunt nepoate!...

Cum am scăpat și eu cu zile
 Nici aș putea să-ți spun, copile...
 Pe semne Pronia cerească,
 Mi-a dăruit pedeapsa 'n zile...

Că uite! Vremurile acele
 De-au fost amarnice și grele,
 Dar inimi drepte, credincioase,
 Vin bun și cântece frumoase
 Erau pe vremurile acele...

St. O. Iosif

Flori de busuioc!

Flori de busuioc
 Ierburi cu noroc,
 Vă poartă 'n cingătoare
 La sinul lor fecioare
 În zi de sărbătoare
 Când joacă 'n hora mare.

Mirese spre altar
 Cu pas duios și rar
 Cu al inimei amar
 Cu al lacrimilor val
 Te udă când te poartă
 Iarbă aromată.

În zi spre Bobotează
 Când preotul botează
 Fetele desprind
 Cu obraji ce s'aprinde
 Crenguțe cu trei
 Cu trei rămurei,
 Sub cap și le pun
 Când gândul nebun
 Aleargă în noapte
 Spre zări mult visate
 Spre un june dorit
 De inimi iubit.

Flori dela icoane
 Flori ce stați în grindă
 Mânile profane
 Pe voi nu v-atingă!
 Vom muri și noi;
 Iar' la capăt voi
 Să 'mplețiți cununa;
 S' avem pace bună.
 Resfirați mirosul,
 Mortului prinosul
 Din urmă să-i dați!
 Să'l înbalsamați;
 Că el v'a plantat
 Că el v'a udat,
 Că el v'a plivit
 Că el v'a iubit.

*

Flori de busuioc
 Flori fără noroc
 Lumea voastră trece
 Spre mormântul rece.
 Pomezii și parfumuri
 Miroasă pe drumuri,
 Fetițe pudrate
 Pe străzile toate.

Parfumul strein
 Parfumul hain
 Vă scoate din toate
 Modestele sate:
 Dela 'ncingători
 Din cununi cu flori
 Dela preotese,
 Din mâni de mirese,
 Dela dăscălițe,
 Din mâni de fetițe.
 Pudre și parfumuri
 Astăzi put pe drumuri
 Prin satele toate

Strigând vouă: moarte,
 Flori de busuioc
 Flori fără noroc!

Floare aromată,
 Floare strâns legată
 Cu a noastră credință
 Ce-adus-a biruință;
 Floare, nouă sfântă
 Un preot azi îți cântă;
 Cânt de lăudare,
 Cânt de îngropare.

Iosif Delaglob

Cuvintele sfintei Scripturi.

Fericit bărbatul care n'a umblat în sfatul necredincioșilor, și în calea păcătoșilor n'a stătut, ci în legea Domnului e voia lui și în legea Lui va cugeta ziua și noaptea.

Ps. 1, v. 1—2

*

Nu vor învia necredincioșii la judecată, nici păcătoșii în sfatul dreptilor.

Ps. 1, v. 5

*

Pe bărbatul sânghiurilor și vicleanul urăște Domnul.

Ps. 5, v. 6

*

Cu cât ești mai mare, cu atât mai mult te smerește și înaintea Domnului vei afla har.

Sirah c. 3, v. 18

„Mănăstirea Seracă” vedere spre iconostas

„Mănăstirea Seracă” vedere din interior
spre strana dreaptă, „cu o parte din cupolă

Călindariul pământului.

Eram o ceată de cinci inși: eu, Zănove lu Cantă, Laie lu Cucu, Moisa lu Pășundel și Nicolae lu Țâmburu, prieteni nedespărțiți. La școală ne întreceam, să știm lecția, care de care mai bine, și la olaltă croiam planul, că ce isprăvi începem, după ce trece egzamenul.

După egzamen, nici nu ieșia bine „*Domnul Prota*” pe ușă, și noi o și tuliam afară. Străiștile cu cărțile le aruncam în târnaț și nu ne opriam până sub deal: la cărarea lată, care duce prin pădure începând dela „*Părăul Cireșului*” cel cu poieni desfătătoare, prin „*Cârpenetul*”, cel des ca peria, până la răcorosul „*Ulm*” de lângă țarina „*Bujorului*”.

Strângeam fragi. Părăul Cireșului, ce e drept, era mai frumos, decât celelalte părți ale pădurii: avea mai multe poieni cu rărime luminoasă și cu flori rizătoare; dar acolo erau mai puține fragi. În „*Dumbravă*”: fragile erau multe, de puteai să le aduni cu pumnul, dar era mui mare desimea, erau și bercuri negre și se vorbea, că p'acolo umblă lupi și alte joavine.

Altădată plecam în altă parte. O luam pe coasta de cătră „*Răchita*” treceam prin „*Buciogile*”, cele cu copaci îmbătrâniți, și nu ne opriam până la „*Lungșoara*” cea cu cântec vesel de paseri zburdalnice. P'aici găsiam multe cuiburi de mierlă, de sturz, de graure, mai multe însă de cioară.

Parcă era cu facere, căci după orice ne duceam, mai norocos era: Laie lu Cucu. El nimeria cele mai multe vetre cu fragi, și cele dintâi cuiburi tot el le ochia. Ce e drept nu ne supăram pe el, deoarece el toate le împărția cu noi frățește și era peste fire de fâlos, că poate să ne împărtășească și pe noi de roadele nărocului său; dar ori cum, știi parcă tot ne rodea puțin la inimă, că de ce trebuie să fie el mai năroc de cât noi. Tot chitiam, tot pândeam, ca să vedem în ce'i zace nărocul: face nescar vrăji, ori folosește nescar ierburi fermecătoare? Cu toată truda n'am putut să iscodim nimica.

O singură 'ncercare ne mai rămăsese, ca să putem afla deslegarea acestei taine: să-l întrebăm pe „*Moșu Cicle*”.

Moșu Cicie nu era vrăjitor, îi umblase însă vestea, că se pricepe la multe treburi și cunoaște toate tainele satului.

Ne ducem la el: eu, Moisă și Nicolaie. Ii spunem zbulci-marea noastră și-l rugăm să deslege ghicitoarea pusă de noi.

Moșu Cicie tresare, ca de o întâmplare neașteptată, dar bine venită. Ne privește pe rând, buzele-i tănuiesc forma unui zimbet, genele-i-se ridică, fruntea i-se 'ncrețește și gândește lung-lung, ca și când ar plămădi în minte o hotărâre fără greșală. Se scarpină odată-n ceafă apoi zori a zice:

„Dragii mei!“ Apriat nu vă pot spune nimica, dacă însă Laie lu Cucu e tăman așa de năroc, după cum spuneți voi, apoi să știți, că acela a mâncat: „*Călindariul pământului*“.

Că...lin...da...riul pă...mân...tu...lui!! — șoptim noi încet și rar. Privim unul la altul zăpăciți, parcă ne-am trezit din un somn zăbunitor. De așa ceva nu mai auzisem. Ce călindariu poate fi acela, care se mănă?! Auzisem noi de călindare pe 140 ani, de călindare cu pascălie, de călindare cu potcoave, dar de călindariul pământului.... până acuma n'am auzit pomenindu-se. Ce farmec, ce minune va fi și acesta?? Ne bâzgoim unul la altul, fără să'nțelegem și fără să grăim ceva.

După o tăcere îndelungată eu mă reculeg, sparg zidul tăcerii și rostesc:

„Fii bun moșule, spune-ne și noauă, ce este călindariul pământului și pe unde se poate găsi?“

Moșul mă privește țință-n ochi, pe frunte-i se rânduesc crețe dese, se face, că se 'ncruntă, apoi cu glas rar și răspicat, vrând să deie mare însemnătate vorbelor sale, zice:

„Călindariul pământului este rodul unei bulezi, care are frunze late și lungi în coadă. Rodul acesta-i de mărimea unui spic și pe el sunt însemnate toate bucatele anului. De aceea-i zice călindariul pământului. Vârful e roșcat, acesta-i vinul; mai în jos e verde spălăcit, acesta-i cucuruzul anului; apoi vine o parte ierboasă de un verde închis, acesta-i grâul anului; urmează o parte, care trage în gălboni, aceasta-i secara anului; la urmă se gată 'n un trunchi gronțuros și mai întunecat. Se găsește în locurile apătoase din pădurile umbroase. La noi se află în *Luncă*, în partea de cătră „*Frăcsinet*“.... Zăbind puținel a bucurie urmează: căutați de mâncați și voi călindariul pământului, c'atunci și voi veți fi foarte nărocoși!....

Eu îi sorbeam fiecare vorbă și bine am încuniat în minte cele auzite.....

Mânezi, când soarele se ridicase cam la doauă stături de om, noi cutreeram pădurea, și cu mare grijă, și'n dreapta și'n stânga ne uitam după călindariul pământului. Am început dela „*Hodăi*“, am trecut pe lângă *Ocolituri* și acum o țineam cătră *Frăcsinet*, dar încă nu aflasem nimica.....

„Eu mis tare ustănit!“ zice Moisă. „Hai să mai hodinim oțără, c'apăi iarăși pornim mai departe cu căutatul“.

Ne așezăm pe trunchiul unui copac îmburdad de vânt și începem să ne *piorăm* unul altuia, că nu avem nici un pic de năroc. În întreg întinsul pădurii era liniște. Nici un zbor și nici un cântec de pasere. Rar-rar, câte un bândăune, zumzăind pe deasupra noastră, se muta 'nvreo poiană cu flori mai dese. Nici iarba nici frunza nu se mișca..... Cum îmi *prepurtam* ochii prin poiană, la capătul trunchiului, prin verdeța ierbii, zăresc o mică roșafă. Mă scobor, dau firele de iarbă la o parte, și când colo, ce să vezi: un fir, un singur fir, de călindariul pământului....

Copii! Călindariul pământului! — strig eu trâmurând de bucurie.

O clipită: și ortacii au și fost lângă mine, minunându-se de nărocul meu, și de frumusețea călindariului. Baș cum ni-l povestise Moșu Cicie.

— „Ce nărocos ești tu, măi Giorgiță“ zice Moisă, din ai cărui ochi se resfrâng subțiri raze de părere de rău, întretăseute cu o mică undă de ciudă.

Un căzan cu galbeni să-mi fi dat, și n'aș fi fost așa de fălos, așa de fericit, ca cu firul acesta de buruiănă.

„Acuma mergem mai departe“ zic eu cătră ortaci, „ca să găsim și pentru voi câte unul și numai atunci le vom mânca, deodată și la olaltă, ca să fim într'o formă de nărocoși. P'al meu îl păstrez până atunci!“

În gând însă țesam alt plan: de ce să le dau și lor din nărocul meu? Poate c'atunci nici eu n'am năroc! Să vină ei să-și caute, dacă le trebuie.....

Soarele se rădica de-asupra creștetelor, și pripia de cre-deai, că se topește lumea, nu alta. Călindariul începuse să se pălească. Trecuserăm prin Frăcsinet, cercetat-am cu de-amănuntul toate coturile, toate tufele, dar n'am mai găsit nici un fir. Eu nu mai mergeam bucuros, dar ce să mă fac? Ortacii mă tot rugau să merg cu ei: se vede că le era teamă, că voi mânca Călindariul fără dănșii. Câne-cânește mă târaiam și eu după ei, cu toate, că eram mort de foame, moleșit de căldură și stors de oboseală....

Se apropia vremea gustării. La urma urmelor m'a rupt osteneala. Nu mai merg, — zic eu în mine — mai bine le dau și lor din firul meu și nu ne mai zdrobim cu căutatul.

„Stați fraților!“ — le grăiesc eu. „Nu mai alergăm dafitea, căci și așa nu mai găsim nimica. Frați nis, frățește om împărți călindariul meu, ca toți într'o măsură să fim de nărocoși“.

Mai mare bucurie nu aș fi putut să le prilejuiesc ortacilor mei, decât aceea care le-am făcut-o cu propunerea, de care ei nici nu visaseră. Ne-am așezat la umbra unui *strejar* bătrân, am scos briceaga din curea, am împărțit călindariul frățește și fiecare și-a mâncat partea sa. Călindariul se pâlise binișor și avea un

gust greu și liștav. Dar ce ne păsa nouă de acestea, când știam că de acuma înainte nărocul o să alerge după noi nărozește!?

Plecăm voioși către casă, tot cântând și tot fluierând. Aveam de întors o cale bună: cam de un ceas și mai bine.....

Nu am ajuns nici la jumătatea căii și Moisa a și încetat de a mai cânta și fluera. După el încetează și Nicolaie, iar la urmă tac și eu.

— „Eu nu știu ce-i cu mine?“ — zice Moisa. „Așa de rău mă arde pe beregată!“

„Pe mine și'n piept mă ustură“ — grăiește Nicolaie — „și ncepe să mă doară și capul.“

— „Tot așa-i și cu mine“ — răspund eu, „Așa-mi boacăne capul, de par'că-i uloiniță-n el. Pe frunte-mi răsar picuri de sudori ca mazărea de boboloace, iar șelele mi-s reci, ca ghiața. Să știți că nu-i lucru curat! Uf! Cum mă rupe la foale!.....“

„Trebuie să cercăm ceva“, — urmează Moisa. — „Hai să o luăm fuga până la Bega: ne aruncăm în dâlbina dela „Vadu Mare“, ne scăldăm, ca să ne răcorim, mai bem apă din repegiune: dar dacă ni-se vor stâmpăra durerile. Au Doamne, că mor de pânțele!“

O fugă am ținut-o până la Bega. Atâta apă am beut, până ne-am umflat, ca bușile. Și totuși nu ne-am stâmpărat. Se nvrtea ceva'n pânțele și ne rupea, de parcă era o bocșă de șerpi acolo. Dela o vreme am eșit din apă, și-am început să ne târgolim prin năsip. Atâta ne-am trânguzit prin prundișul înfierbântat, până ce a început să ne usture pielea. Par'că ne mai ușurasem puțin, dar tot suferiam amar.

— „Hai la mine“ — zic eu — „să bem o țără lapte: laptele-i leac bun și dar dacă ne mai potolește focul din pânțele“....

Din cămară am luat o oală mare cu lapte rece smântănit, și în vreo câteva clipe am sorbit-o toată. Ceva-ceva ne-am mai răcorit, ne-am mai ușurat o leacă. Moisa și Nicolaie s'au depărtat.

Moisa, ajuns acasă, nu mai putea sta locului: umbla, se târgolia și se văicăria. Tată-su Pășundel, văzând, că e buged la față și văzând durerile, de care suferă, a nceput să-l descoase, că pe unde a fost, și ce-a lucrat. Moisa i-a spus pățania noastră întreagă.

„Aduceți o lingură de oțet de chiseliță!“ — strigă Pășundel. „Or mâncat o buruiiană spurcată, care-i rupe la foale și-i chinuie pe bieții copii, de ți mai mare mila de ei!“.....

După o vreme oare care, pe mine m'a rupt oboseala și m'am dus să mă culc. Cât am dormit nu știu. Mi-aduc aminte însă, că atunci, când m-am deșteptat, moșu Pășundel ședea lângă răstanița patului și vorbea cu bunicul meu.

„Nu mor copiii“ — zicea moșul Pășundel — „Or avut năroc, că or găsit numai un fir. Or avut năroc, că nu l-or mâncat numai decât: buruiana s-o pălit și o ieșit mustul din ea. Or avut năroc, că fără amânare or beut multă apă, după aceea or beut lapte, căci altminterlea și mai rău le-ar fi fost. Or avut năroc copiii, dar nu vreau să spună, că cine i-a 'nvățat să mănce buruieni de acelea“.

Cum să-l spunem noi pe acela, care ne-a îndrumat pe calea nărocului?...

Dela pățania aceasta trecuse multă vreme, și nărocul tot nu mai venea. Dinpotrivă: năcazurile picau asupra noastră ca ploaia. Eu unul, ori și ce începeam, ori unde mă duceam și cu ori și ce mă jucam, tot de rău dădeam. Mă luase groaza de atâta pacoste ce pica pe capul meu. N'am mai putut răbda: m-am hotărât să mă duc la moșu Cicie să mă plâng, să-i spun, că ne-a păcălit, deoarece călindariul pământului nu numai, că nu te face năroc, dar îți măncă și pușinul năroc, ce ți-l-au dat ursitoarele.

— „Nu-i bine, moș Cicie! Cu afurisitul de călindari al pământului m'ai nefericit pe viața 'ntreagă!“.

„Cum așa? — întreabă moșul zâmbind și uitându-se la mine lăturiș.“

— „Iac-asa“ — răspund eu. „De când ne-am vrăjit cu călindariul pământului cad din năcaz în năcaz și dau din năpastă'n năpastă. Ori și ce încep tot rău îmi iese la capăt“.

„Ba pe dracu! Poate că greșești nepoate! Ce mila Domnului ai pățit, de ești așa de cătrănit?“

— „Nenorocirea mi s'a început chiar în ziua, în care am gustat din călindariul pământului: era să murim de dureri“.

Ii povestesc cum ne zvârcoleam de zgârciuri și ne văitam de dureri.....

„Atâta-i tot?“ zice moșul.

— „Ce atâta?“ — mă răstesc eu — „stai să vezi!“

„Intr'o zi în amurgul serii mă jucam în șopru cu rotilele dela plug și cu cobila. Sosiră porcii dela turmă, grohotiau în uliță și loviau cu flitul în vramiță. Tata încuiase portița, ca scroafele cu purcei să nu intre până nu se stămpără lăturile în vâlău. Deodată în uliță se ridică o larmă mare. Era o ceată de copii. Se jucau de-a lotrii și pandurii. Trântesc jucăriile și hait: să mă duc și eu la ei. Dau la portiță: e încuiată, dau la vramiță, dar și vramița e încuiată. Mă hotăresc să trec peste vramiță. Tata mă vede. Când încep să mă sui pe speteze, grăiește:

— „Fii cuminte, măi copile, cazi de acolo și-ți rupi vre-o mână“.

Eu nu! Mă urc mai departe. Tata din nou:

„Ai grijă, măi potaio, că-mi faci az o znoabă!“

Eu nu! Mă urc bărbătește tot mai sus. Dar tocmai când eram în vârful vramiții, o scroafă a naibii dă cu flitul în talpa vramiții, vramița sare din clianță, partea din jos se trage cătră ocol, partea de din sus se apleacă înspre uliță, iar eu: huzdup,

cu capul în jos folomoc între porci. Căzusem chiar pe un purcel. Purcelul începu se guițe, scroafele grohotind sâr asupra mea și dau năvală să mă sfârtice. Inima mi-se făcuse cât un purec. Acuma-s gata: gândesc eu, și închid ochii să mor, când deodată simt o smuncitură, care mă ridică repede dintre scroafe. Deschid ochii: era tata.

„Nu ți-am spus să fii cuminte, spânzurătoare!“

Eram bucuros, că am scăpat de moarte, dar bucuria nu a ținut mult: în clipa următoare simții o arsură în partea de dinjos a spinării, apoi alta și iar alta, de cugetam, că nu se mai isprăvesc. Tata îmi dedea minte cu o joardă. Mă croia cu ea, de par'că n'ași fi fost carne din carnea lui. Când am scăpat: fuga... de-mi sfârâiau picioarele“.

Altădată ne jucam în grădină lângă șură.

„Uită mă! — zice unul, — s'au copt strugurii lui Dăvid! Hai să ajungem vre-o doi“.

Toți ceilalți: hai! hai! și dăm năvală asupra mărului. Doi ne urcăm în măr, iar doi stau streajă, ca să nu ne prindă. Vița era sădită lângă măr și se urcase până în vârful mărului. Mărul era lângă gard, gardul era făcut cu streșină de spini. Vârfurile parilor erau eșite din spini cam de doi coți. Pe creanga, care se întindea deasupra gardului, era vița mai deasă și strugurii mai coți. Mă trag spre ei. Dar când ajung deasupra gardului, cum fac, cum nu fac, destul că creanga se rupe cu mine și cad chiar pe gard. Un par mi-se înplântă în cămașă chiar la cosătura dela umerele cel stâng, cămașa pâraie, se rupe, mâneca rămâne aninată în par, iar eu mă prăvălesc cu spatele pe cununa de spini. Vai spatele meu: ca și când l-ai fi scrijălat cu briciul. Numai când m-am simțit iarăși pe pământ, mi-am putut da seama, că ce s'a întâmplat cu mine. Mă uit la struguri, privesc la cămașă, mă uit la mâneca, care flutura în vârful parului și-mi era așa de șod de mine însumi, încât prin năcaz și prin durere m'a prins un răs atât de zdravăn, de m-au trecut și lacrimile. Când mă uit după ortaci: iei, dacă ai de unde. Când au văzut, că ce am pățit, au tăiat-o la fugă, nici îndărăt nu se mai uitau. Așa-s prietenii: când vine năcazul ei o iau la sănătoasa.

Că cu ce m'a răsplătit mama pentru noaua-mi vitejie, nu ți-o mai spun. Poți să ți-o închipui.

Trecuseră vreo câteva săptămâni dela pățania cu strugurii. Mâneca mi-o cosuse mama la loc, scrijăliturile de pe spate însă nu mi se vindecașeră de tot. Vine Moisa la mine cu o falcă'n ceriu și cu una în pământ și gâfâind grăește:

— „S'a nchis căzanul lu loța! Azi putem să ne jucăm cu „cupiniul“ în tocitoare, cât ne place!“

„In tocitoare?“ strig eu și tute-o la loța.

În tocitoare! Acesta ne era dorul cel mai ferbinte, dar pe când umbla căzanul nu ne lăsa să ne apropiem de tocitoare, le era frică, că o să cădem în „bădane“ și ne necăm. Dădeam noi câte o târcoală în jurul tocitoarei, dar numai ce auziai pe cel dela „burie“:

„Fugiți de acolo zmeilor, că picați în tocitoare! Uite joarda aici!“ Văjăia de vreo câteva ori cu joarda, iar noi numai decât luam tălpășița.

Acumă: tocitoarea e a noastră. Să vedem cine ajunge cu cupiniul până la fund?

Când am ajuns eu în „căzângie“, ceilalți erau înșirați roată pu cercurile tocitoarei și se chinuiau să ajungă cu cupiniul până la fund. Toți erau roșii, ca racul, și scăldați în sudori, dar nici unul nu putuse ajunge la fund!

— „Dați-l încoaci—zic eu măreț—să vă arăt cum trebuie lucrat. Uită! nu trebuie dat cu el pieziș, pentru că atunci apa-l ridică în sus și-l aruncă la partea ceealaltă. Trebuie lăsat, ca mai întâi cupa să se umple cu apă, apoi ținută de coadă, trebuie apăsată drept în jos.“

Mergea de minune, dar eram prea scurt în mână. Dau să mă rădic cu un cerc mai în sus, dar în clipa următoare poticnesc, îmi dau cu capul în jos și cât ai bate'n palmi, în loc de cupini ajung eu cu creștetul la fundul căzii. Mă suc în dreapta, mă suc în stânga: credeam, că-s perdut, deodată însă mă pomenesc, că apa mă ridică în sus și scot capu afară. Apa curgea depe mine șiroaie, ca de pe un câne plouat. Ortacii încremeniseră în jurul căzii și mă priveau cu niște ochi atât de *boldânioși*, ca și când ar fi eșit un drac din apă. Când le văd fețele prostite, spărioase, buzele dăbălate și ochii zgâiți, încep să zimbesc și, mai mult, ca să abat rușinea dela mine, grăesc:

„Noa vedeți, că eu totuși am ajuns la fund!“

— „Păpărugă! păpărugă!“ — strigau ei în jurul meu și se tăvăleau de răs.

Răd și eu cu ei, dar prin minte alta-mi trece, călindariul pământului! Să-l fie bătut Dumnezeu! Dar nu ți-le mai spun toate, căci și așa văd, că și pe d-ta te bufnește răsul....

— „Hei nepoate! — oftă moșu Cicie blizându-se—totuși ai avut și vei—avea mare năroc cu călindariul pământului. El te-a scăpat și te va scăpa încă de multe năcazuri. Dacă nu era el, de mult erai mort, dar așa vezi, de câte ori ai scăpat de moarte. Când ai căzut între porci, e drept: ai căpătat o țără pește verde: dar dacă nu venea tatăl tău la pont, te spintecau scroafele fără cruțare. Când ai căzut din măr, dacă nu ai fi avut năroc, ai fi căzut cu un lat de palmă mai spre gard, și atunci în loc de mănecă, tu ai fi rămas aninat în par. La căzan: dacă n-ai fi avut năroc

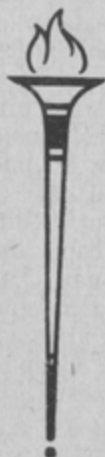
și mai mare, te-ai fi prins printre țevi și ai fi rămas pentru vecie pe fundul tocitoarei!"

.....

Poate că a avut dreptate moșu Cicie! Am dat de multe potche, am trecut prin multe năcazuri în viața mea, dar din toate am scăpat teafăr. Și când mă cuget la șirul de suferințe, ce le-am biruit, totdeauna îmi vine în mințe: *Căldariul pământului*. Dar când mă gândesc, că ce urmează după ce l-ai mâncat, nimănuia nu i-aș da sfatul să se vrăjească cu „*Căldariul pământului*”.

Făget, Octomvre 1914.

Dr. Gheorghe Gârda

Semne dumnezești.

De D. Izverniceanu

Pe pământ și în cer adeseori ni se prezintă diferite semne care nu atârnă dela voința și puterea omenească. Aceste semne însă purced dela puteri supranaturale, pe care omul le poate explica uneori cu ajutorul științei, altă dată însă și știința rămâne neputincioasă și mută, neputând da nici un fel de deslegare. Aceste semne dar, care se ivesc pe pământ sau în ceriu și pe care omul nu le poate explica în nici un chip și nici cu ajutorul științei măcar, le numim semne dumnezești.

Semne dumnezești se ivesc adeseori în viața noastră și pe care de și le obsearvă omul, nu le ia în seamă; la început le bagatelizează, pentru ca mai târziu să și le explice cu o oarecare spaimă sau evlavie.

Ceeace mi-am pus de gând să istorisesc în paginile de față s'a întâmplat într'o localitate mai de frunte din ținuturile muntoase ale Banatului de sud. La această întâmplare am fost și eu martor ocular și pe care nu o pot numi decât semne dumnezești. Și toți care au văzut această întâmplare, sau care numai au auzit despre ea, s'au minunat de nemărginita putere dumnezească și de semnele pe care le-a arătat unui om păcătos.

S. este o comună vârită într'o vale îngustă și se prelungește între o pereche de munți cu coastele stâncoase și prăpăstioase, ce par că amenință în toată clipita cu distrugere căsuțele din vale, care privesc de pe înălțimile munților, par două șire de cutiuțe cu pereții albi și cu acoperișe sure și care șiruri ici-colea se perd în grămezi de verdeață pentru ca să apară ceva mai încolo. În partea de jos a comunei, sunt numai câteva dealuri acoperite de grădini și moși cu pruni și cu alți pomi roditori și cu fânațe. Aceste grădini se numiau moșii, nu atât de mult pentru că ar fi fost mari, ci prin faptul că erau moștenite din moși strămoși și acestea constituiau unicele izvoare de existență a unor locuitori din localitatea aceea.

Întâmplarea pe care mi-am pus de gând să o povestesc s'a petrecut în această comună, înainte de aceasta cu douăzeci de ani. Era într'o zi de vară pe la sfârșitul lunii lui Iunie, când se coseau fânațele pentru întâia oară. Ion Supăratu, locuitor al comunii S. era un bun gospodar, om cu prinsoare bună, însă vecinic supărat de unde i-se și trage porecla de supăratu. El stăpânea o grădină ce se întindea pe coasta dealului și care era cu fânațe și pomni roditori. Această grădină forma izvorul de existență a lui Ion Supăratu.

Ion Supăratu era un om ciudat și unic în felul lui. Se supăra foarte ușor și atunci injura în cele mai spurcate moduri. Injura și injura mereu de cele sfinte. El în loc de a se mai adresa lui Dumnezeu cu vr'o rugăciune, pentru ca să-i ajute la întreprinderile pe care le făcea, vecinic se războia cu Atotputernicul. De multe ori vecinii voiau să-l abată și să-l desbare de acest prost obicei, dar nu puteau. I-se spunea, că injurăturile pe lângă că nu sunt estetice mai sunt și scârboase și că după injurăture se poate constata foarte lesne gradul de cultură sau de necultură al omului, dar toate erau zadarnice și toate sfaturile însemnau pentru dânsul nuci aruncate pe pereți. După astfel de sfaturi în loc de a se mai calma, și mai tare se aprindea ca și focul pe care torni oleiu.

Cum amintii mai înainte, era pe la sfârșitul lunii lui Iunie, pe când începuseră a se cosi fânațele de prin grădini și din livezi. De pe coasta dealurilor, din marea de verdeață, cât era ziuica de mare nu se auzia decât cântecul coaselor hârșăind prin iarba coaptă și umedă, al cosașilor și al fetelor ce lucrau din zor în urma lor.

Fânul din grădina lui Ion Supăratu era uscat și bun de adunat. Din revărsatul zorilor, o ceată de fete și neveste tănăre, încă pe rouă, porniră cu furcile și greblele pe umere la astrânsul fânului. Poporul femeesc se împrăștiă peste întreaga grădină și începură cu furcile a întoarce palele pe partea cealaltă pentru a se mai sbici la aerul uscat și la razele de soare apoi cu grebla a-l aduna tot în valuri, valuri, care creșteau tot mai mari, ca mai târziu să se formeze din ele căpițe de fân.

Paserele de prin tufișuri, mierle, sturzi, privighetori își înălțau imnurile dimineții către Creator, iar femeile și fetele, prinzând indemn dela paseri, începură a se întrece cu ele. Ceriul era senin, iar de după muchia unui munte stâncos soarele se ridica maestos ca un adevărat craiu al zilei.

În aceea dimineață atât de măreață, și Ion Supăratu părea că se simțește mai vesel, mai blând la vorbă. Ceva din farmecul naturii, din aerul îmbalzat, din cântecul femeilor și al paserilor îi străbătu și lui în inimă și părea a i-o ridica în sfere mai înalte. Își ridică pălăria din cap, cu o batistă își șterse sudorile de pe față și oftă. Vai Doamne câtă frumsețe în natură și ce fân

frumos. Dar bucuria lui cea mare nu se mărginea întru atâta la dumnezeieștile frumseți ale naturii, ci mai mult la fânul pe care avea să-l vadă mai târziu adunat în clăi, pus la adăpost și mai târziu valorificat.

Timpul înainta, iar lucrul mergea strună în grădina lui Ion Supăratu, până câtră ora trei după masă. La amiazi ținură o scurtă pauză, pentru ca lucrătoarele să se mai odihnească puțin și să îmbuce câte ceva, apoi să-și astâmpere setea cu apă limpede din izvorul ce șopotia în apropiere în desișul unui crâng.

Ion, stăpânul grădinii, privia cum se desfășura lucrul și cum se aduna fânul la început în valuri, apoi în căpițe și apoi în clăi. Lucrul era mai bine de jumătate gata. Văzduhul era liniștit și o zăpușeală adormitoare chinuia pe biete fete și neveste, muncitoare delă fân. Dnr deodată frunzișul pomilor prinse a se sbate într'un freamăt ușor, câteva clipe numai și în urmă iară liniște, căldură și zăpușeală.

Ion Supăratu se învioră puțin de suflul recoros al adierii de vânt și în clipele următoare prinse a căsca cu o gură atât de largă, încât două fețișcane ce greblau în apropierea lui prinseră a râde de dânsul în hohote de răsuna valea. El își ridică atunci pălăria de pe cap, își șterse fruntea, părul, și în timp ce își ștergea grumazul își dete ochii peste cap și privind spre cer zări niște nori ciudați pe cer, cari fugiau ca alungați de vânt și vestiau dezastru. Inima îi tresări ca o pasere pe care o ții în buzunar și o atingi involuntar cu mâna. Din spre Vest, deasupra dealurilor, se ridicau, ca o geană, niște nori vineții întunecați și când îi zări și pe aceștia fața i-se învineții, sudorile prinseră a i curge în pârășe pe obraze și începu atunci a răcni cât îl lua gura:

— Muerilor și fetelor!... grăbiți cât puteți că ne prinde ploaia!

Adică ce înseamnă o ploaie în timp de vară? O mică umezeală a fânului tăiat și uscat, care ar fi ținut mult o oră eventual două, ca apoi iarăși să se usuce întocmai ca praful de pușcă. Dar sufletul lui Ion era încărcat de atât de mult egoism, încât nu ar fi admis ca un singur strop de ploaie să cadă asupra fânului lui.

Norii dinspre Sud însă, negri vineții tot mai mult se ridicau în clăbuciri sure verzui și acoperiau cerul tot mai mult. Vântul făcu din nou să se înfioare frunzișurile, dar de astădată se născu și un vârtej, care smulse cu sine mănunchiuri de pae pe care le purta prin văzduh într'un sul lung și nesfârșit.

Ion Supăratu tresări din nou și iarăși începu a răcni la muncitoare:

— Auziți măaaa, grăbiți cu fânul că ne prinde ploaia!... Și după răcnetul acesta râsuflă o înjurătură strașnică.

Norii uriași și de niște culori ciudate și înfricoșate creșteau tot mai tare, și se rostogoleau prin văzduh acoperind tot mai mult

ceriul. Pădurile de brazi și alți arbori ce se revărsau pe coasta muntelui din apropiere, prinseră a se frământa și a se sbate ca niște valuri de vijelia deslănțuită.

Dar cu cât furtuna se apropia, cu atât și Ion devenise mai turbat, și ca un scos din minți urla la femei ca să grăbească, și urla înjurând. Înjurăturile lui erau atât de spurcate încât pe bietele lucrătoare le cuprinse o spaimă. Multe îl blăstămau în gând și se cutremurau de felul înjurăturilor lui, de care până atunci nu li s'a dat a auzi.

Și Ion înjura mereu, și cu cât ceriul se acoperia tot mai mult de nori, cu atât și înjurăturile lui curgeau întocmai ca o gărlă murdară ce răspândește în jur de sine miezme infecte.

Primul fulger despică stratul cel negru al norilor ca un părăiaș de foc. Bubuiturile tunetului răbufniră și se amesteca cu clocotul pădurilor, ai căror arbori se sbăteau într-o frământare turbată.

Ion însă înjura și mai violent. În înjurăturile lui nu era cruțat Dumnezeu, nici Christos și nici un fel de sfânt. Nu erau cruțate mănăstirile, bisericile, rugăciunile și mătâniile, cu un cuvânt nimic sfânt nu era cruțat de sudalmele lui diavolești.

O biată femeie a început a plânge de groaza unei astfel de ferocități.

Dar cu cât înjurăturile curgeau mai cu nemiluita, cu atât și norii se grămădiau mai cu furie până când nu se mai văzu nici un petec din albastrul ceriului. Fulgerile șerpuiau sbiciuind văzduhul, iar tunetele cele groaznice făceau să se cutremure dealurile și munții.

Ion Supăratu înjura însă înainte, înjura cumplit.

Câteva femei mai la o parte își scuiپau sărmanele în sân și ziceau:

— Doamne trăznește-l de păgân!

El auzi.

— Ce „Dumnezeu să-l trăznească”? Nu vedeți că el este acela care vrea să mă lase sărac? Nu vedeți că ploaia care vine are să-mi ude tot fânul și nu va mai avea prețul pe care îl doresc?...

Și multe palavre de acestea începu a înșira și după fiecare cuvânt da drumul la zece înjurături de cele mai scârboase. Deodată un trăznet se abătu asupra unei păduri din apropiere cu o detunătură atât de strașnică, încât toți cei din grădină remaseră amuțiți și câteva clipe părură niște stane de peatră. Ion Supăratu și mai tare se înfurie încât luă o peatră de jos și o svârli către nori, înjurând de astădată și mai turbat.

Norii se învărtiau deasupra și se frământau într'un vârtej vertiginos și se apropiaseră mult de sat. Erau acum deasupra

grădinii și toți așteptau cu inimile strânse de spaimă ca să urmeze deslănțuirea dezastrului. Câtva timp nimeni dintre femei și fete nu mai mișcau nici din furci nici din greble, ci cu ochii în patru căutau în apropiere adăpostul cel mai prielnic pentru atunci când șiroaiele de ploaie se vor revărsa asupra lor.

Dar iată că urmă minunea dumnezească. Norii alergau într-o goană nebună spre Nord. Peste grădina ciudatului om nu se revărsa nici un strop de ploaie, dar ceva mai încolo norii se coborîră asupra satului și din ei se deslănțui o ploaie torențială care n'a durat mai mult de un sfert de oră. În urmă norii din nou se ridicară și se perdură în Nordul îndepărtat, lăsând în urma lor ceriul albastru și curat și cu soare strălucitor.

Ion Supăratul își frecă mâinile vesel bucuros că i-a scăpat fânul neplouat. Numai muerișul muncitor își vedea mai departe de treabă, cu o nedumerire în suflet, că după atâtea sudalme înfricoșate jupânul a scăpat fără de nici o pedeapsă dumnezească.

Deodată se auzi din vale strigând o voce disperată:

— Jupâne Ioaneeee!... Jupâne Ioaneeee!...

Jupânul Ion Supăratu, tresări deodată, mai ascultă câteva clipe, în urmă răspunse. Apoi glasul din vale izbucni din nou:

— Jupâne Ioaneeee,... scoboară de grabă în vale și haide acasă că vi s'a întâmplat un mare rău.... Apa a străbătut în casă....

Un fior mut și rece trecu prin inimile tuturor. Ion Supăratu îngălbeni și scoborî repede în vale. Femeile prinseră a murmura încet între dănele că Dumnezeu tot mai arată oamenilor semne de îndreptare. Și de fapt semnele dumnezeiești s'au manifestat. Apele turbate pornind pe coastă la vale, s'au zătonit deasupra de casele lui Ion Supăratu, pe povârnișul coastei de deal și crescând au străbătut în grădina de după casă, în urmă în pod și de acolo sfărâmând grinzile prinseră a se scurge prin odăi, umplându-le de apă, pământ și petriș.

Când jupânul Ion ajunsese acasă remase ca trăznit. Privind de afară prin geamurile camerelor, nu vedea alta decât apă și pe deasupra plutind mobilele sale cele fine și de preț. Încercă să intre în lăuntru, dar nu putu, fiindcă apele presionau foarte tare asupra ușilor. Atunci cu ajutorul unor vecini sfărâmă poarta și un val puternic de apă să revărsa în stradă. În curte ce să vadă? Prundiș și toate viețuitoarele moarte, până și vacile din staul. Odăile erau pline de pământ și petriș. Era o adevărată nenorocire. Din întreg cuprinsul caselor nu remase decât zidurile și acoperișul, încolo totul era devastat, tot nimicit, ca și când tătarii ar fi trecut prin ele. Se deslănțuise un adevărat potop și urgie dumnezească, dar numai asupra casei lui, până când ceialalți vecini remaseră neatinși.

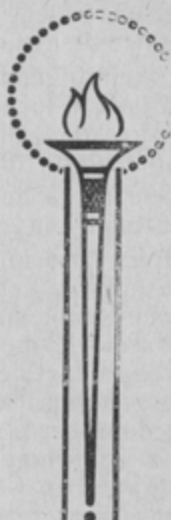
Jupânul Ion văzând acestea se cutremură, înaintea ochilor i-se făcu negru și era gata să se prăbușească de pe nicioare.

Iși aduse aminte de înjurăturile lui și două lacrimi ferbinți i-se rostogoliră din ochi pe față în jos și i-se acățară de mustețe. Erau lacrimi de pocăință. Atunci cu sufletul clocotind de durere și desnădejde se întoarse spre un vecin al său și grăi:

— Totuși Dumnezeu e mare și sfânt și din când în când ne mai arată și nouă păcătoșilor și nemernicilor *semne dumnezeiești*, ca să ne pocăim și să ne îndreptăm.

Jimbolia 1928.

)))XXXOOOOUOOOXXX(((

Secerişul

Câmpiile țin astăzi sărbătoare!
Prin holde coapte, fetele grăbite
Innoată pân' la brâu, împodobite
Cu roșu mac și vinele cicoare...

Huește secera fulgerătoare...
Bat mii de raze în fețe dogorite,
Ușor se închină spicele aurite,
Căd znopii 'n șir... Cântați secerătoare!

Se clatină, lung țină subțovară
Cărușele pe drumul alb de țară,
Pocnind din bice, haulesc flăcăii.

Apusul joacă într'un potop de pară:
Se duce craiul zilelor de vară
Spre alte lumi, departe în fundul văii.

St. O. Iosif

Cucoarele

Satu-i strâns în bătaură,
Cântă, joacă, chefuește....
Sună toba; plin dulapul
Se 'nvârtește.

În văzduh e atât albastru!
În senin e atâtă soare!
Înnegresc departe stoluri
De cucoare...

Vin copii în fuga mare,
Ese lumea în drum grămadă, —
Un moșneag ridică mâna
Să le vadă...

Dă din cap, zimbînd, clipește
Și îngână veteranul:
„Le-oiu mai apuca eu oare
Și la an...?”

St. O. Iosif

Cuvintele sfintei Scripturi.

Nu defăima învățăturile Domnului nici slăbi fiind certat dela
Dânsul, că pe carele iubește Domnul îl ceartă.

Prov. c. 3, v. 11—12

*

Puțin să dormi și puțin să șezi și puțin să dormitezi și puțin
să-ți îmbrățișezi pieptul cu mâinile, că apoi î-ți va veni fie ca un
călătoriu reu sărăcia, și lipsa ca un bun alergătoriu.

Prov. c. 6, v. 10—11

*

De nu vei fi leneș, veni-va ca un izvor secerișul tău, și sărăcia
ca un călătoriu rău va fugi dela tine.

Prov. c. 6, v. 12

*

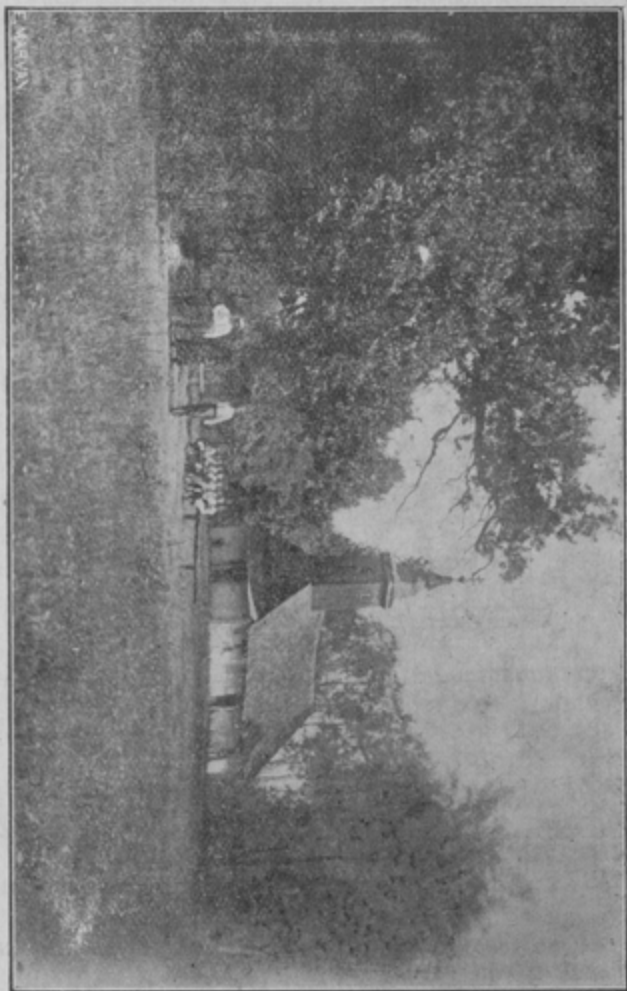
Ochiul sumefului, limba nedreaptă, mâinile cele ce varsă sânge
drept, și inima ceea ce meșteșugeste gânduri rele, și picioarele cele
grabnice a face rău, se vor pierde.

Prov. c. 6, v. 17—18

BISERICA VECHĂ DIN DUBOS.

Comuna Dubos este o așezare veche. În diplomele maghiare din v. XIV obține cu numirile de: Dobaz, Dubaz, Doboz, Dobos. Pe la 1410 se numește Dabaz. Între 1410—1421 se amintește de „districtu dobaz” și este sediul unui domeniu mai întins (40—60 sate.)

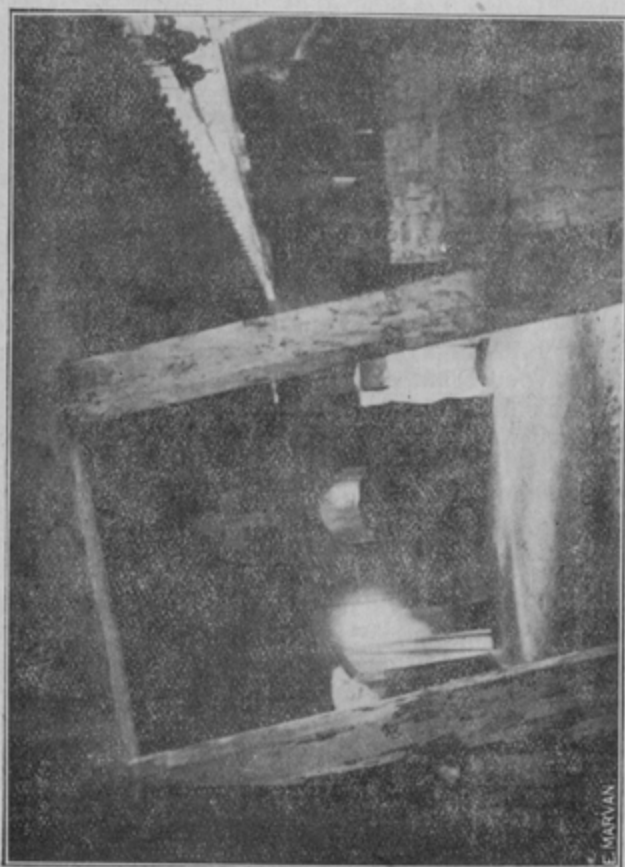
Biserica veche din Dubos din veacul XVIII cu o parte din stejarul secular din apropierea ei

Dubosul a fost deci localitate însemnată, poate chiar înfloritoare, care a dat titlul de nobil familiei Dan. (Comes Daan de Dobaz în dipl. din 1371 Maiu 20. În ungurește se numea familia „Dobozi Dánfiak”). Vremea a acoperit toate amintirile, cari ar

putea grăi și povesti mai multe despre trecutul oarecândva zbu-
ciumat, ca și viața celor două ramuri — Dănulești și Drăculești
— ale aceluiaș trunchiu orânduitor și apărător din Țara Româ-
nească. Generația noastră ar fi mai chemată a porni cercetarea
și aici spre a desluși adevărul.

Astăzi Dubosul e tăcut și sărac, păstrând ca singurul monu-
ment îndepărtat bisericuța veche clădită din lemn în veacul al
XVIII. Această bisericuță este pusă sub scutul unui stejar secular

„Biserica veche din Dubos, vedere interioară spre altarul”.

bătrân, cu rădăcini înfipite mai aproape de vremurile de înflorire
și de frământări ale trecutului. Prin Înaltul Decret Regal Nr.
1153/926 biserica aceasta împreună cu cea din Căpăt — a fost
decretată de monument istoric. A rămas însă numai decretată de
monument istoric, dar îngrijire nu se dă din nici o parte.

Prin jertfa credincioșilor și cu ajutorul Prefecturii jud. Timiș
Torontal, în anul 1926 s'a zidit biserică nouă în Dubos.

Protopop Ioan Gheția

Gânduri și îndemnuri creștinești.

Iubite cetitoriule!

Te rog să citești cu atențiune aceste șire și să meditezi, să gândești mult asupra lor.

Viața noastră e foarte scurtă; zilele se scurg repede, se macină pe'ndelete una după alta, din tânăr ce erai te pomenești deodată moșneag bătrân, alb ca oaia, gârbovit de spate. Aștepti moartea. Firul vieții cu suflarea rece a morții se curmă, se gată. Treci în o altă lume la o altă viață, la viața vecinică.

Datu-ț'ai tu seamă dragă cetitorule de viața ta petrecută aici pe pământ, ori numai atunci în ceasul morții vezi că trebuie să pleci și pleci nepregătit ca fetele cele nebune din pilda Mântuitorului, cari nu ș'au luat unt de lemn în candelile sale. Dacă așa faci, rău faci. Noi trebuie să ne luăm din bună vreme, și să ne cernem viața și faptele noastre, să ne examinăm pe noi înșine, nu numai cei bătrâni dar și cei tănări, că nu știm ziua nici ceasul când Fiul omenesc ne va chema la sine, ca să ne dăm seama de cele făcute în această viață trecătoare.

Și cum ne vom ști răspunde?

Ne-am botezat ca copii în legea noastră creștinească, sântem creștini, dar numai după nume; faptele noastre sunt păgânești. Mulți oameni știu că poartă numele de „rotar“ ori „olar“ fără ca să știe face oale ori roți, așa și noi ne numim creștini, dar fapte creștinești nu știm face. Vai de noi! Cum dară să așteptăm raiul după moarte? Până am fost în viață nu ne-am împodobit, nu ne-am îmbrăcat sufletul cu haina luminoasă a curăției, a faptelor bune, a smereniei, a milosteniei, cum ne învață maica noastră biserică, cum dară să ni-se deschidă nouă porțile cerești, că scris este, că nici curvarii, nici prea curvarii, nici bețivii nici lacomii, nici răpitorii, nici clevetitorii nu vor intra întru împărăția lui Dumnezeu.

În zilele noastre credința în Dumnezeu e slăbită; lumea a alunecat pe panta răutăților, încât nu merităm îndurarea lui Dumnezeu. În tot locul numai răutăți, ucideri, înșelătorii, furturi, hoții, batjocuri, înjurături, încât prea bun e Domnul, că nu-și întoarce fața de tot dela noi.

De multe ori Dumnezeu ne și ceartă, ne pedepsește pentru fărădelegile noastre, dar Dumnezeu nu e ca noi să dea cu boata, el e îndelung răbdător și mult milostiv, el nu voeste moartea păcătosului, ci ca să se întoarcă și să fie viu. Dacă însă omul rămâne cerbicos, nu se îndreaptă, atunci urmează fel de fel de pedepse cari să-l umilească și să-l facă a-și aduce aminte că este Dumnezeu.

Dumnezeu pedepsește pe om cu aceea, că-i moare astăzi o vacă, mâne un bou, un cal; moartea îi răpește un copilăș, ori o fetiță, peste țarinile satului se revarsă ploi grele, furtuni, grindină, piatră, altă dată secetă mare ori beteșuguri între oameni, ori dobitoace, războaie ca și cel trecut, cutremure de pământ și alte multe încercări, ca să ne mai aducem aminte de El, că e stăpânul nostru, pe care avem să-L rugăm iar nu să-L batjocurim, să-L înjurăm și să nu facem voia lui ca niște netrebniți.

Toate aceste mâinii cu dreptate sunt slobozite asupra noastră pentru păcatele ce le-am făcut și le facem în tot minutul. Să ne gândim numai la tinerețele noastre, tinerețe nebunești, câte păcate am săvârșit cu fapta, cu cuvântul, dar și cu gândul, ziua și noaptea ne nctat. Ce săraci suntem în fapte bune, în milostenii, în iubirea deapropelui, și cât de bogați suntem în răutăți de tot felul.

Pe câți oameni am auzit în mânie, ba chiar și 'n glumă, înjurând pe Dumnezeu pe maica Domnului, sfinții, soarele, îngerii, paștile, scaunul lui Dumnezeu, de ți-se înfioară carnea când îi auzi, și îți vine să fugi de un astfel de om, pe care l-a luat diavolul în stăpânire, că te temi că Dumnezeu îl trăsnește din senin.

Vai de un asemenea nefericit! că tot păcatul care-l face omul, dacă se pocăește, se căiește de păcatul săvârșit, îl mărturisește cu părere de rău înaintea duhovnicului, se împărtășește cu scump trupul și sângele Domnului Isus, și în viitor se îndreaptă, nu mai păcătuiește, se iartă lui, dar păcatul în contra Duhului sfânt, a hulirii de Dumnezeu nu se va ierta nici când.

Fraților! Dumnezeu e cel mai mare binefăcător al omului, el ne dă tot ce ne trebuie, viață, sănătate, hrană, ploaie, soare, cu un cuvânt tot ce ne trebuie; fără ajutorul lui Dumnezeu noi nu putem face nimic, de aceea avem datorință sfântă ca să iubim pe Dumnezeu, să ne rugăm Lui cu inimă smerită, să facem voia Lui, dar nu să-L suduim. Gândiți-vă că și câinele nu latră la stăpânul care-l hrănește. Cum poate fi dară omul așa de nemulțumitor față de ziditorul și susținătorul său.

Lăsați-vă oameni buni de asemenea obiceiuri rele cari duc pe om deadreptul în focul gheenei, care este gătit diavolului și slugilor lui, și de care să vă ferească Dumnezeu!

Fraților! am fost în multe biserici în Dumineci și în sărbători, și peste tot locul am văzut bisericile aproape goale de credincioși. Câțiva moșnegi și câteva babe. Unde sunt ceilalți creștini?

N'au aflat de bine a veni la sânta biserică spre a mulțumi bunului Dumnezeu că le-a ajutat săptămâna întreagă ca să-și câștige cele de lipsă, și acum în ziua Domnului nu pot un ceas să se roage cu toții la un loc, că a zis Christos: că unde sânt doi sau trei adunați în numele meu, acolo sânt și eu în mijlocul lor.

După amiazi însă la joc, la muzică, la teatru, la cinematografe e satul întreg. Va să zică: la lucrul Domnului, la biserică puțini, doi trei; la joc, la lucrul diavolului satul întreg.

Vedem de aici dară că noi ne îngrijim mai mult de trupul nostru să-l hrănim, să-l îmbrăcăm, să-l înbuibăm cu toate plăcerile lumești, numai de sufletul nostru nu purtăm aproape nici o grijă. Și ce e mai scump: trupul sau sufletul? Trupul e muritor, iar sufletul e nemuritor, e vecinic ca însuși Dumnezeu, care ni-l-a dăruit cu suflarea sa.

Fraților! o cale duce la cer, la rai; alta, la iad; una la viața vecinică, alta la perirea vecinică. Pe una ne cheamă Domnul Christos, pe alta ne înșală diavolul cu miile lui de ispite.

Te întreb creștine, tu pe care cale vrei să apuci? pe care vrei să mergi?

Isus Christos a zis: „eu sânt ușa, prin mine de va intra cineva se va mântui“, și iarăși într'alt loc zice: „eu sânt calea, adevărul, și viața“.

Ca să afli pe Domnul dragă creștine, nu e destul numai să zici „Doamne! Doamne!“ ci să și faci voia lui cea sfântă, să apuci pe calea vieții, carea e strâmtă și cu scârbe, dar carea te conduce deadreptul în brațele Mântuitorului. Pe această cale puțini apucă, tocmai pentru că duce în sus la deal, către ceriuri, și e plină de bolovani, de năcazuri și de greutate. În schimb însă ajungând la capăt te va primi Domnul în brațele sale, și vei petrece cu el, vei fi primit în sânurile lui Avram, în lăcășurile de odihnă în veac, pururea vei vedea fața lui Dumnezeu, cu sfinții, îngerii și aleșii săi.

Calea cealaltă carea te duce la perirea vecinică e largă, e plină de desfătări și plăceri lumești, e străjuită de duhul morții și al diavolului cari te îndeamnă mereu să apuci pe dânsa. Calea aceasta e netedă, e presărată cu flori și e plăcută, atrăgătoare, și multă lume o caută și apucă pe dânsa. Ajungând însă la capătul ei, te pomenești deodată în focul cel vecinic, în iad, în societatea diavolilor cărora le-ai slujit, și te muncești cu ei nu un timp scurt cât ai viețuit pe pământ, ci suferințele tale vor fi vecinice și nesfârșite.

Oh, suflule! cum ve iplânge și te vei tângui că ai apucat pe această cale a pierzării, acum te vei căi amar de ce ai făcut, dar va fi prea târziu..... prea târziu.

Dragă creștine! Pe când îți spun acestea, te invit cu toată dragostea ca să cercetezi cu toții ai casei sfânta Biserică în Dumineci și sărbători, să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău cu toată

inima ta, și cu tot sufletul tău, iar pe aproapele tău ca pe tine însuși. Ce ție nu-ți place să-ți faci altul, nici tu nu faci altuia. Citește cu deamănuntul cartea sfântă, cartea cărților carea e Biblia, citește și alte cărți religioase, morale; fă-te om nou, priveghiază și te roagă, facerile de bine nu le uita, viețuește în Domnul, ca și Domnul să viețuiască întru tine; fugi departe de ispitele lumii ca să ai cuvânt bun de îndreptare în ziua cea înfricoșată a judecății.

Frate creștine! nu avem aici cetate stătătoare, ci pe cea viitoare să o căutăm, și aceasta o găsim numai urmând căile Domnului.

Valeadeni la 15 Mai 1928.

Gheorghe Cătană

înv penz.

Tot femeia!

de: Bătrânul preot sătesc

Încă de mic băiat aveam o deosebită dragoste pentru poveștile populare. Dintr' atâtea ascultam ori cetiam mai cu drag povestea celor „doisprezece frați prefăcuți în doisprezece corbi“. Și adânc mă emoționase soarta și peripețiile de viață a acestor frați, așa că și astăzi — om deja dat în etatea bătrâneții — gândesc la dâșii și mă nizuiesc să limpezesc înțelesul acestei povești.

Și adevărat să povestește despre un împărat, care avea doisprezece feciori și nici o fată, iar mai la fine născându-i împărăteasa o fată, frumoasă și cu alese însușiri, atâta bucurie cucerise pe bătrânul împărat încât se hotărî ferm că numai și numai dragă-lăsa sa fată să-i moștenească marea sa împărăție.

Iar dacă în creerul unui bătrân apucă stăpânire o hotărîre oarecare, apoi să știm cu siguranță că va și nizui să aducă la realitate hotărîrea și voința sa, cu atât mai vârtos uu împărat.

Împăratul din povestea noastră, ca să-și îndeplinească voința, hotărăște fără multă socoteală și cumpănire a conștiinții ca cei doisprezece feciori ai lui să fie omoriți, ca așa să nu fie în viitor pedecă pentru fiica sa la scaunul împărătesc. Spre scopul acesta le pregătește coșciugele necesare pentru fiește carele, cu găteje pe fund și perinuțe la cap.

Feciorii de împărat simțind primejdia, și ca să nu ajungă în păcate cu bătrânul lor tată, fugiră într'un codru mare și neumblat de picior de om și acolo nimeriră o căsuță mică, tupilată după o stâncă uriașă și acolo se așezară, și își petrecură pân'la un timp singuratica viață, nutrindu-se mai cu carne de iepure, de căprioară și de turturele, precum și cu alte jigănii sălbatice. Să svonise în lume că acea casă avea un renume vrăjitoresc și că în miez de noapte ar fi cercetată de stafii și alte fantome ce iubesc întunerecul.

Bătrânul împărat să căise mai târziu amarnic de pierderea feciorilor; iar fâta dac' ajunse la etatea fecioriei, află de pricina întristării părinților: că avea odinioară doisprezece frățiori, despre hotărîrea împăratului și fuga fraților.

Tinera fată de împărat, ca toate femeile crescute în frica de Dumnezeu și'n dragostea de frate, cucerită de dorul d'aș vedea frații și de a îndulci după puțină fapta puțin creștinească a lui tată-s-o, să hotărește și pleacă în lume să-și afle frații.

Și fiindcă era stăpâna unei țări și toate-i erau la îndemână după o trecere de vreme își află frații.

Dar scris era în cartea soroacelor, ca ea fără voie să îndeplinească o mare nenorocire; căci fiind duși frații d'acasă, ea le pregătise masa și ca să le facă o surpriză plăcută, merge în grădina casei fermecate și îndemnă poate și de „ceasul rău“, frânge douăsprezece crenguțe de crinișor, ca să pună fiecare pe tacâm (tăier) câte una din acele flori mult mirositoare.

Dar în clipita în care dânsa ia florile, vraja face ca cei doisprezece frați cari tocmai sosiseră să se prefacă în doisprezece corbi.

Și dacă văzu fecioara că ce nenorocire a adus pe nenorociții săi frați, să tânguia amarnic și plângând, desnădăduită pornește de nou în lume.

Apucată de remușcare și desnădejde aleargă văi și codri, trece ape mari și istovită de putere cere sfat dela fiecare ființă de om, pân'ce dela o vreme o bunică uitată de vremuri îi zice: Că este un unic leac și mijloc ca să-și poată readuce frații în starea de oameni ca toți oamenii, dar e foarte greu și cu anevoie, „că se cere ca tu fată de împărat și însăși o puternică stăpână, să fii șapte ani mută, nici să vorbești, ori să rizi, că de vei greși a grăi cuvânt, ori că va lipsi fie și numai o oară din sorocul astor șapte ani, vor fi toate zadarnice și frații tăi vor fi omorîți“.

Fecioara împărăteasă nu se intimidează și să hotărește a aduce atâta jertfă, numai să-și revadă frații iarăși ca oameni. Își caută tot în acelaș codru un stejar bogat în crengi, în carele urcându-se, își pregătește loc de adăpost și de odihnă, și luând furca în brâu toarce mereu, asigurată că aci va ținea cu ușurință votul pus.

Era însă mult frumoasă tinera împărăteasă și mai avea în frunte o stea de aur, care strălucea ca soarele.

Și se nimerește un fecior de împărat vânând prin codru și abătut de lumina stelei ce împodobește fruntea fecioarei, o zărește și ademenit admiră frumseța ei, și o agrăiește și-i spune că o dorește de nevestă. Ea însă nu-i răspunde cuvânt, ci dela un timp, sedusă și ea de frumseța voinicului și dând crezare cuvintelor și jurămintelor sale, înclină capul în înțelesul că să 'nyoește. Feciorul de împărat o pogoară din stejar și ducându-o cu alai împărătesc în țeara sa, să cunună cu ea și ea devine consoața feciorului de împărat. Trec zile, săptămâni și ani și consoața feciorului de împărat rămâne mută, nu vorbește și nici rîde, încât tot mută rămâne și'n timpul când răuvoitorii ei uneltesc minciuni și faimă dejositoare împotriva-i.

Și-i aruncă o vină grea, în urma căreia e osândită la moarte, moartea pe rug. Ea totuș mută rămâne și'n momentul când e ridicată pe rugul arzând, iar flăcările începuseră deja a-i mistui vestmântul.

Dar în acest timp de grea cumpănă să și îndeplinește sorocul celor șapte ani, când ea prin sacrificarea propriei vieți voia să-și mântuiască frații, însă în acest moment își fac apariția doisprezece corbi zburând deasupra rugului, cari cum atingeau pământul să prefăceau în oameni, voinicii fii de împărat, și cari aruncând la o parte lemnele de pe rug, își scapă dulcea lor sorioară dela moarte.

*

Acesta-i pe scurt miezul poveștii, dar e o poveste ca toate poveștile.

O seamă dintre cărturarii neamului susțin că poveștile ieșite din popor își au toate un deosebit înțeles și un anumit scop stă în lățirea și cunoașterea lor.

Și eu ca cel mai neînsemnat între cărturarii satelor, m'am gândit adesea la înțelesul și scopul ce l-ar avea povestea aceasta.

Și fără să vroesc, conclud că înțelesul și scopul ei este rostul și menirea ce o are în lume tot *femeia* !

Căci se potrivește în asemănare cu rostul și menirea ce a avut-o femeia atât la nenorocirea, cât mai apoi la mântuirea neamului omenesc.

Să privim o leacă, cu ochii sufletului, în grădina de odinioară numită „raiul pământesc“, iar d'aci să pornim cu gândul pe colina Golgota.

În ambele aceste locuri ne întâlnim cu femeia, când cea dintâi stătea sub pomul încărcat cu fructe în grădina raiului, era întâia femeie: Eva. Și de n'ar fi dat ea crezământ mincinosului, înșelătorului și intrigantului diavol, prefăcut în șerpe, nici că ar fi îndrăznit a atinge fructele pomului oprit. Ei, dar n'o lăsa în pace vanitatea, voind să fie asemenea cu dumnezeirea și să vețuiască liberă și'n voia proprie, așa dar păcătuiește, îndemnându-și și soțul, încât ajung ambii în nenorocire și cădere grea, a cărei consecință este că: urmașii toți sunt osândiți păcatului strămoșesc și aveau să se nimicească prin moartea corporală.

La timpul său se apropie mântuirea omenei și aceasta iarăș prin o femeie. Colo pe colina Golgota, tot sub un lemn, era lemnul crucei, sta femeia Maria. E o femeie, dar deosebită mult de celelalte, căci e mult norocită și menită spre veșnică amintire, căci ea dă crezământ ingerului Domnului, când acesta îi vestea menirea ce o avea în lume și cu umilință își apleacă capul șoptind: „Sunt serva Domnului, fie mie după cuvântul tău“!

Fii prea mărită, tu mult aieasă și fericită femeie, că ne-ai dăruit p'acel Mântuitor, care și-a sacrificat corp și sânge pentru omenime, tu care neconstrânsă și din propria voință te-ai învoit

a fi mamă, deși erai fecioară, ca în rând cu dumnezeescul tău fiu să suporti mari dureri și inima ta să fie străpunsă cu șapte săbii, murind duhovnicește sub crucea Mântuitorului, devenind omenimei azil de mântuire.

Omul, în simplitatea sa, a zugrăvit un șerpe uriaș cu douăsprezece capete, iar o femeie strivește cu piciorul acest animal spurcat. Femeia aceasta ești tu, Maică Preasfântă! Și ni-ai dăruit pe Celce șterge păcatul strămoșesc și d'aceea ești și „Preacurată” ca zăpada ce cade în miez de iarnă.

Cuvine-se ca să onorăm cu ardoare pe această femeie, aleasă de Dumnezeu, ca „Născătoarea Mântuitorului”. Mărire ei!

Nedumerirea unei mame.

de: Bătrânul preot sătesc.

Eram preot în comuna V . . . și carea să învecina cu codrul moșneag și cu munții ce despărțiau un neam.

Mai aveam însă în păstorire încă două filii micuțe, cari de altfel erau lipsite atât de biserică cât și de școală.

Intr'una din filii, adevă Merișoara, era ca primar comunal vrednicul econom Dinu Albu, care mai moștenise, mai agonisise însuși avere, așa că pe vremea desfășurării întâmplărilor din povestirea mea, acest Dinu era considerat de cel mai înstărit, cel mai bogat om din acel aret.

D'apoi faima sau vestea acestei bogății era aievea și îndreptățită, căci primariul poseda pământ mult, moșii estinse și'n putere, tinere și roditoare, mai avea și o moară și casă trainică ce conținea încăperi multe, cămări, pivnițe și acareturi de ajuns, precum și vite de tot felul.

Să căsătorise nainte cu zece ani cu Samfira, fata repostatului preot antecesor mie, și să mai nimerise că tot în ziua aceea și-or încheiat legătura de vețuire la olaltă și Ion al Cătei, căruia îi mai ziceau Ion Morariu, că adevă era morar la moara primariului, și care luase în căsătorie o surată din copilărie a Samfirei și anume pe Ioana a crâșnicului Dănuț, tot din parohia mea.

Ion Morariu pe lângă cusurul că era leneș, mai trăgea cu ochiul spre sticla cu rachiu; avea însă norocul că primariul devenise nunul copiilor lui, de altă parte era și pricina cu prietenia între Samfira și Ioana, iar acestea la olaltă determinau pe primar ca să fie cu considerare față de morar.

Era însă totuși un cusur mai întemeiat: Ion al Cății, adevă trândavul de morar și cu nepăsătoreea sa nevastă aveau darul rodniceii, căci în intervalul celor opt ani de căsătorie posed deja cinci copilași, pe când primariul cu vrednica sa soție n'aveau unul doară și aci susta toată nemulțumirea. Lipsa de copii pricinuia primariului zile negre, era pururea arțăgos, deși sermana Samfira era atât de bună, blândă și tăcută, că abia-i observai prezența.

Să 'ntâmplă însă minunea că într'al zecelea an de căsătorie să ivește și la casa primariului un băiețel voinic și sănătos, și tot în aceeași săptămână are și Ion Morariu câștig de al șasălea băiat. Caprițul destinului mijlocește în casa primariului o mare și negrăită bucurie și'n casa morariului să sporesc cu duimumul griji și nevoi.

Samfira nevasta primariului, cucerită de fericire și de adâncă recunoștință către Făcătorul Dumnezeu, să îngrijește ca și băiatul morariului să aibă la botez întocmai ca și al ei copil acelaș fel de hăinuțe și trochiță și perină și alte mirodenii prisositoare, și stărui pe lângă soțu-i, ca tot în aceeași zi să fie botezat, deși primariului nu-i tocmai convenia, totuși în estazul marei fericiri ce-l ajunsese, nu-i respinge dorința.

Des de dimineață Duminecă îndeamnă p'un servitor al casei să-i pregătească căruța mai ușoară și mai măreață, la carea să 'nname cei doi roibi tineri și sburdalnici. În căruță înstalează apoi pe moașa satului carea era o văduvă cam trecută în ani, pe nașă-sa o cocoană din orașul învecinat și apoi pe cei doi copilași, iar primariul prinzând hăturile dă indemn căluților. Uitasem să amintesc că morariul Ion al Catei, în nădejdea unui chef, să aninase în șireaga din-dărăt.

În aceeași Duminecă să mai prăznuia și cuviosul părinte Nicolae, d'aceia și copilașii, primiră prin sf. botez numele sfântului, când după priceperea mea, porniră către casă.

Dar mai la vale, tot în strada principală, era ospătăria și aceea era tocmai în calea primariului, dar mai cu seamă în cea a morariului, iar acesta gâdilind ambiția primariului, să opresc la ospătărie ca să dea cinstea cuvenită unui atât de mare eveniment. Aci mai convine el cu niște prieteni, și de oarece nevastă-sa îi cricise d'acasă: să nu dea bănuială de sgărzenie cu omenitul, că doară neprețuit dar le-a dăruit Dumnezeu, apoi mai fiind și nun la morar, avea îndoită pricină d'aș arăta dărnicia.

Copilașii cari dormeau în ticnă, sunt așezați pe vatra cuptorului ospătăriei, iar primariul Dinu și cu mulții săi prieteni să sufulcară pe mâncare și beutură, încât ospătariul cu anevoie îi îndestula.

Și cocoana nașă orășană încă era la masă, și măcar că la început să fudulia pretecstând modestie în ale închinatului cu păharul, mai apoi să dovedi că nu-i în stare a răzbi cu obraznicia sătenilor, așa că dela o vreme cedează și să obișnuște a ținea rând cu lumea, și era nostim de observat că peana ce-i decora marea pălărie să tot, apleca spre podele dimpreună cu cinstitul nas a cocoanei, pe când mantaua de mătăasă începuse binișor a să decora cu petele provenite din bucatele și stropșorii de vin.

Ceialalți încă par'că întineriseră, iar mai nimerind și o grupă de țigani cu vioare, petrecerea lua avânt.

Și toți o învăteau „de doi“, chiar și bătrânioara moașă să bălăbănia cu juratul satului.

Dar în toiul celui mai vesel joc și între chiotele mai strajnice s'aude un glas de copilaș plângând, iar primariul să trezește înfiorat și zice: „Vai de mine copilașul meu! Oare câte ceasuri or fi birtașe? Dar nu-i lipsă, că mă duc să prind caii!“

Reîntoarce apoi ca să-și ia copilul, când colea altă surpriză. Din perinute și năframe să iveau de ambele părți căpșorul roșu ca racul și căscând gurițele țipau. Intinse mâna să-și ia copilul, dar stete locului nedumerit și întrebându-să: „Oare care-i al meu?“

Da, care-i? Două perinute asemeni, tot așa și cepsuțele și tot aceiași obrăjori roș-întunecați și nervoși.

„Ei, de aș ști numai!“

Moașa căzuse sub masă și dormea tun, pe când nașa stătea lungită într'un pat, galbină ca de ceară, și așa n' avea pe nimeni să-i dea rost și lămuriri: să-și știe copilul.

Tări pe morar, dar acesta abia îngânând zice: „O fi asta, dar mai anumit e celalalt“, căci primariul îl înțeția nervos: „Care-i al tău?“

La o vreme îl liniștește fata ospătarului, zicându-i: „Nu te supăra d-ta, ci ia unul și du-l la mamă-sa, că doară ea își cunoaște copilul!“

Și primariul își ia un băiat; iar pe celalalt îl dete morariului și porniră către casă.

Ajunși, fiecare din mame grăbi a-și liniști copilul.

Ioana se obișnuise cu năravul de a bea al bărbatu-so, nu însă Samfira, dar totuși tăcu, fericită că își alăptează odorul.

Primariul văzând că nevasta își alăptează în liniște copilașul, zise ușurat par'că: „Și totuși e acesta adevăratul copil, mulțamescu-ți Doamne!“

„Adevăratul copil?“ întrebă ea uimită. „Cum ar și putea să fie un altul?“

Rizând, primariul îi istorisește pățania dela ospătăria din V., așa că i-a fost cu neputință dintre perinute și scufe să-și cunoască copilul.

Primărița zise zâmbind: „Așa ceva numai unui om i-se poate întâmpla dar totuși . . . du-te și-mi adă pe al morarului, căci n'aș crede să-și seamene atâta între sine“.

Ambii băfeți sătui și îndestulați odihneau în pat, cu pleoapele închise, gurița rotungioară, așa că privindu-i mereu și zimbitoareii femeii îi venia mai anevoie respirația și grăbită le smulse scufițele de pe cap, dar ambii aveau păr des și negru.

„Cerescule Părinte!“ îngână pălind primărița, și desfășându-i să cutremură observând cât să asemanau.

Îi întoarce și'n dreapta și'n stanga, pân'ce să deșteptară și fac o gălăgie infernală; iar acuma cu gurițele căscate își asemanau și mai mult.

„Acum ieși singură din încurcătură!“ îi zice primariul, scărpînându-se după ureche.

„Parcă-i făcătură;“ șoptește femeia, dar nu înceta a-i privi mereu. Și mereu îi asemena și n'o mai sfârșia.

Vine mai târziu cea mai mărișoară fată a morariului și deschizând încet ușa, își cere frățiorul.

Dar oare care-i?

Sărmana Samfira își frângea mâinile exclamând: „Mare rău ne-ai pricinuit bărbate, bărbate!“

„Vezi bine că eu, că de nu mă îndemnai să iau la botez și pe al morariului, îmi cunoșteam copilul;“ zise el mânios.

„Și credeam că vom câștiga binecuvântarea lui Dumnezeu peste al nostru copilăș!“ lamenta dânsa.

„Acum n'ai încătrău, dă-l pe unul, că fata așteaptă“.

Femeia însă îi luase pe amândoi în brațe, zicând: „Moașa mi-e ultima nădejde, că doară i-a scăldat ea“.

„Voiu aduce-o mâne;“ răspuse bărbatul, și luând un copil, îl întinse fetei.

„Oprește-te pentru Dumnezeu!“ strigă disperata nevastă; „ia pe ăsta, că acela e al meu.“

Moașa mărturisi sincer că n'a fost atât de atentă, dar nici n'a dat de vr'un semn deosebit, dar rosti o vorbă înțeleaptă, zicând primăriței: „Fiți numai cu îngăduință și pe grijă, că vine îndemnul din lăuntru, atragerea inimei și să va descoperi care vă este copilul.“

Samfira încă o voia aceasta cu toată conștiințiositatea și d'aceea și dispuse ca zi de zi să-i aducă pe Niculiță al morariului și îl îmbrăca în hăinuțe curate, stând ceasuri dearândul îi contempla, așteptând mereu să să ivească acea atragere firească a inimei.

Dar zădarnică așteptare și mănătă de disperare alergia la femeia morariului și-i pune ambii copii pe genunche și cu teamă o întreba: „Nu să ivește la tine simțământ de adevărată mamă pentru unul din acești duoi copilași?“

Aceasta aplecând cu resignare capul, zicea: „Ce să să ivească în mine, doară amărăciunea când privesc corfa cea vârfuită cu zdrențele de haine“.

Plângea sărmana primăriță, zi și noaptea plângea și își pierduse or-ce rost de stăpână și lăsase pe servitorime de capul lor, și mai că nici pentru bărbat n'avea vorbă bună, căci lui și numai lui îi atribuia nenorocirea aceasta.

Adesea își amintia primariul că ce femeie bună, blândă și veselă avea odinioară, cât îi însenina ceasurile de tristețe și numai un unic dor o muncia; iar acum că i-se îndeplinise și această dorință, să ivește o pacoste nouă, așa că primariului i-se părea că-l apasă un munte pe suflet, ca nu cumva copilul său, carnea și sângele său să fie dincolo, la morar, suferind foame și golătate,

pecând al morariului băiat are aci toate în abundență. Gândul acesta îi răzbea sângele în creier. Într-o zi de sărbătoare venise și la mine ca preotul său—cerând sfat și mângâiere. I-am recomandat rugăciunea către Dumnezeu, căci ea îi va ușura conștiința, și-i mai pusei în vedere că într'al doilea, mult într'al treilea an să ivesc însușiri cari vor stabili cunoașterea adevăratului băiat. Îl mai făcui atent că el personal are unele deosebite semne, d. e. nasul îi era dat nițel spre stânga și e cu alunele p'ângă ochi și are păr cenușiu, pe când a nevastei plete sunt negricioase; iar acestea sunt semne îndestulitoare. Ele deocamdată nu să observă, dar mai târziu ies la iveală.

Primariul, nădăduind în Dumnezeu și'n ce-i va oferi viitoriul, își căută cu zel de lucru, pe când femeia sa nu să putea împăca cu vorbe și o rodea nedumerirea gândului, că de ar fi Niculiță al morariului adevăratul copil al ei și își petrece anii copilăriei în murdărie, zdrențos și rău tratat.

Cucerită de astfel de gânduri pornia cu haine noi la moară, și acolo ședea oare întregi în odaia sătulă de miazme rău mirositoare și privea copilașul; ceea ce sub alte împrejurări n'o făcea. Să nizuia a-și întipări în mintea sa deosebitele trăsături a feței fiecărui copilaș și apoi îi puneă în asemănare cu Niculiță cel murdar și care să târa abuzile pe vatră.

—Dar bunule Doamne, oare de e acest băiat carnea și sângele ei!

Băiatul voia tocmai să ducă la gură un ac cu gămălie și ea pe clipită îl oprește; iar Ioana leneșă, nepăsătoare cârpind o cameșuță zise trăgănător: „Dragă Doamne! Să mă nedumeresc de fiește nimica! Și așa cresc și sunt sănătoși înghiță or-ce, că și așa până aci n'am avut vr'unul bolnav.“

Ea, Ioana, deși săracă, era însă rotungioară și rumenă și plinuță, pe când instărita Samfira era par'că o ajunsese ani de foamete. Nedumerirea ce o înstăpânise îi stersese toată vraga. Pe Ioana puțin o atingeă or-ce curs ar fi luat jurstările, nimic o altera și adesea își zicea: E Niculiță dela primar copilul ei, e bine, că o duce ca un prințisor și ea n'are motiv de supărare; apoi mai observase ea că dela botezul copilașului îi mai prisosește câte ceva, că or de pornea sora mai mare cu Niculiță prin sat, mai toate femeile grăbiau să-l privească, căci în sat să lăfise povestea cu primeneala copiilor. Să mai nimeria că fiecare femeie puneă în mânuțele lui Niculiță câte ceva de ale gurei, — ca mai târziu alergând la primărița, s'o asigure pe toți sfinții, că Niculiță e leit primariul și să-l scoată din sărăcia aceea.

Sărmana Samfira mai auzind și sfaturi d'acestea îi venia să disperateze, nu alta; și nu mânca și n'avea nici un rost, așa că casa primariului devine cuib de suferințe și obidă. Rare-ori îi agrăia ea pe Dinu; iar sătenii, cari nu mai încetau cu intrigile și

josnice uneltiri, tot ei cei nevinovați, susțineau că primariul lor e ursuz și pururea mânios și dornic de ceartă. Și nici mai da față cu ospătăria și să feria a să întâlnească cu cei ce știau afacerea cu schimbul.

Primariul e într'adevăr puțin comunicativ, muncia mai dârz și adesea certa servitorimea fără motiv; iar aceste ieșiri nefirești la el proveniau din lipsa de femeie, carea cu blândețe și înțelepciune știa a pune stavilă relei porniri. Dar ea se 'nstrăinase de grijile casei, pentru aceea cu mai multă ardoare să 'ngrija de copilaș, care să desvoldă ca un băiat frumos dar mult serios, căci crescuse între lacrimi, lacrimi pe cari el nu le pricepea și privia sfios cu ochișorii săi albastri. Adesea-ori, și fără pic de motiv, avea sârmanul copilaș să observe câte o privire vrășmașă dela mamă-sa, respingându-l și exclamând cu amărăciune: „E celalalt, e celalalt!“

Servitorimea iubea mult drăguțul copilaș, și-l desmerda; iar prin curte îl ridicau pe câte un cal și galopau mereu.

Și Dinu încă să'mpăcase cu gândul că acesta i-ar fi adevăratul copil, căci era bălăior și cu ochi albastri ca și dânsul, îi lipsea însă alunelele de lângă ochi. Îl lua adesea ori cu sine prin șure și camere, îl ducea în grădina carea să'nvecina cu livada cea mare și nu departe d'aici erau arăturile sale cât cuprindea zarea ochiului așa că o lume mică î-se îmbie vederii; iar acestea toate erau destinate lui, ca unicul moștenitor.

Dar oare care-i adevăratul?

Munca continuă i-a fost prielnică, că nu-i lăsa timp de gândit; nu era tot așa și cu nevastă-sa, că fiind moara în nemijlocită apropiere și stând mereu la fereastră, observa adesea ori cum Niculiță al morariului să târăe prin nisip.

Drept e, copiii nu mai semănau, pentru că unul era bine îngrijit și celalalt părăsit ca vai de el, și apoi al morariului avea păr negru întunecat.

„Intocmai ca al meu!“ își zicea Samfira.

D'apoi morariul încă avea păr negru, pe când Ioana era bălăioară.

Și-i venia să 'nebunească, nu alt ceva.

Dar privind în ochii albastri ai bălăiorului ei copilaș și carele o privia cu atâta serioșitate, totuși îi să părea că acesta e cel mai aproape de inima sa, și îl săruta și îl desmerda, până'n clipita ce-i apărea capul negru buclat al băiatului din vecinătate.

Acesta însă nici grijă n'avea de nedumeririle ei, ci să juca în țărână și striga și ridea, par'că'ntr'ea lume ar fi a lui. Plângea adese-ori hăulind, mai ales când să apropia primărița cu voința să-i spele obrazul, căci nu își putea împăca conștiința dacă nu s-ar îngriji și de Niculiță al morariului. Și pe seama

acestuia trimetea loanei cămeșuță și opinci, brăciri și pălărioară, dar de necrezut băiatul era pururea neînăinat.

D'abia începuse a mișca cu piciorușele și să isprăvise cu îngrijirea mamei, ba nici un altul nu-l mai lua în seamă, căci în leagăn era deja al șaptelea, și așa sora mai mărișoară era ocupată cu acesta.

„Oare de ar fi al meu al meu“ !

Și acest când o muncia mult și o ruina și sufletește, și simțea cum se istovia și cu corpul. Mai avea și acea teamă: că dacă ulterior prin asemănuri mai deosebite să va dovedi că acesta i-ar fi adevărata odraslă și va fi nevoită a da pe Niculiță al ei, pe care atâta l-a îngrijit și iubit.

„Dar oare Dumnezeu să nu poată desluși, a limpezi această grea afacere ; oare nici la el să nu existe mântuire !“

Intr'una din seri cu lună plină trecea ea gânditoare prin o livadă din apropierea casei, și iarba de curând cosită respândia un miros plăcut și pe carele ea îl sorbia cu nesaț. Și își aduse aminte că de o vreme cam multă nu să mai interesa de munca câmpului, așa că numai bietul bărbat îngrija de toate ; dar privindu-și umbra lungăreață și subțirică ce lăsa corpul ei viguros odinioară, să spăimântă și oftând își zicea : „Numai de nu m-ar apăsa acest gând“.

Lăcrimând mergea înainte mai fără rost, că și așa nu era tipenie de om care s-o compătimească și să aibă milă de nedumerirea ei, de stărea-i sufletească. Știa ea că sătenii — egoiști din fire — își rid de ciudata întâmplare cu primeneala, cu schimbul băieților; iar sfatul lor — vorbe de clacă, — și recunoștea că nu-i rămâne altă scăpare decât să stea izolată, să nu mai comunice cu ei.

Pășind încet ajunse cu piciorul de ceva moale, și aplecându-să observă că-i un pușor de pisică, de curând ieșit la lume și cu ochii închiși încă. Ridicându-l îl luă la sine acasă, că știa în șură o mătă cu mici pușori, și așază și pe acesta în corfă, fiind cu atenție la purtarea mătei. Aceasta privi o clipită cu vrăjmășie la nou venitul, începu apoi a-l linge și a-l îngriji ca pe al său bucurându-să că sugă.

Samfira stete o vreme bunișoară lângă corfă ; iar mai apoi în pat fiind gândia neconținut la întâmplarea cu pușorul de pisică și se lumina mereu ca un luceafăr din zori în sufletul ei și cu încetul pierrea grija ce o chinuia atât de amarnic, căci un animal are mintea de a-i arăta o cale de ieșire și de scăpare din nedumerire, pe carea atâta amar de timp o așteptase, și să mira mult că om cuminte n'a fost atât de sfătuitor ca această pisică.

Dimineța e Dinu deosebit surprins că prânzișorul e iarăși — ca în vremurile bune — pregătit de nevasta sa, carea îl și

ăgrăi : „Da bărbate, acum mi-am aflat deslegare înțeleaptă a nedumeririi mele“ ! Și fața i-se însenină. „Cred că va avea sfârșit și suferința mea, numai de te-ai învoi și tu la ceea-ce m'am hotărît eu“.

„Fă ce-ți place, numai să fie ca odinioară“ ; să grăbi a zice primariul.

„Așa o să și fie!“ răspuse ea râzând și ieși din odaie.

El se apropie de fereastră, privindu-o, că deși își ținea capul aplecat, totuși umbletul și ținuta nu mai erau trândave și târâitoare, ci dovediau energie și siguranță. Ea dispăru intrând în casa morariului.

Ioana stătea la masă cârpind ca de obicei, pe când micuța copilă plângea în leagăn ; iar ceilalți mai mărișori să certau pentru niște pere. Niculiță încă era părtaș la gălăgie că poftia și el o pară ; dar când observă pe primărița și de groaza spălării, începu a sbiera cu toată puterea, căutând loc de scăpare.

Primărița însă nu le dăte nici o atențiune, ci să așeză lângă morăriță.

„In casa ta îs toate de-a valma, mi să pare că nici vocea ta n'o mai poți desluși“.

„N'are de a face, eu sunt obișnuită cu acestea“.

„Ar fi timpul să ai și tu parte de o casă mai spațioasă.“

„Nici vorbă de așa ceva că ne lipsesc mijloacele, apoi nici bărbatul tău nu ne ajută. Al meu susține că-i merge rău, și că de n'ar fi puzderia asta de copii ar apuca câmpiile“.

Samfira să ridică, căci o enerva gălăgia copiilor, și pe cei mai mărișori îi scoase afară ; iar lui Niculiță îi smulse putregaiul de pară dându-i una coaptă.

Făcându-să liniște, să așeză de nou lângă Ioana, reluând vorba : „Eu aş crede că am putea face cele bune ; încerc eu, sfătuind pe Dinu să ridice moara cu etagiu, căci vezi mă sfârșesc cu zile din pricina copiilor.“

„Și tot vina ta e, că ești prea simțitoare,“ reluă Ioana. „Noi n'avem vreme de gândit și nici nedumeriri nu ne muncesc, ceea-ce ne-o da Dumnezeu aceea să și fie!“

„Ce bine ar fi d'aș fi și eu nepăsătoare ca tine ; vezi că acum mi-am hotărît altfel, că alt leac nu este decât voi să vă învoiți a-mi da ambii copii, că atunci aş avea liniște“.

Morărița își gândia că așa ceva n'ar fi de nici un rău pentru băiat, dar nu răspuse îndată ca să nu dea prilej de bănuială, ci continuă cu cârpitul. Dela o vreme răspuse : „Prea ne nescotește primariul“.

Samfira promise că va stărui ca pe viitor el să fie mai darnic ridicând plata și împărțându-l de vamă.

Și își gândia Ioana că singură nu știe care i-ar fi adevăratul copil și că e mai bine ca ambii copii să-și aibă o soarte si-

gură, deci își zise: „Fie ambii ai tăi, dar cu condiția că or cum s'ar desvolta — în depărtatul viitor — năravul firesc al vr'unuia; căci eu un copil restăfat și bine ținut, nu sunt în stare a-l reprimi“.

Auzindu-o primărița, vorbind astfel, grăbită să apleacă și luând în brațe băiatul, iese — ca o furtună — pe ușă; iar primariul — dela fereastră — o privia cum venia cu pas energic, nou înviată și radioasă că are și pe acest copil în brațe, e al ei.

Și așa să sfârșește „nedumerirea unei mame“.

Doina lacrimii.

Mică lacrimă ferbinte —	Cât alean și vis perdut
Ce te 'ncerci, — când n'ai cuvinte —	Arde 'n licărul tău mut,
Ce te 'ncerci, — când nu ți-i dat	Câtă batere de soartă
Decât slabul tremurat —	Micul strop în unda-i poartă —
Să dai altui suflet veste	Cum un mic luceferel
De cât dor în tine este,	Largi pustiuri poartă 'n el...

(Cultura națională).

A. TOMA.

Rănitul.

În soare-apune	Patrule iuți de ulani,
C'un glonț în rărunche	Ca pe cai năzdrăvani
Cade 'n genunchi	Dinspre-apus se ivesc
Ca pentru rugăciune...	Pe sute de drumuri, și ceresc
	Sălbatic
Pe muchea de șanț	Furlunatic
Singur între morți — pietros dorobanț,	Pe 'nsângerațul șes ardelenesc...
Glia mușcă,	
Mâna și-o încheaștă de pușcă	(Ramuri).
Și trage, trage cu jind	
Murind...	

A. COTRUȘ.

Cuvinte înțelepte.

Sângele cel nevinovat cere judecată dela Dumnezeu și nu lasă.

Neculce.

Mai pre lesne este soarelui răsărit razele luminii de pe fața pământului
a-și opri, decât adevărul în veci cu minciuna a se coperi.

Dimitrie Cantemir.

În toate curați și în toate blânzi să fim.

Dimitrie Cantemir.

Caută-ți liniștea sufletească în Evanghelie, pentrucă ea e izvor nesecat
al tuturor adevărilor, ceea ce nu să mai află nici unde.

Kant.

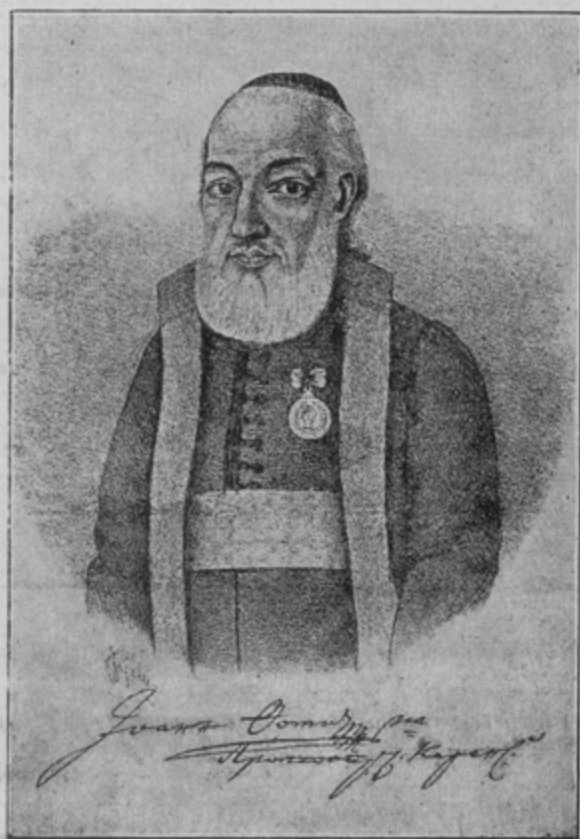
Fii sincer și cu inima deschisă. Nu te folosi de înșelăciune, și în
gândurile și faptele tale să fii călăuzit totdeauna de dreptate.

Franklin.

Protopresbiterul Ioan Tomici

1804—1839.

S'a născut în Vărădia la 3 Decemvrie 1771. S'a sfințit întru preot pentru comuna Dognecea în 1 April 1795. În 3 Iunie 1804 a fost numit asesor consistorial și protopresbiter. A fost ales asesor în scaunul orfanal al Comitatului Caraș. În 23 Octomvrie 1804 a fost sfințit întru protopresbiter al Caransebeșului, în biserica din Caransebeș cu hramul Sf. mucenic George, în care zi^{de}

Duminecă a și fost instalat prin însuși episcopul diecezan Iosif Ioanovici de Șacabent. În onoarea noului protopresbiter și în a negustorilor români din loc, s'a servit un prânz în vechia reședință episcopoească din incidentul instalării. Protopresbiterul Ioan Tomici venind în Caransebeș cu încuviințarea episcopului diecezan a șezut mai întâi în vechia reședință.

Prima liturgie ca protopop a slujit-o Ioan Tomici în ziua întâi și a doua de Crăciun din 1804. În 22 Decembrie 1804 a primit arhiva protopresbiterală dela fostul administrator protopresbiteral Ștefan Atanasievici, protopresbiterul Lugoșului.

Cu primirea arhivei și-a început în toată forma oficiul său de protopresbiter, pe care l-a purtat cu cinste și toată vrednicia până la 18 Aprilie 1839, când a adormit în Domnul, atins de apoplexie în etate de 67 ani. S'a înmormântat prin Gavril Ioanovici. A servit bisericeii și școalei 44 ani binecuvântați cu o muncă rodnică și mult folositoare neamului, pentru care s'a făcut nemuritor.

Sub protopresbiterul Ioan Tomici s'au făcut multe îmbunătățiri la bisericile din Caransebeș (după cum s'a arătat la alt loc, unde a fost vorba despre bisericile din Caransebeș) și sub păstoria dânsului s'a ridicat crucea din piața mare și cea din dealul crucii. Referitor la ridicarea acestor 2 cruci, binemeritul protopresbiter, în descrierea bisericilor din Caransebeș se pronunță așa: „.....deci s'ar făcut din material bun ca să nu putrezească, să se uite numele și pricinele pentru ce s'or pus în aceste locuri de către bătrânii noștrii cei buni“.

Crucea din piață a trecut prin mai multe renovări.

Sub protopresbiterul Tomici s'a pus bază pentru fondul școlar, care, prin nechibzuința unora la desființarea graniței militare a fost ajuns în administrarea magistratului, și apoi sub influința guvernului unguresc, și toate stăruințele pentru recăștigare din partea bisericeii au rămas zadarnice.

Când s'a zidit liceul, în era ungurească, s'a folosit și acest fond, care trecea peste una sută mii fiorini.

„IACA NUCA“ ...

de D. Izverniceanu.

Odinioară îmi povestia cineva așa :

— Am terminat războiul și în cele din urmă, după revoluție am ajuns gol goluț în mijlocul drumului, și numai cu vestimentele de pe mine. N'aveam casă, n'aveam masă, n'aveam unde să-mi plec capul și nu știam de ce să mă apuc. Bani în buzunar ca în palmă și pe deasupra mă mai chinuia și o foame strașnică. Mă băteau gândurile să mă apuc de ceva lucru, dar nu mă trăgea inima cătuș de puțin, că vezi — păcatele mele, — în decursul războiului eram „domn“ și acum din domnie să ajung a lucra cu palmele la alții, simțiam că așa ceva ar fi fost pentru mine din cale afară degradător.

Am plecat dar îngândurat prin parcul Bisericii Albe, m'am plimbat cât m'am plimbat și în cele din urmă m'am așezat pe o bancă și am rămas cufundat în gânduri. Cugetam la mărirea mea de odinioară, căci ori și cum în decursul războiului mi-amers, fiindcă eram gradat și frontul nu l-am văzut și nici tunete de tunuri ori pocnete de puști sau de mitraliere încă n'am auzit.

Deodată cineva îmi pune mâna pe umăr și mă scutură.

— Noroc vere, ce mai faci?...

Am tresărit ca din vis, l-am privit o clipă buimac, în urmă venindu-mi îmi fire, am recunoscut în fața mea pe un vechiu cunoscut al meu.

— Ce să fac?... Fac pe neșorocul meu. Am ajuns rău.

Afurisita de revoluție m'a lăsat pe drumuri și nu știu de ce să mă apuc...

— Atunci e rău.

— Mai de așa nici nu se poate.

O clipă se opri, mă privi în față, în vreme ce eu îi priviam cicatricile de vărsat pe pe față.

— Parale ai?...

— Ai pe tartorul !... Știi că de eri seara nici n'am mâncat?...

— Hm, atunci nu e bine. Nici eu nu am parale. Am câteva *coroane* dar nu-mi ajung. Trebuie să începem ceva... Ori și cum trebuie să ajungem la câteva parale altcum e rău.

— De tine e bine, că tu îți ai *zănatul* tău, tu poți lucra și câștigi, dar ce mă fac eu?

— Să lucru?... Lucre cine o vrea, cu ai lui copii... Eu sunt sătul de lucru.

Atunci mi-am adus aminte de isprăvile cunoscutului meu.

Știam că a fost *șăgârt* la un *pitâr* și umbla cu *șpreți* prin oraș, înșirați pe o prăjină. Odată a vândut toți *șpreții*, prăjina a lăsat-o răzimată de un zid și el s'a făcut nevăzut cu tot cu banii maistorului. Altădată l-am văzut întorcând la un *ringlișpil*, iar mai pe urmă la un târg mare l-am văzut tot cânit pe față bătând toba mare, înaintea unei *pomârâmi*. Știam despre dânsul că era om umblat în lume și știa multe și de toate. Îl întreb :

Și ce ai de gând să facem?...

— Mergi cu mine...

— Unde?

— La *Bâzăieș*.

— La *Bâzăieș*?...

— Da, acolo facem rost de câțiva bănișori.

— Cum?

— Treaba mea. Las' numai pe mine. Eu îți plătesc trenul.

M'am lăsat convins. Ce să fi făcut alta? Mergând către gară, a cumpărat o pită cu cinci *crițari* și a împărțit-o cu mine. La tren a scos bilete de clasa a treia, când trenul a sosit noi ne-am urcat și drumul băiete către *Bâzăieș*. Acolo am tras la un *birt*. El a examinat sala cu băgare de seamă, în urmă întrebă pe *birtaș*, de are vre-o poneavă, ori așa vr'o pânză mai mare, că noi suntem *comegianți* și am vrea să dăm câteva reprezentații acolo în localul lui. Când l-am auzit mi-a înghețat sângele în mine. El m'a privit zâmbind și tocmai lucrurile înainte cu *birtașul*. Pentru sală, tocmise să-i dea 10 coroane de reprezentație, în urmă a cerut pentru amândoi de mâncare.

Prânzind îl întreb :

— Bine, bine loane, dar ce ai de gând să faci?...

— Ce am de gând să fac? Las că vei vedea. Știi că nu-mi place să mă tot întrebî atâta...

Am tăcut. Ne-am ospătat bine și am plecat la primărie. Erau două după masă, când am ajuns acolo. El s'a dus la primar și i-a zis :

— Domnule primar, noi suntem *comegianți* vestiți, vestiți, dar vezi că războiul ne-a prăpădit toate instrumentele. Vrem să dăm o reprezentație în comuna dumneavoastră cum n'ați mai văzut, numai să faceți bunătate și să ne împrumutați toba, ca să dăm publicului de veste pentru a se aduna.

Primarul, ca toți primarii, ușor crezător, ne-a cercetat amănunțit și văzându-ne voinici, s'a încrezut în spusele noastre și a început a zâmbi zicând :

— Bine că ai venit că cu războiul ăsta credeți că a mai dat comeșiant prin comuna noastră?... De fel.

— Domnule primar, dumneavoastră aveți intrare gratuită dimpreună cu doamna.

Primarul ne-a mulțumit surâzând, în urmă ne-a dat toba.

Tovarășul Ion, scoase atunci dintr'un buzunar două *căpițe* roșii, una mi-o puse mie pe cap, iar alta lui, în vreme ce *pălăriile* le făcurăm mototol și le vârîrăm în buzunare. Mai scoase o *cuvîță* cu vics, scuiță în ea și începu să-și încondeie fața cu niște dungi negre, iar din alta luă ceva alb și începu a-mi face și mie câteva dungi albe pe față și pornirăm pe drum bătând toba. La fiecare colț de uliță ținea cuvântări teribile, iar peste câteva minute o droaie de copii ne urmăria.

El făcea diferite strâmbături, iar copiii râdeau cu hohote. Incercam și eu să fac câte ceva, dar nu izbuteam, și atunci copiii râdeau și mai cu hohot de mine și-i auzeam vorbind în urma mea:

— Mă, să vezi că ăsta e și mai afurisit decât cellalt...

Eu râdeam în mine de prostia copiilor dar și de a mea.

Înainte de a însera am cinat, fiind-că ăsta era lucru de căpetenie, încolo vină ori și ce ar veni pe capul nostru.

Tovarășul meu, Ion, tocmi câteva mese și câteva scaune în colțul birtului, unde se afla și o fereastră. Întinse apoi o pânză împrumutată dela birtaș, care acoperi colțul birtului și cu el masa, scaunele și fereastra. Ceru apoi o măsuță mică pe care o așeză la intrare și două farfurii pentru a încasa banii de la public.

Nu peste mult publicul începu să vină. Copii, femei, fete, câțiva bărbați și primarul cu familia. Fiecare își plătia taxa de douăzeci de *crișari*, bine înțeles afară de primar și de ai lui, în urmă când ne-am convins că nu mai vine nimeni, ne-am retras după pânză care ne servea și de cortină. Aci îmi puse zece coroane în palmă șoptindu-mi:

— Vără-i în buzunar!

Restul îl dădă el în buzunarul pantalonilor. Bătu apoi de câteva ori cu un cuțitaș într'un păhărel, apoi scoase și curății o nucă de gheoace. Se desbracă numai în cămașă, își suflă mănecile în sus și pe mine mă puse să mai bat odată în păhărel și în urmă să ridic cortina.

El se prezentă înaintea publicului, le vorbi ceva de războiu, apoi ținând nuca, respective sâmburul în mână zise:

— Ce-i aceasta?...

— Nucă!... răspunse publicul.

— Vedeți nuca?... Nu-i nuca.... laca nuca, nu-i nuca!... laca nuca!

Și deodată îi dete sâmburului pe gât în jos, în urmă din nou grăi:

— Nu-i nuca!...

Și făcându-mi semn, eu lăsai cortina în jos. Publicul prinse a râde, încredințat că acesta e numai începutul și mai târziu vor să urmeze celelalte.

Ion însă se îmbracă repede, deschise fereastra cu băgare de seamă și-mi zise:

— Acum s'o ștergem, că altcum n'are să fie bine!... și sări pe fereastră.

Eu după el și fuga la gară. Trenul sta gata de plecare. Ne-am scos bilete și am pornit spre Biserica Albă îndărăt. Dar la gară a dispărut din ochii mei și nu l-am mai văzut, cam multă vreme.

.....
Așa îmi povestea cineva cu care făcusem cunoștință pe tren.

— Și dacă ți-a fost tovarăș de ce a fugit și de dumneata?
... întrebai eu.

— Ca să nu împartă venitul cu mine.

— Și de atunci l-ai mai văzut vr'o dată?...

— Cum să nu. Ajunsese director la vr'o trei gazete din provincie.

In memoria unor soldați români căzuți pe frontul Italian.

Mult sânge românesc s'a vărsat în diferitele răboaie purtate de dinastia Habsburgică. Oasele fiilor neamului nostru românesc, fost sub stăpânirea acestei dinastii, sunt semănate aproape în întreagă Europa. Frontul italian, în războiul trecut, a fost din belșug acoperit cu trupurile fiilor neamului nostru.

Dintre nenumăratele jertfe aduse pe acest front ni s'a dat să cunoaștem două din fostul regiment ces. și reg. Caransebeșan

Nr. 43, care s'au învrednicit de un frumos monument din partea fraților noștri italieni. Sunt doi soldați români fără îndoială credincioși ai eparhiei noastre, cari împreună cu un soldat de alt neam, și-au aflat odihna în mormânt comun pe pământul Italiei.

*

Primarul orașului nostru Caransebeș, domnul Frideric Pauck a primit din mâna amică o fășie din ziarul maghiar „Az Est“ din Budapesta, cu fotografia unei pietre de mormânt (piatră sepulcrală) ridicată pe mormântul a trei soldați din cimitirul Vazolla. În această fășie de ziar sub titlul „Arhiducele Iosif a lăsat să se ridice în un cimitir italian un monument la trei simpli ostași eroi de ai săi“ să reproducă fotografia, ce o prezentăm aci, și să istorisesc următoarele, ce le redăm în traducere românească.

*

Arhiducele mareșal Iosif lucrând la memoriile sale din războiu, între notițele ziarului său despre câmpiile de luptă a aflat numele a trei eroi dintre soldații săi, cari odată, în timpul luptelor dela Montello, pe frontul italian, în anul 1918, l-au însoțit în pozițiile delu Piave. Când arhiducele Iosif s'a întors cu însoțitorii săi pe drumul Collalto-Susegana, în un luminiiș a căzut o granată italiană. Granata n'a rănit pe arhiduce, dar a omorât deodată pe cei trei soldați însoțitori ai săi.

Acești soldați: Brinzay Gyula, Tiffia György și Tiszmin Imre,¹⁾ au servit în fostul regiment ces. și reg. de infanterie Nr. 43 din Caransebeș, și pe cum arată numele lor, doi din cei trei, au fost de naționalitate română. Arhiducele Iosif a dispus îndată cu privire la înmormântarea soldaților, și colonelul Pallaghy Dezső,²⁾ comandantul fostului regiment de honvezi 31 din Veszprém, i-a înmormântat pe lângă onorurile ultime, în mormânt comun. Mai târziu a înconjurat mormântul cu pietre, a plantat pe el flori și palme și a pus la mormânt cruce de lemn tare, gravând pe ea, că în ce împrejurări au murit moarte de eroi cei trei soldați.

Arhiducele Iosif revidându-și ziarul său, și-a adus aminte de cei trei soldați, și prin ministerul maghiar de externe, apoi prin ministerul de interne, ca autoritate de inspecțiune a mormintelor armatei, s'a interesat de soarta mormintelor soldaților eroi. După eruire îndelungată s'a constatat, că italienii, în cursul regulării mormintelor eroilor, au așezat rămășițele pământești ale celor trei soldați în cimitirul din Vazolla. Dela inspectoratul italian din Padua, al mormintelor armatei italiene, a ajuns la arhiduce încunoștiințarea preventivoare că pe mormântul celor trei soldați vor ridica o piatră sepulcrală (mormântală).

Aceasta s'a și făcut de atunci, după cum se poate vedea din fotografia comunicată. Această simplă piatră sepulcrală arată

1) Așa sunt scrise în ziarul maghiar numele soldaților căzuți. Numele corect va fi fără îndoială: Iuliu Brânzei, George Tiffia, Emeric Tismin.

2) Dezideriu.

nu numai gloria soldaților, ci demonstrează și aceea, cu câtă pietate griesc italienii memoria soldaților maghiari, și e dovada acelei părintești îngrijiri, cu carea totdeauna s'a purtat arhiducele mareșal „Tata nostru Iosif“, al soldaților maghiari față de simplii săi soldați.

*

Aceste le citim și suntem mulțumitori că am aflat despre cinstea și îngrijirea, ce s'a dat eroilor căzuți, bieților fii ai neamului nostru. Din cele istorisite vedem, că arhiducele Iosif s'a îngrijit pentru înmormântarea cu cinste a celor trei soldați simpli, cari au fost omoriți de bomba italiană, scăpând dânsul ca prin minune. Și suntem mulțumitori că aflând în însemnările sale numele celor trei soldați a luat măsuri, ca să se informeze de mormântul lor. În titlul istorioarei se zice, că arhiducele ar fi pus monumentul pe mormântul soldaților, din istorisire însă vedem, că italienii eshumându-i i-au așezat în alt mormânt, și au așezat monumentul pe mormânt, gravând pe monument, după cum se vede, următoarea inscripție:

„QUI SEPOLTI“
BRINZAI GYULA
TIFLIA GYÖRGY
TISZMIN IMRE
SOLDATI UNGHERESI
DEL REGIMENTO FANTERIA N. 43
CADUTI IN GUERRA
NEL GIUGNO 1917.

Românește:

aci înmormântați
Brinzai Gyula¹⁾
Tiflia György
Tiszmin Imre
soldați maghiari
din regimentul de infanterie Nr. 43.
căzuți în războiu
în Iunie 1917

*

Deci fraților italieni li-se cuvine toată recunoștința și mulțumirea.

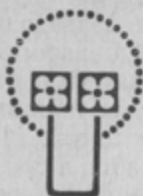
Despre arhiducele Iosif, cei cari l-au cunoscut în timpul războiului spun, că n'ar fi prea simpatizat cu soldații români; din contră pentru maghiari și-a arătat toată dragostea, povestindu-se multe despre relațiunile sale prietenești cu soldații maghiari, în

1) Iuliu Brânzei
George Tiflia
Emeric Tiszmin.

urma cărei afecțiuni, soldații maghiari îl și numeau „József apánk“ (Tatăl nostru Iosif).

*

Când s'a primit dela domnul primar fășia de ziar, redacția Foi Diecezane a luat notiță despre numele celor trei soldați, și a rugat pe onorații preoți să cerceteze în comunele lor, spre a afla locul, comuna, de unde sunt dâșii, dar durere, nu s'a primit nici un răspuns. Și mult am fi dorit, ca sărmanii lor părinți, eventual soții, fii și rudenii, să fie putut afla, spre mângăerea lor, locul de odihnă, în loc străin, al iubiților lor. Fie ca dâșii, pe calea Calendarului nostru să le afle urma. De încheiere zicem: „Dumnezeu să-i odihnească!“

Vindecare momentană după o boală de 18 ani.

Femeia de zidar Michelina Maestroni de 37 ani, din Vighignolo lângă Milano, era de 18 ani greu bolnavă. Mai întâi, diferiți medici au stabilit la dânsa o grea tuberculoză de oase.

Sermana femeie a fost transportată din un spital în altul. Înainte cu vr'o trei ani a stăverit la dânsa în un spital din Milano Dr. Maiocchi o formă grea de îmbolnăvire generală a oaselor. Un os al piciorului stâng a trebuit să fie delăturat pe cale de operație. Aceasta însă nu a adus nici o îmbunătățire, ci din contră.

După câțva timp, a trebuit să se întreprindă o a doua operație. A urmat a treia, a patra, a cincia.

La aceasta s'a adăugat o paraliză a umărului stâng, brațul și mâna au devenit cu totul imobile și fără simțire. Multe, dure-roase punctări (impunsături) n'au ajutat nimic. După ce a mers dela un spital la altul, bolnava a cerut mai pe urmă cu insistență (stăruință) să i-se permită a se întoarce la căsuța ei din Vighignolo, pentruca să moară, acolo, în brațele bărbatului ei.

Medicii s'au opus, Michelina însă a insistat cu îndărătnicie în dorința ei. Administrația spitalului a cumpănit, că arta medicală nu-i poate mai mult ajuta muribundeii, și a împlinit în cele din urmă dorința ei, după ce a cerut să i-se dea un revers scris din partea familiei.

Dară nădejdea ei, că aici să fie mântuită prin o moarte grabnică, nu s'a împlinit; mai mult, suferințele ei s'au înrăutățit. S'a adaus o tuberculoză de amândouă părți a plumănilor, medicul curant (care o îngrija) a trebuit înainte cu câteva săptămâni să constate mai departe, că și coloana vertebrală (osul spinării) ar fi atacată de tuberculoză.

Michelina sta sgârcit culcată în pat, schincind de dureri. Pentruca nefericirea să fie cu vârf, s'a mai adăugat și cangrena.

Dela sfârșitul lunii Septembrie a nădăjduit ea moartea sau vindecarea repentină. Căci atunci avu suferinda o minunată viziune. I-s'a arătat preotul comunei sale, mort înainte cu 4 ani, care a avut renumele de sfânt. El i-a declarat: „Michelina nu despera (nu

te desnădăjdui). Nădăjduiește și roagă-te. Ziua de 8 Decemvrie i-ți va aduce ție moartea sau vindecarea“.

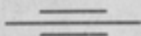
Michelina a crezut cu credință tare ca stânca, și neclintită în minunea ce îi stă înainte cu opt Decemvrie, ziua zămislirei Mariei.*) În ziua făgăduită de dimineață la 6 oare, se înfățișă preotul de acum al comunei, care prin toate săptămânile a întărit-o în credința și nădejdea ei, și îi aduse sfânta cuminicătură.

Michelina după ce s'a cuminecat, s'a rugat fierbinte împreună cu preotul ei către Maica lui Dumnezeu.

Cătră opt oare s'a simțit dânsa cuprinsă de o stare de slăbiciune. Bărbatul ei se repede în odaie cu un mijloc de întărire al inimei. Dară, cum înmărmurește el, când Michelina deodată aruncă acoperitoarea de pat (plapoma), se scoală și cu pași tari umblă prin odaie. Au perit toate simptomele de paraliză, liber și ușor mișcă dânsa brațul stâng și mâna. Minune! Minune!! Ca fulgerul se răspândește acest strigăt de bucurie prin stradă, prin comună, prin întreaga Lombardie.

Michelina fu cercetată de medici. Dr. Ponzoni stabili deplina însănătoșare, lipsa oricărui simptom de boală la muribunda, carea încă cu puține zile era cuprinsă de o mulțime de patimi „incurabile“. El a făcut un raport amănunțit autorităților medicinale din Milano.

(„Banater Deutsche Zeitung“ din Timișoara Nr. 16 din 20 Ian. 1928)

*) Sărbătoarea zămislirii Născătoarei de Dumnezeu ce se serbează în opt Decemvrie de romano-catolici.

Poezii populare bănațene

— din colecția lui George Cătană —

Ce ai gândit tu măi bădiță
Că eu 's floare romoniță
Să mă găsești pe uliță.
Eu mi-s floarea florilor
Din grădina domnilor,
Pe seama coconilor.

Măicuță când m'ai turnat,
A fost vânt ș-a tot ploiat.
Cum a fost atunci de rău,
Așa-i acum traiul meu.

Bădiță păr rătezat
Astă noapte te-am visat
Că te-ai dus și m'ai lăsat.
Mulțămesc lui Dumnezeu
Că nu-i cum am visat eu.

Tot așa dac'aș trăi
Nici când n'ași îmbătrâni,
Pe ulița noastră ceață,
Dar la mândra miere 'n față.
Pe ulița noastră 'i tină,
Mândra m'așteaptă cu cină
Și cu dor dela inimă.

Câte fete's pe la noi
Toate's bune de cimpoi.
Numai două's frumoșele
Că's ca ochii mândrii mele.

Maciovan cu șuba albă,
Treci Timișul de ți-s dragă.
Prisăcan cu șuba sură
Treci Timișul să-ți dau gură.

Spune-mi mândră și ghicește
De ce frunza 'ngălbinește
Pică jos și pntrezește?
Și iar spune-mi și ghicește
De ce omu 'mbătrânește
La fete nu trebuiește?

Frunza-i bătută de vânturi
Iar omul de multe gânduri.
Toate sue și cobor,
Toate 'nvie, cresc și mor.

Fire-ai lume ori n'ai fi
Deacă n'am cu cin' trăi.
Că cu cine aș fi trăit
M'o lăsat m'o părăsit;
De te-aș vedea lume arzând
Eu n'aș cure să-te stâng
Ci aș cure să te aprind.
De trei părți cu lemne verzi
Aduse de prin livezi
Și de-o parte cu nscate,
Doar vei arde jumătate
Deacă 'n tine n'avui parte,
N'avui parte nici noroc,
Să fiu cu mândra 'ntr'un loc.

Floare albă de pe tău
Așa a lăsat Dumnezeu,
Decât bine mai mult rău.
Pământul să crească iarbă
Străinii tată și mamă.
Pământul să crească flori
Străinu frați și surori.

Atâtea năcazuri am
Câte zile într'un an,
Ș'atâtea gânduri îmi vin,
Câtă frunză 'ntr'un smochin.
Ș'atâtea gânduri mă bat,
Câte stele's pe Bănat
Las mă bată cât le place,
Dac'am fost prost n'am ce face.

Măibădiță om nebun
Săruți fetele pe drum,
N'ai rușine nici de cum.
Măi bădiță nu-ia bună

Săruși fetele pe lună.
Dar cum nu le-oi săruta
Dacă sânt pe pofta mea
Și ele iar vreau așa.

Badea care mi drag mie
Nu lucră la păorie
Ci scrie 'n cântălărie.
Scrie două trei rânduri,
Numai poate de gânduri.
Și mai scrie o minută,
Toată ziua i pierdută.

Frunză verde de scumpie
Arză-te focul prostie,
Vai prostie din fetie
Mult rău îmi făcuși tu mie
N'am la neica omenie.

Dorule bucată rea
Eși dela inima mea.
Dorule bucat' amară
Eși dela inimă afară,
Că-i mult de un an de zile
Decând strici inima 'n mine.

Adunate de **Simion Toma** 124 din Valeadieni.

GHICITURI.

Eu viu când nici nu gândești, și mor la nașterea mea; și
cine mă'nsoțește nu vine nici odată fără larmă.

(Fugierul)

Care e casa micuță care n'are nici fereastră nici ușă, și
micul stăpân când iese trebuie să spargă păretele.

(Ou)

În care vas nu poți turna vin roșu?

(În vasul plin)

Nu e nici fratele meu, nici sora mea, și totuși e copilul
tatălui meu. Cine e acela?

(Eu singur)

Capul meu prețuește aur, și mai mult decât aur; oamenii
îmi taie picioarele și-m zdrobesc trupul, și eu dau viață cui îmi
dă moartea. Cine sunt?

(Grâu)

Butucel de piele, cu două găurele.

(Nasul)

Cine-l face nu-i trebuie și cui îi trebuie nu-l face.

(Sicriu)

Fumul dracului în capul omului.

(Beția)

Am un țarc plin de melci albi.

(Gura cu dinții)

Dacă n'ar fi lumea ar peri, eară dacă multă este, lumea
prăpădește.

(Apa)

Șede baba lângă foc, îmbrăcată într'un cojoc.

(Mata)

Vulpoiul și Găinele.

*Fabulă**)

A fost odată un vulpoi
Vulpoi de soi
Vulpoi ca mulții alți
De soarte sămănați,
Ce-și duc viața prin desigur
Pe râpi, coclauri și hățișuri.

Vulpoiul nost' de nobil soi
Purta un lung podos codoi,
Se cunoștea, că-i prea roșcat
Cum nu sunt vulpile 'n Bănat.

Bunicul lui a fost adus
De prin Bavaria de sus,
Nepoții lui azi au ajuns
Sub codrii „dacici” mai în sus.

Nepotul nostru din poveste
Tot știricea, de azi mai este
Vre-o muncă așa mai unsuroasă:
Că pofta lui tot i-se lasă
Spre carne de găină grasă,
Cum ar putea așa mâncare
Să afle 'n România Mare.

Vulpoiul nostru „venitură”
— Ca veneticii bun de gură —
Gândi să facă o strânsură
De galițe în bădătură.

(In Ferdinand, sau în alt sat
— E pentru noi irelevant.
Destul că faptul s'a 'ntâmplat
Pe Valea-Bistrei în Bănat.)

Găini moțate și șuchiate,
Cu creasta roșie, deochiate,
Și pintoage la picioare,
Cu penele sclipind în soare,
Unele fără cocoș
— Cocoșul lor vai! e un moș —
Inpopulară cea strânsură
La un român în bădătură.
Să se fi strâns ca la treizeci
De creste de găini zevzeci.

Când plină fu cea adunare
Se auzi în depărtare
Pârăitură ca de gard
Și'n urmă lemne care cad...
La vreme apăru vulpoiul
Târându-și delicat codoiul
Prea alb în vârf, prea deochiat,
Cum nu sunt vulpile'n Bănat
Și începe astfel să grăiască
La adunarea păsărească.
„O să vă fie cu mirare
Că în România asta mare
Mai poate fi așa întâmplare

*) Prin satele de pe Valea-Bistrei colindă de câțeva vreme șvabul sectar Ernest Vetter zis și Wiater, învățând pe români altă credință de cât cea strămoșească. E de origine din comuna colonizată Ferdinand. Munca diferitelor întreprinderi nu i-a plăcut, ci și-a căutat o ocupație mai ușoară și mai rentabilă. A trăit o vreme numai din predicile, din loteriile de prăjituri, din vânzare de carpe și ștergare, vândute de frați. În o Duminecă în 4 Martie 1928, l-a surprins d-l pretor Dr. V. Meda în un grajd „fărbuit” din Rusca-Montană în societatea a vre-o 30 femei și câțiva bărbați, predicând smintelile sectarismului. E interesant că la acea adunare au fost numai români și nici un șvab, cu toate că locuitorii comunei Rusca-Montană sunt 2 părți români și a treia parte șvabi.

Pentruce șvabul sectar Ernest Vetter predică „pocăința” numai românilor și nu și celor de un sânge cu el? Nici odată să nu crezi Române că streinii îți vor fericirea ta!

Ca un vulpoi din neam strein,
Să ție lecții la găini.
Pământul răsădind mereu
Găini! uitați pe Dumnezeu.
Găindreasca-obișnuință
Și învechita voast' credință
De-acuma să le lăpădați,
De mine voi să ascultați,
Eu să vă 'nvăț, să vă 'nchinați,
Pe Domnul cum să-l lăudați :
Lătrând armonios vulpește,
Nu cotcodăind prostește !
Cât pentru trudă, învățătură
Mai dau târcoale pe la șură
Ca să vă văd voi cum mai stați,

Cum mai cloțiți și ce lucrați.
Când cuib prin paie scotocesc
Poate și eu mai greșesc,
Să-mi clătăr gura cu vre-un ou
Un ou, vai Doamne ! nu-i un bou!"

Insuflețita cuvântare
Aplaudată-a fost de adunare
Prin cârăite nesfârșite,
Bateri de aripi prelungite...

Doar' fluturarea unui gând
Trecea prin creste pe de-arând:
„De ce acest vulpoi strein
Moralizează numai pe găini?"

1928.

Iosif Delaglob

Cuvinte înțelepte.

Vremea face și desface, și ce vrei și ce nu-ți place.

*

Cugetul curat e o perină moale de odihnă.

*

Viața e o alergare spre moarte.

*

Meșteșugul vreme cere, nu se învață din vedere.

*

Timpul pierdut nu se mai întoarce.

*

Firul rupt nu se mai toarce.

*

Din grăunțe mărunte, se fac grămezi mai multe.

*

Celce nu voește, multe pricini găsește.

*

Cinste dai, cinste ai.

*

Avere mare, primejdie mare.

*

Mintea și cugetul bun pe om împodobește.

A N E C D O T E.

Învățătorul: De ce vini așa târziu la școală Nicule?

Nicu: Nu sunt eu de vină. Mama m'a încuiat din greșeală în casă.

Învățătorul: Dacă e așa, cum ai putut să ieși afară?

Nicu: M'am dus după lăcătuș, și l-am chemat să descuie.

Un copil mic se dedase să mintă. Mamă-sa ca să-l desvețe de minciună i-l învață să spună totdeauna adevărul, pentru că celui ce minte i-se mișcă nasul. Micuțul curios zice mamei sale: „Mamă, minte tu că aș vrea să văd cum ți-se mișcă ție nasul.“

Oaspele orășan venind să petreacă vara la țară, către ospătariu: „Am venit la țară să trăiesc mai efin, și la Dta preșurile sunt ca în oraș“.

Ospătariul: „Le-am întocmit astfel, ca să te simțești ca acasă la D-ta“.

O cunoaște. Servitoarea întrând speriată la stăpân i-l cheamă: Vino iute domnule, că doamna a leșinat“.

Stăpânul: „Să mă lase în pace, că astăzi n'am bani.“

Își cunoaște meseria. Clientul către bărbier: „Mă mir că mă poți rade, fiind eu așa de gros“.

Bărbierul: Cum să nu te pot rade domnule, doară am fost vr'o zece ani măcelar de porci.

Un om se uită iarna pe fereastra casei sale având pe cap o căciulă scumpă, și observând că un străin trece mai de multe ori pe dinaintea casei i-l întreabă: „Pe cine cauți D-ta?“ — „Căciula D-tale“, și cu aceasta smulgându-i căciula din cap o ia la fugă.

Soția glumeață aude un măgar zbierând, și vrând să-și păcălească soțul îi zice: „Auzi bărbate, te strigă o rudenie a ta“. „Ai dreptate dragă“, răspunde soțul, „e un înșurat amărât“.

„Pentruce ți-ai dat fata în căsătorie neprietenului D-tale?“ — „Pentruca să mă răsbun“.

Doi neguțători certându-se se apostrofează unul pe altul: „Eu te pot vinde de zece ori pe tine, pe când tu pe mine nu mă poți“. — „Ai dreptate“, îi replică celălalt, „pentru că pe tine nimenea nu-mi dă nici un ban“.

„De ce sunt copiii D-tale așa de triști?“ întreabă o femeie pe prietena sa, care era însoțită de cei doi copii ai ei. — „Ah, dragă“, răspunde prietena, „îi bat destul toată ziua, ca să-i desvâf, dară tot înzadar“.

Cum ne apărăm de înțepăturile albinelor ?

Sunt foarte mulți, cari convinși de folosul mare, ce-l aduc albinele, s'ar ocupa cu creșterea lor, dar se tem de înțepăturile lor. Teamă lor însă nu este justificată.

Când te împunge o albină, mai de multe ori ești însuși vinovat. Spre a te apăra de înțepăturile ei, apropie-te de stupină în liniște, fără a da din mâni. Dacă vre-una ți se așează pe față, pe mâni sau alt undeva, stai liniștit, nu o alunga cu mâna, așteaptă puțin și va sbura ea singură, continuându-și calea. Când ești asudat, nu te apropia de ele, căci duhoarea trupului le supără. În furia lor se năpustesc la pălăriile negre, intră în părul negru, dau năvală la sprâncene, ochi etc. În acest caz acoperindu-ți ochii cu mâna și aplecându-te în jos, retrage-te liniștit și încet la umbră, fără a fugi, și albina se va retrage și ea de bună voie. La din contră te vei pomeni cu sute năpădind asupra ta. La hainele de culoare deschisă nu dau năvală ca la cele de culoare întunecată.

Având a îndeplini anumite lucrări în stupină trebuie să cunoaștem secretul cel mai mare la albinări care se manifestează în însușirea stuparului de a îndeplini ori și ce lucrare cu sânge rece. Mișcările repezi, ciocăniturile și sguduiturile le supără și le îndeamnă a se năpusti cu furie asupra stuparului neîndemânatic.

Când ne amestecăm în interiorul stupului, totdeauna să folosim fumul. Fumul bagă spaimă în roi, îi trezește gândul de a-și apăra cel puțin o parte a avutului său, albinele dau năvală la faguri, sug cu lăcomie; deci imbuibându-se de miere, nu mai pot a-și îndoi pânțele ca să-și înfigă acul; astfel devin nevătămătoare, și le poți cârmui cum îți place. Cel mai potrivit fum este cel de buretele de pe arbori în stare uscată.

La începutul primăverii, albinele sunt mai blânde, dar după culesul cel mare, când numai găsesc nectar în flori, sunt mai periculoase. Tot asemenea pe călduri mari și la apropierea unei furtuni. În toiul căldurilor e mai bine să cercetăm stupii în oarele de dimineață sau seara, iar în vremea culesului, când culegătoarele sunt duse la câmp, fiind tinerele cu mult mai blânde.

În general, stupii bogați în miere sunt mai blânzi, pe când cei săraci mai dârji. Vai de acela, care se atinge de ei! Fumul nu are nici un efect asupra lor. De altcum cu de aceștia, nici nu prea avem mult de lucru, cel mult să le dăm ceva ajutor, pe îl primesc apoi cu drag.

La scoaterea fagurilor să ne ferim a freca fagurii încărcăți cu albine unul de altul; căci aceasta le întărește. Asemenea să nu suflăm sau să tușim asupra lor. Dacă o colonie s'a îndârjit oprește-te în cercetarea ei pe 1—2 zile, până să liniștesc, altcum ele îți răsplătesc încăpăținarea cu neplăcutele înțepături. Să ne ferim a umbla pe dinaintea stupilor, împedecând albinele în zborul lor. Ori și ce lucrare s'o facem pe din dosul lor.

Observând toate cele mai sus amintite, vom fi în mare parte cruțați de împunsăturile albinelor și ne vom putea îndelnetnici fără teamă cu creșterea lor, atât de folositoare.

Dar ori cât ne-am nizu, cu totul a ne scăpa de înțepăturile ei, este cu neputință. Nu-mi pot închipui un fierar, ale cărui haine să nu fie împistrite de urmele scânteilor eșite din baterea fierului cald. Nici stupar neînțapat de albi. Dar n'are-a face! Doar nu ne mușcă un șarpe! Omul se obicinuește și cu otrava. Cu atât mai ușor cu înțepătura albinei.

Stuparii începători, spre asigurare — mai bine e dacă folosesc voalul (obrazarul) pentru a-și apăra fața, iar la recoltarea mierii, mănușile, pentru ca să poată lucra cu mai multă încredere, decât atunci, când știindu-se fără nici o apărare, se așteaptă din minut în minut la înțepăturile aceleia care deși e blândă și împăciuitoare, dar își apără avutul său cu îndârjire, chiar cu risicul vieții sale.

(„Cartea Satului“)

I. Olariu.

Cât timp poartă animalele agricole.

Epele poartă 48½ săptămâni sau 348 zile (extreme 330 și 419 zile);

Vacile: 40½ săptămâni sau 285 zile (extreme 240 și 321 zile);

Oile și caprele: aproape 22 săptămâni sau 154 zile (extreme 146 și 158 zile);

Scroafele; peste 17 săptămâni sau 120 zile (extreme 109 și 133 zile);

Cățelele: 9 săptămâni sau 63—65 zile.

<i>Găina</i>	clocește	20—22 zile	16—20 ouă.
<i>Curca</i>	"	27—29 "	15—20 "
<i>Gâsca</i>	"	28—32 "	12—15 "
<i>Rața</i>	"	23—32 "	15—18 "
<i>Porumbița</i>	"	17—19 "	6—10 "

Începutul		Sfârșitul periodului de purtat la:				
datul		cai 340 zile	vaci 285 zile	oi și capre 154 zile	scroafe 120 zile	cățele 62 zile
1 Ian.	6 Dec.	12 Oct.	3 Iunie	30 Aprilie	4 Martie	
6 "	11 "	17 "	8 "	5 Maiu	9 "	
11 "	16 "	22 "	13 "	10 "	14 "	
16 "	21 "	27 "	18 "	15 "	19 "	
21 "	26 "	1 Nov.	23 "	20 "	24 "	
26 "	31 "	6 "	28 "	25 "	29 "	
31 "	5 Ian.	11 "	3 Iulie	30 "	3 Aprilie	
5 Febr.	10 "	16 "	8 "	4 Iunie	8 "	
10 "	15 "	21 "	13 "	9 "	13 "	
15 "	20 "	26 "	18 "	14 "	18 "	
20 "	25 "	1 Dec.	23 "	19 "	23 "	
25 "	30 "	6 "	28 "	24 "	28 "	
2 Martie	4 Febr.	11 "	2 Aug.	29 "	3 Maiu	
7 "	9 "	16 "	7 "	4 Iulie	8 "	
12 "	14 "	21 "	12 "	9 "	13 "	
17 "	19 "	26 "	17 "	14 "	18 "	
22 "	24 "	31 "	22 "	19 "	23 "	
27 "	1 Martie	5 Ian.	27 "	24 "	28 "	
1 Aprilie	6 "	10 "	1 Sept.	29 "	2 Iunie	
6 "	11 "	15 "	6 "	3 Aug.	7 "	
11 "	16 "	20 "	11 "	8 "	12 "	
16 "	21 "	25 "	16 "	13 "	17 "	
21 "	26 "	30 "	21 "	18 "	22 "	
26 "	31 "	4 Febr.	26 "	23 "	27 "	
1 Maiu	5 Aprilie	9 "	1 Oct.	28 "	2 Iulie	
6 "	10 "	14 "	6 "	2 Sept.	7 "	
11 "	15 "	19 "	11 "	7 "	12 "	
16 "	20 "	24 "	16 "	12 "	17 "	
21 "	25 "	1 Martie	21 "	17 "	22 "	
26 "	30 "	6 "	26 "	22 "	27 "	
31 "	5 Maiu	11 "	31 "	27 "	1 Aug.	
5 Iunie	10 "	16 "	5 Nov.	2 Oct.	6 "	
10 "	15 "	21 "	10 "	7 "	11 "	
15 "	20 "	26 "	15 "	12 "	16 "	
20 "	25 "	31 "	20 "	17 "	21 "	
25 "	30 "	5 Aprilie	25 "	22 "	26 "	
30 "	4 Iunie	10 "	30 "	27 "	31 "	
5 Iulie	9 "	15 "	5 Dec.	1 Nov.	5 Sept.	
10 "	14 "	20 "	10 "	6 "	10 "	
15 "	19 "	25 "	15 "	11 "	15 "	
20 "	24 "	30 "	20 "	16 "	20 "	
25 "	29 "	5 Maiu	25 "	21 "	25 "	
30 "	4 Iulie	10 "	30 "	26 "	30 "	
4 Aug.	9 "	15 "	4 Ian.	1 Dec.	5 Oct.	
9 "	14 "	20 "	9 "	6 "	10 "	
14 "	19 "	25 "	14 "	11 "	15 "	
19 "	24 "	30 "	19 "	16 "	20 "	
24 "	29 "	4 Iunie	24 "	21 "	25 "	
29 "	3 Aug.	9 "	29 "	26 "	30 "	
3 Sept.	8 "	14 "	3 Febr.	31 "	4 Nov.	
8 "	13 "	19 "	8 "	5 Ian.	9 "	
13 "	18 "	24 "	13 "	10 "	14 "	

Începutul		Sfârșitul periodului de purtat la :									
Datul		cai 346 zile		vacii 295 zile		oi și capre 154 zile		scroafe 120 zile		cățele 62 zile	
18	Sept.	23	Aug.	29	Iunie	18	Febr.	15	Ian.	19	Nov.
23	"	28	"	4	Iulie	23	"	20	"	24	"
28	"	2	Sept.	9	"	28	"	25	"	29	"
3	Oct.	7	"	14	"	5	Martie	30	"	4	Dec.
8	"	12	"	19	"	10	"	4	Febr.	9	"
13	"	17	"	24	"	15	"	9	"	14	"
18	"	22	"	29	"	20	"	14	"	19	"
23	"	27	"	4	Aug.	25	"	19	"	24	"
28	"	2	Oct.	9	"	30	"	24	"	29	"
2	Nov.	7	"	14	"	4	Aprilie	1	Martie	3	Ian.
7	"	12	"	19	"	9	"	6	"	8	"
12	"	17	"	24	"	14	"	11	"	13	"
17	"	22	"	29	"	19	"	16	"	18	"
22	"	27	"	3	Sept.	24	"	21	"	23	"
27	"	1	Nov.	8	"	29	"	26	"	28	"
2	Dec.	6	"	13	"	4	Maiu	31	"	2	Febr.
7	"	11	"	18	"	9	"	5	Aprilie	7	"
12	"	16	"	23	"	14	"	10	"	12	"
17	"	21	"	28	"	19	"	15	"	17	"
22	"	26	"	2	Oct.	24	"	20	"	22	"
27	"	1	Dec.	7	"	29	"	25	"	27	"
31	"	5	"	11	"	2	Iunie	30	"	3	Martie

Calendarul alfabetic.

A.

Acachie și Codrian martiri 7 Maiu.
 Acachie, Toma și Chiriachi mart. 7 Iulie.
 Adormirea Anei (mama Născăt.), 25 Iulie.
 Adormirea Născătoarei, 15 August.
 Adrian și Natalia martiri, 26 August.
 Aducerea icoanei Domnului, 16 August.
 Aduc. moașt. s. Atanasie cel m., 2 Maiu.
 " " " Chir și Ioan, 28 Iunie.
 " " " Ignatie, 29 Ianuarie.
 " " " Ioan Chrisost., 27 Ian.
 " " " Nichita, 13 Martie.
 " " " Stefan, 2 August.
 " " " Teodor Stratilat, 8 Iun.
 Adunarea, vezi Consiliu, Soborul.
 Adun. arh ang. Gabriel, 26 Mart., 13 Iulie.
 Adun. apostolilor, 4 Ianuarie, 30 Iunie.
 Adun. s. martir Aitala, 1 Septembrie.
 Adun. s. Ioan Botezătorul, 7 Ianuarie.
 Aflarea cap. s. Ioa Botezătorul I. și II.,
 24 Februarie, III., 25 Maiu.
 Aflarea moaștelor s. celor din Eugenia,
 22 Februarie.
 Afxentie cuviosul, 14 Februarie.
 Agap, Irodion, Ruf și cei cu dănșii, apo-
 stoli, 8 Aprilie.
 Agapi, Elpida și Pistis ficele Sofiei, 17
 Septembrie.
 Agapia, Chionia și Irina surori, martire,
 16 Aprilie.
 Agapie, martir, 15 Martie.
 Agatangel și Climent martirii, 23 Ianuarie.
 Agatia fecioara martiră, 5 Februarie.
 Agatonie martir, 22 August.
 Agatopod și Teodol martiri, 5 Aprilie.
 Agav, Irodion Ruf și cei cu dănșii apo-
 stoli, 8 Aprilie.
 Agheu profet, 16 Decembrie.
 Agripina martiră, 23 Iunie.
 Aitala, Achepsima și Iosif martiri, 3 Nov.
 Ajunul Crăciunului 24 Decembrie.
 Akepsima, vezi Aitala, 3 Novembre.
 Akindin martir și Pigasie, 2 Novembre.

Alex. Ioan și Pavel patriarhi, 30 August
 Alexandru și Benedict, 14 Martie.
 Alex., Timot. și Antonina mart., 10 Iun.
 Alexie și Benedict, vezi Alex., 14 Mart.
 Alexie omul lui Dumnezeu, 17 Martie.
 Alimpie Stălpnic., Stilian și Nicon, 26 Nov.
 Ambrosie episcopul Mișanului, 7 Dec.
 Amfilochie episc. Iconiei și Grig., 23 Nov.
 Amos profetul, 15 Iunie.
 Ample apost., Narcis și Strachie, 31 Oct.
 Amun diaconul, dascăl celor 40 femei
 martire, 1 Septembrie.
 Ana, vezi Adormirea Anei, 25 Iulie.
 Ana și Simeon profeți, 3 Februarie.
 Ana și Ioachim părinții Născăt. 9 Sept.
 Ana zemislirea, 9 Decembrie.
 Ananie apost. și Roman cântăreț, 1 Oct.
 Ananie unul din cei 3 coconi cu Daniel,
 17 Decembrie.
 Anastasia martira, 22 Decembrie.
 Anastasia Rom. și cuv. Avramie, 29 Oct.
 Anastasie Persul cu 70 soți și apost. Ti-
 moteiu, 22 Ianuarie.
 Anatolie patriarhul Constantinopolei și
 Iachint, 3 Iulie.
 Andrea luna lui Decembrie.
 Andrei apostol, 30 Novembre.
 " arhiep. Critului, 4 Iulie.
 " Criteanul și Osie, 17 Octob.
 " Stratilatul martir, 19 August.
 Andronic apostol, 17 Maiu.
 Andronic cuviosul și Iacob a lui Alfeiu
 apostol, 9 Octomb.
 Andronic, Prob și Tarah mart., 12 Oct.
 Anichit și Fotie martiri, 12 August.
 Anisia mart. și Zotie preotul, 30 Dec.
 Antim episc. Nicomidiei și Teoctist, 3
 Septembrie.
 Antinogen ieromonahul martir, 16 Iulie.
 Antipa episc. Pergamului martir, 11 Apr.
 Antonina, vezi Alexandru 10 Iunie.
 Antonie cel mare, 17 Ianuarie.
 Anul are patru anotimpuri; 12 luni
 sau 52 săptămâni și una sau două
 zile. O sută de ani e un veac sau

un secol. Patru ani era la Grecii vechi o Olimpiadă.

Anul bisect are zile 366 și urmează după trei ani comuni. Anii cari au la sfîșitul lor 4, 8, 12, 16, 20, 24, 28, 32 și 40 sunt biseți.

Anul comun are zile 365 și sunt trei unul după altul.

Anul dela facerea lumii până la Christos 5508.

Anul dela diluviu (potop) până la Christos 1722.

Anul intercalat, vezi anul bisect.

Anul nou se număra mai înainte dela 1 Martie, Rușii numărau așa până la 1492, de aci până 1700 dela 1 Septembrie. Azi numără toți creștinii dela 1 Ianuarie.

Anul ordinar, vezi Anul comun.

Anul ordinar bisericesc 1 Septembrie.

Anul pascal începe cu Dumineca Paștilor și durează până la Paștile viitoare, el cuprinde trei timpuri însemnate: Timpul Triodului dela Dumineca Vameșului până la Dumineca Paștilor, timpul cincizecimii dela Dumineca Paștilor până la Dumineca după Rusalii și Timpul Octoiului, dela Dumineca după Rusalii până la Dum. Vameșului.

Anul solar, vezi Anul nou.

Anul visect, vezi Anul bisect.

Anutimpurile sunt: Primăvara, Vara, Toamna și Iarna.

Aquila apostolul, 14 Iulie.

Aquilina martira și Trifilie episc. Leuc., 13 Iunie.

Apolonie, Tirs, Calinic, Filimon și Lichie martiri, 14 Decembrie.

Apostoli sunt 12 și 72 de învățăcei. Cei 12 să numesc: Petru care se numea Simon și fratele său Andrei întâi chematul, amândoi erau pescari. Iacob a lui Zevedei și fratele său Ioan evanghelistul erau pescari, fură numiți Boanerges, ce însemn.: Fiii tunetului. Filip din Betsaida în Galilea.

Vartolomeu care se numea Natanail. Mateiu vameșul să numea Levi.

Toma să numea Didim, era pescar.

Iacob a lui Alfeiu

Tadeiu numit și Levi.

Simon Cananeul Zilot și

Iuda Iscariotul, carele a vândut pre Domnul Isus Christos, și după ce l'a vândut s'a spânzurat. In locul lui aleșeră apostolii pe Matia.

Apostolii soborul celor 12, 30 Iunie.

Apostolii soborul celor 70, 4 Ianuarie.

Aprilie a patra lună în an să numește și Prier, are zile 30.

Arangelul de iarnă, 8 Novembre.

Arangelul de vară, 13 Iulie.

Areta episcopul Etiopiei martir și Duma sau Reuma soția cu ficele sale, 24 Oct.

Arătarea Domnului, vezi Botezul, 6 Ian.

Arhip apostolul, 19 Februarie.

Aristarh apost. Pud și Trofin, 15 Apr.

Arsenie arhip. Corfului și Macarie Eghipteanul, 19 Ianuarie.

Arsenie și Ioan Teologul apost. și evanghelist, 8 Maiu.

Artemie patriarh. Alexandriei marele martir, 20 Octombrie.

Artemon martir, 13 April.

Atanasie cel mare al Alexandriei și Chiril arhip. Alexandriei, 18 Ianuarie.

Atanasie patriarhul Constantinop., aducerea moaștelor, 2 Maiu.

Atanasie dela Aton și Marta, 5 Iulie.

August luna opta în an să numește și Măsăliariu și Gust are 31 zile.

Autonom martirul, 12 Septembrie.

Auxentie părintele filozof, 14 Februarie.

Avacum profetul, 2 Decembrie.

Avdie profetul și Varlaam martirul 19 Novembre.

Averchie episcopul, 22 Octombrie.

Aviv, Gurie și Salmona, mart., 15 Nov.

Avramie cuv., vezi Atanasia, 29 Oct.

Avxentie, vezi Auxentie, 14 Februarie.

Axentie, Eustratie, Eugenie și ceilalți, 13 Decembrie.

Azarie unul din cei 3 soți ai lui Daniel, 17 Decembrie.

B.

(Ce nu afli sub B. caută sub V.)

Baba Dochia (Eudochia) zilele babelor 1 Martie.

Babele primele 9 zile ale lui Martie dela 1 până la 9 Martie.

Barnaba, vezi Varnava, 11 Iunie.

Bartolomeiu, vezi Vartolomeiu, 11 Iunie.

Bartolomeiu reîntoarce moaștelor, 25 Aug.

Basileu episcopul Amasiei, 26 Aprilie.

Basilie mărturisit. episc. Pariei, 12 Apr.

Basilie preot al bisericeii din Ancyra. 22 Martie.

Basilii arhip. Cesariei și Capadochiei, 1 Ianuarie.

Basilisc, Eutropie și Cleonic mart., 3 Mart.

Benedict, vezi Alexandru 14 Martie.

Blasiu ieromonahul și Vlasie episc. Sevastiei 11 Februarie.

Bobotează, vezi Botezul Domn., 6 Ian.
 Bonifatie martirul, 19 Decembre.
 Botezul Domnului (Boboteaza, Arătarea
 Domnului, Teofanie, Epifaniile), 6 Ian.
 Brăul Născătoarei de Dumn., 31 Aug.
 Brumar luna lui Novembre.
 Brumărel luna lui Octombre.
 Bunavestirea, 25 Martie.

C.

Calendarul e cartea în care să află împărțirea legală a timpului în ani, luni și zile și să numește așa după cuvântul latin „Calende” care însemna la Romani începutul lunii; după alții Calendarul să numește după cuvântul Colinda.

Calendarul Iulian sau vechi cu carele se servesc creștinii ortodoxi-catolici și greco-catolici e întemeiat de Iuliu Cesar la anul 40 a. Ch. și primit de creștini în anul 325.

Calendarul Gregorian sau nou e calendarul iulian îndreptat și prelucrat de Sosigene pe timpul Papei Gregor XIII în anul 1582; cu el să servesc creștinii romano-catolici, Luteranii și Calvinii.

Calendarul ortodox-răsăritean e calendarul iulian cu puțină descliniere.

Calendarul israelit începe dela facerea lumii 3761 ani a. Ch.

Calendarul turcesc începe dela Hegira — fugirea lui Muhamed dela Meca la Medina 15—16 Iulie 622.

Calinic, vezi Apolonie 14 Decembre..

Calinic și Teodota martiri, 29 Iulie.

Calista martira, Evod și Ermogen frați buni martiri, 1 Septembrie.

Calistrat martirul, 27 Septembrie.

Capul s. Ioan Botezătorul, vezi aflarea I, II și III, 24 Februarie, 25 Maiu.

Capiton episcopul, Vasileu, Eugen și Eugenia cei din Hersova, 7 Martie.

Carneal, Măncarea de carne, Cășlegiul, Carnelegiul dela Crăciun până la Lăsatul de carne.

Carp apostolul, 26 Maiu.

Carp episcop de Tiatira și Papi diacoul său, martiri, 13 Octobrie.

Casian Romanul preot și stareț, 29 Febr. Cășlegiul, vezi Carneal.

Catarina, vezi Ecaterina, 25 Novembre.

Chiona, vezi Agapia, 16 April.

Chiprian martirul și Iustina fecioara, 2 Octombre.

Chiriace Sihastrul (Mioiu), 29 Septembrie Chiriachi, vezi Acachie, 7 Iulie.

Chiric și Iulita mama lui, 15 Iulie.

Chiril, vezi Atanasie, 18 Ianuarie.

Chiril arhip. Ierusalimului, 18 Martie.

Chiril patriarhul Alexandriei, 9 Iulie.

Chir, vezi aducerea moaștelor, 28 Iunie.

Chir și Ioan doct. fără de argint, 31 Ian.

Chrisant, vezi Hrisant, 19 Martie.

Christina, vezi Hristina, 24 Iulie.

Christofor, vezi Hristofor, 9 Maiu.

Ciclul lunei (Crugul lunei) e un timp de 19 ani, începe 1 vn înaintea lui Christos și să află pentru ori care an dacă adaugem acestui an 1 și suma împărțim cu 19, restul care rămâne e ciclul lunei. O numără 19. Aceasta e pentru calendarul Iulian, iar pentru cel ortodox-răsăritean scădem doi și împărțim ca și la Iulian.

Exemplu pentru anul 1908 după:

Calend. iulian = $1908 + 1 = 1909 : 19 = 100$ și rămâne 9.

Cal. ortodox — $1908 - 2 = 1906 : 19 = 100$ și rămâne 6.

Ciclul soarelui (Crugul soarelui) e un timp de 28 ani, începe după Calendarul iulian cu 9 ani, ar după Calendarul ortodox-răsăritean cu 20 ani înainte de Christos și să află pentru fiecare an dacă adaugem anului 9 ori 20 și suma o împărțim cu 28, restul e Ciclul. O = 28. Exemplu pentru a. 1909 după Calendarul iulian $1909 + 9 = 1918 : 28 = 68$ și rămâne 14 = ciclul ortodox $1909 + 20 = 1929 : 28 = 68$ și rămâne 25 = ciclul.

Cinstitul lanț al s. Petru, 16 Ianuarie.

Cireșar luna lui Iunie.

Cleonic, vezi Basilisc, 3 Martie.

Climent episcopul Ancirei, 23 Ianuarie.

Climent și Petru papi ai Romei, 24 Nov.

Codrat apostol din Magnesia, 21 Sept.

Codrat din Corint martir, 10 Martie.

Codria, vezi Achacie, 7 Maiu.

Conon din Nazaretul Galileei martir, 5 Martie.

Conciliu, vezi Soborul, Adunarea.

Conciliuri ecumenice au fost șapte:

I in Nichea la a. 325, a fost 318 s. păr.

II „C.-nople „ 381, „ „ 156 „ „

III „Efes „ 431, „ „ 200 „ „

IV „Halchidon „ 451, „ „ 630 „ „

V „C.-nople „ 553, „ „ 165 „ „

VI „ „ „ 680, „ „ 170 „ „

VII „Nichea la a. 787, a fost 367 s. păr.

Constantin cel Mare împărat și Elena mama sa, 21 Maiu.

Gornilie sutaşul 13 Septembrie.
Cosma şi Damian doi fraţi doctori 1 Iulie şi 1 Novembre.
Crăciunul, vezi Naşterea Dom. 25 Dec.
Crăciunul mic e anul nou 1 Ianuarie.
Crucea mică e T. Cap. s. Ioan Botezătorul 29 August.
Crucea, Scoaterea, (Închinarea) ci şi s. s. şapte martiri Macavei 1 August.
Csenia Romana cuvioasa 24 Ianuarie.
Csenofont ca ceata sa 26 Ianuarie.
Cuptoriu luna lui Iulie.

D.

Dalmat arhiman. Faust şi Isachie 3 Aug.
Damian şi Cosma vezi Cosma 1 Iul. 1 N.
Daniel profetul cu cei trei cuconi: Ananie Mişael şi Azarie 17 Decembrie.
Daniel Stălpnicul 11 Decembrie.
David cel din Tesalonie 26 Iunie.
Decembrie numit şi Andreea luna douăsprezecea în an, are zile 31.
Denia (Privighiu) Mercuri şi Vineri în a cincea săptămână a postului mare (de la lăsatul de brânză) şi Joi în săptămâna mare (înaintea Paştilor).
Deslegarea postului: Săptămâna între Paşti şi Dumineca Tomei; între Rusalie şi începutul postului s. s. Apostoli şi între Crăciun şi Anul nou.
Deslegarea la ouă şi brânză: Miercuri şi Vineri în săptămâna albă.
Deslegarea la Peşte: 2 Februarie de nu este postul mare; 25 Martie, 24 Iunie, 30 Iunie, 6 August, 14 Novembre, 21 Novembre şi în Dumineca Floriilor.
Dia şi Macrina făcători de minuni 19 Iul.
Dimitrie (Să Medru) marele martir 26 Oct.
Dionid din Tarsul Ciliciei martir 16 Aug.
Dionisie Areopogitul 3 Octombrie.
Ditala şi 40 femei martire 1 Septembrie.
Douăzeci de mii martiri arşi în Nicomedia 28 Decembrie.
Dochia, vezi baba Dochia 1 Martie.
Dominica cuv. şi George al Nisiei 8 Ian.
Dometie făcători de minuni 7 August.
Dometie şi Grigorie Episcop. Nisiei 10 Ian.
Dorimedont, Savatie şi marele martir Trofim 19 Septembrie.
Doroteiu Episcopul Tirului martir 5 Iun.
Dumineca e sărbătoare şi sunt în an 52, dintre care se numesc:
Dumineca înaintea Botezului.
Dumineca după Botez.
Dumineca Vameşului şi a Fariseului şi începutul Triodului e totdeauna a doua Duminecă după luna nouă a lui Ianuarie,

dela Dumineca aceasta până la Paşti sunt 70 de zile.
Dumineca fiului răstăcit, între Dumineca Vameşului şi Dumineca Lăsat. de carne.
Dumineca Lăsatului de carne.
Dumineca Lăsatului de brânză.
Dumineca întâia din post sau Dumineca Ortodoxiei. După s. Liturghie să afurisesc ereziacii şi toţi aceia cari să lăpădă de ortodoxie. Să pomenesca scutitorii şi apărătorii religiei.
Dumineca din post a 2. 3. 4. şi a 5.
Dumineca Floriilor.
Dumineca Paştilor. Ziua cea luminată.
Dumineca Tomei când sau arătat Iisus lui Toma, carele nu credea în Inv. lui.
Dumin. Mironosişilor după Dum. Tomei.
Dumineca Slăbănogului (Paraliticului) a patra după Paşti.
Dumineca Samarinenca, a 5 după Paşti.
Dumineca Orbului, a şasea după Paşti.
Dumineca S. S. Părinţi a şeptea d. Paşti.
Dumineca Rusalilor.
Dumineca Tutor Săntilor totdeauna întâia după Rusalie. Lăsatul de carne pentru postul s. s. Apostoli.
Dumineca înaintea Înălţării s. Cruci.
Dumineca după Înălţarea s. Cruci.
Dumineca Strămoşilor a doua înaintea Crăciunului.
Dumineca înaintea Crăciunului.
Dumineca după Crăciun.
Dumineca tânără după Lună nouă.
Duminecele Triodului sunt: Dela Dumineca Vameşului până la Paşti.
Duminecele Pentecostarionului (Cincizecime) sunt: Dumineca Paştilor până inclusive Dumineca Tutor Săntilor.
Duminecele Octoichului sunt: Dumineca a doua după Rusalie până la Triodion.

E.

Ecatarina mare Martiră, vezi Catarina 25 Noembrie.
Efplu arhidiacon şi Nifon cuv. 11 Aug.
Efpsihie din Cesarea martir 9 Aprilie.
Efrem cel din Hersova martir, Vasileu şi alţii 7 Martie.
Efrem Sirul cuviosul 28 Ianuarie.
Eftimie cel Mare cuviosul 20 Ianuarie.
Eftihie martirul 6 Aprilie şi 24 August.
Elefterie martirul şi Pavel cuv. 15 Dec.
Elena, vezi Constantin şi Elena 21 Mai.
Elisaveta cuv. şi Sava Stratilat martir 24 Aprilie.
Eliseu profetul fiul lui Safat şi învăţcelul s. Ilie 14 Iunie.

Elpida, vezi Sofia 17 Septembrie.
 Emanuel (Manuil), Savel și Ismail martiri 17 Iunie.
 Emilian Episcopul Chizicului mart. 8 Aug.
 Emilian și Iachint martiri 18 Iunie.
 Epacta după Calendariul iulian e numărul carele arată câte zile a trecut dela Luna nouă a anului trecut până la 1. Iănuarie și poate să fie dela 0 până la 30. Să află dacă să înmulțește numărul de aur cu 11 și să împarte cu 30. Restul e Epacta. Exemplu: In anul 1907 a fost Numărul de aur $8 \times 11 = 88 : 30 = 2$ și rămâne 28 adică Epacta e 28. Aceasta Epactă din Calendariul iulian e Temelia Calendariului ortodox.
 Epacta după Calendariul ortodox-răsăritean e numărul care adaus Temeliei face 21 ori 51. Exemplu: Temelia anului 1907 e 28 ca să căpătăm 51 mai trebuiesc 23 dar acest număr e Epacta Calendariului ortodox.
 Epifanie Episcopul Ciprului și Gherman Patriarhul Constantinopolei 12 Mai.
 Epifaniile, vezi Botezul 6 Ianuarie.
 Epistimia și soț. ei Galact. mart. 5 Nov.
 Erast apost. Olimp și Orest mar. 10 Nov.
 Ermen, Ioanichie și Nicandru maf; 4 Nov.
 Ermia și Ermie martiri 31 Mai.
 Ermil diaconul și Stratonie 13 Ianuarie.
 Ermogen, vezi Calista 1 Septembrie.
 Ermogen eparhul, Mina și Eugraf 10 Dec.
 Ermolae ieromonahul martir 26 Iulie.
 Eudochia, vezi Baba Dochia 1 Martie.
 Eufemia mare Martira 11 Iulie și 16 Sep.
 Eufrosina cuv. din Alexandria 25 Sept.
 Eugenie, vezi Capiton 7 Martie.
 Eugenia cuv. (Ajun. Crăciunului 24 Dec.
 Eugenie, Eustratie. Axentie, Mardare, Orest și Luca 13 Decembrie.
 Eugraf, vezi Ermogen 10 Decembrie.
 Eulampia și Eulampie martiri 10 Octom.
 Eumenic făcători de minuni 18 Septem.
 Euplu arhidiacon și Nifon 11 August.
 Eupsihie, vezi Epsihiie 9 Aprilie.
 Eusebie episcop de Samosata 22 Iunie.
 Eusignie martirul 5 August.
 Eustatie-Placida și fiii săi 20 Septembrie.
 Eustatie și Timoteiu din Simvoli 21 Feb.
 Eustratie, vezi Eugenie 13 Decembrie.
 Eutihie martirul 24 August.
 Eutimie, vezi Eftimie 20 Ianuarie.
 Eutropie, vezi Basilisc 3 Martie.
 Eved, vezi Calist 1 Septembrie.

F.

Faust, vezi Dalmatie, 3 August.

Februarie să numește și Faur e a doua lună în an și are în anul comun 28, ear în cel bisect 29 zile.
 Femei 40, vezi Amun 1 Septembrie.
 Fevronia sfânta 25 Iunie.
 Filaret îndurătorul și prof. Naum 1 Dec
 Filimon apostolul 22 Novembre.
 Filimon, vezi Apolonie 14 Decembre.
 Filip apostolul și Lăsatul de carne pentru Crăciun 14 Novembre.
 Filip apost. și Teofan cuv. martiri 11 Oct.
 Filumen și Paramon martiri 29 Novemb.
 Flor și Lavru frați, martiri 18 August.
 Florar luna lui Maiu.
 Floriile, Dumineca Florilor, Staulele Florilor cade totdeauna o săptămână înainte Paștilor.
 Foca facătoriu de minuni și Iona profetul 22 Septembrie.
 Foca, Teofil, Trofim și alții martiri 23 Iul.
 Fotie, vezi Anichit 12 August.

G.

Gabriel arhanghelul, soborul 26 Martie.
 Gabriel și Mihail mai mari Voezozi-Arangelul de iarnă 8 Novembre.
 Gabriel, soborul lui, Arangelul de vară, 13 Iulie.
 Galaction și Epistimi soția sa martiri 5 N.
 Gavril, vezi Gabriel.
 George al Nisiei și Domenica 8 Ianuarie.
 George Episcopul Mitilenei 7 Aprilie.
 George marele Martir-Sân George 23 Apr.
 Gerariu luna lui Ianuarie.
 Germanariu luna lui Maiu.
 Gerasim avă în Palestina 4 Martie.
 German, vezi Epifanie 12 Maiu.
 Glicheria martira 13 Maiu.
 Gordie Capitan la Iulie 3 Ianuarie.
 Grigorie arhiepiscopul Armeniei 30 Sept.
 Grigorie Decapolitul și Proclu arhiepiscopul Constantinopolei 20 Novembre.
 Grigorie episcopul Neocesariei 17 Nov.
 Grigorie, vezi Domeție 10 Ianuarie.
 Grigorie, vezi Amfilohie, 23 Novembre.
 Grigorie și învățăcelul său Ioan cuviosul 18 Aprilie.
 Grigorie Teologul ierarh 25 și 30 Ian.
 Gurie, vezi Aviv 15 Novembre.

H.

Haralampie preotul martir 10 Februarie.
 Haritina martiră 5 Octomvrie.
 Hariton mărturisitorul 28 Septemvrie.
 Harisant și Darie 19 Martie.
 Hristina fiica Stratilatului din Tir mare martiră 24 Iulie.
 Hristofor prof. și Isaia martir 9 Maiu.

I.

Iachint, vezi Anatolic 3 Iulie.
 Iachint, vezi Emilian 18 Iulie.
 Iacob a lui Alfeu unul din cei 12 apostoli 9 Octombrie.
 Iacob apostolul fratele Domnului 23 Oct.
 Iacob episcop și martir 21 Martie.
 Iacob fiul lui Zavedeu unul din cei 12 apostoli 30 Aprilie.
 Iacob Persul martir 27 Novembre.
 Ianichie, vezi Ermen 4 Novembre.
 Ianuarie—Gerariu luna primă în an, are 31 zile.
 Ianuarie episcopul 21 Aprilie.
 Iara anutimp, durează 90 zile dela 9. Decembre până la 9 Martie.
 Iason apostolul și Sosipatru 28 Aprilie.
 Icoana Domnului vezi Aducerea ei 16 Aug.
 Ierarhi trei, Marele Vasilie, Grigorie Teologul și Ioan Chrisostomul 30 Ianuarie.
 Ieremia profetul 1 Maiu.
 Ieronim și Policarp episc. Smirnei 23 Feb.
 Ieroteiu episcopul Atenei martir 4 Oct.
 Iezechiel profetul, Simeon și Ioan 21 Iulie.
 Ignatie arhiepiscopul Antiochiei și purtător de Dumnezeu 20 Decembre.
 Ignatie, vezi Aducerea moaștelor s. Ignatie 29 Ianuar.
 Iisus Navi și Începutul indictului 1 Sep.
 Ilarie, Proclu și Mihail martiri 12 Iulie.
 Ilarion cel mare 21 Octombrie.
 Ilarion egumenul și Stefan făcător de minuni 28 Martie.
 Ilarion și Visarion 6 Iunie.
 Ilie profetul 20 Iulie.
 Înălțarea de toată lumea a cinstitei și de viață făcătoarei Cruci (Ziua Crucii) 14 Septembrie.
 Înălțarea Domnului — Ispasul, cade totdeauna la 40 de zile după Paști și la 10 zile naintea Rusaliilor.
 Începutul Indictului, vezi Indict. 1 Sept.
 Închinarea cinstului lanț al s. Petru Sânt Petru de iarnă), 16. Ianuarie.
 Indictul era la Roma în timpul de 15 ani în care să facea repartitia tributului și să numește Numărul roman. Indicturi sunt mai multe, însă biserica noastră primi în anul 312 Indictul împărătesc sau grecesc carele începe cu 3 ani înaintea lui Cristos și să află pentru oricare an dacă adaugem anului 3 și suma împărțim cu 15, apoi restul care rămâne e Indictul. Exemplul pentru anul 1882: $1882+3=1885$
 $15=125$ și rămâne $10=$ indict.)

Înjumătățirea praznicului — Mezul păresimilor, totdeauna Mercuri în mijlocul postului mare, 24 de zile înaintea Paștilor.
 Întâia și a două aflare a cinstului cap al s. Ioan Botezătorul 24 Februarie.
 Întemпинarea Domnului Is. Chr. 2 Febr.
 Întoarcerea moaștelor s. Apostol Bartolomeu 25 August.
 Întrarea în biserică a Prea Sântei Născătoare de Dumnezeu 21 Novembre.
 Întunecimea luni — Eclipse să întâmpla numai la luna plină, pe timpul acesta să află pământul între soare și lună și umbra pământului acopere luna ori total, ori partial ori inelar.
 Întunecimea de soare să întâmpla numai la Luna nouă pentru că atunci să afla luna între soare și pământ și ne acopere vederea soarelui ori total, ori partial ori inelar.
 Întunecimi de soare și de lună sunt în 18 ani și ceva mai bine 70, dintre care sunt 41 de soare și 29 de lună, dar întrun an poate să fie 7 întunecimi, dintre aceste sunt mai puțin 2 de lună.
 Învieră Domnului — Paștile. Sărbătoare mare să serbează 3 zile și poate cădea pe Duminecele dela 22 Martie până la 25 Aprilie dar totdeauna în Dumineca prima după întâia lună plină a ecuinocliului de primăvară, adică întâia după 8 Martie. Dacă cade Învieră Domnului într'o Dumineca cu Pasha jidovească atunci să serbează cu o săptămână mai târziu.
 Învieră lui Lazar totdeauna Sâmbătă înaintea Floriilor.
 Ioan ajunătorul și Mamant mart. 2 Sept.
 Ioan Botezătorul, vezi Aflarea capului 24 Februarie, 25 Maiu.
 I. Botez. Nașterea lui Sânzii-Iana 24 Iunie.
 Ioan Botez. Soborul lui 7 Ianuarie.
 Ioan Botez. Taerea capului 29 August.
 Ioan Botez. Zămislirea 23 Septembrie.
 Ioan Chrisostomul, gură de aur arhiepiscopul Constantinopolei 13 Nov.
 Ioan Chrisost. vezi Aduc. moașt. 27 Ian.
 Ioan Crisost., vezi Ierarhi 30 Ianuarie.
 Ioan Colibașul și Pavel Tebeulcuv. 15 Ian.
 Ioan Damaschin 4 Decembre.
 Ioan dela peșterea cea veche 19 Aprilie.
 „ milostivul 12 Novembre.
 „ vezi Alexandru 30 August.
 „ Scărarul cuvios 30 Martie.

Ioan vezi Chir 31 Ianuarie.
 " " Aducerea moaștelor 28 Iunie
 " " Grigorie 28 Aprilie.
 " " Iezechil 21 Iulie.
 Ioan vezi Arsenie 8 Maiu.
 " Teolog., Evang. și Apost. 26 Sept.
 Ioachim. vezi Ana 9 Septembrie.
 Ioanichie, vezi Ermeu 4 Novembre.
 Ioil prof. și Var mart. 19 Octombrie.
 Iona, vezi Foca 22 Septembrie.
 Iosif, vezi Akepsima, 3 Novembre.
 Iosif scriitor de cânt și Toma apost. 4 Apr.
 Iov s. și dreptul 6 Maiu.
 Ipatie episcopul Gangrenelor făcătoriu
 de minuni 31 Martie.
 Ipolit papa Romei și s.s. Trei ierarhi 30 Ian.
 Irina, vezi Agapia 16 Aprilie.
 Irina mare martiră 5 Maiu.
 Irinarh martir din Sevasta și Stefan cel
 nou martir 28 Novembre.
 Irodion, vezi Agap 8 Aprilie.
 Isaia profetul 9 Maiu.
 Is. Hs. Ni. Ka era mai nainte cu slove
 IC. XC. HI. KA. și însemnează: Iisus
 Hristos a biruit.
 Isachie marturisitorul 30 Maiu.
 Isachie, vezi Dalmat 3 August.
 Isidor Pelusiotul mărturisitor 4 Februarie.
 Isidor martirul 14 Maiu.
 Ismail, vezi Emanuel 17 Iunie.
 Ispasul, vezi Înălțarea Domnului.
 Iuda fratele Domnului apostol 19 Iunie.
 Iulian din Tarsis martir 21 Iunie.
 Iuliana din Nicomidia martiră 21 Dec.
 Iulie, Cuptoria, a șaptea lună în an
 are zile 31.
 Iulita, vezi Chirie, 15 Iulie.
 Iunie, Cireșar, a șasa luna în an are zile 30.
 Iustin martir, marele filozof 1 Iunie.
 Iustina, vezi Chiprian 2 Octombrie.

J.

Joi, vezi săptămâna.
 Joi mare, vezi săptămâna patimilor.

L.

Lăsatul de brânza (Zăpostitul) e muta-
 bil, septe săptămâni naintea Paștilor,
 dela Dumineca aceasta începe Postul
 mare sau Postul Paștilor.
 Lăsatul de carne (Zăpostitul) sunt patru
 adeca pentru:
 — Paști, Dumineca opt săptămâni ina-
 inta Paștilor.
 — Sân-Petru sau s. s. Apostoli, Dumi-
 neca după Rusalii sau Dumineca Tu-
 turor Sântilor, e mutabil.
 — Sânta Maria mare 31 Iulie.

— Crăciun 14 Novembre.

Laurentie arhidiaconul martir 10 Auguts
 Lavru, vezi Flor 18 August.
 Lazar, vezi Învierea lui Lazar.
 Leon episcopul Cataniei 20 Februarie.
 Leon papa Romei 18 Februarie.
 Leontie cuviosul martir 18 Iunie.
 Lifchie, vezi Apolonie 14 Decembre.

Litera Dumincei arată în calendariul bi-
 sericesc Duminicile de peste an și
 sunt șapte: În calendariul Iulian în-
 cepe dela 1 Ianuarie cu A, B, C, D,
 E, F și G. În anul bisect Duminicile
 după 29 Februarie au două litere.
 Calendariul Gregorian schimbă Litera
 Dumincei dela anul 1583 până 1700,
 dela 1701 până la 1800, dela 1801
 până 1900 și dela 1901 până la 2100
 așa de când e în calendariul iulian A
 e în ca'endariul gregoria G.

După calendariul ortodox să iau slovele

îndrept

adeca:

2, 5, e, g, 7

b. și a. și începe dela 1
 Mart. cu slova

Litera (Slova) Păscăliei e cheia-cu carea
 se află Paștile și toate serbătorile mu-
 tabile și sunt 35 pentru că atâte zile
 sunt în care poate cădea Paștile.
 Loghin sutașul martir, 16 Octombrie.
 Luca apostol și evangelist 18 Oct.
 Luca cuviosul și Partenie episcop. Lamps.
 7 Februarie.

Lucia, vezi Axentie 13 Decembre.

Luchian martirul 15 Octombrie.

Luchilian al Constantinopolei 3 Iunie.

Lucinul, vezi Luca evangel. 18 Oct.

Luna. Anul are 12 luni: Ianuarie, Fe-
 bruarie, Martie, Aprilie, Maiu, Iunie,
 Iulie, August, Septembrie, Octombrie,
 Novembre și Decembre.

Luna de zile 30 e numai pentru socoată
 Luna de patru săptămâni are 28 zile și
 sunt în an 13 pentru ca aceste luni
 sunt cu 2—3 zile mai mici.

Luna noaună să vede după apunerea soa-
 relui la apus (vest) în forma unei secere.
 Luna plină la 14 zile dela Luna noaună
 să vede după apunerea soarelui la
 resărit (est) ca un fond rotund).

Luni, vezi Săptămâna.

Lunia curată după Dumineca Lăsăturii
 de brânză.

Lunia morților după Dumineca Tomei
 (Mătcălaș). În Lunia aceasta să pre-

noește suprafața mormânturilor, să fac rugăciuni pentru morți și să dă de pomană
Lup martirul 23 August.

M.

Macarie al Alexandriei, Arsenie arhiepiscop.
19 Ianuarie.

Macavei șapte martiri și Scoaterei cins.
Cruci 1 August.

Macra (Maura) și Timoteiu mart. 3 Maiu.
Macrina, vezi Dia cuvioasele 19 Iulie.

Măhrama Domn. și Diomid martir. 16 Aug.
Maiu, Florariu a 5 lună în an are zile 31.

Malahie prof. și Gordie capitanul 3 Ian.
Mamant, vezi Ioan ajunătorul 2 Sept.

Măna anului în calendariul românesc e
Slova Duminecei a calendariului ortodox
adeacă :

A-1, B-2, C-3, D-4,

 E-5, F-6, și G-7.

Mancarea de carne, vezi Carneval.

Manuil, Emanuil, vezi Ismail 17 Iunie.

Marcu apostol și evangelist 25 Aprilie.

Marcu episcopul Aretuselor 29 Martie.

Marchian, Martirie Notarul martiri 25 Oct.

Mardare, vezi Axentie, 13 Decembre.

Maria cea din Miasme, Soborul ei, 1 Sept.

Maria Eghipteana 1 Aprilie.

Maria Magdalena purt. de mir 22 Iulie.

Maria Născ., vezi Adormirea 15 August.

Maria Născ., vezi Într. în biserică 21 Nov.

Maria Născ., vezi Bunavestire 25 Martie.

Maria Născ., vezi Nașterea ei 8 Sept.

Maria Născ., punerea cinstitului brâu
31 August.

Maria Născ. Soborul a două zi de Crăciun
26 Decembre.

Marina (Să Margita) mare martiră 17 Iulie.

Marți vezi Săptămăna.

Marta vezi Atanasie 5 Iulie.

Martie, — Mărtisor — Germănar luna a
treia, în an are zile 31.

Martin papa Romei martirul 14 Aprilie.

Martinian pusnic la Atena martir 13 Febr.

Martinii de iarnă dela 1 până la 3 Febr.

Martirii de toamnă dela 12 până la 14 Nov.

Martirele femei, vezi Amun 1 Septembrie.

Martir și Martirii să tiparau în cărțile
veche Mucenic și Muceniții.

Martirii din Hersova, vezi Efrem, 7 Martie.
Martirii din Nicomidia vezi Doauăzeci de
mii 28 Decembre.

Mart. noave d. Chizica și Memnon 29 Apr.

Martirii patruzeci 9 Martie.

Martirii 40 și cinci din Nicopoli 10 Iulie.

Martirii și doi din Amoreea 6 Martie.

Martirii șapte, vezi Macavei 1 August.

Martirii treizeci și trei d. Melintina 7 Nov.

Martirie, vezi Marchinian 25 Octombre.

Măsălariu, luna lui August.

Mătcălu, vezi luna morților.

Mateiu apostol și evangelist 9 August,
16 Novembre.

Matrona din Salonic 27 Martie.

Matrona și martirul Onifor și Porfirie
9 Novembre.

Maxim mărturisitorul 13 August.

Maxim mărturisitorul și martirul Neofit
21 Ianuarie.

Melania Romana cuvioasa 31 Decembre.

Meletie arhiepiscopul Antiohiei 12 Febr.

Memnon, vezi Martiri nouă 29 Aprilie.

Mercuri, vezi Săptămăna.

Mercuria Todorusalelor cade totdeauna la 24
zile înainte de Rusalii și 24 zile d. Paști.

Mercurie și Ecaterina mare martiri 25 Nov.

Metăniile încep totdeauna în primă Joie
din Părăsini.

Metodie episcopul Patarilor mart. 20 Iunie

Metodie patriarhul Constantinopolei și
profet. Elisei 14 Iunie

Mezul Păseșimilor, vezi Injumătățirea
praznicului.

Mihea profetul 14 August

Mihail Arhistratigul minunea lui 1 Co-
lose 6 Septembrie.

Mihail, vezi Ilarie 12 Iulie.

Mihail și Gabriel, vezi Gabriel 8 Nov.

Mihail Sinodon marturisitor 23 Maiu.

Mina, vezi Ermogen 10 Decembre.

Mina, Victor și Vichentie martiri 11 Nov.

Minodora, Mitrodora și Nimfodora surori
mare martire 10 Septembrie.

Minunea din Colase, vezi Mihail 6 Sept.

Mioiu (S. Mioiu) vezi Chirac 29 Sept.

Miron preotul martir 17 August.

Miron și Maria Magdalena, 22 Iulie.

Misael unul din cei trei coconi cu Da-
niel 17 Decembre.

Mitrodora, vezi Minodora 10 Septembrie.

Mitrofan patriarh. Constantinopolei 4 Iun.

Moăștele s. Atanasie, vezi Aducer. 2 Maiu.

Moăștele s. Chir și Ioan vezi Aduc. 28 Iun.

Moăștele s. Ignatie, vezi Aducerea 29 Ian.

Moăștele s. Ioan Chrisostomul. vezi Adu-
cerea 27 Ianuarie.

Moaştele s. s. celor din Eugenia 22 Feb.
 Moaştele s. Stefan, vezi Aducerea 2 Aug.
 Mochie preotul martir 11 Maiu.
 Moise Arapul 28 August.
 Moisie şi Vavila martiri 4 Septembrie.
 Moşii sunt pomenile date morţilor şi
 sunt preste an mai mulţi adevă:
 Moşii de iarnă, Sâmbătă înaintea Lăsa-
 tului de carne pentru Paşti.
 Moşii de Rus. Sâmbătă înaintea Ruşaliilor.
 Moşii de Să Medru Sâmbăta înainte de
 Să Medru.

Apoi mai sunt:

Moşii de Crăciun 25 Decembrie.
 Moşii de Părăsimi 9 Martie.
 Moşii de Joi mare să fac „Focurile”.
 Moşii de Paşti în ziua de Paşti.
 Moşii de Săn Georgiu 23 Aprilie.
 Moşii de Ispas, în ziua înălţării Domn.
 Moşii de Sânzi-lane 24 Iunie.
 Moşii de Săn-Petru 29 Iunie.
 Moşii de Săn-Ilie, 20 Iulie.
 Moşii de Schimbarea la faţă 6 August.
 Moşii de Sânta-Maria-mare 15 August.
 Mucenicii, vezi Martirii.
 Mutarea s. Ioan evanghelistul 26 Sept.

N.

Narcis, vezi Amplie, 31 Octombrie.
 Născătoare de Dumnezeu, vezi Maria.
 Naşterea Domnului, vezi Crăciunul 25 Dec.
 Naşterea s. Ioan Botez. vezi Ioan 24 Iun.

Naşterea Născătoarei de D-zeu 8 Sept.
 Natalia, vezi Adrian 26 August.
 Naum, vezi Filaret 1 Decembrie.
 Neofit, vezi Maxim 21 Ianuarie.
 Neomila şi Terentie martiri 28 Octomb.
 Nestor martirul 27 Octombrie.
 Nicandru, vezi Ermen 4 Novembre.
 Nicanor, Prohor, Timon şi Parmena dia-
 conii 28 Iulie.

Nichifor martirul 9 Februarie.
 Nichifor patriarhul Constantinopol. 2 Iun.
 Nichita, vezi Aducerea moaştelor 13 Mart.
 Nichita episcopul Halcedonului 28 Maiu.
 Nichita egumenul Michidichiei martir 3 Ap.
 Nichita şi Visarion martiri 15 Septembrie.
 Nicolae arhiepiscopul dela Mira Lichiei
 6 Decembrie.

Nicon Metanoite, vezi Alipie 26 Nov.
 Nicon şi învăţecii lui martiri 23 Martie.
 Nifon, vezi Euplu 11 August.
 Nil izvoritoriu de mir 12 Novembre.
 Nimfodora, vezi Minodora 10 Septembrie.
 Nouă martiri, vezi Memnon 29 Aprilie.

Numărul de aur e numărul, carele arată
 al câţalea an e fiecare an în Crugul
 lunei, şi era în Calindarul roman ti-
 părît cu litere aurite. Să află, dacă
 adaugem anului 1 şi suma împărţim cu
 19. Restul e numărul de aur. Exemplu:
 Numărul de aur pe anul 1904 e 5, pentru
 că $1904 + 1 = 1905 : 19 = 100$ şi rest 5

Numărul în cărţile bisericeşti să înseamnă cu slova şi anume:

Ă, Ț, Ț, Ț, Ț, Ț, Ț, Ț, Ț, Ț, Ț, Ț,
 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

Ț, Ț, Ț, Ț, Ț, Ț, Ț, Ț, Ț, Ț, Ț, Ț,
 12 13 20 21 23 30 40 50 60

Ț, Ț, Ț, Ț, Ț, Ț, Ț, Ț, Ț, Ț, Ț, Ț,
 70 80 90 100 200 300 400 500 600

Ț, Ț, Ț, Ț, Ț, Ț, Ț, Ț, Ț, Ț, Ț, Ț,
 700 800 900 100 2000 10.000 50.000

Exemplu
Anul 1908 să
scrie.

ЖАЦН

Numirea Domnului, vezi Anul nou, 1 Ian
O.

Octombre—Brumărel e a zecea lună în
an, are zile 31.

Olimpia, vezi Erast 10 Novembre.

Olimpiada e cuvânt grecesc și însem-
nează 4 ani.

Olimpie, vezi Adormirea Anei 25 Iulie.

Onesim apostolul 15 Februarie.

Onisifor, vezi Matrona 9 Novembre.

Onufrie cnv. și Petru martirul 12 Iunie.

Orest, vezi Erast 10 Novembre.

Orest, vezi Axentie 13 Decembre.

Osie, vezi Andrei 17 Octombre,

P.

Pahomie cel mare 15 Maiu.

Pamfilie martirul 16 Februarie.

Pancratie episcopul Tavrromeniei 9 Iulie.

Panteleimon (Pantilie) Marele martir și
tămăduitor 27 Iulie.

Papie și Savin martiri 16 Martie.

Papil, vezi Carp 13 Octombre.

Paramon, vezi Filumen 29 Novembre

Parascheva-Vinerea mare 14 Octombre.

Părăsimele, vezi Postul Paștilor.

Părinții cei ucis în monas. s. Sava 20 Mar.

Părinții cei ucis în Sinaia și Rait 14 Ian.

Parmena, vezi Nicanor 28 Iulie.

Paștile, vezi Învierea Domnului.

Pascalie e Crugul lunei, Măna anului,

Temelia, Numărul de aur, Slova Pas-
caliei și Slova Duminecei.

Partenie, vezi Luca 7 Februarie.

Patapie cuviosul 8 Decembre.

Patrichie episcopul Prusiei 19 Maiu.

Patrusprezece mii de prunci uciși de Irod
29 Decembre.

Patruzeci femei, vezi Amun 1 Septembrie.

Patruzeci martiri, Sămjii 9 Martie.

Patruzeci și 5 martiri din Nicopoli 10 Iul.

Patruzeci și doi martiri din Amorea 6 Mart.

Pavel, vezi Alexandru 30 August.

Pavel, vezi Elefterie 15 Decembre.

Pavel mărturisitorul 6 Novembre.

Pavel Tebeul, vezi Ioan Colibașul 15 Ian.

Pavel și Petru-Sân Petru 29 Iunie.

Pelaghia cuvioasă 8 Octombre.

Pelaghia din Tars martiră 4 Maiu.

Părliele, 20, 21 și 22 Iulie.

Petru, vezi Onufrie 12 Iunie.

Petru apostolul, vezi Închinarea lanțului

16 Ianuarie.

Petru, vezi Climent 24 Novembre.

Petru și Pavel, vezi Pavel și Petru 29 Iunie.

Pigasio, vezi Akindin 28 Novembre.

Pimen profetul 27 August.

Pistis vezi Agapi 17 Septembrie.

Planetele sunt corpuri cerești, încungiură
soarele în diferite îndepărtări, primesc
lumina dela soare, unele au una, altele
mai multe luni care să numesc și tra-
banș sau satiliț. Calindariul cunoaște
șapte planete: 1 Soarele, 2 Venus,
3 Mercur, 4 Luna, 5 Saturn, 6 Jupiter
și 7 Martie. În tot anul să numără că-
tră una din aceste planete ca Regin-
tele anului și să afle pentru ori care
an daca împărțim numărul anului cu
7 apoi restul e numărul planetei. Exem-
plu: Regintele anului 1908 e Luna,
pentru că 1908: 7=272 și rămâne rest 4.

Platon și Roman 18 Novembre.

Pogorărea Duhului Sânt-Rusaliele e săr-
bătoare mutabilă și cade totdeauna la
50 zile după Paști sau la 10 zile după
Înălțarea Domnului.

Poliecarp, vezi Ieronim 23 Februarie.

Poliect martirul 9 Ianuarie.

Pomana morților, vezi Mosii.

Pompie, Terentie și cei cu dănșii 10 Apr.

Porfirie episcopul Gaziei 26 Februarie.

Porfirie, vezi Matrona 9 Novembre.

Postul—secul. După legea bisericei noa-
stre avem aceste posturi:

— Postul Paștilor, (paresimilor, postul
mare) durează șapte săptămâni fără
săptămâna albă, e mutabil.

— Postul s. s. apostoli Petru și Pavel
începe totdeauna Luni după Dumineca
Tuturor Sântilor (8 zile după Rusalie
și durează mai mult 42 și mai puțin
8 zile. E mutabil.

— Postul s. Mariei-mare 14 zile dela 1
până la 15 August.

— Postul Crăciunului 6 săptămâni dela
15 Novembre până la 25 Decembre.

— Mercurile și Vinerele preste tot anul
afară de săptămâna între Paști și Du-
mineca Tomei, între Rusalie și Dumi-
neca Tuturor Sântilor și între Crăciun
și Anul nou.

— Postul înaintea Botezului 5 Ianuarie.

— Postul Tăerei Capului s. Ioan Bote-
zătorul 29 August.

— Postul de untdelemn în timpul pre-
gătirii spre cuminicătură și în săptă-
măna patimilor, afară de Joi Sămb.
Dum. Vezi deslegarea Postului.

Praznic, vezi Sărbătoare.
 Prier luna lui Aprilie.
 Primăvara anutimpul durează 92 zile
 20 $\frac{1}{2}$ oare, dela 8 Martie până la 9 Iun.
 Priveghiu, vezi Denia.
 Prob, vezi Andronic 12 Octombre.
 Probajia, vezi Schimbarea la faţă 6 Aug.
 Proclu, vezi Grigorie Decapolit 20 Noemb.
 Proclu, vezi Ilarie 12 Iulie.
 Procopie Decapolitul, mărturisitor 27 Feb.
 Procopie-Precupul-martir 8 Iulie.
 Prohor, vezi Nicanor 28 Iulie.
 Pruncii 40.000, v. Martirii 40.000, 29 Dec.
 Pud, vezi Aristarh 15 Aprilie.
 Punerea cinstiului brâu, vezi Brăul Născătoarei 31 August.
 Punerea cinstit. veşmânt al Născ. 2 Iul.

R.

Răpciune, luna lui Septembrie,
 Reîntoarcerea moaştelor s. apostol Var-
 talomeiu 25 August.
 Roman, vezi Amanian 1 Octombre.
 Roman, vezi Platon 18 Novembre.
 Roman şi Xenie cuviosul 24 Ianuarie.
 Ruf, vezi Agap 8 April.
 Rusaliile, vezi Pogorărea ş. Duh.

S.

Să-Margita, vezi Marina 17 Iulie.
 Să-Micoara, vezi Nicolae 6 Decembre.
 Să-Mioiu, vezi Chiriace 29 Septembrie.
 Sabin (Savin), vezi Papie 16 Mart.
 Salmona, vezi Aviv 15 Novembr.
 Sămbătă a şasea zi după Duminecă să
 serba mai nainte şi să serbează şi azi
 la Jidovi ca la noi Dumineca. Dela
 Învierea Domnului părăsiră creştinii
 serbarea Sămbetei şi primiră serbarea
 Duminecei.
 Sămbăta l ui Lazar, vezi Învi. lui Lazar.
 Sămbăta mare e Sămbăta Paştilor.
 Samson primitor de străini 27 Iunie.
 Samuil profetul 20 August.
 Să-George, vezi George 23 Aprilie.
 Să-Medru, vezi Dimitrie 26 Octombre.
 Să-Petru de iarnă 16 Ianuarie.
 Să-Petru de vară 29 Iunie.
 Să-Toaderii încep totdeauna în prima
 Marţ după Duminecă lăsatul de brânză
 şi ţin 7—8 zile.
 Sănta-Maria mare, vezi Adormirea Nă-
 scătoarei 15 August.
 Sănta-Maria mică, vezi Naşterea Născă-
 toarei 8 Septembrie.
 Săntii-Săntii, vezi 40 martiri 9 Martie.

Săntu-Arangel de vară, vezi Soborul Ar-
 hangel. 13 Iulie.
 Sănzii-lana, vezi Naşter. s. Ioan 24 Iun.
 Sava cel sântit 5 Decembre.
 Sava, vezi Elisaveta 24 Aprilie.
 Savatie, vezi Dorimedont 19 Septembrie.
 Schimbărea la faţă a Domnului nostru
 Isus Chr., vezi Preobrajenia. 6 Aug.
 Savol, vezi Emanuel, 17 Iun.
 Savin, vezi Papie, 16 Mart.
 Scoaterea cinstitei Cruci şi Maca. 1 Aug.
 Secul, vezi Postul.
 Seculul — Veacul un period de 100 ani,
 începe dela Isus Christos.
 Săptămâna are şapte zile, pe carele le
 numarau păgânii după cele şapte Pla-
 nete; la Romani era: Dumineca —
 dies Solis, Luni — dies Lunae, Marţ
 dies Martis, Mercuri — dies Mercuri,
 Joi — dies Jovis, Vineri — dies Ve-
 neris, Sămbătă — dies Saturni.
 La franjezi: Dimanche, Luni, Mardi,
 Mercredi, Jendi, Vendredi, Samdi.
 La Italiani: Domineca, Lunedi, Martedi,
 Mercoledì, Jovedi, Venerdi, Sabatto.
 — La Spanioli: Domingo, Lunes, Mar-
 tes, Miércoles, Jueves, Viernes, Sabatto.
 Săptămâna e cea mai veche socoată a
 timpului. pentru că singur Dumnezeu
 a pus măsura aceasta făcând lumea
 în şase zile şi a şaptea se odihni.
 Săptămâna-albă — a brânzei — dela Lă-
 satul de carne până la Lăsatul de
 brânză.
 Săptămâna mare, — Săptămâna Patimi-
 lor — între Florii şi Paşti.
 Săptămâna mistreaţa înaintea săpt. albe.
 Septembrie — numit Răpciune e a nouă
 lună în an, are 30 zile.
 Sărbători avem: imobile, mutabile, mari
 sau împărăteşti şi mici bisericesti.
 Sărbătorile imobile sau nemutabile nu
 schimbă nici când ziua unei ci numai
 ziua săptămânei şi sunt 21 adecă:
 1. Tăerea împrejur, 2. Botezul, 3. SS.
 Trei Ierarhi, 4. mătampinarea Domnu-
 lui, 5. Bunavestire, 6, S. George, 9.
 SS. Petru şi Pavel, 10. Ptofetul Ilie,
 11. Schimbarea la faţă, 12. Adormirea
 Născătoarei de Dumnezeu, 13. Tăerea
 capului s. Ioan, 14. Naşterea Născă-
 toarei de Dumnezeu, 15. Înălţarea
 cinstitea Cruci. 16. Cuvioasa Paras-
 cheva, 17. Marele Martir Dimitrie,
 18. Arhang. Mihail şi Gavril, 19. În-
 trarea în biserică, 20. S. Nicolae şi
 Naşterea Domnului.

Sărbătorile mutabile schimbă ziua luni însă cad tot pe una și aceeași ziua a săptămânei; așa cade Dumineca: Florile, cad tot pe una și aceeași ziua a Joi: Înălțarea Domnului.

Sărbătorile mari sunt toate sărbătorile Domnului nostru Iisus Christos și ale Născătoarei de Dumnezeu, toate celelalte sunt sărbători mici, iar sărbătorile bisericești sunt însemnate în Calendarul anual cu ȳ neagră.

Serghie și Vach martiri 7 Octombrie.
Sevastian și Zoe martiri 18 Decembrie.
Sila și Silvan apostoli 30 Iulie.
Silvan, vezi Sila 30 Iulie.
Silvestru, Papa Romei 2 Ianuarie.
Simeon dreptul și sântitul 3 Februarie.
Simeon fratele Domnului 27 Aprilie.
Simeon, vezi Iezechil 21 Iulie.
Simeon Persianul cuviosul 17 Aprilie.
Simeon Stălpnicul 1 Septembrie.
Simeon Stilit 24 Maiu.
Simeon Zilotul apostol 10 Maiu.
Sinodul, vezi Conciliul și Adunarea.
Sisoe cel mare 6 Iulie.
Slova Duminecei, vezi Litera Duminecei și Măna anului.
Slova Pascăliei, vezi Litera Pascăliei).
Soborul Arhanghel. Gavril, vezi Adunarea 26 Martie, 13 Iulie.
Soborul Apostolilor, vezi Adunarea 4 Ianuarie, 30 Iunie.
Soborul mai marilor Voevozi, vezi Arangelul 8 Novembre.
Soborul Născătoarei de Dumnezeu, cea din Miasină 1 Septembrie.
Soborul Născăt. de Dumn. 26 Decembrie.
Soborul s. Ioan Botezătorul 7 Ianuarie.
Sofia, vezi Agapi 17 Septembrie.
Sofronie patriarhul Ierusalimului 11 Martie
Sofronie profetul 3 Decembrie.
Sosipatru, vezi Iason 28 Aprilie.
Sozont martirul 7 Septembrie.
Spiridon făcător de minuni 12 Decembrie
Stachie, vezi Amalie 31 Octobrie.
Staulefe, vezi Florile.
Stefan arhidiacon, vezi Aducerea moaștelor 2 August.
Stefan arhidiacon și apostol 27 Dec.
Stefan cel nou, vezi Irinarh 28 Nov.
Stefan, vezi Ilarion, 28 Martie.
Stilian, vezi Alipie 26 Novembre.
Stratonice, vezi Ermil 13 Ianuarie.

S.

Șapte Macavei 1 August.
tineri din Efes 4 August.

Șaptezeci și doi apostoli 4 Ian.

T.

Tadeu apostolul și Vassa mart. 21 Aug.
Tăerea cinstului Cap a lui s. Ioan Botezătorul, vezi Ioan Botez. 29 Aug.
Tăerea împrejur, vezi Anul nou 1 Ian.
Talaleu martirul 20 Maiu.
Tarah, vezi Andronic, 12 Octombrie.
Tarasie arhiepiscopul Const. 25 Febr.
Taiana martira, 12 Ianuarie.
Tecla întâia martiră 24 Septembrie.
Temelia Lunei după Calendarul ortodox. e Epacta Calendarului Iulian.
Teoctist, vezi Antim 3 Septembrie.
Teoctist și Soborul celor 70 apost. 4 Ian.
Teodor Sântitul martir 16 Maiu.
Teodor și Ianuarie martiri 21 April.
Teodor Sicheotul, episc. Anastasiapolei 22 April.
Teodor Stratilatul mare martir 8 Febr.
Teodor Stratilatul, vezi Aduc. moaștelor 8 Iunie.
Teodor Tiron mare martir 17 Februarie
Teodor Trihina (Trihina) prea cuv. 21 Apr.
Teodor prea cuvios 11 Septemb.
Teodosia prea cuv. martira și Visarion 29 Maiu.
Teodosie cel mare, încep. obștei 11 Ian.
Teodot episcopul Anehirei mart. 7 Iun.
Teodot episcopul Chirinei mart. 2 Martie.
Teodot martirul 18 Maiu.
Teodota, vezi Calinic 29 Iulie.
Teodul, vezi Agatopod 5 Aprilie.
Teofan, vezi Filip 11 Octombrie.
Teofan mărturisitorul 12 Martie.
Teofania, vezi Botezul 6 Ian.
Teofil, vezi Foca 23 Iul.
Teofilact mărturisitorul 8 Mart.
Teona și Teopemt martiri 5 Ian.
Teopemt, vezi Teona 5 Ian.
Teropont martirul 27 Maiu.
Terentie, vezi Pompie 10 Apr.
Terentie, vezi Neomila 28 Oct.
Tihon episc. Amat. făcăt. de min. 16 Iun.
Timon, vezi Nicanor 28 Iulie.
Timoteiu, vezi Alexandru 10 Iunie.
Timoteiu, vezi Anastasie 22 Ian.
Timotei, vezi Eustatie 21 Febr.
Timoteiu, vezi Macra 3 Maiu.
Tinerii șeazte din Efes, 4 August.
Tirs, vezi Apolonie, 14 Decembrie.
Tit apostol și Reîntoarcerea moaștelor ale s. Vartolomei, 25 August.
Tit Romanul făcător de minuni, 2 Apr.
Toaderii cad totdeauna Sâmbătă în săptămâna întâia din părăsini.

Toamna anotimp, începe dela 10 Sept. și durează până la 9 Decembre adică 89 zile.

Todorusele — Todorusalile cad totdeauna Mercuri la 24 zile înainte de Rusali, sau 24 zile după Paști.

Toma, vezi Acachie, 7 Iulie.

Toma apostolul, 6 Octombrie.

Toma, vezi Iosif, 4 Aprilie.

Trei Ierarhi: Marele Vasile, Grigorie Teologul și Ioan Chrisostomul (gură de aur), 30 Ianuarie.

Trifilie, vezi Aquilina, 13 Iunie.

Trifon martirul, 1 Februarie.

Triodul e a zecea Duminecă înaintea Paștilor, începe în Ianuarie ori în Februarie în Dumineca Vameșului și a Fariseului și durează până în Dumineca Paștilor.

Treizeci și trei de martiri dela Melitina, 7 Novembre.

Trofim, vezi Aristarh, 15 Aprilie.

Trofim, vezi Foca, 23 Iulie.

Trofim, vezi Dorimedont, 19 Sept.

V.

Vach, vezi Sergie, 7 Octombrie.

Var, vezi Ioil, 19 Octombrie.

Vara anotimp durează 93 zile, dela 9 Iunie până la 10 Sept.

Varlaam, vezi Avdie, 19 Novembre.

Varnava și Vartolomeu apost. 11 Iun.

Vartolomeu, vezi Tit, 25 August.

Vartolomeu, vezi Varnava, 11 Iun.

Varvara mare martiră, 4 Dec.

Vasileu, vezi Capiton, 7 Martie.

Vasile arhiep. Cesariei și Capadochiei 1 Ianuarie.

Vasile, vezi Basileu, 26 Aprilie.

" " Trei Ierarhi, 30 Ian.

" " mărturisitorul, 28 Febr.

" " mărturisitorul și episcopul Parisului, 12 Apr.

Vasile preotul martir, 22 Mart.

Vasilisc, vezi Basilisc, 3 Mart.

Vasilisc martirul, 22 Maiu.

Vassa, vezi Tadeu, 21 Aug.

Vavila, vezi Moisi, 4 Sept.

Veacul, vezi Seculul.

Veșmântul Născ. de Dumn., 2 Iul.

Vichentie, vezi Mina, 11 Nov.

Victor, vezi Mina, 11 Nov.

Vineri a cincia zi după Duminecă.

Vinerea mare — Vinerea neagră — din săptămâna patimilor.

Vinerea mare, vezi Parascheva, 14 Oct.

Vinerea tineră, după luna nouă.

Visarion, vezi Ilarion, 6 Iun.

Visarion, vezi Nichita, 15 Sept.

Visarion, vezi Teodosia, 29 Maiu.

Vlasie vezi Blasiu, 11 Febr.

Vovedenia, vezi Întrarea în bis. 21 Nov.

Vucol episcopul Smirnei, 6 Febr.

X.

Xenia Romana, 24 Ian.

Xenofont cu ceata sa, 26 Ian.

Z.

Zaharie cuviosul, 24 Mart.

Zaharie profetul, 5 Sept.

Zămisirea s. Ane, vezi Ioachim și Ana 9 Dec.

Zămlisirea s. Ioan Botez. 23 Sept.

Zăpostitul, vezi lăsatul de carne.

Zece martiri din Crit, 23 Dec.

Zenovie și Zenovia sora sa martiri, 30 Oct.

Ziua are oare 24 și începe dela miezul nopții și durează până mâinezi la miezul nopții.

Ziua dela răsăritul până la apusul soarelui are în 8 Dec. oare 8 și 16 minute și e cea mai scurtă în an, iar 8 Iunie are oare 15 și 30 min. și e cea mai lungă. La 8 Mart. și la 9 Dec. e ziua și noaptea asemenea.

Ziua cea luminată e ziua Paștilor.

Ziua Crucii de iarnă, 5 Ian.

Ziua Crucii de vară — Înălțarea s. Cruci, 14 Sept.

Ziua ursului, 2 Febr.

Zilele babelor, vezi Babele 1—9 Mart.

Zodiile sunt grupe de stele, care se află în o depărtare mare în jurul soarelui și fac brăul cerului. Zodii sunt 12 și în toată luna intră soarele într'un semn al acestor zodii, așa intră în Ianuarie în semnul Udătorului, în Febr. în al Peștilor, în Mart. în al Berbecului, în Apr. în al Taurului, în Maiu în al Gemenilor, în Iun. în al Racului, în Iulie în al Leului, în Aug. în al Fecioarei, în Sept. în al Cumpenii, în Oct. în al Scorpiei, în Nov. în al Săgetătorului și în Dec. în semnul Căpriorului.

Zoe, vezi Sevastian, 18 Dec.

Zotie, vezi Anisie, 30 Dec.

Nicolae Balnojan-Iliuță.

CONSEMNAREA TÂRGURILOR din Bănat și Transilvania.

Notă. În acest conșpect s'au considerat mai ales părțile locuite de Români. Zilele sunt însemnate după calendariul nou. — Să mai observă că în urma războiului și a organizației administrative nouă termenele s'au putut ici-colo schimba.

- Aradul-nou**, 1 Martie, 16 Iunie și 18 Octombore.
- Aradul-vechiu**, de Vineri înainte de Dumineca cea premergătoare Duminecei Floriilor apusene; din Vinerea de după s. Petru și Pavel la apuseni și din Vinerea înainte de 5 Novembre n. cu durată de patru zile.
- Alibunariu**, în ziua de Rusalii și în ziua de sânta Măria-mare.
- Batania**, cu 2 săptămâni înainte de Florii, Duminecă înainte de Petru și Pavel, cu 2 săptămâni înainte de Dimitrie.
- Beba-vechie**, 14 Martie, 13 Iunie și 12 Septembore. Dacă aceste zile nu cad în zi de Duminecă, atunci târgul se ține în Dumineca premergătoare.
- Béga-Szt.-György**, 15 Aprile, 20 Iunie și 30 Septembore.
- Berzava**, Duminecă înainte de 21 Martie, 6 Iunie și 26 Octobore.
- Banloc**, 11 Septembore.
- Berzovia** (Jidovini jud. Caraș) 29 Martie, 31 Maiu, 26 Iulie și 25 Octombore.
- Becicherechul-mare**, Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminecă înainte de 1 Martie, 25 Maiu, 17 August, 12 Oct. și 23 Novembre.
- Bichiș**, 24 Mart., 20 Iun. și 29 Sept. cari zile de nu cad pe Duminecă atunci Duminecă înainte de aceste zile (2 zile înainte târg de vite).
- Bichiș-Ciaba**, 3 Martie, 1 Iulie, 26 Octombore și 10 Dec. (Dumineca a 2-a de advent) nou, și dacă aceste zile nu cad pe Duminecă, atunci Dumineca premergătoare. (Vineri și Sâmbătă de vite).
- Birchiș**, 28 Ianuarie, 6 Aprile nou și Dumineca întâia după Rosaliile noastre.
- Biserica-albă**, 5, 6, 7 Martie, 20—23 Iunie, 15—18 Oct.
- Biled**, Duminecă înainte de 26 Martie, 15 Iunie, 8 Oct.

Balinț, Joia primă din Aprilie, din Iunie, Sept.

Bocșa română 24 Aprilie și 15 Octobrie.

Bogșa-montană, Vineri, Sâmbătă și Duminecă în săptămâna înainte de Dumineca neagră, a apusenilor, în Maiu săptămâna stului Ioan, după Sân-Petru și Pavel și după 18 Sept.

Buziaș, 10 Ianuarie, 24 Aprile, 25 Iulie și 1 Octombrie, ziua precedentă târg de vite.

Boroșineu, 7 Ianuarie, Duminecă nainte de s. Ilie și s. Paraschiva.

Boroșsebeș, în Mercurile din săpt. în care cad s. Georgie, s. Mihail și Mercuri în săpt. s. Nicolae.

Bozovici, 15 Ianuarie, 15 Aprile, 4 Iunie și 1 Oct.

Brad, Joia a treia din Martie, Iunie, Septembrie și Decembrie; în zilele cele 2 dinainte, târg de vite.

Buteni, Luni înainte de Bunavestire, Luni înainte de Sf. Ștefan cat. și înainte de Crăciun.

Cacova, Joi înainte de Sf. Gheorghe, Luni după Rusalii, Sâmbătă înainte de Sf. Maria Mare.

Canija-mare, 1 Februarie, Luni înainte de Paști, Luni înainte de Rusalii, de 15 August, de 15 Octombrie; dacă 15 cade pe Luni, atunci în aceasta ziua și Luni înainte de 8 Decembrie.

Canija-turcească, 29 Apr., 15 Iulie, 19 Oct.; dacă aceste zile nu cad pe Duminecă, atunci Dum. premergătoare.

Caransebeș: Mercuri, Joi și Vineri în săptămâna din urmă a lui Ianuarie; Mercuri, Joi și Vineri în săptămâna din urmă a lunii lui Aprile, și încât ar cădea în această săptămână sărbătorile Paștilor ortodoxe târgul să țină Mercuri, Joi și Vineri înainte de Dumineca Floriilor; în săpt. primă a lui August și Octombrie tot Mercuri, Joi și Vineri.

Capolnaș, 13 Ian., 22 Martie, 17 Maiu, în Lunia Rosaliilor ortodoxe 6 Iulie, 20 Septembrie și 20 Nov.

Cărpeneș, (Gerteamos), 15 Martie, 17 Iunie, 19 Septembrie. Dacă zilele numite cad în zi de lucru, atunci târgul să țină în Dumineca premergătoare.

Ceffa, în prima Joie din Aprilie, August și Dec.

Cermeiu, în Dumineca după Florii, Dum. după s. Petru și Pavel și Dumineca după sft. Dimitrie.

Chichinda-mare, 24 Aprilie, 24 Iunie, 20 Sept. și 1 Dec.

Chișineu, 6 Ianuarie, și Sâmbătă înainte de s. George, de 2 Iulie, de 25 Septembrie.

Chizătău, 10 Ianuarie, 28 Aprilie, 18 Iunie și 15 Oct. și în fiecare săptămână Lunia târg de porci și legume.

Ciacova, la mijlocul postului mare; 27 Maiu, 26 August, 10 Octombrie, 11 Novem., de Joi dela amezai până Duminecă.

Cianadul-sêrb. și nemț. în Duminecele înainte de 16 Martie, 13 Iunie, 13 Octombrie și 10 Decembrie.

Cianadul-mag. 14 Februarie, 7 Maiu, 25 Oct. și 7 Nov.

Comloș (Bănat) Duminecă înainte de 5 Martie, 15 Iunie, 1 Septembrie.

Cornea, târg săptămânal de vite în fiecare Luni și 2 bâlciuri anuale: Luni după Dumineca a 5-a din postul Paștilor și Luni înainte de ss. Arhangheli Mihail și Gavril.

Crașova, în 23—24 Aprilie, 28—29 Iunie, 14 August și 10—11 Novembre.

Cubin, 17 Martie, 5 Maiu, 7 Novembre.

Curtea, în 2 Iunie, 26 Septembrie.

Dalboșeț, 10 Martie, 23 Octombrie.

Deliblata 6 Aprile, 10 Septembrie.

Denta, 20 Mai, 2 Novembre.

Deta, (Timiș), Sâmbătă înainte de 24 Martie, 15 Iunie, 12 Septembrie, 30 Novembre.

Dězna, Luni înainte de 19 Martie, 14 Mai, 10 Septembrie, în caz de sărbătoare târgul să țină în Lunia următoare.

Dobrița 2—5 Maiu, 23—25 Septembrie.

Dognecea, 9 Septembrie.

Doloave, 21 Martie, 11 Octombrie.

Domașnia, a 5-a zi după Sân-Petru.

Făget, 4 zile înainte de Botez, s. Teodor, Florii, Înălțarea Dlui, Sân-Petru, s. Maria mare, s. Dimitrie și s. Nicolae.

Feketeteu, în Lunile din săptămâna înainte de 25. Ianuarie și după 5 Aprilie, 15 Iulie și 16 Octombrie.

- Gyarmata**, 16 Ianuarie, 16 Maiu și 26 Octombrie.
- Gataia**, 20 Ianuarie, 20 Aprilie, 20 Iulie, 20 Octobrie.
- Gorua**, în 25 și 26 Aprile, și în 6 și 7 Septembrie.
- Gurahonț**, Luni înainte de 10 Febr., Mercuri înainte de 11 Mai, în Lunia săptămânei în care pică ziua de 20 Aug. și în Lunia ce pică înainte de 15 Nov. a fiecărui an. Târg de săptămână în fiecare Luni.
- Gioma**, 10—11 Martie, 1—2 Iunie, 15—16 August și 15—16 Novembre; dacă aceste zile nu cad pe Sâmbătă și Duminecă atunci să țină înainte de aceste zile Sâmbătă și Duminecă.
- Gioroc**, 19 Martie și 4 Octombrie.
- Giula**, înainte de 25 Ianuarie și în săptămânile dinainte de 22 Iulie și 8 Septembrie, totdeauna de Mercuri până Duminecă inclusive.
- Guttenbrun**, 16 Ianuarie, 16 Mai și 14 Septembrie.
- Idvor**, 1 Mai, 23 Septembrie.
- Iassenova**, 21 Mai și 11 Octombrie.
- Lipova**, la Sân-Georgiu, sântul Ilie, sântă Măria mică, sân-Mihail.
- Liebling**, 10 Mai, 7 Septemvrie.
- Logoj**, Vineri, Sâmbătă și Duminecă înainte de 10 Februarie, 10 Mai, 4 Iulie și 15 Octombrie.
- Mehadia**, 22 Ianuarie, 6 Aprile, 16 Iulie și 16 Octombrie.
- Mehadia**, Miercuri înainte de întîmpinarea D-lui, Miercuri înainte de Sf. Gheorghe, Miercuri înainte de Sf. Ilie și Miercuri înainte de Arh. Mihail și Gavril. Târg de săptămână: în fiecare Miercuri.
- Merțișoara (Merczidorf)**, 20 Aprile și 10 August.
- Moldova-veche**, 21 Aprile și 27 August.
- Moldova-noauă**, 5 Mai, 24 Iunie și 19 Novembre.
- Mocrin**, 14 Februarie, 20 Mai și 12 August.
- Moritzfeld**, 3 Martie, Marți din săptămâna în care cade 1 Mai, 3 August, Joia primă din Octombrie, Dumineca primă din Novembre.
- Modoș**, 25 Martie, 29 Iunie, 10 August, 26 Octombrie.

Nădlac, Sâmb. și Dum. în săptămânile în care cad zilele 24 Aprile și 29 Septembrie; Sâmb. și Dum. după 6 Ianuarie și în Sâmb. și Dum. a doua din Iulie; dacă aceste două termine din urmă cad pe sărbătoare sau pe Vineri, atunci să țin în Sâmb. și Dum. săptămânei premergătoare.

Omolița, 18 August.

Oradea-mare, Vineri în acele săptămâni, în care cad zilele de 12 Martie, 21 Iunie, 10 Septembrie și 10 Decembre.

Oravița, în toată Sâmbăta târg de vite.

Orțișoara, (Orczidorf) 24 Aprile și 8 Septembrie.

Orșova, 1—3 Maiu, 17—19 Septembrie.

Pecica-maghiară, Sâmbătă, Duminecă și Luni înainte de 9 Maiu și 14 Septembrie.

Pancota, Sâmbătă și Duminecă a primei săptăm. a lunilor Maiu, Aug. și în 15 Oct.

Panciova, Joi în 22 Aprilie, în 9 Iulie, în 18 Septembrie, și dacă aceste zile nu cad pe Joi, atunci în Joia următoare acestor zile, durează patru zile.

Pauliș, 6 Maiu și 1 Octombrie.

Periamoș, totdeauna Dumineca ce urmează după 15 a lunei Aprile, Iunie și Sept.

Perlas, 27 Iunie, 9 Novembre.

Petriș, 8 Martie, 23 Iunie, 1—2 August, 14 Octombrie.

Piscolt, 1 Martie, 1 Septembrie.

Radna, 28 Maiu și 21 Oct.

Recaș, Sâmbătă înainte de 13 Febr., 23 Iunie, 31 Oct.

Recița-montană, Vineri înainte de Dumineca Floriilor apusene; în August dacă S. Măria la apuseni cade pe Sâmbătă, Duminecă, Luni sau Marți, atunci Vineri înaintea acestor zile, la din contră Vineri după aceste zile; în Septembrie ziua s. Mihail la apuseni, dacă aceasta cade pe Vineri, dacă însă cade pe Sâmbătă, Duminecă, Luni sau Marți, atunci târgul se ține Vineri înainte de aceste zile; la din contră Vineri după aceste zile.

Rittberg, 17 Apr., 15 Iunie, 13-14 Sept., 15 Nov., dacă însă pe aceste zile cade vr'o sărbătoare împăratească rom. cat. sau ort. rom., atunci cu o săptămână mai târziu.

Rudna, Dumineca înainte de 21 Mai, 20 Septembrie.

Sacul, Luni înainte de Joia verde și Luni după 1 Novembre.

Sânmiclăușul Mare, Sâmbătă înainte de 12 Apr., 15 Iulie.

Sasca Montană, Vineri înainte de 6 Mai, 6 Iulie, 21 Oct.

Șilindia, Duminecă după 25 Maiu, 2 Oct. și 13 Dec.

Sigetul Marmației, întâia Luni și Marți din postul mare, Luni și Marția Ros., Luni și Marți în săpt. sânt. Ilie, dacă însă St. Ilie cade Duminecă atunci aceleași zile ale săptămânei următoare; Luni și Marți în săptămâna în carea cade 13 Octombrie; dacă 13 Octombrie cade pe Duminecă, atunci aceleași zile ale săptămânei următoare. Luni și Marți e târg de vite, celalalt durează întreaga săptămână.

Soborșin, 14 Februarie, 13 Maiu, 18 Aug. și 3 Decem.

Șimand, Duminecă în săptămânile în care cade 13 Feb.; 13 Maiu și 13 Sept.

Șiria, Prima zi a postului mare, Duminecă după 1 Iunie, Dumineca 2-a din August și după Sf. Andrei.

Timișoara, în zilele din 13—17 Martie; 29 Maiu—2 Iunie; 14—18 August; 25—29 Septembrie; 18—22 Decembre. Târgul durează 5 zile. Joi târg de vite cornute; Joi și Vineri târg de porci și oi; Vineri și Sâmbătă târg de cai. Târgul pentru ceialalți articli (poame, lemne, instrumente agricole, articli de negoț și industrie) se ține în toate 5 zilele. Târg de săptămână: Marți și Vineri; Vineria e și târg de porci, cai și vite cornute.

Teregova, 19 Ianuarie, Vineri după Paștile rom. cat., 6 Iulie, și Vineri înainte de s. Dimitrie.

Tinca, Luni în a 4 săpt. din lunile Martie, Iunie, Sept. și Dec.

Valea-mare, Joi înainte de Paști, și 26 Octombrie.

Varadia, 22 Aprile, 2 Septembrie.

Vârșeț, Duminecă înainte de 2 Februarie; Dumineca înainte de Dumineca Floriilor, ort., prima Duminecă în Aug., ultima Duminecă în Oct.

Vinga, Duminecă înainte de Înălțarea Domnului, 3 August și 3 Octomvrie.

Voiteg, 1 Maiu, 1 Septembrie.

Vermeș, 11 Octobrie.

Zarand, 21 Febr., Dumineca Rosaliilor ort., și Duminecile înainte de Sf. Maria mare și după 6 Decembrie, Sâmbătă înainte de aceste zile târg de vite.

Zerindul-mare, 14 Ianuarie și 1 Sept.; în caz de sărbătoare târgul se ține în ziua următoare.

Zorlențul-mare, 20 Aprilie, 24 Iulie și 6 Novembre.

Jombolia, 19 Martie, 29 Iunie, 8 Sept. și 11 Novem.; dacă nu cade pe Duminecă, atunci se ține în Dumineca premergătoare.

Abrud, 8 Februarie, 3 Maiu, 27 Septembrie și 20 Decembrie.

Aleșd, 4 Martie, 17 Iunie, 23 Septemvrie și 16 Decemb.

Aiud, 25 Ianuarie, 8 Maiu, 10 Aug. 16 Oct.

Alamor, 5 Martie, 4 Sept., câte o zi înainte târg de vite.

Aletea, 15 Martie, 15 Iunie și 15 Octombre.

Almașul-mare, 23 Ian., 1 Mai, 2 Iulie și 25 Oct.

Baia de Criș, 16 Martie, 8 Iulie, 20 Nov. și 7 Dec.

Baia-mare, Luni și Marți după Dumineca „oculi“, după ziua Domnului (Joia verde), după sftul Stefan și după stul Martin (Novembre).

Beiuș, Joi și Vineri în săptămâna Întrării în biserică, în săptămâna sântului George, în săptămâna sântului Ilie și în săptămâna sânt. Dimitrie.

Beliu, Marți târg de vite și Mercuri de mărfuri, în primele săptămâni din lunile: Aprilie, Iunie și Sept., precum și în Marția și Miercuria săptămânei a 3-a a lunii Octomvrie.

Belgrad, (Alba-Iulia) Marți înainte de Paștile apusene. 26 Iulie, 30 Sept., 17 Dec.

Bistrița, 6—8 Martie, 14—17 Mai. Mercuri după Bartolomeiu târg de vite 6 zile, și Mercuri înainte de s. Ecat.

Blaj, Sâmbăta Floriilor, 2 Iulie, 6 Dec.

Brașov, 3 Iunie și 21 Octomvrie.

Câmpeni, Vineri înaintea Floriilor, Vineri înainte de Rusaliile noastre, 9 Iulie, 28 Aug. și 5 Nov.

Cetatea de baltă, 25—28 Februarie, 8—11 April, 10—13 Iunie, 18—21 August, 16—19 Decembre.

Cic-Sân-Georgiu, Sâmbăta și Dum. Floriilor r. cat. târg de vite. Lunea următoare de marfă, Sâmbăta și Dum. înainte de Crăciun târg de vite, iar Luni de marfă.

Cic-Sereda, 12 zile înainte de Mercurea lăs. de post, sau Vineri după Mercurea septuagesimă, Vineri după Joia mare, 13 Iulie, 29 Sept., în trei zile premergătoare târg de vite.

Cincu-mare, 11—14 Martie, 17—20 Iunie, Luni, Marța și Mercurea după 20 Sept.

Cincu-mic, Vinerea și Sâm. înaintea Duminecei „Lastare“, târg de vite, Luni după Dumineca „Lastare“ târg de marfă, 15 Iulie târg de vite, 16 Iulie târg de marfă, 20 Oct. târg de vite, la 21 Oct. târg de marfă.

Cluj, 27 Februarie, 31 Maiu, 19 August, 20 Octomvrie și 28 Decemvrie.

Cluj-Manaștur, 22 Aprilie.

Cohalm, Luni după Botez, Luni după Florii, iară în Vine-rile și Sâmbetele precedente târg de vite; 25 Iul. iară în zilele precedente 22 și 23 târg de vite; 10 Oct., iară în 7, 8 și 9 târg de vite.

Dej, Marți, Mercuri, Joi în săptămâna din 1 Martie, 1 Iunie, 13 Decem. și nainte de Sf. Stefan, și anume: Marți târg de cai și porci, Mercuri de celelalte vite.

Deva, în 11 Ianuarie, 30 Aprilie, 21 Iulie și 17 Octomvrie.

Dobra, 23 Aprilie, 3 Iunie, 8 Septemvrie și 26 Octomvrie, 6 Mai (vite și marfă), a doua Joie după Rusalii (vite și marfă), 21 Sept. (vite și marfă), 8 Nov. (vite și marfă), Marța Crăc. (vite și marfă).

Făgăraș, 17 Martie, Joi după Rusalii, 9 Sept. și 6 Dec. în 2 zile premergătoare târg de vite.

Vințul de sus, Luni „oculi“, 8 Iunie, 23 Aug. și 19 Nov., în două zile premergătoare târg de vite.

Gherla, 3, 4, 5 Februarie, 29, 30 Aprile, 1 Mai, 23 24, 25 Iulie, 26, 27 și 28 Octobre. Târg de oi 24—28 April.

Grădiște, prima Sâmbătă după Paștile noastre, 26 Oct.

Halmagiu, 12 Aprilie și 16 Octombrie.

Halmagiu-mare, 19 Martie, 16 Aprilie. 2 Iulie, 17 Sept., 17 Decembrie.

Hațeg, 2 Februarie, 9 Aprilie, 15 August, 8 Septembrie;
în două zile premergătoare târg de vite.

Hunedoara, Sâmb. în a patra săpt. a postului Paștelor, în
ziua care precede Înălțarea Domnului, la sf. Apostoli
Petru și Pavel și 13 Octomvrie.

Ibașfalău, 27 Ianuarie, ziua după Bunavestire rom.-cat.,
Joia după înălțarea Domnului, 5 Iulie, 29 Sept., 20 Nov.

Ilia, 19 Ianuarie, 6 Apr. ziua a doua după Rusaliile
noastre, 6 Iulie, 27 Aug., 11 Oct.

Lăpușul-românesc, Sâmbetele dintâi din Februarie, Apr.,
Iunie, August și Octombrie și Sâmbătă după 1 Dec.,
târg de vite.

Lăpușul-ung., 17—19 Ian., 12—14 Mai, și 5—7 Iulie,
25—27 Sept.

Mediaș, Joi după Invocabit, 9—12 April, 28—30 Mai,
9—13 Iulie, Joi înainte de 29 Sept., 27—30 Nov.

Mercurea, în 22 și 23 Februarie, în 25 și 26 Iunie, în 9
și 10 Nov. Târguri de marfă în 24 Febr., 27 Iunie
și 11 Novembre.

Merghideal, 25—27 August.

Micasasa, 20 Ianuarie, 20 Mai, 13 Octombrie.

Mureș-Oșorheiu, 17 Ianuarie, Joi înaintea Floriilor catolice,
Luni după ziua Domnului, 4 Sept., 11 Nov., în trei
zile precedente târg de vite.

Năsăud, 27 Mai, 5—6 Sept., 8 Nov., târg de vite cu
2 zile înainte.

Nocrichiu, 3 Februarie, ziua după Înălțarea Domnului,
Luni înainte de 16 Octombrie.

Odorheiu, Mercuri și Joi după jumătatea postului mare;
Luni după Joia verde; 4 Oct., 21 Dec., 3 zile înainte
târg de vite; dacă ziua primă a târgului de vite, sau
a celui alt târg cade pe sărbătoare, atunci târgul să
începe în ziua următoare.

Orăștie, 14 Martie, 4 Iunie, 4 Octombrie, 6 Dec.; în trei
zile premergătoare târg de vite.

Ormeniș, 18 Ianuarie, 5 Mai, 6 Iulie, 19 Decembre;
câte 2 zile înainte târg de vite; apoi începând cu
15 Aprilie în trei zile târg de oi, iară începând cu
10 Decembre în trei zile târg de porci.

Paraid, 19 Martie, 26 Iulie, 15 Oct. și 17 Decembre;
câte 2 zile înainte târg de vite.

Prundul-Burgăului, 22 Ianuarie, 14 Aprilie, 2 Iulie, târgul
de vite începe cu 2 zile înainte; 30 Oct.; târgul de
vite cu 3 zile înainte.

Racoșul de jos, 24 Aprilie, 24 Iunie și 21 Sept. o zi
mai nainte de vite.

Reghinul-săsesc, 11—19 Februarie, 4—12 Mai, 30 Iulie,
10 August, 15—23 Octombrie.

Reșinari, 1 Martie târg de vite; 16 Novembre.

Reteag, 21 Maiu, 11 Iunie, 28 Septembrie, câte o zi
înainte târg de vite.

Sașciori, 30 Martie, 26 Oct. 2 zile precedente târg de vite.

Sebeșul-săsesc, 29 Ianuarie, 24 Aprilie, 24 August, câte
trei zile precedente târg de vite. 6—8 April și
10—12 August târg de oi.

Șeica-mare, Exaudi (3 Mai), Lucia (13 Dec.)

Șeica-mică, 12 Iunie, 11 Novembre.

Sepsi-Sân-Giorgiu, 16—17 Martie, 27—28 Aprilie, 5—6
Octombrie, 21—22 Dec., 29—30 Iunie târg de cai.

Sereda, (Mureșiuului) 21—24 Febr, 1, 2, 3, 4 August, 7—10 Dec.

Sibiiu, Mercuri după Botez, 3 Mai, 14 Sept. înainte de
aceste zile câte 4 zile târg de vite, dacă aceste zile
cad pe sărbătoare sau Duminecă, atunci târgul să țină
în ziua următoare. 26—28 Apr. 7—9 Sept. târg de oi.

Sighișoara, 16 Martie, 26 Iunie, 4 Nov. târg de vite.

Șomcuta-mare, 10 Martie, 2 Iunie, 18 August și 9 Nov.

Șomărtin, 14, 15 și 17 Aprilie; 3, 4 și 6 Nov.

Șimleul-Silvaniei, 17—18 Martie, 23—24 Iunie, 1—2 Sept.
22—23 Decembre.

Teuș, 20 Februarie, 24 August, 4 Novembre, câte 3
zile precedente târg de vite.

Turda, 24 Apr., 24 Iunie, 9 Sept., 6 Dec., câte 3 zile
înainte târg de vite.

Vaidahaza, 22 Martie, 21 Septembrie, ziua precedentă târg de vite.

Zam, 28 Ianuarie, 10 Martie, 2 Iunie, 20 Iulie, 26 Septembrie și 12 Dec.

Zernești, 31 Maiu și 20 Novembrie.

Zalău, Vinerea și Sâmbăta în săpt. cea dintâiu a lunilor Martie, Iunie, Septembrie și Decembrie.

Zlatna, 1 Martie, 16 Iunie și 30 August.

In interesul său propriu fiecare bolnav, care caută vindecare de astmă, boli de plămâni și alte asemenea cere să se servească de ofertul firmei Puhlmann & Co. Berlin, Müggelstrasse 25—25a existentă de mulți ani și mai bine cunoscută, și cere broșura gratuită și ilustrată. Luați în seamă anunțul în partea inserțiunilor Calendarului.

Bolnavi de plămâni

Astmatici
Anemici

Bolnavi de piept
Săraci de sânge

Scrofuloși
Slăbiți

află mult dorita ușurare a suferințelor lor prin

Siropul Vértés.

Se întrebuințează încă la tusă măgărească, rachitis (boală englezească), scuipat de sânge, boale femeiești, precum și la tot felul de slăbiciuni. Mii și mii scrisori de recunoștință dovedesc efectul Siropului Vértés. Gust foarte plăcut. Premiat la Paris, Londra, Ostende și Roma. Un colet poștal conținând 4 sticle 540 L. La boale cerbicoase se mai ia ca ajutor spre curățirea flegmei în fiecare seară o ceașcă din **Ceaiul de ierburi bănățene**. O cutie 60 Lei, ca anexă.

Beția

Cine voește a scăpa de țătama aceasta uricioasă să întrebuințeze „**Antibetinel Vértés**” scutit legal, preparat încercat de mult, care desguștă bețivul de beuturi spirtoase. Fiind fără gust să poate da pățimașului fără știrea sa. Mii și mii scrisori de recunoștință. 2 flacoane 360 Lei.

(limbri-
cul cor-
delat) se
scoate
prin

Pilule Cu-O Vértés. Semnele panglicei: crampe, vomezi, te apasă ceva, parcă un ghem ți se urcă până în gât, amețești, leșini, ești anemic, n'ai apetit, câte odată mănânci ca lupul, ești obosit și nu poți lucra, ai prea multă flegmă, gura ți-e acră, te înțepă în piept, etc. 1 cutie de pilule Cu-O și 2 sticle Esență de stomac pentru întărirea stomacului la olaltă 480 Lei.

BUCURIA ECONOMULUI

(Marcă scutită prin lege).

Cel mai mare apetit (poftă de mâncare) câștigi vitelor tinere, dacă nutrețul lor zilnic îl amesteci cu puțin praf pentru lapte și îngrășare „**Bucuria economului**”, care face cel mai bun efect stomacului, înaintează mistuirea, curăță sângele, face carne bună și ajută vitelor cornute, porcilor, oilor, precum și tuturor animalelor folositoare spre a le face grase și grele. Imbunătățește laptele vacilor și al caprelor și îl înmulțește enorm, folosește mult la desvoltarea vitelor tinere, le susține sănătatea și le scutește de catare și neregulata mistuire, și de alte morburii. Pretutindenea de 1000-ori se plătește! Recunoașteri strălucite! 1 pachet 95 Lei.

Veritabil numai dela: **FARMACIA VÉRTÉS LA „VULTURUL ALB” Nr. 360 LUGOJ.**

Prețurile sunt neobligate. Spesele postale și ambalaj în regie proprie.

Boale de stomac

de tot felul ca: lipsa de apetit, mistuirea grea, catarul de stomac, acreala, greața și vomarea, sgărci de stomac și peste tot greutatea și slăbiciunile stomacului se înlătură prin

Esența de stomac Vértés.

Acest mijloc dietetic, casnic, întărește stomacul, provoacă mistuirea, face poftă de mâncare și ajută menținerea și restabilirea activității mistuitoare și prin aceasta sănătatea trupului întreg, mai bine ca și orice alt mijloc cunoscut până acum. Mii și mii scrisori de recunoștință dovedesc efectul strălucitor al Esenței de stomac Vértés. Premiat în Paris, Londra, Ostende și Roma. Un colet poștal conținând 4 sticle 540 Lei.

Pilule purgative Vértés

au un rezultat sigur și fără dureri, la constipație (eșire grea afară), invărtosire și altele. În urma excelentei preparări sunt cu totul nestricăcioase, și sunt recomandabile și pentru curățirea sângelui. 1 cutie mică 36 Lei. 1 cutie mare conținând de 3 ori mai mult, în loc de 108 Lei numai 96 Lei.

Slăbiciuni

diferite: ca slăbiciuni prin excese, sgârciuri isterice, slăbețe de nervi, slăbiciuni bărbătești, neproductivitatea se înlătură prin

Robol Vértés tablete întăritoare.

1 dosă dublă 320 Lei.

Podagră și Reumă,

Isias, Tepeneală de mușchi, Junghiuri, Nevralgie, Scrântiri, Dureri de nervi se înlătură prin fricțiunile cele mai bune alinătoare, binefăcătoare și întăritoare cu

Herculin Vértés

Fluidul contra reumei.

3 sticle fluid și un borcan de masaje 540 L.

Frumoasă am devenit prin HELIN! Așa declarau sute și sute mii de dame, a căror față a fost diformată prin necurățiri și care se eliberau din aceste prin crema și pudra Helin, și primeau înfățișare plăcută, frumoasă și rumenă. La trimitere înainte de 200 Lei 4 doze.

Scurgere

(triper la bărbați, scursoare albă la femei) catarul vaselor urinare, etc., se înlătură prin injecție Vértés în contra gonoreei și Salurin Vértés tablete diuretice. Exactul mod de întrebuințare este anexat. Pentru femei se pregătește injecția cu praf. — 3 flacoane injecție și 2 flacoane tablete în total 580 Lei.

Sângele stricat

se curăță la boalele podagrice, reumatice și sifilitice prin

Sirop Sassaparila Vértés cu iodcali

Se recomandă îndeosebi acelor persoane, cari au trăit înainte o viață ușuratică, au suferit de sifilis sau alte asemenea morbiuri infecțioase de sânge și au neglijat pe acelea, sau nu s'au curat pe deplin. 4 sticle 540 L.

Spirt galic a lui Dr. Vértés

(Franzbrantwein) cel mai bun remediu de casă, pentru intern și fricțiuni, 10 sticle mici 180 Lei, 1 sticlă mare 60 Lei, 1 sticlă de familie 120 Lei.

Veritabil numai dela: Farmacia Vértés la „Vulturul alb“, Nr. 360 Lugoj.

Prețurile sunt neobligate. Spesele postale și ambalaj în regie proprie.

In întreaga România Mare
este o singură Casă de mărfuri:

Geza S. Grünberger

Fondată în 1894

Caransebeș

Fondată în 1894

◆ (Piața Unirii) ◆

Paltoane și jachete elegante și moderne de iarnă, de primăvară, de vară și de toamnă pentru domni și dame. Modele dela Paris, Berlin și Viena. Mare depozit de haine pentru bărbați și copii. Pardesiuri și paltoane din stofe fabricate în țară și străinătate. Tot felul de haine pentru băeți de școală și haine anume făcute pentru teologii din seminar. — Mare asortiment în articole de voiaj.

Secție separată de uniforme pentru ceferiști,
== silvicultori și militari. ==

Mare asortiment de impermeabile, pălării, chipiuri, albituri, ploiere și mărfuri de modă. — Cele mai bune ghete din lume cu garanție, că sunt lucrate din piele veritabilă și orice
== articole de sport etc. etc. ==

Secție specială de haine pentru dame.

Toate aceste mărfuri se vind cu prețuri de tot scăzute fiind serviciul cât se poate de prompt. ♦♦
Croitorie specială pentru
intocmirea potrivită a hainelor.

Frumuseța Femeilor!

Frumuseța și sănătatea sunt prețioase și pretind îngrijire. Orice femeie care are pretenția unui exterior îngrijit, întrebuințează numai mijloace ce prezintă încredere pentru a servi frumuseța. Cunoscutele și vestitele preparate cosmetice Crema, Pudra și Săpunul de „**Viorele**” Dr. Pulca sunt cele mai de seamă pentru a obține un ten fraged și curat.

Săpunul cu spuma sa bogată și cu medicamentul său ce conține, curăță intensiv. Conzervați-vă frumuseța și frăgezimea tinerească a tenului (obrazului) în mod regulat cu săpunul de Viorele.

Complectați după fiecare spălat înfrumusețarea D-Voastră cu Crema de **Viorele** care este preparată după rețete ce provin dela anticii Romani și Greci și care vindecă ca un balsam binefăcător exceme, răni, sgârieturi etc.

Crema, Pudra, Săpunul de „**Viorele**” sunt produsele în care puteți avea cea mai mare încredere, ele fiind într-adevăr servitorii cei mai credincioși ai frumuseței.

Încercați-le încă astăzi, veți fi surprinse cât de curând vi se face pielea fragedă și moale devenind netedă și fină dând un aspect tinăr, fraged și sănătos.

Nu primiți Cremă, Săpun, Pudră de **Viorele** numai în ambalaj original care poartă numele Dr. Pulca.

Se poate procura (căpăta) la farmacia bătrână cea mare din Deta.

Farmacia „Sfânta ANA” DETA.

Se pot vindeca bolile plămânului?

Cu chestia asta cea mai importantă se ocupă toți oamenii, care suferă de **astmă, tuberculoză și tuberculoză de laringe, de oftică, catar de plămâni, tușire învechită, umplere de flegmă, răgușeală** de mult timp și cari n'au găsit vindecare. Toți bolnavii de felul ăsta pot să capete dela firma noastră **complex gratuit o broșură ilustrată** asupra temei „**Se pot vindeca bolile plămânului?**” scrisă de d-l Dr. med. Guttmann, fostul șef al institutului „Finsenkuranstalt”. Pentru a da fiecărui bolnav prilejul de a-și procura lămurirea asupra felului suferințelor sale am hotărît să trimitem în mod gratuit și fără port fiecărui om broșura asta pentru bunul general.

Scrieți o cartă poștală cu adresa precisă la firma **Puhlmann & Co. Berlin 376, Müggelstr. 25—25 a**

LADISLAU PALLIK

CROITOR

CARANSEBEȘ

STRADA I. POPASU (INSTITUTUL TEOLOGIC DIECEZAN)

Atelier modern de croitorie pentru confecționarea **hainelor bărbătești**.

Confecționează **reverenzi** pentru domnii preoți și tot felul de haine civile după cel mai nou fason.

Mare depozit de stofe din țară și străinătate.

Serviciu prompt și conștiincios.

Comande din afară se execută în timpul cel mai scurt.

Important!

Dacă cumpărați mașine de cusut se vă convingeți totdeauna de calitatea și prețul mașinei.

Cumpărarea unei mașini de cusut este o chestie de încredere și se cumpără numai dela o firmă cunoscută, care poate garanta pentru ceiace vinde. Singurul depozit a celor mai renumite mașini de cusut „Pfaff” și „Naumann” este vechea firmă: Succesorul lui Ad. Blaschek

FRANCISC GALLI

CARANSEBES PIAȚA PRINCIPALĂ Nr. 8/450.

Unde se pot cumpăra în rate lunare. Tot așa se primesc orice mașini spre repara.

Nu vă lăsați seduși de agenți!

Sănătatea și păstrarea ei.

(Tuberculoza, Oftica.)

Fiți atenți, îngrijiți-vă plămânile căci toți cei slabi, anemici, săraci de sânge, mai cu seamă copiii și tinerii, cari sunt în creștere, toți cari au amețeli, visuri urâte, dureri de cap, ten galben, mers nesigur, ochi încercuiți, sau se răcesc și capătă guturai, junghiuri, tuse, noaptea asudă, răsuflă greu, dimineața și seara capătă ferbințeli, sunt expuși, dacă nu se îngrijesc la timp, la boala cea mai necruțătoare, la Tuberculoză, Oftica.

Ca să vindecați susamintitele boli și să vă apărați de Tuberculoză, vi să recomandă preparatul cel mai nou, medicament sigur al profesorului „Șcrabel” specialist de plămâni, cunoscut în toată lumea. Acest medicament poartă numele de „Cachet de Calciu” No. I și No. II. Prețul unei cutii 275 Lei. Cura durează 10 săptămâni, 4 săptămâni cu No. I și 6 săptămâni cu No. II.

Epilepsia.

Nu lăsați oamenii nevindecați, tineri, bătrâni, cari suferă de Epilepsie, Palpitații, Histerie, (înțeleg pe aceia cari amețesc și cad în nesimțire, căzând în nesimțire, bat din picioare și mâni, fac spumă la gură).

Vindecați-i căci aveți cu ce, aveți la îndemână medicamentul sigur și acela este „Pastile Dr. Mittel”. Costul unei doze este 350 Lei; cura durează dela 3—6 luni.

Arterio — Sclerosa.

Omul nu moare, omul să omoară el însuși. Această sinucidere să datorește numai nepăsării omenești, nu se interesează de sănătate la timp, căci numai atunci aleargă la medic și farmacie, când a ajuns la neputință.

Una din boalele cari distrug încet încet organismul este și Arterio — Sclerosa, care se observă la început prin oboseală fizică și intelectuală, amețeli, amorțeala degetelor, dureri la mână și umărul stâng, insomnie, dureri de cap, turburări de stomac, etc. Toate acestea simptome și morburii dispar și se vindecă chiar și Astma, Bătăia de inimă, Boli de ficat și rinichi, dacă ne îngrijim la timp întrebuițând medicamentul vestit „Tabletele Dr. Hechel” A. și B. Una cutie costă 225 Lei, efect sigur în câteva săptămâni după întrebuițare. Totuș cura trebuie repetată 4—4 săptămâni la an.

Procurarea acestor medicamente se poate face numai prin „Farmacia Sfânta Ana” Deta 9., reprezentant pentru România.

Farmacia bătrână cea mare Deta 9.

Tipografia

și Librăria Diecezană

Fondată în anul 1885

Caransebeș

Fondată în anul 1885

La expoziția etnografică și istorică culturală în Sibiu din anul 1905 distinsă cu diplomă de recunoștință și la expoziția agricolă-industrială în Logoj din anul 1911 premiată cu medalia de bronz. Este unul din cele mai bine aranjate stabilimente din întreg Banatul. — **Librăria** are un mare depozit stabil de cărți literare, religioase și poate câștiga prin legăturile ei directe cu editurile orice carte. Asortiment bogat în cărți didactice, reviste, ziare, și papetărie. Secția ornatelor și recvisitelor bisericesti e înzestrată cu diferite stofe pentru ornate și obiecte pentru biserici.

Tipografia

execută cu gust și exactitate ori și ce soi de tipărituri cu prețuri moderate.

Legătorie proprie.

Mijlocul cel mai bun și mai sigur pentru înfrumșetarea pielei este

Crema și săpunul „ILEANA“

Indepărtează orice fel de pete, alunițe, coșuri (rapuri), pistrue de ficat și orice alte necurățenii. — Se pot comanda la

Farmacia Valeriu Popoviciu la „SFT. GHEORGHE“, DETA

Strada Regală Nr. 150 (Banat)

22.78 164W
ANTICARIAT T. ISOAREA 1

Lei 5

zană

in anul 1885

aiă în
nă de
ală în
ia de
anțate
răria
erare,
le ei
iment
e, și
r bi-
entru

ri și ce
derate.

pielei este

A N A“

e,
e
a
“, DETA

BANCA POPORALA

INSTITUT DE ECONOMII ȘI CREDIT CA SOCIETATE

Telefon 43

PE ACȚII ÎN CARANSEBEȘ

Telefon 43

FILIALE

Bozovici
Buziaș
Eșelnița

Mehadia
Sacul
Teregovă

Capital de acții:

Lei 6,000.000

Rezerve:

Lei 2,000.000

Depuneri spre fructificare:

Lei 45,000.000

Execută tot felul de operațiuni de bancă.

Primește depuneri spre fructificare } după cari plătește
Primește depuneri în cont curent } dobândă cea mai
avantajoasă

Acordă împrumuturi hipotecare

Acordă împrumuturi cambiale

Acordă împrumuturi pe gaj de efecte (lombard).

Execută ordine de plată în orice localitate din țară.

Finanțează întreprinderi agricole și industriale etc.

Proprietara vilei „D O R A” din Băile-Herculane cu 30 camere din nou aranjate.